

ACTA

van de Synode Homewood-Carman

1958

der Canadian Reformed Churches

Published by:

CANADIAN REFORMED PUBLISHING HOUSE

Box 152 - Smithville

Acta

VAN DE SYNODE VAN HOMEWOOD-CARMAN 1958

1e Zitting d.d. 13 Maart 1958.

ARTIKEL 1

Opening. Daar de praeses van de roepende kerk van Coaldale, Ds G. Ph. Pieffers, door huiselijke omstandigheden, verhinderd is ter synode te komen, opent, op verzoek van en namens die kerk, Ds J. T. van Popta de vergadering; hij laat zingen Ps. 90 : 8 en 9, leest 1 Tess. 5 : 1—22, en gaat voor in gebed. Daarna spreekt hij het volgende

Openingswoord:

“Zeer geachte Broeders,

Namens de roepende kerk van Coaldale heet ik u allen hartelijk welkom.

Ds Pieffers is door ernstige ziekte in zijn gezin verhinderd dit namens de roepende kerk te doen.

De Here is goed. Hij heeft u allen op uw lange reis naar Carman bewaard. U wacht een gewichtige taak. U hebt niet als een soort opperbestuur der kerken u aan te stellen. De kerken zijn uw lastgeefsters. U bent haar knechten. Maar u vertegenwoordigt hier alle kerken. Uw handelen in deze vergadering raakt alle kerken. Uw besluiten hebben alle kerken zich aan te trekken. Want wat met de meeste stemmen goed gevonden zal worden, zal voor vast en bondig gehouden worden, tenzij het bewezen worde te strijden tegen Gods Woord en tegen de kerkenordering.

God verlene u de genade, dat u uw besluiten neemt overeenkomstig die goede heilzame regel, beschreven in Art. 31. Het is geen artikel van een of ander reglement. Hierin doen de kerken belijdenis van de belofte Gods, dat ze in het licht van Christus' Geest worden bewaard voor de glorierijke toekomst van haar Heer en Hoofd, wanneer zij naar deze regel leven. Artikel 31 bevat niets anders dan het Amen der kerk op de apostolische vermaning: blust de Geest niet uit. En hoe hebben de kerken en dus ook de afgevaardigden der kerken zich te wachten voor het uitblussen van de Geest des Heeren Heeren? Door alle dingen te beproeven en zich verre te houden van alle soort van kwaad.

Vele zaken worden ter beproeving u voorgelegd. Zaken, die als zodanig de kerken in het gemeen aangaan. Ook zaken, door middel van bezwaarschriften voor uw aandacht geplaatst, zaken, die in de samenleving der betrokken kerken grote spanningen hebben gebracht en voor wat één onzer kerken betreft, tot ons groot verdriet, tot een breuk hebben geleid.

En nu belijden wij, dat de Zone Gods van het begin der wereld tot het einde zich een gemeente vergadert en beschermt en onderhoudt door Zijn Geest en Woord. En uit de Schriften klinkt ons de opdracht tegen met Hem te vergaderen, opdat wij de schapen niet verstrooien.

En nu hebt u hier niet bezig te zijn in het ambt van herder en leraar noch ook in het ambt van opziener der gemeente. U kunt in deze vergadering alleen bezig zijn krachtens afvaardiging door de kerken. Maar dat betekent niet, dat het Woord des Heeren: wie met Mij niet vergadert, die verstrooit, voor u in uw synodale arbeid niet van gelding zou zijn. Ook uw werk moet gebeuren in trouw aan dat machtige, de gehele wereldgeschiedenis beheersende werk van de nu verhoogde Christus. Ook in uw werk van nu moet het u te doen zijn om de samenvergadering van alle schapen van Christus' kudde, maar dan in permanente gemeenschap met Christus voor elke concrete zaak steeds weer gelovig te onderzoeken en te onderhouden. Als dienaren der kerken hebt gij, overeenkomstig de door de kerken u verleende opdracht de Koning der kerk te volgen, zoals Hij u hier en nu voorgaat naar de dag van Zijn wederkomst.

Dat betekent: broeders, blust de Geest niet uit.

Dat betekent: broeders, beproeft alle dingen overeenkomstig het Woord des Geestes.

En behoudt dan alleen het goede. En onthoudt u van alle soort van kwaad. Weest geen ogendienaars noch mensenbehagers. Maar dienaars van Christus' vrijgekochte kerken, opdat ge Christus' Geest moogt behagen.

Zo blijft U in het waarachtige licht.

Zo blijft U volgen de Zone Gods.

Zo zult ge zijn tot een zegen voor al het volk van God.

Ik verklaar de tweede synode van de Canadian Reformed Churches voor geopend."

ARTIKEL 2

Onderzoek Credentie-brieven. Op verzoek van de praeses zien de broeders Ds H. Scholten en Ds L. Selles de credentie-brieven na. Beide classes zijn wettig vertegenwoordigd. Ds G. Ph. Pieffers is vervangen door zijn secundus, Ds H. A. Stel.

De volgende afgevaardigden zijn aanwezig:

Namens de kerken in de classis East: Ds G. van Dooren van Burlington, Ds A. B. Roukema van Watford, Ds H. Scholten van Orangeville, Ds L. Selles van Chatham, ouderling G. Boot van Hamilton, ouderling J. Buist van Burlington, ouderling K. Flokstra van Smithville, ouderling C. Walinga van Fergus-Guelph.

Namens de kerken in de classis West: Ds D. v. d. Boom van Langley, Ds W. W. J. van Oene van New Westminster, Ds J. T. van Popta van Edmonton, Ds H. A. Stel van Houston, ouderling G. Antonides van Smithers, ouderling Joh. de Haas van New Westminster, ouderling A. W. de Leeuw van Edmonton, ouderling E. Wieringa van Neerlandia.

ARTIKEL 3

Verkiezing Moderamen. Overgegaan wordt tot de verkiezing van een moderamen; de stemcommissie zal bestaan uit de brs Ds H. Scholten en Ds L. Selles. Bij de eerste stemming voor Praeses heeft Ds L. Selles 9 stemmen, Ds G. van Dooren 6 stemmen en Ds A. B. Roukema 1 stem; Ds L. Selles is gekozen. Bij de eerste stemming voor een assessor verkrijgt Ds J. T. van Popta 8 stemmen, Ds W. W. J. van Oene 3 stemmen, Ds D. v. d. Boom 3 stemmen en Ds H. A. Stel 2 stemmen; bij de 2e stemming verkrijgt Ds J. T. van Popta 10 stemmen, Ds W. W. J. van Oene 3 stemmen, Ds D. v. d. Boom 2 stemmen en Ds H. A. Stel 1 stem; Ds J. T. van Popta is gekozen. Bij de stemming voor 1e scriba

verkrijgt Ds A. B. Roukema 4 stemmen, Ds H. Scholten 3 stemmen, Ds W. W. J. van Oene 5 stemmen, Ds G. van Dooren 2 stemmen en Ds H. A. Stel 2 stemmen; bij de 2e stemming heeft Ds W. W. J. van Oene 5 stemmen, Ds A. B. Roukema 8 stemmen, Ds H. Scholten en Ds H. A. Stel 1 stem; de herstemming tussen Ds W. W. J. van Oene en Ds A. B. Roukema levert op: Ds W. W. J. van Oene 6 en Ds A. B. Roukema 10 stemmen; Ds A. B. Roukema is gekozen. Als 2e scriba wordt gekozen: Ds W. W. J. van Oene met 11 stemmen, tegen 1 op Ds D. v. d. Boom, en 2 op Ds G. van Dooren en Ds H. A. Stel.

Het moderamen neemt zitting; de vergadering wordt geconstitueerd.

ARTIKEL 4

Schorsing van de vergadering. De praeses sluit de vergadering om het moderamen gelegenheid te geven zich te beraden over het agendum en de te volgen orde van behandeling der ter tafel gebrachte stukken.

2e Zitting d.d. 13 Maart 1958.

ARTIKEL 5

Opening. Om twee uur opent de praeses de vergadering; hij laat zingen Psalm 119 : 1.

ARTIKEL 6

Schrijven van de roepende kerk. De praeses leest een schrijven voor van de roepende kerk, waarin zij haar verontschuldiging aanbiedt voor het feit, dat, bij vergissing, de stukken voor de synode ook zijn toegezonden aan de kerkeraad van de First Can. Ref. Church of Hamilton (scriba: Mr. T. Bergsma); ze heeft aan de broeders geschreven, dat de toezending een vergissing was en geen uitnodiging voor de synode betekende; voorts worden in de brief van de roepende kerk nog enkele te laat ingekomen punten voor het agendum genoemd. De synode neemt kennis van deze mededelingen en besluit aan de kerk van Coaldale een schrijven te richten bevattende de dank der synode voor de vele arbeid, die deze kerk heeft verricht ter voorbereiding van de synode.

ARTIKEL 7

Vaststelling Agendum. De praeses leest voor het concept-agendum zoals het door het moderamen is opgesteld. Enkele punten worden er aan toegevoegd, zodat het agendum er als volgt komt uit te zien:

1. Opening namens de roepende kerk van Coaldale.
2. Onderzoek credentie-brieven.
3. Verkiezing Moderamen.
4. Constituëring van de vergadering.
5. Mededelingen van de roepende kerk inzake de voorbereiding van de synode.
6. Vaststelling van het agendum van de synode.
7. Vaststelling van de vergadertijden en de werkwijze der synode; besluit over de vertaling van de Acta.
8. Ingekomen stukken:
 - a. Schrijven van de Generale synode 1955/56 van de Gereformeerde kerken in Nederland met het verzoek aan de synode zich nader uit

te spreken over de motieven, die de synode van '54 ertoe gebracht hebben een andere formulering te kiezen voor de regelen tot correspondentie dan de Generale synode van Kampen 1951 had voorgesteld;

- b. Schrijven van The Bible Translation Committee van the Christian Reformed Churches over "the sponsoring or facilitating the early production of a faithful translation of the Scriptures in the common language of the American people";
 - c. Schrijven van br. G. K. Veltman over de Acta 1954.
9. Voorstellen:
1. Naam van de synode: de classis East stelt voor als naam voor de synode te kiezen: "Generale synode" of "synode";
 2. Werkmethode synode:
 - a. voorstel classis-West om een zodanige methode te kiezen, dat uit de Acta kan blijken waarom de synode een of ander besluit genomen heeft; als reden wordt opgegeven, dat de Acta van 1954 het bijkans onmogelijk maken de besluiten van de synode te ratificeren;
 - b. voorstel van classis-East in de Acta de rapporten van eventuele werkcommissies op te nemen;
 3. Inzake Art. 66 K.O.:
 - a. voorstel van de kerk van Chatham, gesteund door de classis-East, om uitvoering te geven aan dit artikel van de K.O.;
 - b. voorstel van de classis-West Art. 66 dusdanig te wijzigen, dat een eventuele bededag zal worden uitgeschreven door twee meestgenabuurde kerken;
 - c. voorstel van de classis-East, dat een bededag zal worden uitgeschreven niet door een classis, maar door twee kerken in beide classes;
 4. Benoeming Deputaten:
 - a. voorstel van de classis-West bij de benoeming van Deputaten zo te werk te gaan, dat, in een bepaalde zaak zo veel mogelijk Deputaten benoemd worden, die elkaar op classes of anderszins kunnen ontmoeten en niet alleen met correspondentie zich moeten behelpen;
 - b. voorstel van classis-East Deputaten te benoemen naar Art. 49 en 79 K.O.
 5. Zaak der opleiding.
 - a. voorstel van de kerk van Edmonton Art. 80 Acta 1954 te herroepen en te besluiten, dat ieder, die zijn opleiding niet aan de Theologische Hogeschool te Kampen heeft ontvangen, aan een colloquium doctum zich heeft te onderwerpen alvorens hij wordt toegelaten tot het praeparatoir examen;
 - b. voorstel van de classis-West de binding aan Kampen op te heffen, colloquium doctum in te voeren als in voorstel-Edmonton, en zes collecten te houden om zo mogelijk te komen tot een eigen Opleiding;
 - c. voorstel van de classis-East om art. 80 van de Acta 1954 te vervangen door het besluit een kandidaatsbul te eisen, die de wetenschappelijke graad van candidaat in de Theologie verleent of de B.A.- en de B.D.-graad, en, als deze niet verkregen is aan de Theologische Hogeschool te Kampen, een aanvullend examen te eisen;

Voorts om Deputaten te benoemen voor advies inzake onderwijsinrichting en om eisen voor kerkelijke examens te formuleren, ook om, indien nodig, uitvoering te geven aan Art. 19 K.O.;

6. Formulieren:
voorstel van de classis-East, dat alleen de Nederlandse tekst van de Belijdenisgeschriften bindend is;
7. Engelse vertaling van de catechismus:
 - a. voorstel van de classis-East voorlopig het gebruik van de Engelse vertaling van de catechismus uit de Psalter van de Christian Reformed Church in de vrijheid der kerken te laten;
 - b. voorstel van de kerk te Edmonton het rapport inzake de Engelse vertaling van de Deputaten ad hoc te aanvaarden;
8. Psalmberijming:
 - a. voorstel van de classis-East de suggesties van de Deputaten ad hoc over te nemen, met enkele wijzigingen;
 - b. voorstel van de classis-West opnieuw Deputaten te benoemen en zoveel mogelijk dezelfde als hebben meegewerkt aan de tot standkoming van het ter tafel liggende rapport;
 - c. voorstel van de kerk van Chatham opnieuw Deputaten te benoemen, maar voorlopig het gebruik van de Psalter van de Chr. Ref. Churches in de vrijheid der kerken te laten;
Hierbij de mededeling, dat deze kerk het besluit van 1954 (Acta Homewood Art. 56) niet voor vast en bondig houdt;
 - d. van de kerk van New Westminster voorstel het gebruik van de Psalter en enkele hymns in de vrijheid der kerken te laten.
9. Revised Standard Version:
voorstel van de kerk van Burlington een commissie te benoemen om de vraag onder de ogen te zien of het gebruik van de Revised Standard Version in de vrijheid der kerken kan worden gelaten en/of aanbevolen;
10. Vertaling Ned. Bijbelgenootschap:
voorstel van de kerk van Edmonton de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap bij de kerken aan te bevelen.
11. Deputaten voor de Correspondentie met de Hoge Overheid:
 - a. voorstel van de kerk van Houston een drietal Deputaten te benoemen voor deze correspondentie;
 - b. voorstel van de classis-East Deputaten te benoemen apart voor East en West.
12. Correspondentie met de Geref. kerken in Nederland:
voorstel van de classis-East uit de Acta 1954 na te gaan welke motieven er waren voor de synode van 1954 voor het besluit inzake deze correspondentie.
13. Kerkenordening:
 - a. voorstel van de kerk van Edmonton om de door de commissie ad hoc voorgestelde wijzigingen te aanvaarden;
 - b. voorstel van de classis East om Art. 50 in een andere redactie dan Edmonton voorstelt te aanvaarden.
14. Formulieren:
voorstel van de classis-East het gebruik van de Liturgische Formulieren der Christian Reformed Churches voorlopig in de vrijheid der kerken te laten.
15. Protestant Reformed Churches:
 - a. voorstel van de kerk van Chatham opnieuw Deputaten te benoemen,

- die de mogelijkheid van correspondentie met de P.R.C. verder moeten onderzoeken;
- b. voorstel van de kerk van Toronto de correspondentie met de P.R.C. aan te gaan;
 - c. voorstel van de Can. Ref. Church te Hamilton de briefwisseling voort te zetten en daartoe de opdracht aan Deputaten te continueren.
16. Bijbelvertaling:
 voorstel van de classis-East: de synode spreke uit, dat de kerken geïnteresseerd zijn bij een eventuele nieuwe Engelse vertaling van de Heilige Schrift.
10. Bezwaarschriften:
1. van br. G. van Woudenberg te New Westminster inzake candidaatsstelling van een ambtsdrager;
 2. van br. E. C. Baartman e.a. inzake dezelfde kwestie;
 3. van Ds. W. W. J. van Oene idem;
 4. van br. J. Hendriks idem;
 5. van br. E. Schilder te Toronto over de zaak-Hamilton;
 6. van br. P. Laven inzake het classis-advies inzake zijn afzetting als ouderling;
 7. van de First Can. Ref. Church of Hamilton:
 - a. over de toelating van de American Reformed Church te Grand Rapids tot het kerkverband;
 - b. over het bestluit van de classis-East inzake het optreden te Hamilton van predikanten der P.R.C.;
 - c. over het classis-besluit inzake de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra;
 - d. Publicatie inzake de achtergronden van de zaak-Hamilton;
 - e. Bijlage bij d.;
 - f. Supplement bij d.
 8. Van de classis-West een revisieverzoek van Art. 87 Acta Homewood 1954 inzake Art. 19 K.O.
 9. Van br. E. H. Pol inzake Art. 44 K.O.
11. Rapporten:
1. Der Deputaten voor de Engelse vertaling der D.L.
 2. Der Deputaten voor de wijzigingen der K.O.
 3. Der Deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords
 4. Der Deputaten voor de vertaling der Liturgische Formulieren.
 5. Der Deputaten voor een Engelse Psalmberijming.
 6. Der Deputaten voor het onderzoeken naar de mogelijkheden van correspondentie met de P.R.C.
 7. Der Deputaten voor een Engelse Vertaling van de catechismus.
 8. Der Deputaten voor correspondentie met de Buitenlandse kerken.
12. Benoeming Deputaten.
 13. Rondvraag en censuur naar Art. 43 K.O.
 14. Verzorging Acta synodi.
 15. Omslag kosten en aanwijzing van een kerk voor de afwikkeling van de financiën der synode.
 16. Aanwijzing roepende kerk en vergaderplaats en -tijd der volgende synode.
 17. Vaststelling van de Acta.
 18. Vaststelling van het Persverslag.
 19. Sluiting.

ARTIKEL 8

Vaststelling vergadertijden en werkwijze der synode. Het moderamen stelt voor als regel te vergaderen van 9—12 uur, van 2—5½ uur en van 7½—10 uur; des Zaterdags alleen van 9—12 uur; hierbij de commissie-vergaderingen in de morgen- en de middaguren te houden en in elk geval des avonds als synode bijeen te komen om de leden der gemeente te Homewood, en eventueel Winnipeg, de gelegenheid te geven vergaderingen bij te wonen. Dit wordt aanvaard met dien verstande, dat de avond-vergaderingen zullen duren van 7—9½ uur.

Wat de werkwijze betreft, stelt het moderamen voor de arbeid der synode te doen voorbereiden door commissies en daartoe 4 commissies in te stellen, in elk waarvan 4 leden der synode zitting hebben en die ieder een deel van de aanwezige punten toegewezen krijgen; alleen de punten 9—1 en 9—2 van het agendum zullen terstond behandeld kunnen worden.

In de brede discussie, die naar aanleiding van dit moderamenvoorstel ontstaat, dient Ds H. Scholten het volgende voorstel in:

“Inzake de bezwaarschriften wordt besloten commissies te benoemen, naar het voorstel van het moderamen. Alle voorstellen, die in de mindere vergaderingen behandeld kunnen zijn, worden eerst in plenaire zitting behandeld.”

Ds G. van Dooren stelt voor: “De synode besluit, dat voorstellen slechts behandeld kunnen worden wanneer daarin verwerkt zijn de materiële gronden voor het voorgestelde.”

Voorts: “De synode besluit, dat de rapporten zo veel mogelijk, en in elk geval de voorstellen der commissies vermenigvuldigd zullen worden.”

Aangenomen wordt ten slotte een voorstel van het moderamen, aangevuld met het 2e voorstel van Dooren, dat als volgt luidt:

“a. Alle voorstellen en bezwaarschriften vermeld onder de punten 9—3 tot 10—9 worden eerst aan werkcommissies in studie gegeven ter voorbereiding van de besprekingen op de vergadering;

b. de rapporten en voorstellen van de werkcommissies worden vermenigvuldigd en vóór de bespreking in de vergadering aan de afgevaardigden ter hand gesteld.”

ARTIKEL 9

Commissies. Op voorstel van het moderamen worden de volgende commissies benoemd:

Commissie I: Ds J. T. van Popta (S.), Ds D. v. d. Boom, oud. Joh. de Haas, oud. A. W. de Leeuw.

Commissie II: Ds G. van Dooren (S.) Ds A. B. Roukema, oud. K. Flokstra, oud. C. Walinga.

Commissie III: Ds W. W. J. van Oene (S.), Ds L. Selles, oud. G. Boot, oud. J. Buist.

Commissie IV: Ds H. Scholten (S.), Ds H. A. Stel, oud. G. Antonides, oud. E. Wieringa.

S. is: Samenroeper.

Aan Commissie I worden toevertrouwd de stukken betrekking hebbende op: de zaak Hamilton; de zaak Laven.

Aan Commissie II: de zaak van de candidaatstelling van br. H. te New Westminster; de zaken rondom de correspondentie met de P.R.C.; het rapport van br. G. K. Veltman over Acta 1954.

Aan Commissie III: de zaken betreffende de K.O.; het bezwaarschrift

br. E. H. Pol; de zaak van de correspondentie met de Buitenlandse kerken; de zaak van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Aan Commissie IV: de kwestie van de Bijbelvertaling; van de Psalmberijming; van de vertaling der Formulieren.

Opgemerkt wordt, dat uiteraard elke commissie zich een oordeel heeft te vormen over de ontvankelijkheid der haar in handen gegeven stukken.

ARTIKEL 10

Werkmethode. De synode neemt in behandeling het voorstel van de classis-West een dusdanige werkmethode te kiezen, dat uit de Acta kan worden opgemaakt waarom de synode een of ander besluit genomen heeft.

Eveneens het voorstel van classis-East om in de acta de rapporten van de commissies van Prae-advies op te nemen.

In de bespreking stelt Ds W. W. J. van Oene voor: "de synode besluite, dat de definitieve rapporten der werkcommissies zullen worden vermenigvuldigd voor kerkeraden en zusterkerken. Aan het einde der synode zal worden beslist over de vraag op welke wijze deze vermenigvuldiging zal geschieden; dit, omdat thans nog niet kan worden gezien hoe lang die rapporten zullen worden en welke kosten vermenigvuldiging met zich zal brengen."

Dit voorstel wordt aangenomen.

Op voorstel van Ds G. van Dooren spreekt de synode uit, dat zij van oordeel is, dat hiermee de bezwaren tegen de acta 1954, waaruit het voorstel van classis-West geboren is, ondervangen zijn.

ARTIKEL 11

Naam van de synode. De praeses geeft in bespreking het voorstel van classis-East de naam te kiezen: Generale synode, of, zolang er geen Particuliere ressorten zijn, eenvoudig: synode. De classis kwam tot dit voorstel, omdat de naam "Nationale synode"; le niet klopt op de status quo van Canada, 2e niet past voor een vergadering van kerken, waarvan de leden in dit land vooralsnog merendeels een immigrantenpositie hebben, en deswege de naam "nationaal" niet kunnen opeisen.

Een brede bespreking ontspint zich. Ds W. W. J. van Oene stelt voor: "De synode besluit de naam "nationale synode" ook voor deze synode te handhaven, aangezien deze naam niet pretendeert, dat onze kerken het hele Canadese volk vertegenwoordigen, doch slechts inhoudt, dat dit een synode is van onze kerken uit het gehele land; zulks in tegenstelling met de (in onze kerken nog niet aanwezige) Particuliere synodes, waar slechts een deel der kerken vertegenwoordigd is."

Ds H. A. Stel stelt voor: "De synode besluit n.a.v. het bezwaar van de classis-East der Can. Ref. Churches t.a.v. de naam "Nationale synode van Carman 1954" de synode nu kortweg te noemen: "Synode van Carman 1958 der Can. Ref. Churches" uit overweging, dat de naam "Nationale synode" sinds Dordrecht 1618/19 niet meer is gebruikt en voorts daarom ook niet spreekt tot de leden onzer Can. Ref. Churches."

Ds H. Scholten heeft het volgende voorstel: "Waar de synode niet eenstemmig is over de vraag wat de draagwijdte is van het woord "nationaal", besluit ze als naam van deze synode te kiezen: "De synode Homewood-Carman 1958".

Ds J. T. van Popta stelt voor: "De synode besluit n.a.v. het desbetreffende voorstel van de classis der Canadian Reformed Churches van Oost Canada,

gehouden te Chatham 12 Juni 1957, de naam van de synode te doen zijn: "De synode van Homewood-Carman 1958", omdat bij het ontbreken van Particuliere synoden deze naam voldoende is tot aanduiding van deze vergadering."

Het voorstel van Popta wordt aangenomen.

ARTIKEL 12

Taal van de Acta. Besloten wordt, dat het Nederlands authentiek zal zijn voor de Acta, terwijl verzocht zal worden aan de kerk van New Westminster voor de vertaling in het Engels zorg te dragen.

ARTIKEL 13

Nadere regeling inzake bespreking enz. Besloten wordt, dat er bij de besprekingen twee "ronden" gehouden zullen worden tenzij de vergadering meer nodig acht. De opstelling van het "Kort verslag" wordt toevertrouwd aan de assessor. Eveneens wordt besloten, dat des morgens als synode zal worden begonnen, ook als daarna de synode zich splitst in commissies; evenzo zal des avonds gemeenschappelijk worden geëindigd.

ARTIKEL 14

Sluiting. De praeses sluit de vergadering tot Vrijdagavond, de rest van de Donderdag en de gehele Vrijdag zullen de commissies vergaderen, Vrijdagavond zal de synode weer bijeenkomen in openbare vergadering ter bespreking van rapporten en voorstellen, die dan gereed zullen zijn.

3e Zitting, d.d. 13 Maart 1958.

ARTIKEL 15

Om half tien des avonds opent de praeses de zitting; hij laat zingen Ps. 2 : 6, 7 en sluit de vergadering.

4e Zitting, d.d. 14 Maart 1958.

ARTIKEL 16

Opening. De praeses opent de zitting om negen uur des morgens, laat zingen Ps. 3 : 2, leest 1 Thess. 2 : 1—12, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 17

Acta. De acta, art. 1—10 worden door de scriba gelezen en enkele aan te brengen wijzigingen genoemd door de afgevaardigden.

ARTIKEL 18

Ingetrokken voorstellen. De 1e scriba vraagt of voorstellen, die tijdens de besprekingen worden gedaan en weer ingetrokken, alle in de acta moeten worden opgenomen; na bespreking wordt vastgesteld, dat dit niet nodig is, aangezien deze acte (die van het intrekken) niet behoort tot de Acta van de synode.

ARTIKEL 19

Presentielijst. Naar aanleiding van een opmerking van Ds G. van Dooren leest de praeses de Presentielijst, waaruit blijkt, dat alle afgevaardigden aanwezig zijn; besloten wordt, dat dit voortaan direct na de opening van elke zitting zal geschieden.

ARTIKEL 20

Kort verslag. Ds J. T. van Popta leest het "kort verslag", dat wordt vastgesteld.

ARTIKEL 21

Ingekomen stukken. De praeses leest een alsnog ingekomen stuk voor van de kerk van Brampton d.d. 11 Maart 1958; hierin wordt aangedrongen op continuering van het Deputaatschap, dat de mogelijkheid van correspondentie met de Prot. Ref. Churches heeft te onderzoeken; wordt in handen gegeven van Commissie II.

ARTIKEL 22

Besloten wordt om 5 uur te eindigen, aangezien de afgevaardigden de gelegenheid moeten hebben de uitgedeelde rapporten te bestuderen.

ARTIKEL 23

Vragen en mededelingen van Commissies. Commissie I vraagt machtiging aan de kerk van Burlington, als archiefbewarende kerk van de classis-East, een stuk te vragen, dat ze nodig heeft bij haar onderzoek in de zaak-Laven; wordt toegestaan.

Commissie II deelt mee, ontdekt te hebben, dat een tweetal stukken niet bij een commissie zijn ingedeeld, n.l. de stukken, die op het agendum voorkomen onder de nummers 10—7, a, en b. (schrijven van de First Can. Ref. Church of Hamilton over de toelating van the American Ref. Church tot het verband van onze kerken, en het besluit van de classis East inzake het optreden van P.R.C.-predikanten in de kerk te Hamilton.) Comm. II merkt hierbij op, dat, als deze stukken worden toegewezen aan één der commissies, Comm. II zelf hier niet voor in aanmerking komt, daar zij in haar geheel bestaat uit broeders uit classis-East. Besloten wordt met deze "toewijzing" te wachten, totdat duidelijk wordt welke commissie ze erbij kan hebben.

ARTIKEL 24

Sluiting. De praeses wenst, namens de vergadering, br. K. Flokstra geluk met zijn verjaardag, en bidt hem en de zijnen Gods zegen toe; daarna sluit hij de zitting.

5e Zitting, d.d. 14 Maart 1958.

ARTIKEL 25

Opening. De praeses opent de vergadering en laat zingen Ps. 17 : 3.

ARTIKEL 26

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 27

Vaststelling Acta. De aangebrachte wijziging in de Acta, art. 1—10 worden goedgekeurd, art. 11—24 worden gelezen, enkele verbeteringen genoemd.

ARTIKEL 28

Acta 1954. De praeses stelt aan de orde het schrijven van br. G. K. Veltman van Smithville over de late verschijning van de Acta van de Nationale Synode van Homewood 1954. De rapporteur van

Comm. II, Ds G. van Dooren leest het betreffende rapport over dit schrijven. Volgens de commissie is komen vast te staan, dat deze late verschijning in hoofdzaak is veroorzaakt door deze drie feiten:

1. dat het tot Mei 1955 geduurd heeft dat de Engelse vertaling compleet en leesbaar aan de zetter in Nederland kon worden toegezonden,

2. dat een gedeelte van die Engelse vertaling de Nederlandse zetter niet heeft bereikt, zodat eerst Augustus 1955 een tweede exemplaar verzonden kon worden,

3. dat de afstand Canada—Nederland mede oorzaak ervan geworden is, dat de gedrukte Acta eerst in Maart 1956 ontvangen werden door de uitgever.

De commissie stelt voor:

“De synode neme kennis van deze bevredigende toelichting van de uitgever, en neme de hoofdzaak ervan op in Acta en Kort verslag,

De synode geve de mededeling inzake de mogelijke spoedige publicatie der Acta 1958 door aan de commissie tot verzorging van de publicatie der Acta.”

Na bespreking wordt het voorstel van de commissie aanvaard in deze vorm:

“1. De synode der Can. Ref. Churches van Homewood-Carman 1958, kennis genomen hebbende van de toelichting van de uitgever der Acta van de Nationale synode van Homewood 1954, aanvaardt diens verontschuldiging en besluit de hoofdzaak van deze toelichting op te nemen in de Acta van deze synode en het Kort verslag;

2. De synode besluit de mededeling inzake de mogelijke spoedige publicatie der Acta door te geven aan de commissie tot verzorging van de uitgave der Acta.”

ARTIKEL 29

De praeses spreekt zijn blijdschap uit over het grote aantal belangstellenden uit Homewood en licht de broeders en zusters in over het in behandeling zijnde punt.

ARTIKEL 30

Bijbelvertaling. Aan de orde komen de agenda-punten:

Bijlage XVII. 8—b: Schrijven van de proff. van Calvin Seminary over een nieuwe Engelse Bijbelvertaling.

9—9: voorstel van de kerk van Burlington, gesteund door de kerken uit classis-East over the Revised Standard version,

9—10: voorstel van de kerk van Edmonton inzake gebruik van de vertaling van het Ned. Bijb. Gen.,

9—16: voorstel van de classis-East inzake de nieuwe Engelse Bijbelvertaling.

Ds H. A. Stel leest het rapport van comm. IV over al deze punten. Het rapport loopt uit op de volgende voorstellen:

1. “De synode antwoorde op het schrijven van de proff. van Calvin Seminary te Grand Rapids, dat de synode van Carman 1958 der Can. Ref. Churches niet kan besluiten tot het benoemen van een commissie om samen te werken met het “Committee of the Christian Reformed Churches” met als taak, volgens uw schrijven, “for correspondence with your committee concerning the feasibility and desirability to sponsor or facilitate the early production of a faithful translation of the Scripture in the common language of the American people”, omdat de synode niet bevoegd is om een opdracht te geven voor zulk een wetenschappelijke arbeid, daar zij, volgens art. 30

der K.O. gehouden is alleen kerkelijke zaken en dezelve alleen op kerkelijke wijze te verhandelen."

Daarom acht de commissie het niet nodig antwoord te geven op de bijgevoegde vragenlijst.

2. T.a.v. het voorstel van de classis-East (9—16):

"De synode van Carman 1958 der Can. Ref. Churches antwoorde op het voorstel van de classis-East van 29 Jan. en 12 Febr. 1958, luidende; de synode dele aan het betreffende comité mede, dat de classis-East zeer geïnteresseerd is en dat zo nodig een beroep op mensen met talenten in dezen kan worden gedaan, — spreekt uit, dat het niet de taak is van de synode om aan het comité der Christian Reformed Church mede te delen, de de classis-East "zeer geïnteresseerd is", aangezien de synode niet de woordvoester is van een classis tegenover derden".

3. T.a.v. het slot van dit voorstel uit te spreken:

"dat de synode van Carman 1958 niet aan het comité van de Christian Reformed Church het recht kan geven een beroep te doep op "mensen met talenten" aangezien deze mensen met talenten, mochten ze er zijn, daarover zelf alleen hebben te beschikken".

4. T.a.v. het voorstel van de kerk van Burlington (9—9):

"de synode van Carman 1958 der Can. Ref. churches benoeme een commissie met de opdracht te onderzoeken of de critiek, uitgebracht op de Revised Standard version terecht is, opdat de Can. Ref. Churches bij eventuele verwerping van de Revised Standard version dit niet doe op grond van haar verwerping door anderen. En voorts dat aan deze commissie wordt opgedragen aan de kerken rapport uit te brengen minstens een jaar voor de samenroeping van de volgende synode".

5. T.a.v. het voorstel van de kerk te Edmonton:

"De synode van Carman 1958 der Can. Ref. Churches besluit niet in te gaan op het voorstel van de kerk van Edmonton om het gebruik van de vertaling van het Ned. Bijb. genootschap aan te bevelen in onze kerken, aangezien haar betrouwbaarheid nog niet is bewezen".

De praeses geeft de voorstellen stuk voor stuk in bespreking:

Inzake punt 1, stelt Ds G. van Dooren voor:

"De synode verwijst de zaak van eventuele medewerking aan een nieuwe Engelse bijbelvertaling terug naar comm. IV met de opdracht om, uitgaande van de belangstelling, die onze kerken uiteraard hebben voor een Schriftgetrouwe nieuwe Engelse vertaling, een antwoordbrief op te stellen, waarin die belangstelling wordt uitgesproken, en een proeve van beantwoording van de voorgelegde vragenlijst gegeven wordt."

ARTIKEL 31

Sluiting. Om des tijds wille wordt de bespreking van het voorstel van Dooren uitgesteld tot de volgende zitting.

De praeses deelt mede, dat de kerkeraad van Homewood de broeders afgevaardigden ter Generale synode uitnodigt tot deelneming aan het Heilig Avondmaal op Zondag, 16 Maart.

Hij laat zingen Ps. 19 : 4 en 5, gaat voor in dankgebed en sluit de vergadering.

6e Zitting, d.d. 15 Maart 1958.

ARTIKEL 32

Opening. De praeses opent de zitting, laat zingen Ps. 21 : 1 en 10, leest 1 Thess. 2 : 13—19, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 33

Appèl nominaal Appèl nominaal wordt gehouden, alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 34

Zaak der Bijbelvertaling. De bespreking van de zaak der Bijbelvertaling met de voorstellen van de Comm. IV ad hoc wordt voortgezet (Acta, art. 30). Het voorstel-van Dooren wordt ten slotte aangenomen.

ARTIKEL 35

Revised Standard Version. Bespreking van het voorstel van classis-East, dat de synode "een commissie benoeme, die de vraag onder de ogen moet zien of The Revised Standard Version tot gebruik in onze kerken kan worden toegelaten en/of worden aanbevolen". (Acta, art. 30, 4e voorstel). Dit voorstel wordt aangenomen.

ARTIKEL 36

Vertaling Ned.Bijbelgenootschap. Besproken wordt het voorstel van de Bijlage XVII. kerk van Edmonton de vertaling van het Ned. Bijbelgenootschap aan te bevelen voor gebruik in onze kerken. De commissie stelt voor hier niet op in te gaan. (Acta art. 30, 5e voorstel).

Tijdens de bespreking van dit voorstel dient Ds G. van Dooren tot twee maal toe een amendement in; Ds H. A. Stel doet hetzelfde; Ds J. T. van Popta stelt voor:

"De synode spreekt uit, naar aanleiding van het voorstel van de kerk van Edmonton, dat het gebruik van de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap in de vrijheid der kerken staat omdat de kerken inzake het gebruik van de Bijbel in de Nederlandse taal geen uitspraak hebben gedaan". Ds G. van Dooren en Ds D. v. d. Boom hebben beide een amendement op dit voorstel. De commissie trekt haar voorstel in, en het voorstel van Popta wordt met de amendementen-van Dooren en -v. d. Boom gesteld in handen van Comm. IV om een voorstel te concipiëren, waarin al deze gegevens zijn verwerkt.

ARTIKEL 37

Art. 66 K.O. Bijlage VII. Aan de orde komt Agendapunt 9—3, a, b, c.

Ds W. W. J. van Oene leest het rapport van Comm. III hierover. De commissie adviseert Art. 66 K.O. aldus te wijzigen: "...zal een bededag uitgeschreven worden door de kerken, die daartoe door de laatste generale synode zijn aangewezen".

Dit voorstel wordt aangenomen.

ARTIKEL 38

Bcnoeming Deputaten. Bijlage VII. Agenda-punt 9—4a.

Ds W. W. J. van Oene leest het Rapport van Commissie III dienaangaande. De commissie stelt voor het voorstel van de classis van de kerken in het Westen aan te nemen. Het wordt aanvaard in deze vorm: "De synode besluit, bij de benoeming van Deputaten zo te werk te gaan, dat, zoveel mogelijk, voor een bepaalde zaak Deputaten worden benoemd, die niet alleen met correspondentie zich moeten behelpen, maar die elkander op classes of anderszins ontmoeten kunnen en over hun opdracht spreken kunnen."

ARTIKEL 39

Benoeming Deputaten art. 49 en 79 K.O. Classis-East stelde voor "De synode besluite, waar bij het ontbreken van Particuliere synoden tot nu toe in ons kerkverband bepaalde Deputaatschappen niet fungeren kunnen, zelf Deputaten te benoemen naar Art. 49 en 79 K.O."

De commissie stelt voor tot deze benoeming over te gaan, met dien verstande, dat uit elke classis twee primi en twee secundi worden benoemd. Dit voorstel wordt aangevaard.

ARTIKEL 40

Besloten wordt, dat Maandag de commissies zullen vergaderen, en 's avonds de synode weer bijeenkomt.

ARTIKEL 41

Sluiting. De praeses sluit de vergadering, nadat gezongen is Ps. 105 : 24 en de eerste scriba is voorgegaan in dankgebed.

7e Zitting, d.d. 17 Maart 1958.

ARTIKEL 42

Opening. De praeses opent de 7e zitting van de synode, laat zingen Ps. 123 : 1, leest 1 Thess. 4 : 1—12, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 43

Appel nominaal. Appel nominaal wordt gehouden; Ds A. B. Roukema blijkt wegens ongesteldheid afwezig te zijn; Ds H. Scholten komt te laat ter vergadering.

ARTIKEL 44

Verjaardag. De praeses feliciteert qualitate qua br E. Wieringa, die zijn verjaardag viert; hij doet deze gelukwens vergezeld gaan van een passend geschenk.

ARTIKEL 45

Sluiting. Na vaststelling van het Kort verslag wordt de zitting beëindigd; de commissies gaan vergaderen.

8e Zitting d.d. 17 Maart 1958.

ARTIKEL 46

Opening. De praeses opent de zitting, te 7 uur des avonds, laat zingen Ps. 20 : 1, 3.

ARTIKEL 47

Appel nominaal. Appel nominaal wordt gehouden; Ds G. van Dooren wordt, waar Ds A. B. Roukema nog niet hersteld is, verzocht hem in deze vergadering te vervangen.

ARTIKEL 48

Nieuwe Engelse Bijbelvertaling. Comm. IV legt, in haar rapport in tweeder instantie op tafel een ontwerp antwoord-brief aan de commissie van Hoogleraren te Grand Rapids USA, betreffende een nieuwe Engelse Bijbelvertaling. Dit ontwerp komt in bespreking. Enige wijzigingen worden aangebracht; op voorstel van Ds G. van Dooren wordt, in plaats van de

mededeling van de namen van twee onzer predikanten, van wie aangenomen wordt, dat ze bereid en in staat zijn om aan het werk der Bijbelvertaling deel te nemen, ingelast:

“Ten aanzien van medewerking aan de vertaling door personen uit onze kerken is de synode overtuigd, dat u ongetwijfeld via Ds F. Kouwenhoven, wiens naam u reeds kent, desgewenst contacten kunt leggen met andere personen uit de kring onzer kerken”.

Op voorstel van Ds J. T. van Popta zal op de laatste vraag van de vragenlijst geantwoord worden: “Hierop kunnen wij niet antwoorden. Niet de synode kan en mag hierover beslissen, maar elk van de kerken. Dit raakt ook de inzameling van gelden”.

Op voorstel van Ds L. Selles zal op vraag 6 geantwoord worden:

“Deze vraag kan door de synode niet beantwoord worden, daar “the sponsoring and facilitating of the early production of a new translation of the Bible” niet tot haar competentie behoort”.

De commissie krijgt nu opdracht het aldus vastgestelde antwoord te vertalen en ter definitieve vaststelling aan de synode voor te leggen.

ARTIKEL 49

Deputaten Correspondentie met de Hoge Overheid. Ag.-punt 9—11. Bijlage XIII. Namens Comm. III rapporteert Ds W. W. J. van Oene over de voorstellen van de kerk van

Houston, B.C. en classis-East ter zake. De commissie stelt voor te besluiten: “niet aan het verzoek van de kerk te Houston en de suggestie van classis-East te voldoen, waar de noodzaak van zulke Deputaten niet is aangetoond”.

Ds G. van Dooren stelt voor: “De synode besluit, tot onderhouding van Art. 28 K.O. een deputaatschap in te stellen tot correspondentie met de Overheid, waarbij in de weg van dit deputaatschap de Canadian Reformed Churches zich officieel presenteren bij de Overheid, en, opdat door middel van deze deputaten de kerken, zo nodig, zich met hun zaken tot de Overheid wenden”.

Dit voorstel wordt verworpen.

Aangenomen wordt het voorstel van de commissie: de synode besluit niet aan het verzoek van de kerk te Houston te voldoen en de suggestie van classis-East, waar de noodzaak van zulke deputaten niet is aangetoond.

ARTIKEL 50

Correspondentie met de kerken in Nederland. Ag.-punt 8a, 9—12. Ds W. W. J. van Oene leest de brief van de Generale synode Enschede Bijlage XII. 1955/56, en het rapport der Comm. III.

Op voorstel van de commissie besluit de synode, aan de kerken in Nederland te antwoorden:

“De synode van Homewood-Carman 1958 spreekt er haar leedwezen over uit, dat de synode van Homewood 1954 in gebreke gebleven is de motieven aan te geven, die haar hebben geleid tot een andere formulering van de regels tot correspondentie dan de Generale synode van Kampen 1951 had voorgesteld.

Zij is evenwel niet bij machte zich over deze motieven nader uit te spreken, aangezien haar daaromtrent niet meer bekend is dan wat in de Acta 1954 is vermeld.

Te uwer informatie vermelden wij enkele aanwijzingen, die in de Acta 1954 worden gevonden.

De synode overwoog, “dat correspondentie, zal zij zin hebben en vrucht

dragen voor het leven der kerken, uitvoerbaar moet zijn binnen het raam van het door de kerkenordering beschreven en voorgeschreven leven der kerken”.

De synode 1954 constateerde, “dat de correspondentie, zoals ze voorgesteld en gewenst wordt door de synode van Kampen 1951, niet in alle delen binnen het raam van het Gereformeerd kerkelijk leven uitvoerbaar of ook zelfs gewenst is”.

Voorts stelde de commissie voor enkele wijzigingen aan te brengen in de door Homewood 1954 vastgestelde regelen voor de correspondentie met Buitenlandse kerken, en deze dan, vergezeld van een bredere motivering, toe te zenden aan de zusterkerken in Nederland.

Voorgesteld wordt hieraan toe te voegen deze regelen ook toe te zenden aan de andere zusterkerken in het buitenland, met het verzoek de correspondentie met onze kerken te voeren naar deze regelen.

ARTIKEL 51

Besloten wordt op Dinsdag de commissies gelegenheid te geven voor haar werk, en in de avond in plenaire zitting bijeen te komen.

ARTIKEL 52

Sluiting. Nadat gezongen is Ps. 135 : 11, 12, brengt Lij monde van de assessor de synode den HEERE dank voor wat Hij gaf deze dag, en sluit de praeses deze zitting.

9e Zitting d.d. 18 Maart 1958.

ARTIKEL 53

De praeses opent de 9de zitting van de synode, laat zingen Ps. 22 : 2, 12, leest 2 Thess. 1, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 54

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; Ds A. B. Roukema blijkt nog niet aanwezig te kunnen zijn.

ARTIKEL 55

Scribaat. Ds H. A. Stel wordt aangewezen de 1e scriba voor deze vergadering te vervangen.

ARTIKEL 56

Correspondentie met de kerken in Nederland. Ag.-punt 8a en 9—12. (Acta Art. 50). Voortgezet wordt de bespreking van de punten 8a en 9—12 van het agendum, voorzover deze nog niet afgehandeld zijn. De praeses geeft daartoe het tweede voorstel van Commissie III, inzake correspondentie met de Geref. Kerken in Nederland in verdere bespreking, waarvan echter geen gebruik wordt gemaakt.

Het voorstel van de commissie wordt dan ongewijzigd in stemming gegeven en aldus aanvaard. Dit voorstel inzake de te aanvaarden regels voor de correspondentie luidt als volgt:

“De synode besluit, dat de correspondentie met Gereformeerde kerken in andere delen der wereld zal moeten en kunnen bestaan in:

1. het toezenden aan elkander van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen en het ontvangen van elkanders eventuele deputaten op de meeste vergaderingen als adviseurs,

2. het aanvaarden van elkanders attestaties,

3. het toelaten van elkanders dienaren des Woords tot de bediening des Woords en der Sacramenten,

4. het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijziging of uitbouw van belijdenis, kerkenordering en de tucht,

5. het op elkaar acht geven, dat niet worde afgeweken van de Gereformeerde belijdenis in de leer, de dienst, de kerkregering en de tucht,

6. het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden. Aangenomen — zie boven.

ARTIKEL 57

Vervolg Correspondentie Buitenlandse kerken.

Vervolgens wordt het derde en laatste voorstel van Comm. III, in dit rapport aan de synode gedaan, in bespreking

gegeven door de praeses. Het voorstel luidt als volgt:

"Indien de synode de door haar voorgestelde regels aanvaardt, stelt zij u voor dat aan de deputaten voor correspondentie van onze zusterkerken ook een exemplaar van dit rapport wordt toegezonden".

Ds G. van Dooren dient op dit voorstel een amendement in als volgt:

"met het verzoek de correspondentie met onze kerken te voeren naar deze regelen".

Dit wordt door de rapporteur overgenomen, waarna ook dit voorstel van Comm. III in stemming wordt gegeven, uitgebreid met het amendement van Ds G. van Dooren. Het wordt aangenomen.

Het geheel van het aangenomen voorstel luidt nu:

"Indien de synode de door haar voorgestelde regels aanvaardt, stelt ze u voor, dat aan de Deputaten voor correspondentie van onze zusterkerken ook een exemplaar van dit rapport wordt toegezonden, met het verzoek de correspondentie met onze kerken te voeren naar deze regelen."

ARTIKEL 58

Vertaling Ned. Bijbelgenootschap.

Aan de orde komt nu de afhandeling van Punt 9—10 van het Agendum, het

voorstel van de kerk van Edmonton en het voorstel van de Commissie IV in dezen, dat naar de commissie teruggewezen was, (Acta, Art. 36).

De rapporteur leest een nieuw voorstel, luidende:

"De synode is wel van oordeel, dat het doel, hetwelk de kerk van Edmonton nastreeft: (opdat er een eenheid van handelen zij bij al onze kerken) zeer begerenswaardig is, en is eveneens van oordeel, dat het gebruik van deze vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap in de vrijheid der kerken staat, maar zij kan toch niet besluiten tot het aanbevelen van deze vertaling aan de kerken, aangezien de daarvoor aangevoerde grond in het voorstel van de kerk van Edmonton niet genoegzaam is, daar het gemakkelijker verstaan van deze vertaling door jonge lidmaten haar zonder meer nog niet aanbevelenswaardig maakt."

Enkele ingediende voorstellen en ook dat van de commissie worden teruggenomen ten gunste van een voorstel van Ds G. van Dooren luidende:

"Ten aanzien van het voorstel van de kerk van Edmonton om aan de kerken het gebruik van de Nederlandse vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap aan te bevelen, spreekt de synode uit, dat zij tot deze aanbeveling de competentie mist; toestemming tot het gebruik van deze vertaling behoeft de synode niet te geven, omdat dit reeds in de vrijheid der kerken staat."

Dit voorstel wordt aangenomen.

ARTIKEL 59

Bezoekers. De praeses heet het grote aantal bezoekers welkom.

ARTIKEL 60

Wijziging K.O. De praeses stelt aan de orde Agenda-punt 9—13a, een Bijlage VII. voorstel van de kerk van Edmonton om de wijzigingen in de K.O. aan te brengen welke door Deputaten te dezer zake van de synode van Homewood 1954 waren geadviseerd.

De volgende wijzigingen worden voorgesteld door de kerk van Edmonton:
Art. 4: in "ten andere": Gedeputeerden der (Part. Synode).

Art. 5: "Nederlandse Gereformeerde kerken" veranderen in "Canadese Gereformeerde kerken".

Art. 8: indien het de (Particuliere) synode goedvindt.

Art. 11: en van de Deputaten der (Particuliere) synode.

Art. 12: idem.

Art. 29: (de Particuliere synode).

Art. 36: hetwelk, de (Particuliere) synode heeft over de classis (en de Generale synode over de Particuliere).

Art. 41: voor de (Particuliere) synode verkoren worden.

Art. 45: desgelijks de (Particuliere of Generale) synode...

Art. 47: hierbij een voetnoot plaatsen: "dit artikel kan voorlopig niet worden uitgevoerd".

Art. 48: in plaats van "synode" lezen: classis (of synode) vrijstaan... classis of classes (synode of synoden), in..."

Art. 49: hierbij een voetnoot plaatsen: "hoewel dit artikel klaarblijkelijk van de Particuliere synoden spreekt kan het ongewijzigd van toepassing geacht worden voor de Nationale synode."

Art. 50: hierbij een voetnoot plaatsen: "daar dit artikel voorlopig niet uitgevoerd kan worden in de bestaande vorm moet voorlopig als volgt gelezen worden: tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit elke classis afgezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft om de tijd en de plaats der Generale synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel van één der classes binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onder goedkeuring van haar classis van de tijd en de plaats besluiten."

Art. 51: laten vervallen.

Art. 52: laten vervallen.

Art. 68: "in de Canadese kerken" in plaats van "in de Nederlandse kerken".

Art. 79: Deputaten der (Part.) synode.

Art. 84: laten vervallen.

Art. 87: (of synode).

Eveneens wordt hierbij aan de orde gesteld het voorstel van de classis van de kerken in het Oosten d.d. 29 Jan. en 12 Febr. 1958, als volgt luidende:

"ad 10b wordt nog besloten, hoewel reeds een besluit is genomen door de classis-Smithville (zie art. 10), dat het voorstel van Edmonton ad art. 50 K.O. alleen dan kan worden aangenomen als het totaal anders wordt geredigeerd. Verschillende woorden zullen moeten vervallen en twee woorden zullen moeten worden ingevoegd, zodat het slot van de voorgestelde voetnoot bij art. 50 als volgt komt te luiden: "Voorts zal de kerk, die last heeft om "de generale synode aan te wijzen", zulks doen, zo dezelve naar het oordeel van één der classes binnen de drie jaren te beroepen ware".

Commissie III heeft voor deze zaken een rapport verzorgd en haar Rap-

porteur, Ds W. W. J. van Oene, krijgt het woord om dit rapport te lezen. Vervolgens wordt eerst het eerste gedeelte van het rapport in bespreking gegeven, dat handelt over de voorstellen van Edmonton.

Inzake het voorstel van de kerk van Edmonton om Art. 84 K.O. te laten vervallen wordt door Ds L. Selles het volgende voorstel ingediend: "De synode besluite art. 84 K.O. te laten staan omdat nog niet bewezen is, dat dit artikel vanwege de Canadese situatie gewijzigd of geschrapt moet worden".

Dit voorstel wordt aangenomen.

Ten aanzien van de voorgestelde voetnoot bij art. 50 stelt de commissie voor over te nemen van Ds H. Scholten het voorstel: "dat de synode de eerste zin van art. 50 K.O. toevoegt aan het begin van de door de commissie voorgestelde voetnoot".

Na stemming wordt ook dit voorstel aanvaard, zodat deze voetnoot nu als volgt luidt:

"De Nationale synode zal ordinairlijk alle drie jaren eens gehouden worden, ten ware dat er enige dringende nood ware om de tijd korter te nemen. Tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit elke classis afgezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft de tijd en de plaats der generale synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel van één der classes binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onder goedkeuring van haar classis, van de tijd en de plaats besluiten".

Nu worden de voorgestelde wijzigingen van de kerk van Edmonton in stemming gegeven, met uitzondering van het voorstel om Art. 84 te laten vervallen en met insluiting van de uitgebreide voetnoot bij Art. 50.

Zo worden de voorgestelde wijzigingen aanvaard.

ARTIKEL 61

Wijziging K.O. (vervolg). Vervolgens komt het tweede gedeelte van het Rapport van de commissie in bespreking. Vanwege bezwaren, tijdens de bespreking ingebracht, stelt de Rapporteur voor, dat dit tweede gedeelte wordt teruggewezen naar de commissie, opdat deze er zich nader op berade.

Aldus besloten.

ARTIKEL 62

Bezwaarschrift br E. H. Pol. Aan de orde komt het bezwaarschrift van Bijlage XI.

br E. H. Pol van New Westminster tegen de uitspraak van de classis d.d. 5 April 1956 van de kerken in het Westen, inzake Art. 11 van de regelingen van de classis der kerken in het Westen, waarin, overeenkomstig classishesluit van 27 November 1952, wordt vastgesteld, dat Art. 44 K.O. voorlopig niet uitgevoerd kan worden, omdat de classis het doen van gewone kerkvisitatie onmogelijk acht. Ag.-punt 10—9.

Br E. H. Pol verzoekt de synode uit te spreken, dat:

1. de classis van de kerken in het Westen d.d. 5 April 1956 ten onrechte heeft geoordeeld, dat "hoge kosten en andere belangrijke factoren" het niet-uitvoeren van Art. 44 K.O. wettigen;

2. de kerken in de classis van het Westen derhalve geroepen zijn hun trouw aan het kerkverband ook metterdaad te tonen door op hun eerstvolgende classisvergadering en kerkvisitatoren te benoemen, die jaarlijks de kerken visiteren.

De praeses geeft de Rapporteur van Comm. III het woord. Omdat de commissie niet in kan zien, dat de classis in het Westen voor de onmogelijk-

heid staat om kerkvisitatie te houden en ook de classis dit zelf niet zegt, stelt de commissie aan de synode voor:

“uit te spreken, dat de besluiten van de classis d.d. 27 Nov. 1954 en 5 April 1956 van de kerken in het Westen betreffende kerkvisitatie vervallen dienen te worden verklaard.”

Dit wordt aangenomen.

ARTIKEL 63

De praeses doet nog enige mededelingen inzake de werkzaamheden der synode; deelt verder mee, dat aan de afgevaardigden door het comité van ontvangst, tot ontspanning, een uitstapje naar Winnipeg is aangeboden. Voorts, dat Vrijdagavond geen zitting zal zijn, maar gelegenheid gegeven Zendingszaken te bespreken.

ARTIKEL 64

Sluiting. Er wordt gezongen Ps. 136 : 1, 2, 26, waarna br Joh. de Haas eindigt met dankzegging. De praeses sluit de zitting.

10e Zitting d.d. 19 Maart 1958.

ARTIKEL 65

Opening. De zitting wordt geopend om 9 uur, de praeses laat zingen Ps. 25 : 1, 2, leest 2 Thess. 2 : 1—12, waarna gebed.

ARTIKEL 66

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden. Ds A. B. Roukema is helaas door ziekte verhinderd.

ARTIKEL 67

Vaststelling Acta. De acta, art. 42—61 worden vastgesteld.

ARTIKEL 68

Kort verslag. Het Kort verslag wordt gelezen en vastgesteld.

ARTIKEL 69

Sluiting. De zitting wordt gesloten om in commissievergaderingen verder te werken.

11e Zitting d.d. 19 Maart 1958

ARTIKEL 70

Opening. De praeses opent te 7 uur des avonds de zitting, en laat zingen Ps. 27 : 5.

ARTIKEL 71

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig. Ds A. B. Roukema wordt gelukgewenst met zijn herstel.

ARTIKEL 72

Wijzigingen K.O. (zie Acta, Artt. 60, 61). Voortgezet wordt de bespreking van het Rapport “Wijzigingen K.O.” Agenda-punt 9—13 a en b. Ds W. W. J. van Oene leest het betreffende deel van het Rapport van Comm. III. De commissie stelt voor: “De synode besluit het volgende te bepalen:

Ingeval één der beide classicale ressorten gesplitst wordt,

- I. 1. zullen voor dit ressort alle niet definitief gewijzigde of vervallen verklaarde artikelen der K.O. in de oude redactie gelden, met de volgende uitzonderingen:

- A. Bij Art. 47 zal de volgende noot geplaatst worden: Indien een Particulier-synodaal ressort bestaat uit twee classicale ressorten, zal het getal afgevaardigden gesteld worden op ten minste drie Dienaren en drie ouderlingen.
- B. Art. 50 zal dan als volgt luiden: De Nationale synode zal ordinaairlijk alle drie jaren eens gehouden worden, ten ware, dat er enige dringende nood ware om de tijd korter te nemen. Tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit de Particuliere synode en uit de niet-gesplitste classis gezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft om de tijd en de plaats der synode aan te wijzen, zo dezelve, naar het oordeel der particuliere synode of de niet-gesplitste classis binnen de drie jaren te beroepen waren met advies of onder goedkeuring van haar particuliere synode (resp. classis) van de tijd en de plaats besluiten.
2. zullen de door deze synode te benoemen Deputaten naar artt. 4, 11, 49, 79 in functie zijn totdat op een particuliere synode zulke deputaten zijn benoemd.
3. zal de hulp van het kerkverband naar artt. 4, 11, 49, 79 in het niet-gesplitste classicale ressort gegeven worden door de in 2e genoemde particulier-synodale deputaten ad hoc.
- II. In geval beide classicale ressorten gesplitst worden zullen alle niet-definitief gewijzigde of vervallen-verklaarde artikelen der K.O. in de oude redactie gelden, met de volgende uitzonderingen:
- A. Bij art. 47 zal de volgende voetnoot geplaatst worden: Indien een particulier-synodaal ressort bestaat uit twee classicale ressorten zal het getal afgevaardigden gesteld op ten minste drie dienaren en drie ouderlingen;
- B. Art. 50 zal dan als volgt luiden: De Nationale synode zal ordinaairlijk alle drie jaren gehouden worden ten ware dat er enige dringende nood ware om dezelve tijd korter te nemen. Tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit elke particuliere synode afgezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft om de tijd en de plaats der Generale synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel van een particuliere synode binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onder goedkeuring van haar particuliere synode van de tijd en de plaats besluiten."
- Dit voorstel wordt, na bespreking, aangenomen.

ARTIKEL 73

Opleiding tot de Dienst des Woords. Aan de orde komt de zaak van de Bijlage X. Opleiding tot de Dienst des Woords, Ag.-punt 9—5 a, b, c. De praeses leest voor het Rapport der Deputaten ad hoc met Bijlage (Financieel verslag). Eveneens een brief van de Hoogleraren te Kampen.

Ds J. T. van Popta leest het voorstel van de kerk van Burlington, dat door de classis van de kerken in het Oosten d.d. 12 Juni 1957 gesteund wordt, met de Toelichting erop;

dan het voorstel van de kerk van Edmonton;
ten slotte het voorstel van de classis der kerken in het Westen.

Ds W. W. J. van Oene leest het Rapport van Comm. III over deze zaak, waarna de praeses de 4 voorstellen van de commissie puntsgewijs in bespreking geeft.

Voorstel I: "De synode

1. neemt kennis van de aanwezige rekening en verantwoording van de penningmeester van Deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords;

2. constateert, dat de beloofde Rekening en verantwoording tot 1 Jan. 1958 niet aanwezig is;

3. besluit de kerk van Coaldale te verzoeken de boeken van de penningmeester van Deputaten te willen nazien en van haar contrôle verslag uit te brengen aan de e.k. Generale synode."

Aldus besloten.

ARTIKEL 74

Vervolg: Opleiding tot de dienst des Woords, Art. 80, Acta 1954, Bijlage X. Voorstel II: De synode besluit de uitspraak van de synode 1954, Acta, Art. 80, dat tot op de tijd,

dat onze kerken voorzien kunnen worden van kandidaten, die zijn opgeleid aan een eigen Opleiding tot de Dienst des Woords, voor toelating tot het Praeparatoir of Peremptoir examen vereist zal zijn het Candidaatsexamen, afgelegd aan de Theol. Hogeschool der Gereformeerde kerken in Nederland, vervallen te verklaren."

Gronden:

1. de moeilijkheden, veroorzaakt door het verschil in vooropleiding hier en in Nederland, en de eisen voor toelating tot de Theol. Hogeschool te Kampen, zijn zodanig, dat het practisch onuitvoerbaar is jonge mensen uit onze kerken te verplichten om, indien zij tot de kerkelijke examens wensen toegelaten te worden, eerst candidaatsexamen aan de Theol. Hogeschool onzer zusterkerken in Nederland af te leggen;

2. Opleiding van a.s. predikanten onzer kerken in Nederland brengt met zich het bezwaar, dat ze niet zo op de hoogte worden gebracht met de stand van zaken in theologisch opzicht op dit continent als gewenst en noodzakelijk is;

3. Jarenlang verblijf in Nederland tot volbrenging van de vereiste studie brengt met zich een jarenlang staan buiten de Canadese samenleving;

4. De afstand Canada—Nederland, het jarenlang van-huis-zijn met de praktische onmogelijkheid tussentijds heen en weer te reizen, mogelijke internationale spanningen en verbreking van communicatie veroorzaken een last, die onze kerken toch niet mogen opleggen."

Dit voorstel wordt aanvaard.

ARTIKEL 75

Vervolg Opleiding Dienst des Woords. Voorstel III: De Synode besluit: Bijlage X.

1. Opnieuw Deputaten te benoemen voor de Opleiding tot de Dienst des Woords.

2. Deze Deputaten op te dragen aan de eerstkomende synode rapport uit te brengen over een onderzoek naar kosten, plaats en inrichting van een eigen opleiding tot de Dienst des Woords, en dit rapport tenminste zes maanden voor de e.k. synode aan de kerken toe te zenden;

3. Van de kerken zes collecten, of een daaraan gelijkwaardig bedrag, per jaar te vragen, ter voorbereiding van een eigen opleiding, en het beheer dezer gelden op te dragen aan de Deputaten voor de Opleiding;

4. Aan Deputaten op te dragen jaarlijks de kerk tot welke de penningmeester van Deputaten behoort, te verzoeken de boeken van deze penningmeester te controleren en daarvan rapport uit te brengen aan de volgende synode.

Punt 2 wordt door Ds G. van Dooren aldus geamendeerd:

2. Deze Deputaten op te dragen de zaak van inrichting, kosten, plaats e.d. van een eigen Opleiding tot de Dienst des Woords te bestuderen, daarvan Rapport uit te brengen aan de eerstkomende synode, en dit Rapport ten minste zes maanden voor die e.k. synode aan de kerken toe te zenden.

Dit amendement wordt door de rapporteur overgenomen.

Ds H. Scholten stelt voor 8 collecten van de kerken te vragen "aangezien zo beter voldaan wordt aan de overtuiging, door de commissie uitgesproken, dat men zo haast mogelijk tot een eigen Opleiding moet komen."

Dit voorstel wordt verworpen.

In zijn gewijzigde vorm wordt het voorstel van de commissie nu aanvaard.

ARTIKEL 76

Vervolg Opleiding Dienst des Woords. Voorstel IV van Commissie III komt in behandeling. Echter wordt de bespreking ervan afgebroken om in een volgende vergadering te worden voortgezet.

ARTIKEL 77

Sluiting. De praeses laat nog zingen Ps. 138 : 1 en 3, waarna de 1e scriba dankt en de praeses de zitting sluit.

12e Zitting d.d. 20 Maart 1958.

ARTIKEL 78

Opening. De praeses opent de vergadering om 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 31 : 1 en 7, leest 2 Thess. 2 : 13—3 : 5, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 79

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders afgevaardigden zijn aanwezig.

ARTIKEL 80

Acta. Acta, artt. 25—41 worden vastgesteld; daarna artt. 62—69.

ARTIKEL 81

Kort verslag. Het kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 82

Commissie I uitgebreid. Op voorstel van het moderamen wordt Ds W. W. J. van Oene aan Comm. I toegevoegd om Ds J. T. van Popta in de gelegenheid te stellen zijn rapport voor de Commissie op te stellen, en wordt voor enkele zaken Ds. v. d. Boom benoemd tot samenroeper van de commissie.

ARTIKEL 83

Besloten wordt de volgende zitting te beginnen om 4 uur des namiddags en 's avonds niet te vergaderen om ruimte te maken voor een bespreking van zendingszaken.

ARTIKEL 84

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

13e Zitting d.d. 20 Maart 1958.

ARTIKEL 85

Opening. De praeses opent de vergadering te 4.45 uur en laat zingen Ps. 125 : 1.

ARTIKEL 86

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 87

Acta. Acta artt. 70—84 worden gelezen en vastgesteld.

ARTIKEL 88

De praeses doet enkele mededelingen over de avondzitting; zij zal beginnen om half 8.

ARTIKEL 89

Sluiting. De praeses laat zingen Ps. 131 : 4, waarna br. C. Walinga voorgaat in dankzegging en de praeses de zitting sluit.

14e Zitting, d.d. 21 Maart 1958.

ARTIKEL 90

Opening. De praeses opent de zitting, laat zingen Ps. 33 : 1 en 11, leest 1 Tim. 1 : 1—11, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 91

Appèl nominaal. De praeses houdt appèl nominaal; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 92

Foto. De praeses schorst de vergadering, daar br G. Kuyk ter vergadering komt met een fotograaf om een foto te maken.

ARTIKEL 93

Antwoord aan proff. Calvin Seminary. De praeses heropent de vergadering en stelt aan de orde het door Commissie I opgestelde concept antwoord-schrijven in het Engels aan de hoogleraren van Calvin Seminary te Grand Rapids, dat met een paar kleine wijzigingen wordt aanvaard.

ARTIKEL 94

Art. 19 K.O. Praeses stelt aan de orde Agenda-punt 10—8, en het rapport van Comm. III, inzake het bezwaar van de kerken in het Westen tegen het besluit van de synode van Homewood 1954 in betrekking tot Art. 19 K.O., Acta art. 87.

De commissie stelt voor:

“De synode besluit de uitspraak van de synode van Homewood 1954, Acta art. 87, betreffende de uitvoering van Art. 19 K.O. vervallen te verklaren, aangezien de wijze van uitvoering van Art. 19 K.O. in dit artikel zelf, in de vrijheid der kerken gelaten is”.

Dit voorstel wordt aangenomen.

ARTIKEL 95

Correspondentie Buitenlandse kerken. Behandeld wordt het Rapport van Bijlage IX, de Deputaten voor correspondentie met Buitenlandse kerken, Ag.-punt 11—8.

Ds W. W. J. van Oene leest het Rapport van Deputaten voor. Depp. stellen voor:

“De synode spreke uit:

a. Correspondentie aan te gaan met de “Vrije Gereformeerde kerk in Zuid Africa”, overeenkomstig de regels van correspondentie, vastgesteld

door de synode van Homewood 1954 en aangevuld door de synode van Homewood-Carman 1958;

b. Correspondentie aan te gaan met de kerk van Monte Allegre (Brasil), overeenkomstig de regels van Homewood 1954 en Homewood-Carman 1958;

c. dat ze de door de synode der Free Reformed Churches in Australia 1956 voorgelegde wijzigingen in de regels van correspondentie zoals die door de synode van Homewood 1954 zijn vastgesteld, niet kan overnemen op grond van de motieven, die geleid hebben tot het besluit van Homewood-Carman 1958 inzake correspondentie met de Gereformeerde kerken in Nederland;

De synode besluite:

Deze kerken, n.l. "Die Vrije Gereformeerde kerk in Suid Africa", "De Gereformeerde kerk te Monte Allegre" in Brazilië, en "The Free Reformed Churches in Australia" toe te zenden: Besluit en Rapport inzake Correspondentie met "De Gereformeerde kerken in Nederland".

De synode benoeme opnieuw Deputaten met de opdracht de correspondentie te oefenen overeenkomstig de daartoe vastgestelde regels Homewood 1954 en Homewood-Carman 1958."

Ds J. T. van Popta leest het Rapport over deze zaak, waarna het volgende door de synode wordt aanvaard:

"De synode:

1. constateert met blijdschap, dat alle kerken, met welke correspondentie is gezocht, hebben uitgesproken deze correspondentie met onze kerken te willen voeren;

2. constateert, dat "Die Vrije Gereformeerde kerk in Suid Africa" en "de Gereformeerde kerk te Monte Allegre, Brasil" deze correspondentie voeren willen overeenkomstig de regels voor correspondentie, vastgesteld door de synode van Homewood 1954;

3. constateert, dat "The Free Reformed Churches of Australia" de regels van de synode van Homewood 1954 niet ongewijzigd kunnen aanvaarden;

4. constateert, dat de regels voor de correspondentie door deze synode zijn gewijzigd;

5. besluit aan de genoemde kerken te verzoeken de correspondentie te willen voeren overeenkomstig de regels door deze synode vastgesteld voor de correspondentie;

6. besluit aan de genoemde kerken toe te zenden besluit en rapport inzake de correspondentie met de Gereformeerde kerken in Nederland;

7. besluit het Rapport van Deputaten in de Acta op te nemen;

8. besluit Deputaten te benemen voor de correspondentie met Buitenlandse kerken, met de opdracht deze correspondentie te voeren overeenkomstig de daarvoor door deze synode vastgesteld regels;

9. besluit Deputaten voor correspondentie op te dragen van tijd tot tijd bijzonderheden uit de door hen van zusterkerken ontvangen correspondentie te publiceren."

ARTIKEL 96

Toevoeging aan het Agendum. Naar aanleiding van een opmerking van Ds G. van Dooren wordt aan het agendum toegevoegd als Punt 11--9: het Rapport van de archiefbewarende kerk.

ARTIKEL 97

Sluiting. De praeses laat zingen Ps. 139 : 1 en 14, br. A. W. de Leeuw gaat voor in dankgebed en de praeses sluit de zitting.

15e Zitting, d.d. 21 Maart 1958.

ARTIKEL 98

Opening. De praeses opent te 7½ uur des avonds de zitting, laat zingen Ps. 36 : 3, leest 1 Tim. 1 : 12—20, en gaat voor in gebed; daarna houdt bij appèl nominaal, waaruit blijkt, dat alle broeders aanwezig zijn.

ARTIKEL 99

Omslag kosten synode Homewood 1954. Aan de orde komt Ag.-punt 15: omslagkosten synode Homewood 1954, en aanwijzing van een kerk (kerken) voor de afwikkeling der financiën synode 1958.

Br K. Flokstra leest de door hr J. Poort (toentertijd te Homewood) opgemaakte en door de kerkeraad van Homewood gecontroleerde "Afrekening synode Homewood 1954". Hieruit blijkt, dat de totaal-kosten van deze synode zijn geweest: \$ 1553.58. Omgeslagen over alle kerken wordt dit \$ 1.09 56/100 per bel. lid. De kerken van het Westen betaalden \$ 709.97, die van het Oosten \$ 843.61.

Van dit rapport wordt kennis genomen.

De kerken van Homewood-Carman en Smithville worden, op voorstel van de praeses, verzocht te zorgen voor de afwikkeling van de financiën van de synode van Homewood-Carman 1958.

ARTIKEL 100

"Zaak-Hendriks". Aan de orde komt Agenda-punt 10—1, 2, 3, 4: Bezwaarschrift tegen de uitspraak van de kerken in het Westen d.d. 5 Sept. 1957 inzake de candidaatstelling van een broeder ouderling te New Westminster.

- a. van br G. van Woudenberg te New Westminster.
- b. van brs E. C. Baartman, B. Bikker, C. de Jong, J. Schouten, E. H. Pol, C. A. v. d. Gugten, D. J. v. d. Gugten, P. v. d. Stoep.
- c. van br J. Hendriks.
- d. van Ds W. W. J. van Oene.

De behandeling van dit punt is voorbereid door Comm. II. Br C. Walinga leest het bezwaarschrift van Ds W. W. J. van Oene; de praeses dat van br J. Hendriks.

Ds G. van Dooren geeft daarna een overzicht van het bezwaarschrift van br G. van Woudenberg en de Bijlagen daarbij; dan leest hij de door br G. van Woudenberg aan de synode gerichte brieven. Tenslotte leest hij het Rapport van Commissie II, dat uitloopt op de volgende voorstellen:

"De synode heeft kennis genomen van de uitspraak van de classis d.d. 5 Sept. 1957 van de kerken in het Westen, tegen welke de bezwaren zich richten, welke uitspraak aldus luidt:

1. De classis, overwegende, dat het een gave des Heeren is, dat aan de Kerk te New Westminster een school gegeven is, waar de kinderen der Kerk schoolonderwijs gegeven wordt in trouw aan de Schrift en de leer der Kerk;
2. dat van de ouderlingen van deze Kerk verwacht mag worden, dat ze het volk van God te New Westminster de genade van God in de gave van God aan Zijn volk gegeven, steeds voor ogen houden;
3. dat br. H. zelf zich nog niet geroepen weet mede te werken deze school in stand te houden en derhalve blijk geeft voor deze genadegave van God geen oog te hebben;
4. dat deze broeder niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren uit te voeren;

verklaart, dat de kerkeraad deze broeder niet had moeten candideren."

I. De synode spreekt uit, dat de uitspraak van de classis d.d. 5 Sept. 1957 van de kerken in het Westen dient vervallen verklaard te worden, omdat noch elk der vier overwegingen afzonderlijk, noch deze vier overwegingen gezamenlijk, de classis het recht gaven deze uitspraak te doen, die in feite een norm stelt voor de candidering tot het ambt in de kerk des Heeren.

Immers:

1. Hoewel de Heere te danken is voor "De Gereformeerde School NW" als gave van Gods genade, is het toch onjuist van de classis te constateren, dat deze school aan de Kerk gegeven is, en dus als zodanig door de ambtsdragers qualitate qua erkend en gewaardeerd moet worden; noch had de classis de competentie een oordeel uit te spreken over het gebruik van deze speciale gave in het onderwijs, metterdaad aan deze school gegeven: n.l. dat dit getrouw is aan de Schrift en de leer der Kerk.

2. Hoewel toegestemd moet worden, dat ambtsdragers onder meer de roeping hebben de gemeente op te wekken tot dankbaarheid voor de vele gaven, die de Heere aan Zijn kinderen schenkt, zo mag daaruit toch niet voortvloeien de eis dat zij de gemeente hebben te binden aan bepaalde niet-kerkelijke instituten, in casu de Geref. school NW;

3. Hoewel br H. zich blijkbaar nog niet geroepen acht mede te werken aan de Geref. school NW in het lidmaatschap daarvan en het zenden van zijn kinderen daarheen, en de indruk wekt geen oog te hebben voor de genadegift Gods in deze school behoeft dit niet persé in te sluiten, dat br H. niet getrouw is in het vervullen van de doopbeloften noch ook, dat hij onbekwaam is de gemeentelieden tot het getrouw nakomen van hun doopbeloften te vermanen;

4. Hoewel toegestemd kan worden, dat het te wensen ware, dat br. H. van harte ging meewerken aan de Geref. School NW, is door de classis niet bewezen uit Schrift, Belijdenis, Kerkenordering en Bevestigingsformulier, dat deze broeder niet beantwoorden kan aan de vereisten tot het ambt. Het oordeel over deze ambtsdrager (die, let wel, door zijn kerkeraad niet onbekwaam genoemd wordt) dat hij metterdaad onbekwaam is tot het ambt, kwam de classis zeker niet toe."

Voorstellen 2, 3 en 4 zijn later teruggenomen.

ARTIKEL 101

Op voorstel van het moderamen wordt besloten de bespreking van het rapport met de voorstellen uit te stellen tot Zaterdagmiddag.

ARTIKEL 102

Sluftering. Gezongen wordt nog Ps. 119 : 3, Ds H. Scholten dankt en de praeses sluit de zitting.

16e Zitting, d.d. Zaterdag 22 Maart 1958.

ARTIKEL 103

Opening. De praeses opent de zitting, laat zingen Ps. 40 : 8, leest 1 Tim. 3, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 104.

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 105

Sluiting. De praeses sluit de zitting, met het oog op commissievergaderingen.

17e Zitting d.d. 22 Maart 1958.

ARTIKEL 106

De praeses opent de vergadering te twee uur des namiddags en laat zingen Ps. 43 : 3, 4.

ARTIKEL 107

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders blijken aanwezig te zijn.

ARTIKEL 108

“Zaak-Hendriks”, Acta, Art. 100. Aan de orde komt de bespreking van de voorstellen van Commissie II t.a.v. de bezwaarschriften inzake de classisuitspraak van de kerken in het Westen d.d. 5 Sept. 1957, in de “zaak-Hendriks”.

De praeses verzoekt de vergadering met nadruk zich in deze bespreking te houden aan het punt, dat aan de orde is: de bezwaren tegen de uitspraak van de classis, en niet zich te verliezen in algemene beschouwingen over de Gereformeerde school.

Hij geeft dan de voorstellen van de commissie punt voor punt in bespreking. De vergadering wordt beëindigd na de bespreking van de 2e grond voor het 1e voorstel (zie art. 100). Zowel over deze 2e als over de 1e grond is geen beslissing gevallen.

ARTIKEL 109

Besloten wordt Maandagmiddag opnieuw in plenaire zitting bijeen te komen.

ARTIKEL 110

Sluiting. Nog wordt gezongen Ps. 145 : 1, br G. Antonides gaat voor in dankgebed, en de praeses sluit de zitting.

18e Zitting, d.d. 24 Maart 1958.

ARTIKEL 111

Opening. De praeses opent de vergadering, laat zingen Ps. 46 : 1, 2, leest 1 Tim. 4 en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 112

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 113

Sluiting. De praeses sluit de zitting om gelegenheid te geven tot het houden van commissievergaderingen.

19e Zitting, d.d. 24 Maart 1958.

ARTIKEL 114

Opening. De praeses opent de vergadering, en laat zingen Ps. 47 : 1.

ARTIKEL 115

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 116

“Zaak-Hendriks”. Acta, Artt. 100, 108. Voortzetting der bespreking van de voorstellen van Comm. II in de “zaak-Hendriks”.

Tijdens de brede bespreking van deze voorstellen dienen Ds H. A. Stel, Ds L. Selles en Ds H. Scholten voorstellen in, die tenslotte in handen gegeven worden van de commissie ter nadere bestudering.

ARTIKEL 117

Sluiting. De zitting wordt gesloten om de afgevaardigden in de gelegenheid te stellen de rapporten, die in de avondvergadering zullen worden behandeld, te bestuderen.

20e Zitting d.d. 24 Maart 1958.

ARTIKEL 118

Opening. De praeses opent de vergadering en laat zingen Ps. 48 : 1.

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 120

“Zaak-Hamilton”. Bijlage II. Aan de orde komen de Agendapunten 10—5, 10—7 c, d, e:

Bezwaarschrift br E. Schilder van Toronto,
Bezwaarschrift van de First Can. Ref. Church of Hamilton tegen de classis-besluiten inzake de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra,
Publicatie inzake de achtergronden van deze schorsing,
Bijlage en Supplement bij deze Publicatie,
Begeleidend Schrijven.

Ds J. T. van Popta leest het Bezwaarschrift van de Raad der First Can. Ref. Church of Hamilton,

daarna het eerste gedeelte van het Rapport van Comm. I, handelende over de ontvankelijkheid van de Publicatie bovengenoemd. De commissie stelt aan de synode voor:

“De synode heeft kennis genomen:

1. Van het schrijven van de First Canadian Reformed Church of Hamilton, scriba Mr. T. Bergsma, d.d. Februari 1958, dat o.a. het bericht bevat, dat haar is toegezonden een “Publicatie uitgegeven door de kerkeraad der Can. Ref. Church of Hamilton d.d. September 1957, naar aanleiding van verzoeken om inlichtingen over de achtergronden, die geleid hebben tot de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra”.

2. Van de daaraan toegevoegde mededeling: “Uw vergadering kan hierin alle gegevens vinden, die zij nodig heeft ter beoordeling van de aan u voorgelegde bezwaren”.

De synode overweegt:

1. Uit de inhoudsopgave van deel A van de Publicatie blijkt, dat ze ook een beschrijving bevat van gebeurtenissen, die hebben plaats gehad vóór de komst van Ds W. Loopstra te Hamilton.

2. De gronden, waarop de raad van de kerk te Hamilton het schorsingswaardig-zijn van Ds W. Loopstra heeft uitgesproken, bedoelen zonden van hem aan te wijzen; ze bevatten geen vermelding van feiten, beschreven in het eerste gedeelte van deel A.

3. De keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de raad van de First Canadian Reformed Church voor de synode noodzakelijk wordt

geacht, wordt derhalve aan het subjectief inzicht van de synode overgelaten.

De synode besluit:

De Publicatie-in-haar-geheel voor niet-ontvankelijk te verklaren.

Gronden: 1. Zij mag zichzelf niet begeven in de verzoeking van het doen van een partijdige keuze.

2. Door het toegeven aan de suggestie de Publicatie-in-haar-geheel als bron der gegevens te gebruiken wordt het zo veel mogelijk waarborgen van een rechtvaardige beoordeling van de aan haar voorgelegde bezwaren in gevaar gebracht en dientengevolge de First Can. Ref. Church te Hamilton onrecht aangedaan.

Uw commissie verzoekt u ook uit te spreken:

De synode overweegt:

Genoemde raad verwijst in zijn bezwaarschrift zelf verscheidene malen naar de Publicatie om kennis te geven van officiële uitspraken van kerkelijke vergaderingen en personen en om haar bezwaren tegen de uitspraken van de classis Fergus, Hamilton en Orangeville temeer te funderen.

De synode besluit:

Die gedeelten van de Publicatie, waarnaar in het bezwaarschrift wordt verwezen, voor ontvankelijk te verklaren.

Grond: Het gebruik maken als zodanig van deze verwijzingen brengt een onpartijdige keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de zich beklagende vergadering noodzakelijk wordt geacht, niet in gevaar."

Na een brede bespreking, waarin een amendement van Ds G. van Dooren door de commissie wordt overgenomen, worden voorstel 1 en 2 aangenomen.

Naar Art. 33 K.O. stemt br G. Boot niet mee.

ARTIKEL 121

Sluiting. Besloten wordt de Dinsdagmorgen weer gelegenheid te geven voor commissievergaderingen en 's middags en 's avonds in plenaire zitting te vergaderen. Gezongen wordt Gez. 9 : 1 en 7, br G. Boot dankt en de praeses sluit de zitting.

21e Zitting d.d. 25 Maart 1958

ARTIKEL 122

Opening. De praeses opent de zitting, laat zingen Ps. 51 : 7, leest 1 Tim. 5 : 17—25 en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 123

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 124

Acta. Acta Artt. 104—121 worden vastgesteld.

ARTIKEL 125

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 126

Sluiting. Na enkele mededelingen over het agendum van de middag- en avond-vergadering sluit de praeses de zitting om weer gelegenheid te geven tot het houden van commissievergaderingen.

22e Zitting d.d. 25 Maart 1958.

ARTIKEL 127

Opening. De praeses opent de zitting om twee uur des namiddags en laat zingen Ps. 54 : 1 en 4.

ARTIKEL 128

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 129

Kort verslag. Besloten wordt, dat voortaan de 2e scriba zorg zal dragen voor het "Kort verslag" om de assessor meer tijd te geven voor zijn arbeid als Rapporteur van Comm. I.

ARTIKEL 130

"Zaak-Laven". Aan de orde komt Agendapunt 106: het Bezwaarschrift Bijlage I. van br P. Laven tegen de uitspraak der classis van de kerken in het Oosten d.d. 7 September 1955, inhoudende een advies van de classis aan de kerk van Hamilton inzake de schorsing van br P. Laven als ouderling.

Ds. W. W. J. van Oene, rapporteur van Comm I voor deze zaak, leest het bezwaarschrift van br P. Laven; daarna het rapport van de commissie. De commissie stelt voor:

"De synode spreekt uit:

1. dat de classis van 7 Sept. 1955 van de kerken in het Oosten ten onrechte heeft geconstateerd, dat br P. Laven door het schrijven van zijn bedoelde brief, gezondigd heeft tegen het vijfde gebod van des HEEREN wet;
2. dat de classis van 7 Sept. 1955 van de kerken in het Oosten ten onrechte heeft uitgesproken, dat br P. Laven schorsenswaardig was op grond van zonde tegen het vijfde gebod van des HEEREN wet."

In de discussie neemt de rapporteur het 2e voorstel van de tafel, omdat het in deze vorm onhoudbaar is.

Na verdere bespreking wordt ten slotte de gehele zaak naar de commissie teruggewezen ter nadere bezinning en formulering met opgave van gronden.

ARTIKEL 131

Sluiting. De praeses sluit de zitting.
23e Zitting d.d. 25 Maart 1958.

ARTIKEL 132

Opening. De praeses opent de zitting te zeven uur des avonds en laat zingen Ps. 56 : 5, 6.

ARTIKEL 133

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 134

"Zaak-Hendriks". Voortgezet wordt de bespreking van het rapport van Comm. II, met voorstellen inzake de uitspraak van de classis d.d. 5 Sept. 1957 van de kerken in het Westen inzake de candidaatsstelling van br J. Hendriks te New Westminster (Acta, Artt. 100, 108, 116).

Ds G. van Dooren leest het Vervolrapport over voorstel I.

Tijdens de bespreking worden een paar kleine wijzigingen aangebracht: Onder 5 een nieuw punt b ingevoegd, en 5b veranderd in 5c.

Br. A. W. de Leeuw stelt voor het slot van 7 aldus te lezen: "omdat

met deze gronden niet klaar en duidelijk bewezen is, dat br. H. niet gecandideerd had moeten worden."

Ds G. van Dooren amendeert dit voorstel aldus: na "vervallen" te lezen: "omdat geen deugdelijke gronden zijn aangevoerd voor de uitspraak, dat br H. niet gecandideerd had moeten worden."

Bij stemming wordt het voorstel-de Leeuw verworpen; het amendement-van Dooren is hiermee vervallen.

Comm. II trekt nu haar eerste voorstel (Acta, Art. 100) in.

De praeses brengt het voorstel I uit het Vervolgrapport in stemming. Naar Art. 33 K.O. stemmen Ds W. W. J. van Oene en br. Joh. de Haas niet.

Het voorstel luidt nu aldus:

"De synode Homewood-Carman 1958 heeft kennisgenomen van de bezwaarschriften van de broeders E. C. Baartman, B. Bikker, C. de Jong, J. Schouten, E. H. Pol, C. A. v. d. Gugten, D. J. v. d. Gugten, en P. v. d. Stoep, alle behorende tot de Kerk des Heeren te New Westminster; van Ds W. W. J. van Oene, predikant te New Westminster; van br J. Hendriks, ouderling van dezelfde kerk; en van br G. van Woudenberg, lid van dezelfde kerk; al deze bezwaarschriften hebben betrekking op de uitspraak van de classis Edmonton d.d. 5 Sept. 1957 van de kerken in het Westen, betreffende de candidering van br H. voor het ambt van ouderling door de kerkeraad van New Westminster.

2. De synode heeft kennis genomen van de bedoelde uitspraak van genoemde classis, welke luidt:

"1. De classis, overwegende, dat het een gave des Heeren is, dat aan de Kerk te New Westminster een school gegeven is waar de kinderen der Kerk schoolonderwijs gegeven wordt in trouw aan de Schrift en de leer der Kerk;

2. dat van de ouderlingen dezer Kerk verwacht mag worden, dat ze het volk van God te New Westminster de genade van God in de gave van' God aan Zijn volk gegeven, steeds voor ogen houden;

3. dat broeder H. zelf zich nog niet geroepen weet mede te werken deze school in stand te houden en derhalve blijk geeft voor deze genadegift van God nog geen oog te hebben;

4. dat deze broeder niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren uit te voeren;

verklaart, dat de Kerkeraad deze broeder niet had moeten candideren."

3. Ten aanzien van de eerste overweging van deze classis constateert de synode:

a. de classis heeft niet bewezen, dat de Gereformeerde school te New Westminster (die immers gave des Heeren is aan en bezit van de ouders in hun Schoolvereniging) "een gave des Heeren" is "aan de Kerk te New Westminster";

b. de classis heeft niet bewezen, dat het onderwijs aan deze school "wordt gegeven in trouw aan de Schrift en de leer der Kerk"; zij was tot het uitspreken van dit oordeel ook niet competent.

CONCLUSIE: De synode concludeert, dat deze eerste overweging geen deugdelijke grond biedt voor de classis-uitspraak.

4. Ten aanzien van de tweede overweging constateert de synode:

a. de classis heeft niet bewezen, dat de ouderlingen der Kerk te New Westminster krachtens hun ambt de Gereformeerde School aldaar als een gave des Heeren aan Zijn Kerk te New Westminster hebben te erkennen en waarderen;

b. de classis heeft niet bewezen, dat deze ambtsdragers uit hoofde van

hun ambt geroepen zijn de gemeente te New Westminster de Gereformeerde School aldaar als genadegift aan Gods Kerk "steeds voor ogen te houden" en te vermanen deze school als zodanig te erkennen en waarderen.

CONCLUSIE: De synode concludeert, dat ook deze tweede overweging geen deugdelijke grond biedt voor de classis-uitspraak.

5. Ten aanzien van de **derde overweging** constateert de synode:

a. de classis heeft niet bewezen, dat br. H. in zijn ambtelijk werk te kort schiet, omdat hij "zelf zich nog niet geroepen weet mede te werken deze school in stand te houden";

b. de classis heeft niet bewezen, dat aan br. H. krachtens de Schrift en het bevestigingsformulier voor ouderlingen de eis gesteld moet worden voor de rechte bediening van zijn ambt "oog te hebben voor deze genadegift van God" (n.l.: als gave aan de Kerk des Heeren);

c. de classis heeft niet bewezen, dat uit het feit, dat br. H. "zelf zich nog niet geroepen weet mede te werken deze school instand te houden" noodzakelijkerwijs volgt, dat br. H. voor deze genadegift Gods "nog geen oog heeft".

CONCLUSIE: De synode concludeert, dat ook deze derde overweging geen deugdelijke grond biedt voor de classisuitspraak.

6. Ten aanzien van de **vierde overweging** constateert de synode:

a. de classis heeft niet bewezen, dat br. H. niet beantwoorden kan aan de Schriftuurlijke vereisten voor het ambt, en dus "niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren ooit te voeren".

b. de classis heeft niet bewezen, dat broeder H. metterdaad niet beantwoordt aan de eisen der Schrift voor de ambtsdienst.

CONCLUSIE: De synode concludeert, dat ook deze vierde overweging geen deugdelijke grond biedt voor de classis-uitspraak.

7. De synode besluit, in antwoord op de ingekomen bezwaarschriften, uit te spreken, dat deze uitspraak van de classis Edmonton d.d. 5 September 1957 van de kerken in het Westen dient te vervallen wegens gebrek aan deugdelijke gronden."

Dit wordt met algemene stemmen aangenomen.

De praeses spreekt zijn blijdschap en dankbaarheid uit over het feit, dat de synode, in deze moeilijke zaak, toch zo eenparig tot een besluit is gekomen.

ARTIKEL 135

"Zaak-Hendriks", bezwaarschrift-Woudenberg. De praeses stelt aan de orde voorstel II van Comm.

II inzake de klacht van br G. van Woudenberg, dat de classis-uitspraak d.d. 5 Sept. 1957 "te tweeslachtig en daarom nietszeggend is" (Acta, Art. 100).

Het wordt aangenomen, in deze vorm:

"In antwoord op zijn klacht, dat de classisuitspraak d.d. 5 Sept. 1957 te tweeslachtig en daarom nietszeggend is, oordeelt de synode te kunnen volstaan met br G. van Woudenberg te verwijzen naar haar uitspraak onder I".

Naar Art. 33 K.O. stemmen Ds W. W. J. van Oene en br Joh. de Haas niet.

ARTIKEL 136

"Zaak-Hendriks", vervolg bezwaarschrift Aan de orde komt voorstel
br G. van Woudenberg. III van Comm. II inzake de

klacht van br G. van Woudenberg ten aanzien van de houding van zijn kerkeraad na en ten opzichte van

de classisuitspraak d.d. 5 Sept. 1957 (Acta, Art. 100).

Na bespreking wordt het volgende voorstel van Ds J. T. van Popta aangenomen:

“De klacht van br G. van Woudenberg t.a.v. de houding van de kerkeraad te New Westminster na en t.o.v. de classisuitspraak d.d. 5 Sept. 1957 is niet ontvankelijk, omdat br G. van Woudenberg zich met deze klacht niet eerst tot de classis heeft gewend.”

Naar Art. 33 K.O. stemmen Ds W. W. J. van Oene en br Joh. de Haas niet.

ARTIKEL 137

Bezwaren van br G. van Woudenberg tegen zijn kerkeraad (Acta, Art. 100). Behandeld wordt het voorstel van Comm. II inzake de bezwaren van br G. van Wou-

denberg tegen zijn kerkeraad. Allereerst wordt de vraag gesteld of deze bezwaren ontvankelijk zijn ter synode. De commissie meent, dat br. van W. deze bezwaren op de classis heeft gebracht en nu tegen de classis-uitspraak in appèl komt bij de synode.

In de bespreking wordt echter duidelijk, dat dit niet zeker is, en, op voorstel van de praeses, wordt dit punt naar de commissie teruggewezen, met de opdracht zich nader te beraden over de ontvankelijkheid van deze bezwaren, en daartoe de Acta van de classis der kerken in het Westen op te vragen.

ARTIKEL 138

Agenda. De praeses deelt mee, dat de volgende dag, in de morgen, commissievergaderingen zullen worden gehouden, de middag beschikbaar gesteld wordt aan de synodeleden om “zich te vertreden”, opdat de rapporteur van Comm. I de gelegenheid hebbe rustig voort te werken aan zijn rapport.

ARTIKEL 139

Sluiting. Gezongen wordt Ps. 134, Ds J. T. van Popta gaat voor in dankzegging en de praeses sluit de zitting.

24e Zitting d.d. 26 Maart 1958.

ARTIKEL 140

Opening. De praeses opent de zitting, te negen uur des morgens, laat zingen Ps. 57 : 1 en 6, leest 1 Tim. 6 : 1—10 en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 141

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 142

Acta. Acta, Artt. 122—126 worden vastgesteld.

ARTIKEL 143

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 144

Opname in het Kort verslag. Naar aanleiding van het kort verslag wordt besloten, dat daarin niet zullen worden opgenomen besluiten, die genomen worden naar aanleiding van bezwaar-

schriften van afzonderlijke leden der kerken, opdat niet het antwoord der synode worde gepubliceerd vóórdat de appellanten het persoonlijk ontvangen hebben.

ARTIKEL 145

Rapporten stencillen. Besloten wordt, dat de rapporten der commissie in hun definitieve vorm zullen worden gestencild.

ARTIKEL 146

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

25e Zitting d.d. 26 Maart 1958.

ARTIKEL 147

Opening. De praeses opent de zitting te 7 uur des avonds en laat zingen Ps. 62 : 1 en 8.

ARTIKEL 148

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 149

Bezwaarschrift br G. v. Woudenberg Ds G. van Dooren leest het 2e Ver-
in "zaak-Hendriks". volrapport van Comm. II inzake
de ontvankelijkheid van de "12 punten" van br G. van Woudenberg (Acta, Art. 137).

De commissie stelt voor:

"Betreffende de ontvankelijkheid van de "Twaalf Punten" van br G. van Woudenberg:

1. De synode heeft kennis genomen van de "Twaalf punten" waarin br G. van Woudenberg zijn klachten over de handelingen van de kerkeraad van New Westminster tot uitdrukking brengt;

2. De synode constateert, dat in deze "Twaalf punten" door br G. van Woudenberg geen bezwaren worden ingebracht tegen enige classisuitspraak inzake de candidering van br. H., maar tegen handelingen van de kerkeraad (en predikant) van New Westminster tegenover br. G. van Woudenberg in zijn bezwaard-zijn over deze candidering;

3. De synode overweegt, dat br. G. van Woudenberg zich niet beklaagt verongelijkt te zijn door een classis-uitspraak ten aanzien van zijn bezwaren, genoemd in de "Twaalf punten";

4. De synode verklaart niet op de bezwaren van br G. van Woudenberg, genoemd in de "Twaalf punten" te mogen ingaan.

GROND: In deze "Twaalf punten" wordt niet geappelleerd tegen bepaalde classisbesluiten (Art. 31 K.O.).

N.B. Hiermee is het eerste "voorstel IV" van de commissie vervallen.

Na korte discussie wordt het voorstel aangenomen.

ARTIKEL 150

Slotvoorstel Comm. II. Ten slotte stelt de commissie voor aan alle appellanten, in antwoord op hun bezwaarschrift, afschrift van de uitspraak sub I te zenden, vergezeld van een afschrift van het commissie-rapport.

Van de besluiten II, III en IV afschriften te zenden aan br. G. van Woudenberg en aan de kerkeraad van New Westminster.

Dit voorstel wordt aangehouden tot na de behandeling van Punt 14 van het Agendum. (Art. 333).

ARTIKEL 151

Opleiding tot de Dienst des Woords. Aan de orde komt het Gewijzigd Bijlage X. Rapport van Comm. III over "De

Opleiding tot de Dienst des Woords". (Artt. 73, 74, 75).

Ds W. W. J. van Oene leest eerst de wijzigingen voor.

Dan de voorstellen in hun gewijzigde vorm.

De commissie stelt voor:

"De synode besluit:

1. Dat tot de tijd, dat onze kerken kunnen voorzien worden van candidaten, die zijn opgeleid aan een eigen inrichting voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir en/of peremptoir examen vereist zal zijn een candidaatsbul, die de wetenschappelijke graad van candidaat in de Theologie of de B.A. en B.D. graad verleent;

2. dat, indien deze graad niet behaald is door studie en/of examen aan de Theologische Hogeschool van de Gereformeerde kerken in Nederland, een aanvullende studie en examen vereist zal zijn in bepaalde, voor de ambtelijke bediening in onze Gereformeerde kerken zo belangrijke "vakken" (als: Gereformeerde Dogmatiek, geschiedenis van de Gereformeerde kerken, Gereformeerd kerkrecht, enz.);

3. De eisen te doen formuleren voor dit examen en examinatoren te benoemen;

4. de regels aan te geven, waarnaar de kerkelijke examens zullen worden ingericht."

Ds W. W. J. van Oene geeft nog een korte toelichting, waarna de voorstellen van de commissie zonder verdere discussie worden aangenomen.

Geconstateerd wordt dat nu Deputaten moeten worden benoemd voor de Opleiding, voor het formuleren van de exameneisen en de regels, waarnaar de kerkelijke examens zullen worden ingericht, benevens examinatoren.

De synode besluit, dat t.z.t. het moderamen met een voorstel zal komen.

ARTIKEL 152

Engelse vertaling Heid. Cat., D.L., Lit. Form. De praeses stelt aan de Bijlage XV, XVI. orde Agenda-punt 9—6, 7a,

b, 9—14, handelend over: een Engelse vertaling van de Heidelbergse Catechismus, de Dordtse Leerregels, en de Liturgische Formulieren.

Ds H. A. Stel leest het Rapport van Comm. IV over deze zaak, met de volgende voorstellen:

"Inzake de voorstellen van de kerk van Edmonton, 25 Juni 1957, en van de classis Oost d.d. 4 December 1957, besluit de synode, in verband met het feit, dat onze kerken tot een eigen kerkboek zullen moeten komen:

a. de tekst van de Christian Reformed Psalter inzake de Heid. Catechismus niet te aanvaarden voor onze kerken, aangezien de kerken nog niet rijp zijn voor zulk een beslissing, doch deze vooralsnog in de vrijheid der kerken te laten;

b. voorts andere Deputaten te benoemen met de opdracht aan de kerken een jaar vóór de e.k. synode een ontwerp-definitieve tekst voor te leggen, waarin, uitgaande van de C.-tekst, die wijzigingen zijn aangebracht, die noodzakelijk of wenselijk zijn, en die in hun arbeid zo dicht mogelijk blijven bij de door onze kerken aanvaarde Nederlandse tekst".

"Inzake de uitspraak van classis Oost d.d. 29 Jan. 1958 en 12 Febr. 1958 besluit de synode:

a. de C.-tekst van de Dordtse Leerregels voorlopig in de vrijheid van de kerken te laten,

b. andere Deputaten te benoemen met de opdracht aan de kerken een jaar voor de e.k. synode een ontwerp-definitieve tekst van de D.L. in de Engelse taal voor te leggen, waarin, uitgaande van de C.-tekst, die wijzigingen zijn aangebracht, die noodzakelijk of wenselijk zijn, en die in hun arbeid zo dicht mogelijk zullen blijven bij de door de kerken aanvaarde Nederlandse tekst."

"Inzake de Engelse tekst van de Nederlandse Geloofsbelijdenis besluit de synode het mandaat van deputaten 1954 te continueren, met dien verstande, dat hun opdracht zó wordt uitgebreid, dat ze de kerken een jaar voor de e.k. synode een ontwerp-definitieve tekst doen toekomen."

"Inzake het voorstel van de classis-Oost d.d. 24 December 1957 betreffende de Engelse tekst der Liturgische Formulieren, besluit de synode:

a. de C.-tekst van deze Formulieren voorshands in de vrijheid van gebruik der kerken te laten,

b. niet opnieuw deputaten te benoemen, maar de tekst, die deputaten-1954 de kerken als ontwerp-definitieve tekst in hun rapport hebben aangeboden, ter bestudering bij de kerken aan te bevelen."

ARTIKEL 153

De praeses heet alle belangstellenden uit de gemeente van Homewood-Carman en van Winnipeg welkom; en wenst de broeders en zusters van Homewood-Carman geluk met het door de kerkeraad aangekochte kerkgebouw, dat deze middag door enkele synodeleden is bewonderd. Bijna lyrisch bezingt hij de schoonheden van het gebouw, en troost de broeders en zusters over enkele onvolkomendheden ervan.

ARTIKEL 154

Engelse tekst Catechismus. Besproken wordt het 1e voorstel van Comm. Bijlage XV. IV over de Engelse tekst van de Heid. Catechismus (Acta, Art. 152).

In de brede discussie dient Ds G. van Dooren het volgende voorstel in:

"De synode heeft kennis genomen van het voorstel van de kerk van Edmonton en van het voorstel van de classis Oost d.d. 4 Dec. 1957;

de synode constateert, dat geen bezwaren tegen de C.-tekst van de catechismus binnengekomen tegen het Rapport der Deputaten ad hoc;

de synode constateert, dat geen bezwaren tegen de C.-tekst van de catechismus zijn ingekomen;

de synode overweegt, dat de vaststelling van de tekst der Belijdenisgeschriften tot de kerken in het gemeen behoort;

de synode besluit de C.-tekst van de catechismus bij de kerken aan te bevelen;

de synode spreekt de verwachting uit, dat de kerken, indien zij bij het gebruik van deze tekst de noodzaak van wijzigingen constateren, daarover met voorstellen tot de meeste vergadering komen;

de synode spreekt uit, dat voorlopig alleen de Nederlandse tekst van de catechismus authentiek is".

Na bespreking ook van dit voorstel wordt het met verschillende andere suggesties in handen van de commissie gegeven om de zaak opnieuw te overwegen en daarbij zich ook af te vragen wat dit eventueel betekent voor de voorstellen inzake de andere Formulieren.

De aandacht der commissie wordt voorts gevestigd op het Formulier van de Openbare Belijdenis des geloofs, en het Bevestigingsformulier voor ouderlingen en diakenen.

ARTIKEL 155

Sluifing. Nadat de praeses nog enkele mededelingen verstrekt heeft over de regeling van de volgende dag, laat hij zingen Gez. 23 : 1 en 2, en sluit de vergadering, nadat de 1e scriba is voorgegaan in dankgebed.

26e Zitting d.d. 27 Maart 1958.

ARTIKEL 156

Opening. De praeses opent de vergadering, laat zingen Ps 63 : 1, 2, leest 1 Tim. 6 : 11—21 en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 157

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 158

Acta. Acta Artt. 127—146 worden vastgesteld.

ARTIKEL 159

Kort verslag. Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 160

Middagvergadering. Besloten wordt de middagvergadering aan te vangen om half twee.

ARTIKEL 161

American Reformed Church. Besloten wordt, dat Comm. I de bespreking van het bezwaarschrift van the First Canadian Reformed Church te Hamilton tegen de opname van the American Reformed Church in het kerkverband van de classis-East zal voorbereiden, voor zover mogelijk.

Comm. IV dat tegen het besluit van de classis der kerken in het Oosten over het voorgaan van predikanten der Prot. Ref. Churches in de Can. Ref. Church of Hamilton. (Art. 323).

ARTIKEL 162

Hierna sluit de praeses de zitting.

27e Zitting d.d. 27 Maart 1958.

ARTIKEL 163

De praeses opent de zitting te half twee des namiddags en laat zingen Ps. 65 : 1 en 3.

ARTIKEL 164

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 165

“Zaak-Hamilton”. Aan de orde komt het beroep van de Raad der First Classis-Fergus. Can. Ref. Church of Hamilton tegen de uitspraken van de classis der kerken in het Oosten inzake de schorsing van Ds W. Loopstra van Hamilton.

Ds J. T. van Popta leest het bezwaarschrift van de Raad der First Can. Ref. Church of Hamilton voor;

Ds D. v. d. Boom het bezwaarschrift van br E. Schilder van Toronto in deze zaak;

Ds J. T. van Popta het Rapport van Comm. I;

Ds D. v. d. Boom de voorstellen van de commissie.

ARTIKEL 166

Bespreking. De praeses stelt eerst aan de orde het antwoord, dat de commissie voorstelt te zenden aan de Raad der First Can. Ref. Church of Hamilton.

Verschillende redactie-wijzigingen worden voorgesteld, die door de rapporteur worden aanvaard ter nadere overweging door de commissie.

Een voorstel van Ds W. W. J. van Oene om in het Rapport en de conclusie van de commissie de woorden "voorlopige schorsing" tussen "-" te plaatsen, "omdat de K.O. heel deze figuur niet kent" wordt verworpen. Br G. Boot onthoudt zich van stemming.

Daarna worden de overwegingen van de commissie stuk voor stuk gezien en tenslotte, op voorstel van de rapporteur, naar de commissie teruggewezen om ze nader te formuleren.

ARTIKEL 167

Bezwaarschrift-Schilder. Daarna wordt behandeld het voorgestelde antwoord aan br E. Schilder te Toronto.

Deel A wordt aanvaard in deze vorm:

"De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder, luidende: 'de classis heeft ten onrechte de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra veroordeeld als zijnde in strijd met art. 79 K.O.';

Zij constateert, dat, blijkens overweging a3, dit bezwaar zich richt tegen uitspraak I van de classis Fergus d.d. 18 Juli 1957 van de kerken in het Oosten."

Deel B van de Overwegingen wordt besproken; verschillende suggesties en redactiewijzigingen worden de commissie in overweging gegeven. De rapporteur aanvaardt ze om ze met de commissie te bespreken.

Daarna worden de overwegingen punt voor punt gelezen en besproken en worden nog enkele wijzigingen voorgesteld. Ten slotte wordt het gehele voorstel naar de commissie teruggewezen, opdat zij zich kan bezinnen op enkele redactiewijzigingen.

ARTIKEL 168

Sluiting. De praeses sluit de middagvergadering.

28e Zitting d.d. 27 Maart 1958.

ARTIKEL 169

Opening. De praeses opent de zitting, te zeven uur des avonds, en laat zingen Ps. 66 : 1 en 2.

ARTIKEL 170

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 171

Psalmberijming. De praeses stelt aan de orde: Agenda-punt 9—8 over Bijlage XIV. de Psalmberijming.

a. een voorstel der classis van de kerken in het Oosten: de suggesties van de Deputaten voor de Psalmberijming over te nemen, met enkele wijzigingen en toevoegingen;

b. een voorstel van de classis der kerken in het Westen: opnieuw Deputaten te benoemen voor de Psalmberijming en zo veel mogelijk dezelfde als hebben meegewerkt aan de tot stand-koming van het uitgebrachte

rapport: "Op weg naar een Engelse Reformatorische Psalmberijming";
c. voorstel van de kerk van Chatham: the Psalter van the Christian Reformed Church alsmede sommige Hymns in de vrijheid der kerken te laten; Deputaten voor de Psalmberijming her te benoemen;

Mededeling van deze kerkeraad, dat hij het besluit van Homewood '54 inzake het niet-gebruiken van the Psalter niet voor vast en bondig houdt;
d. van de kerk te New Westminster: voorstel het gebruik van the Psalter en enkele Hymns der Chr. Ref. Church in de vrijheid der kerken te laten.

Ds H. A. Stel leest het rapport van Comm. IV met de voorstellen.

Ds G. van Dooren verstrekt als Deputaat enkele inlichtingen over het werk der Deputaten '54 na de verschijning van het rapport "Op weg naar een Reformatorische Engelse Psalmberijming". Hij deelt mee, dat de uitgaven voor het Rapport zijn geweest \$ 306.—; de Inkomsten waren: aan verkochte exemplaren: \$ 118.—, en aan de synode geleverde exemplaren: \$ 23.25; in totaal waren de inkomsten dus \$ 141.25. Het tekort op de uitgave van het Rapport is dus: \$ 164.75.

ARTIKEL 172

De praeses geeft het voorstel van de Commissie in bespreking.

Enkele redactiewijzigingen en amendementen worden door de commissie overgenomen. Het voorstel van de commissie luidt nu aldus:

"1. De synode van Homewood-Carman 1958 benoemt Deputaten met de opdracht een Psalmbundel samen te stellen in de Engelse taal, met, zo mogelijk, ook andere liederen der Schrift, naar de richtlijnen van het Rapport Depp. 1954, en bij de samenstelling daarvan gebruik te maken van hetgeen in the Psalter van de Chr. Reformed Church en eventueel andere Psalters geboden wordt, in zover de berijming Schriftgetrouw is en de melodie aan kerkmuzikale normen beantwoordt;

2. De synode benoemt zo veel mogelijk dezelfde Deputaten, welke hebben meegewerkt aan het tot stand komen van het Rapport "Op weg naar een Engelse Reformatorische Psalmbundel";

3. De synode oordeelt het wenselijk, dat Depp. terwille van de uniformiteit nauw samenwerken met zusterkerken in andere Engels sprekende landen;

4. De synode draagt Depp. op aan de kerken zo spoedig mogelijk en in elk geval een jaar voor de e.k. synode een Proefbundel toe te zenden, met het verzoek deze Proefbundel terstond als zodanig te gaan gebruiken;

5. De synode geeft Depp. het recht de te maken onkosten te declareren bij de kerken, die zijn aangewezen voor de afwikkeling van de financiën der synode, met dien verstande, dat \$ 200.— aan Depp. ter beschikking wordt gesteld;

6. De synode besluit in haar Acta op te nemen dat gedeelte van art. 56 van de Acta Homewood 1954, dat in de gedrukte Nederlandse tekst is uitgevallen, luidende: 'De synode besluit in de vrijheid der kerken te laten het gebruik van de 34 berijmde Psalmen in de Engelse taal zoals zij voorkomen in the Psalter van de Chr. Ref. Church die kunnen worden gezongen op de Geneefse wijzen, zo lang wij niet in staat zijn een definitief besluit in deze belangrijke zaak te nemen';

voorts besluit de synode een commissie te benoemen met de opdracht de gehele zaak van de Psalmberijming in de Engelse taal te bestuderen, en over deze zaak aan de kerken te rapporteren een jaar voor de e.k. synode."

In deze vorm wordt het voorstel van de commissie met algemene stemmen aangenomen.

De praeses spreekt zijn blijdschap uit over deze eenparigheid.

ARTIKEL 173

Verzoek van de kerk van Chatham, inzake Acta 1954 art. 56. In bespreking komt het verzoek van de kerk van Chatham om "op grond van Art. 69 K.O. het besluit van de synode Homewood 1954 Acta Art. 56 niet langer voor haar rekening te nemen."

Na een paar wijzigingen luidt het commissie-voorstel als volgt:

"De synode verwerpt het verzoek van de kerk van Chatham om, op grond van Art. 69 K.O. het besluit van de synode van Homewood 1954, Acta Art. 56 niet langer voor haar rekening te nemen, aangezien Acta Art. 56 niet het aantal te zingen psalmen verminderde, maar in de vrijheid der kerken liet om 34 van deze 150 psalmen ook nog in het Engels te zingen."

Het voorstel wordt aangenomen.

ARTIKEL 174

Verzoeken van de kerken van Chatham en New Westminster. Thans komt in bespreking het 3e voorstel van de commissie over de voorstellen van de kerken van Chatham en New Westminster om het gebruik van the Psalter van de Chr. Ref. Church in de vrijheid der kerken te laten.

Om des tijds wille wordt de bespreking van deze voorstellen afgebroken.

ARTIKEL 175

Gezongen wordt nog Ps. 150, br J. Buist gaat voor in dankgebed, en de praeses sluit de zitting.

29e Zitting d.d. 28 Maart 1958.

ARTIKEL 176

Opening. De praeses opent de vergadering om 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 67 : 1, leest 2 Tim. 1 : 1—14, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 177

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 178

Acta en Kort verslag. Acta Artt. 147—173 en Kort verslag worden vastgesteld.

ARTIKEL 179

"Zaak-Hamilton". Het gewijzigd voorstel van antwoord aan the First Classis-Fergus. Canadian Reformed Church of Hamilton wordt behandeld (Acta, Art. 166). Ds J. T. van Popta leest het voor; daarna wordt het besproken en in stemming geven. Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming, omdat hij overtuigd is, dat deze zaak hem, als praeses van de kerkeraad der naastgelegen gemeente, persoonlijk aangaat.

Br. G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen. Het luidt als volgt:

"De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church of Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak I van de

classis der Canadian Reformed Churches in Oost Canada 18 Juli 1957 te Fergus gehouden, n.l., "dat deze schorsing onwettig en onrechtvaardig is en terstond dient te worden opgeheven", te haastig en ten onrechte is geschied.

De synode overweegt:

1. dat deze voorlopige schorsing geschiedde nadat de kerkeraad van de naastgelegen gemeente als zijn oordeel had uitgesproken, dat op de hem ter toetsing voorgelegde gronden Ds Loopstra niet schorsenswaardig was;

2. Deze voorlopige schorsing geschiedde in strijd met art. 79 K.O., welke zegt, dat ambtsdragers zullen geschorst worden door voorgaand oordeel des kerkerads derzelyver en der naastgelegen gemeente;

3. De classis had daarom niet de roeping eerst te onderzoeken of de kerkeraad van Hamilton in een noodsituatie verkeerde. Ze had de roeping dadelijk te constateren, dat deze schorsing in strijd met art. 79 K.O. was geschied;

4. De kerkeraad van Hamilton mag bedoeld hebben geen schorsing naar Art. 79 K.O. uit te spreken, niettemin heeft hij in strijd met dit artikel van de kerkenordening gehandeld door tot voorlopige schorsing van de predikant over te gaan, nadat de raad van de naastgelegen gemeente had geoordeeld, dat Ds Loopstra niet geschorst mocht worden.

5. Artikel 79 K.O. heeft voorgeschreven, dat de ambtsdragers zullen worden geschorst door het oordeel van de eigen en de naaste kerkeraad om een rechtvaardige tuchttoefening over ambtsdragers zo veel mogelijk te waarborgen.

6. De classis heeft daarom terecht opgemerkt:

a. dat art. 79. K.O. onder meer bedoelt de rechtspositie van de ambtsdragers veilig te stellen,

b. dat de kerkeraad van Hamilton door deze schorsing de rechtspositie van de ambtsdragers in de kerk heeft aangetast,

c. dat de kerkeraad van Hamilton door deze wijze van schorsen het recht in eigen handen heeft genomen.

7. Het gebruik van het woord "onrechtvaardig" in de uitspraak van de classis is als zodanig geen vooruitgrijpen op de afwijzing van de schorsingsgronden in uitspraak II van deze classis, omdat door deze onwettige schorsing het recht des HEEREN op de trouw van de kerk van Hamilton aan de ook door haar aanvaarde kerkenordening is verloochend.

Dit alles overwegende concludeert de synode:

Uitspraak I van de classis Fergus 18 Juli 1957 is niet te haastig geschied.

Uitspraak I van de classis Fergus 18 Juli 1957 is terecht geschied.

Weshalve de synode besluit:

aan dit verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church of Hamilton niet te voldoen."

Besloten wordt met de publicatie van dit besluit te wachten tot na de sluiting van de synode.

ARTIKEL 180

Bezwaarschrift-Schilder. Vervolgens wordt behandeld het gewijzigde voorstel van antwoord aan br. E. Schilder te Toronto. (Acta, art. 167).

Ds J. T. van Popta leest het voor; het wordt besproken en in stemming gegeven; Ds G. van Dooren onthoudt zich wederom, br. G. Boot stemt ook nu niet (Art. 179).

Het voorstel wordt aangenomen, als volgt:

"De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder, luidende:

"De classis heeft ten onrechte de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra veroordeeld als zijnde in strijd met art. 79 K.O."

Zij constateert:

dat blijkens overweging a3 dit bezwaar zich richt tegen uitspraak I van de classis Fergus 18 Juli 1957.

Zij overweegt:

1. Artikel 87 K.O. zegt:

a. Het ligt alleen in de bevoegdheid van de synode de kerkenordening te veranderen, te vermeerderen of te verminderen;

b. Een classis heeft deze bevoegdheid niet. Zij zal de kerkenordening naarstig onderhouden, totdat anders van een Generale synode verordend wordt.

2. Daarom was het besluit van de classis van de kerken in Oost Canada, 7 Maart 1956 te Watford gehouden, waardoor de schorsing van br P. Laven, die, tegen het voorgaand oordeel van de kerkeraad van de naastgelegen gemeente in, was geschied, was goedgekeurd, geen bindende regel, overeenkomstig welke elke volgende classis van de kerken in het Oosten had te handelen in soortgelijke gevallen.

3. Om dezelfde reden heeft elke classis elke soortgelijke zaak te toetsen aan de Schrift en aan de kerkenordening.

4. Artikel 79 K.O. zegt duidelijk, dat ambtsdragers in hun dienst zullen worden geschorst door voorgaand oordeel des kerkerads derzelve en der naastgelegen gemeente.

5. De kerkeraad van Hamilton heeft in strijd met dit artikel gehandeld door Ds Loopstra in zijn dienst te schorsen, nadat de raad van de naastgelegen gemeente als zijn oordeel had uitgesproken, dat op de hem ter toetsing voorgelegde gronden de predikant van Hamilton niet schorsingswaardig was.

6. De kerkeraad heeft niet aan de classis Fergus 18 Juli 1957 medegedeeld, dat met het voorlopig schorsen slechts bedoeld was hem een preekverbod op te leggen.

7. De qualificatie van deze voorlopige schorsing als een preekverbod is niet ter zake doende, omdat een predikant ook door een preekverbod in zijn ambtsdienst wordt geschorst.

Dit alles overwegende, concludeert de synode:

dat de classis Fergus 18 Juli 1957 de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra terecht als in strijd met art. 79 K.O. veroordeeld heeft.

Waarom de synode besluit:

dit bezwaar van br E. Schilder als ongegrond af te wijzen."

ARTIKEL 181

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

30e Zitting d.d. 28 Maart 1958.

ARTIKEL 182

Opening. De praeses opent de zitting, te half twee des namiddags, en laat zingen Ps. 68 : 5.

ARTIKEL 183

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; br. Joh. de Haas komt te laat ter vergadering.

ARTIKEL 184

“Zaak-Laven”. De praeses stelt aan de orde het vervolg van de bespreking van het bezwaarschrift van br P. Laven, (Acta, Art. 139).

Ds W. W. J. van Oene leest het Rapport met het aanvullend Rapport van Commissie I.

De praeses geeft het voorstel van de commissie puntsgewijs in bespreking. Om des tijds wil wordt deze bespreking afgebroken.

ARTIKEL 185

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

31e Zitting d.d. 28 Maart 1958.

ARTIKEL 186

Opening. De praeses opent de zitting om 7 uur des avonds, en laat zingen Ps. 69 : 14.

ARTIKEL 187

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; allen zijn aanwezig.

ARTIKEL 188

Regeling kerkelijke examens. Ds G. van Dooren leest voor het “Ontwerp Bijlage V. regeling voor de kerkelijke examens” (Acta, art. 151). Het wordt punt voor punt besproken, en daarna aangenomen.

De regeling luidt als volgt:

“I. Praeparatoir Examen.

1. Het praeparatoir examen moet met goed gevolg zijn afgelegd om in één der kerken beroepbaar te zijn.

2. Het praeparatoir examen wordt afgenomen door de classis, waarin de examinandus zijn domicilie heeft.

3. Bij het praeparatoir examen moet overgelegd worden:

a. bewijs van met goed gevolg afgelegde wetenschappelijke examens als bedoeld in de besluiten van Homewood-Carman 1958 te dezen (Acta, Art. 151),

b. attestatie van de kerk of kerken tot welke de examinandus de laatste drie jaren behoorde.

4. Bij het praeparatoir examen wordt onderzoek gedaan naar het volgende:

a. geschiktheid voor de prediking; daartoe wordt de examinandus hoogstens drie weken van te voren een tekst opgegeven, over welke hij ter classis een preekvoorstel leest; bespreking van dit preekvoorstel.

b. bekwaamheid in de uitlegging van de Heilige Schrift volgens de grondtekst aan de gemeente; waartoe minstens veertien dagen tevoren aan de examinandus een hoofdstuk uit het Oude Testament en een uit het Nieuwe Testament worden opgegeven.

c. Kennis van de leer der kerk.

5. Bij gunstige afloop van het praeparatoir examen moet de examinandus beloven, bij zijn optreden voor de gemeente niets te zullen leren, dat niet in overeenstemming is met de gereformeerde belijdenis, en wordt hij daarna als proponent beroepbaar gesteld, waarvan hem acte wordt verleend.

6. Het praeparatoir examen wordt kosteloos afgenomen, wanneer het samenvalt met een gewone vergadering.

Opmerking: De synode is van gedachte, dat het zogenoemde "onderzoek naar de beweegredenen tot het zoeken van het ambt" niet een apart "vak" moet zijn, maar behoort te geschieden tijdens en door de wijze van het onderzoek, beschreven onder 4.

II. P e r e m p t o i r e x a m e n .

1. Het examen wordt afgenomen door de classis tot welke de beroepende kerk behoort, onder medewerking van minstens twee der deputaten, die de particuliere synode hiervoor zal aanwijzen.

2. Voor het examen moet bij de classis ter tafel zijn:

a. de beroepsbrief en de verklaring van aanneming.

b. bewijs van de goede uitslag van het examen, waardoor de beroepene in de kerken beroepbaar gesteld was.

c. Attestatie van de kerk of kerken, tot welke hij sedert dat praeparatoir examen behoorde.

3. Het examen duurt minstens drie uur, en loopt over de volgende onderwerpen:

a. preekvoorstel van de examinandus over een door hem zelf gekozen tekst; bespreking van dit preekvoorstel.

b. de uitlegging van de Heilige Schrift volgens de grondtekst; waartoe minstens drie weken van te voren de beroepene twee hoofdstukken uit het Oude Testament en twee uit het Nieuwe Testament opgegeven worden.

c. Kennis van de inhoud der Heilige Schrift, waaronder niet slechts verstaan wordt de bijbelse geschiedenis als zodanig met aanverwante theologische "vakken", maar kennis van de hoofdinhoud van de Bijbelboeken, zodat blijkt, dat de examinandus genoegzaam thuis is in de Heilige Schrift.

d. kennis van de leer der kerk, alsmede haar geschiedenis, haar verdediging en haar verklaring.

e. de geschiedenis der kerk.

f. kennis van de geboden des HEEREN in hun betekenis voor het christelijk leven.

g. kennis van de kerkenordering.

h. kennis van de vereisten voor de uitoefening van de onderscheiden ambtelijke diensten.

Opmerking: de verdeling van de examentijd over de verschillende onderdelen staat aan de classis.

4. De beroepene ondertekent na gunstige afloop van het examen de verklaring, die voor de dienaren des Woords is vastgesteld in 1619.

5. Bij conflict tussen de classis en de deputaten der particuliere synode inzake de beoordeling van het examen staat de beslissing aan de particuliere synode.

6. Wanneer het peremptoir examen samenvalt met een gewone vergadering der classis, wordt het kosteloos afgenomen."

ARTIKEL 189

Engelse tekst Belijdenisgeschriften. Aan de orde wordt gesteld het Bijlage XV.

Aanvullend rapport van Commissie IV over de Engelse tekst van de Belijdenisgeschriften en de Formulieren, met voorstellen, handelend over de voorstellen van de kerk van Edmonton d.d. 25 Juni 1957, en het voorstel van de classis d.d. 4 December 1957 van de kerken in het Oosten, inzake de C-tekst van de Catechismus en het voorstel van de classis d.d. 29 Jan. en 12 Febr. 1958 van de

kerken in het Oosten inzake de C-tekst van de Dordtse Leerregels. Ds H. A. Stel leest het rapport.

ARTIKEL 190

Bespreking. Over het rapport met de voorstellen komt een brede bespreking. Ds G. van Dooren stelt een amendement voor ter aanduiding van de C-tekst van the Psalter, dat door de rapporteur wordt overgenomen; de rapporteur zelf heeft eveneens een amendement, dat als 2e overweging wordt toegevoegd. Ten slotte wordt het voorstel van de Commissie aanvaard in deze vorm:

“1. De synode heeft kennis genomen van de voorstellen van de kerk van Edmonton d.d. 25 Juli 1957 en van de classis d.d. 4 December 1957 van de kerken in het Oosten inzake de tekst, voorkomend in the Psalter der Christian Reformed Churches, uitgegeven door the Publication committee of the Chr. Reformed Church te Grand Rapids, Mich., USA, van de Heidelbergse Catechismus, (C-tekst), en van het voorstel van de classis d.d. 29 Jan. en 12 Febr. 1958 der kerken in het Oosten, inzake de C-tekst der Dordtse Leerregels;

2. De synode overweegt, dat de zaak der Belijdenisgeschriften een zaak is, die behoort tot de kerken in het gemeen;

3. De synode overweegt, dat deze C-tekst in gebruik is in the Christian Reformed Churches, waarmee onze zusterkerken in Nederland tot op de Vrijmaking in correspondentie hebben gestaan;

4. De synode overweegt, dat tegen de C-tekst van de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels noch door de Deputaten 1954 noch uit de kerken overwegende bezwaren zijn ingebracht;

5. Daarom besluit de synode de C-tekst van deze Belijdenisgeschriften bij de kerken aan te bevelen, waarbij ze de verwachting uitspreekt, dat de kerken, indien zij, bij gebruik, de noodzaak tot wijziging constateren, daarover met voorstellen tot de meeste vergadering komen;

6. De synode spreekt uit, dat voorlopig alleen de Nederlandse tekst van de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels authentiek is.”

ARTIKEL 191

Engelse tekst van de Ned. Gel. Bel. Behandeld wordt van Comm. IV het volgende voorstel:

“Inzake de Engelse tekst van de Nederlandse Geloofsblijdenis besluit de synode het mandaat van Deputaten 1954 in dezen te continueren, met dien verstande, dat hun opdracht zó wordt uitgebreid, dat zij de kerken één jaar voor de e.k. synode een ontwerp-definitieve tekst doen toekomen”.

Naar aanleiding van een mededeling van Ds J. T. van Popta, Deputaat van de synode van Homewood 1954 voor deze zaak, neemt de synode echter het volgende voorstel van Ds G. van Dooren aan: “De synode neemt kennis van de mededeling, ter synode gedaan, dat het Rapport van Deputaten 1954 inzake de Engelse tekst van de Nederlandse Geloofsblijdenis binnenkort bij de kerken kan worden verwacht”.

ARTIKEL 192

Engelse tekst van de Lit. Formulieren. De praeses brengt in bespreking Bijlage XVI. het voorstel van Comm. IV over de Engelse tekst van de Liturgische Formulieren. Het voorstel luidt als volgt:

“De synode overweegt, dat de kerken nog niet rijp zijn voor een verantwoorde beslissing inzake de Liturgische Formulieren. Daarom dringt de

synode de bestudering van het Rapport van Deputaten 1954 inzake de Engelse tekst van de Liturgische Formulieren, bij de kerken aan, opdat zo uit de kerken voorstellen in dezen op de meeste vergadering worden gebracht".

In de discussie dienen Ds L. Selles en Ds G. van Dooren een voorstel in, dat wordt aangenomen, en luidt:

"De synode besluit aan de broeders E. C. Baartman, J. Hendriks en Ds W. W. J. van Oene op te dragen aan de kerken aan te bieden een tekst van de Liturgische Formulieren en Gebeden, waarin zijn opgenomen de in het Rapport van de Deputaten 1954 voorgestelde wijzigingen".

Hiermede is het Commissie-voorstel vervallen.

ARTIKEL 193

Tijdens de discussie spreekt de praeses een woord van lof aan het adres der Deputaten, die, in opdracht van de synode van Homewood 1954, deze arbeid hebben verricht. Al is het resultaat van de besprekingen ter synode, op sommige punten, vrij mager, het moeilijke en tijdrovende werk van Deputaten is toch zeer goed geweest. Hij zegt hun daarvoor hartelijk dank. De Rapporteur van Commissie IV stemt met deze lof in.

ARTIKEL 194

Verzoeken van de kerken van Chatham en New Westminster inzake Psalter, Thans stelt de praeses aan de orde het voorstel van Comm. IV over het verzoek van de kerken van Chatham en New Westminster (Acta, Art. 174). Na een amendement van Ds G. van Dooren, overgenomen door de Rapporteur, luidt het aldus:

"De synode besluit niet in te gaan op het verzoek van de kerk van Chatham en die van New Westminster om the Psalter van the Christian Reformed Church in de vrijheid der kerken te laten, gezien het feit, dat zeer betekenisvolle bezwaren tegen deze bundel-als-geheel zijn ingebracht in het Rapport van Deputaten Homewood 1954".

Ds. L. Selles, die bij de eerdere behandeling van deze zaak reeds een voorstel had ingediend, heeft aan dat voorstel nu de gronden toegevoegd, zodat het luidt als volgt:

"De synode besluit het gebruik van the Psalter, uitgegeven door the Publication Committee of the Christian Reformed Church, alsmede de in the Hymnal opgenomen Songs of Mary, Zacharias, Simeon, the versification of the Lords Prayer en A mighty fortress is our God (Nrs 1-327, 343, 344, 420, 431), in de vrijheid der kerken te laten tot de tijd toe, dat door Deputaten aan de kerken een Proefbundel als onder besluit 1 genoemd, zal worden toegezonden.

Gronden:

1. de enige door Homewood 1954 aangevoerde grond om het kerkgezag in het Engels tot "de 34" te beperken was de melodie;
2. een aantal van 34 Psalmen is beslist onvoldoende wanneer regelmatig Engelse diensten worden gehouden;
3. het is liturgisch onjuist om in een Engelse dienst afwisselend Psalmen in het Engels en in het Nederlands te zingen."

De bespreking hiervan wordt echter om des tijds wille afgebroken.

ARTIKEL 195

Afscheid br A. W. de Leeuw. De praeses richt een woord van afscheid tot br A. W. de Leeuw, die voor het laatst ter synode is. Hij zegt, dat het ons "oprecht verdriet", dat br de Leeuw niet

tot het einde van de synode kan blijven meewerken; hij dankt hem voor de arbeid, die hij heeft verricht, en wenst hem een voorspoedige thuisreis.

Br A. W. de Leeuw dankt de praeses voor zijn goede woorden; ook hem spijt het, dat hij niet kan blijven; hij heeft het eervolle gezien in het afgevaardigd worden naar de synode, maar ook steeds dieper gevoeld de verantwoordelijkheid, die de synode draagt tegenover de kerken en tegenover de Heere. Hij hoopt, dat het werk der synode gericht moge blijven naar de "uiterste hoeksteen", Jezus Christus. En mogen we steeds meer zien de liefde van Hem, die, ondanks onze zonden en ons tekort, Zijn kerk vergaderen blijft.

ARTIKEL 196

Sluiting. Nadat de synode met de vele gasten uit de gemeente van Homewood Ps. 147 : 1 heeft gezongen, en br A. W. de Leeuw de HEERE gedankt heeft voor Zijn trouw en goedheid, sluit de praeses om 10 uur des avonds de zitting.

32e Zitting d.d. 29 Maart 1958.

ARTIKEL 197

Opening. De praeses opent de vergadering te 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 72 : 1, 2, leest 2 Tim. 2 : 1—13, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 198

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden. Br A. W. de Leeuw is vervangen door br K. de Wit van Homewood, die door de praeses wordt welkom geheten. Br K. de Wit tekent de presentielijst.

ARTIKEL 199

Acta. Acta Artt. 174—190 worden vastgesteld.

ARTIKEL 200

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 201

Rapport Archiefbewarende kerk. Het rapport van de archiefbewarende Bijlage VI. kerk, (Agenda-punt 10—9) is thans binnengekomen, en wordt in handen gesteld van Commissie II.

ARTIKEL 202

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

33e Zitting d.d. 29 Maart 1958.

ARTIKEL 203

Opening. De praeses opent de vergadering te twee uur des namiddags, en laat zingen Ps. 74 : 2, 15, 20.

ARTIKEL 204

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 205

Acta. Acta Artt. 190—191 worden vastgesteld.

ARTIKEL 206

Rapport Archiefbewarende kerk. De praeses stelt aan de orde het Rapport van de Archiefbewarende kerk van Homewood-Carman. Ds G. van Dooren leest het rapport van Comm. II hierover. De synode neemt hiervan kennis. De dank der synode zal worden overgebracht aan de archiefbewarende kerk.

ARTIKEL 207

Opbouw van het Archief. Commissie II doet naar aanleiding van het rapport, onder art. 206 genoemd, de volgende suggesties:

“Voor de schriftelijke vastlegging van de geschiedenis onzer kerken is het zeer wenselijk, dat:

1. niet slechts alle synode-bescheiden (inclusief de gehele correspondentie van de roepende kerk) bewaard worden,

2. maar ook, dat het Generaal Archief ontvangt: afschrift van de Acta of Notulen van de classes Oost en West. Waar uw commissie meent te weten, dat deze gecyclostyleerd worden, kan aan deze wens gemakkelijk worden voldaan.

3. Dan hoort voorts in dit archief thuis alle correspondentie en bescheiden van Generale Deputaatschappen, wanneer deze ze niet zelf meer nodig hebben voor de vervulling van hun opdracht.

4. Hier en daar zwerven bij kerkeraden of particulieren schriftelijke bijzonderheden rond over de allereerste tijd van ons kerkelijk leven in Canada, die later van grote waarde zullen blijken te zijn. De Generale Archivaris zou moeten trachten deze zo veel mogelijk te verzamelen.

5. Elke kerkeraad worde gevraagd of hij in zijn archief stukken heeft, die van meer dan plaatselijke betekenis zijn, en dus een gewenste plaats in het Generaal Archief zouden vervullen.

6. Ditzelfde geldt zoveel mogelijk van de classicale archieven. Uw Commissie denkt b.v. aan de notulen van de eerste classis Canada. Mogelijk zouden deze kunnen worden vermenigvuldigd en aan alle kerken toegezonden, en het origineel in het Generaal Archief gedeponneerd.

7. Tenslotte zou de Archivaris-Generaal verzoeken kunnen om alle plaatselijke bulletins, Jaarboekjes e.d. te mogen ontvangen; foto's van kerkgebouwen en wat dies meer zij.”

De synode spreekt uit het wenselijk te achten, dat het Generaal Archief wordt opgebouwd overeenkomstig de suggesties der commissie, en besluit deze suggesties te publiceren. Ds H. Scholten zal met de archiefbewarende kerk van Homewood-Carman overleg plegen over de vraag of een dergelijke opbouw ligt binnen de mogelijkheden, waarover zij beschikt. Hierover zullen nadere inlichtingen worden verstrekt.

ARTIKEL 208

Acta Homewood 1954. Uit het rapport (Art. 206) is voorts gebleken, dat het voornaamste stuk: de officiële Acta van de Synode van Homewood 1954, ondertekend door het moderamen, in het archief ontbreekt. De commissie heeft het spoor verloren in Hamilton; besloten wordt, dat de 2e scriba zal trachten het daar terug te vinden.

ARTIKEL 209

Verzoeken van de kerken van Chatham en New Westminster over gebruik van Psalter. Voortgezet wordt de behandeling van het verzoek van de kerken van Chatham en New Westminster inzake het gebruik van the Psalter van the Christian Reformed Church. (Acta, Artt. 173, 174, 194).

Alvorens de synode overgaat tot stemming over de ter tafel liggende voorstellen van Comm. IV en Ds L. Selles (art. 194) stelt Ds W. W. J. van Oene voor “het besluit van Homewood 1954, (Acta, 1954, Art. 56) vervallen te verklaren, aangezien daar als enig motief voor het gebruik van ‘de 34’

wordt genoemd de melodie, en dit voor een kerkelijke uitspraak geen deugdelijke grond is”.

Daar de uitslag van de stemming over het voorstel van Oene niet duidelijk is, omdat de één opgeeft: staking van stemmen, en de ander 9—7, neemt Ds W. W. J. van Oene, gezien het feit, dat bij zóvelen zo ernstige bezwaren tegen zijn voorstel leven, het van de tafel. Hierna wordt het commissie-voorstel aangenomen; het voorstel-Selles is daarmee vervallen.

ARTIKEL 210

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

34e Zitting d.d. 29 Maart 1958.

ARTIKEL 211

Opening. De praeses opent de zitting te zeven uur des avonds, en laat zingen Ps. 75 : 1, 6.

ARTIKEL 212

Appèl nominaal. Appèl-nominaal wordt gehouden; allen zijn aanwezig.

ARTIKEL 213

“Zaak-Hamilton”. In bespreking komt het vervolg van het Rapport van Classis-Fergus. Comm. I over de “zaak-Hamilton”.

Ds J. T. van Popta leest het Rapport.

De praeses geeft gelegenheid tot een algemene bespreking.

Daarna worden de overwegingen met betrekking tot de bezwaren tegen de vijf gronden voor de schorsing van Ds W. Loopstra behandeld.

Ten slotte worden de overwegingen en de conclusies van de commissie met algemene stemmen voorlopig aanvaard, als volgt:

“De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church of Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak II van de classis der Canadian Reformed Churches in Oost-Canada 18 Juli 1957 te Fergus gehouden, n.l.:

a. dat de kerkeraad van Hamilton door Ds W. Loopstra te schorsen zich zwaar heeft misgaan tegenover zijn Dienaar des Woords en, in hem, tegenover diens Zender;

b. dat mitsdien de kerkeraad onverwijld deze schorsing dient op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen.’

ten onrechte is geschied.

A. De synode overweegt voor wat de eerste schorsingsgrond betreft:

1. Ds Loopstra heeft, bij zijn bevestiging als herder en leraar van de kerk te Hamilton, beloofd zich te onderwerpen aan de kerkelijke vermaning volgens de gemene ordening der kerken.

2. Overeenkomstig de ondertekening, genoemd in Art. 53 van die gemene ordening der kerken, had de kerkeraad van Hamilton altijd het recht om gewichtige zaken van nadenken, tot behoud van de enigheid en zuiverheid in de leer, van hem te vereisen zijn nader gevoelen en verklaring over enig artikel van de drie Formulieren van Enigheid.

3. Deze ondertekening gaf de kerkeraad van Hamilton niet het recht van Ds Loopstra inzage van zijn preek te eisen, zodat deze niet verplicht was de kerkeraad inzage te verlenen.

4. Om die reden alleen al had de kerkeraad een weigering om aan die eis te voldoen niet mogen aanmerken als een niet-eerbiedigen van het gezag van de kerkeraad en mitsdien als een zonde tegen het 5e gebod des

HEEREN, en derhalve nog minder als een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde.

B. De synode overweegt voor wat de tweede schorsingsgrond betreft:

1. De eerste weigering van Ds Loopstra zich aan een gemaakte afspraak te houden hield in, dat hij niet overeenkomstig de naar het oordeel van de kerkeraad gemaakte afspraak de bezwaren tegen zijn preek ging behandelen, toen deze schriftelijk waren ingediend.

2. De kerkeraad heeft zelf metterdaad berust in deze weigering door de vergadering twee uur te schorsen, blijkbaar om aan het verlangen van de predikant, om de op schrift gestelde bezwaren eerst te overwegen, te voldoen.

3. Voor het besef van de kerkeraad was deze weigering toen blijkbaar geen in Art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde, waarin hij om des Heeren wil niet mocht berusten.

4. De tweede weigering van Ds Loopstra zich aan een gemaakte afspraak te houden was een reactie op hem prikkelende uitlatingen van enige broeders.

5. Om die reden alleen al mag deze weigering geen in Art. 79 en 80 K.O. bedoeld openbare, grove zonde tegen het 3e, 5e en 9e gebod genoemd worden.

C. De synode overweegt voor wat de derde schorsingsgrond betreft:

1. De kerkeraad had besloten het comité voor Gereformeerd onderwijs nader te onderwijzen aangaande een zonde, die het, naar het oordeel van de kerkeraad, had bedreven.

2. Ds Loopstra was lid van dit comité.

3. Er zijn twee mogelijkheden:

a. de kerkeraad besloot dat Ds Loopstra zich zelf moest laten onderwijzen;

b. de kerkeraad besloot, dat Ds Loopstra mee moest helpen het comité te onderwijzen.

4. Ten aanzien van de eerste mogelijkheid:

a. indien Ds Loopstra bereid gebleken was zich te laten onderwijzen, dan had hij voor zijn deel meegeholpen aan de uitvoering van het besluit;

b. hij had dan niet gezondigd tegen het 5e gebod van de wet des Heeren door aan de kerkeraad ongehoorzaam te zijn;

c. hij behoefde zich dan niet op een meerdere vergadering te beroepen;

d. hij had dan geen in Art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare en grove zonde bedreven.

5. Ten aanzien van de tweede mogelijkheid:

a. dit besluit had ingehouden, dat Ds Loopstra het comité had moeten onderwijzen aangaande een zonde, waarvan hij meende het comité niet te mogen beschuldigen;

b. de kerkeraad had dan van hem een daad geëist, die tegen zijn conscientie inging, hetgeen de kerkeraad niet geoorloofd was;

c. Ds Loopstra's weigering aan de uitvoering van zulk een besluit mede te werken, mocht dan niet worden aangemerkt als een in Art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare en grove zonde;

d. hij had zich, na de kerkeraad meegedeeld te hebben om des gewetens wil niet te kunnen meewerken aan de uitvoering van dit besluit, dan op een meerdere vergadering moeten beroepen;

e. door dat niet te doen had hij zich niet gehouden aan de gemene ordening der kerken;

f. dat was dan geen zonde tegen Art. 31 K.O., omdat zondigen een overtreding is van de wet des HEEREN;
g. hier is dan niet het bedrijven van een in Art. 79 en 80 K.O. bedoelde zonde bewezen.

D. De synode overweegt voor wat de vierde schorsingsgrond betreft:

1. Ds Loopstra wordt hierin beschuldigd zich niet aan de vermaning en tucht van de kerkeraad te willen onderwerpen en daarnaar te handelen;

2. De HEERE gebiedt ons in het 5e gebod van Zijn wet, dat elk zich met behoorlijke gehoorzaamheid moet onderwerpen aan de goede leer en straf van allen, die over hem zijn gesteld (Cat. Zond. 39);

3. De kerkeraad bewees niet, dat de hier door hem bedoelde vermaning en tucht een goede leer en straf was;

4. De reactie van Ds Loopstra op de vermaningen van de kerkeraad bestond, volgens overweging d. uit het "stellen van een aantal vragen en het maken van een aantal opmerkingen, welke niet inhielden om zich te rechtvaardigen op grond van de Schrift en de Belijdenis, maar veeleer een poging om van aangeklaagde aanklager te worden", wat naar het oordeel van de kerkeraad van de zonde van onboetvaardigheid getuigt;

5. In deze overweging ontbreekt het bewijs, dat het stellen van die vragen en het maken van die opmerkingen getuigden van onboetvaardigheid.

6. Te minder is hier aangetoond, dat Ds Loopstra door het stellen van die vragen en het maken van die opmerkingen een in Art. 79 en 80 bedoelde openbare en grove zonde bedreven heeft.

E. De synode overweegt voor wat de vijfde schorsingsgrond betreft:

1. De kerkeraad constateert, dat Ds Loopstra er blijk van gegeven had niet de vereiste bekwaamheid, kennis en inzicht te hebben, welke nodig zijn voor de uitoefening van zijn ambt;

2. Aan deze beschuldiging is ten grondslag gelegd de inhoud van de in overweging d. aangeduide vragen en opmerkingen;

3. De inhoud van deze vragen en opmerkingen wordt evenmin als in de 4e schorsingsgrond ook maar enigszins concreet weergegeven;

4. In deze schorsingsgrond is dus niet bewezen, dat Ds Loopstra metterdaad blijk heeft gegeven niet de vereiste bekwaamheid, kennis en inzicht te hebben, welke nodig zijn voor de uitoefening van zijn ambt.

Dit alles overwegende concludeert de synode, dat in deze vijf constateringen en overwegingen niet is bewezen, dat Ds Loopstra in Art. 79 en 80 K.O. bedoelde zonden tegen het 3e, 5e, en 9e gebod van de wet des HEEREN en Art. 31 K.O. heeft bedreven."

In verband met een gemaakte opmerking wordt besloten met de definitieve vaststelling te wachten tot deze zaak in haar geheel is afgehandeld. (Art. 321)

Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming om de onder Acta, Art. 179 genoemde reden; br. G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 214

"Zaak-Hamilton", classis Fergus. Daarna worden punt voor punt besproken de overwegingen t.a.v. het bezwaar van de First Canadian Reformed Church of Hamilton tegen de overwegingen van de classis-Fergus. (zie ben.) Ook deze overwegingen en conclusie worden met algemene stemmen aangenomen. Ds G. van Dooren onthoudt zich wederom van stemming (Acta, Art. 179) en br. G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

Overwegingen en conclusies luiden als volgt:

"F. De synode overweegt ten aanzien van het bezwaar van de First Canadian Reformed Church of Hamilton tegen overweging Iia van de classis-Fergus, welke overweging aldus luidt: 'dat niet het bewijs geleverd is van grove en openbare zonden tegen het 3e, 5e en 9e gebod van de wet des HEEREN en Art. 31 K.O.':

1. Betreffende de 1e, 2e en 3e schorsingsgrond wordt in het bezwaarschrift alleen gezegd, dat die voor de classis Fergus toch duidelijk genoeg waren zoals ze waren geformuleerd.

2. Betreffende de bewijskracht van de 4e en 5e schorsingsgrond wordt dat niet gezegd; ze worden in het geheel niet genoemd.

3. Van de schorsingsgronden wordt in het algemeen nog alleen gezegd, dat ze in de classis van Fergus zijn toegelicht.

4. Wat ter toelichting toen is gezegd wordt niet vermeld.

Dit alles overwegende concludeert de synode, dat geen gegronde bezwaren zijn ingebracht tegen overweging Iia van de classis-Fergus.

G. De synode overweegt ten aanzien van het bezwaar tegen overweging Iib van de classis-Fergus, die aldus luidt: "dat in de schorsingsacte genoemde gronden noch ieder afzonderlijk, noch gezamenlijk Ds Loopstra schorsingswaardig maken naar Art. 79 en 80 K.O.".

1. Genoemde raad leest in deze overweging in plaats van "gronden" het woord "zonden".

2. Zijn bezwaar, dat de classis gezegd zou hebben, dat de in de schorsingsacte genoemde "zonden" noch ieder afzonderlijk noch gezamenlijk Ds Loopstra schorsingswaardig maken naar Art. 79 en 80 K.O. berust op een verkeerd lezen van deze overweging en is dus ongegrond.

Dit alles overwegende constateert de synode, dat geen gegronde bezwaren tegen overweging Iib van de classis Fergus zijn ingebracht."

ARTIKEL 215

"Zaak-Hamilton". Classis-Fergus. Tenslotte wordt het voorstel van de commissie om aan het verzoek, onder Acta, Art. 213 genoemd, niet te voldoen, met algemene stemmen aanvaard, in deze vorm:

"Op grond van al de voorafgaande overwegingen en constateringen besluit de synode niet te voldoen aan het verzoek van de First Canadian Reformed Church of Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak II van de classis der Canadian Reformed Churches in Oost Canada 18 Juli 1957 te Fergus gehouden, n.l.:

'a. dat de kerkeraad van Hamilton door Ds Loopstra te schorsen zich zwaar heeft misgaan tegenover zijn dienaar en in hem tegenover diens Zender;

b. dat mitsdien de kerkeraad onverwijld deze schorsing dient op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen.'
ten onrechte is geschied."

ARTIKEL 216

Gasten. De praeses spreekt zijn blijdschap uit over het feit, dat er ook op deze Zaterdagavond zo veel gasten aanwezig zijn; in de grote belangstelling, die de synode mag ondervinden, ziet hij een bewijs van de liefde der broeders en zusters tot de Kerk des Heeren.

ARTIKEL 217

Afwikkeling financiën. Meegedeeld wordt, dat er bericht is binnengekomen, dat de kerk van Homewood-Carman het

verzoek der synode om, met de kerk van Smithville, te zorgen voor de afwikkeling van de financiën der synode (Acta, Art. 99), heeft ingewilligd. Br. A. Bergsma is aangewezen in dezen voor de kerkeraad op te treden.

ARTIKEL 218

Sluiting. Nadat nog gezongen is Gez. 5 : 1, 2, 6, 10, en br K. de Wit is voorgegaan in dankgebed, sluit de praeses de zitting.

35e Zitting d.d. 31 Maart 1958.

ARTIKEL 219

Opening. De praeses opent te 9 uur des morgens de zitting, laat zingen Ps. 81 : 1, 2, 11, 12, leest 2 Tim. 2 : 14—26, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 220

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig; de praeses spreekt zijn blijdschap en dankbaarheid hierover uit.

ARTIKEL 221

Acta. Acta Artt. 193—208 worden vastgesteld.

ARTIKEL 222

Kort verslag. Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 223

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

36e Zitting d.d. 31 Maart 1958, gehouden in de kerkzaal van de gemeente te Homewood-Carman.

ARTIKEL 224

Opening. De praeses opent de zitting, en laat zingen Ps. 84 : 1, 6.

ARTIKEL 225

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 226

“Zaak-Laven”. Ds. W. W. J. van Oene leest het derde rapport van Comm. I Bijlage I. in de zaak-Laven, met voorstellen.

De praeses brengt de overwegingen en uitspraken van het voorstel puntsgewijs in bespreking.

Voorstel I wordt, met enkele wijzigingen in zijn geheel aanvaard als volgt:

“De synode heeft kennis genomen van het bezwaarschrift van br P. Laven tegen de uitspraak van de classis van 7 September 1955 van de kerken in het Oosten, luidende: ‘De classis spreekt voorts uit, dat br Laven metterdaad gezondigd heeft tegen het vijfde gebod. Hij heeft de orde in de kerk des Heeren omgekeerd, door, in plaats van zijn bezwaren bij de voorganger, de kerkeraad en/of de meerdere vergadering in te brengen, regelrecht de gemeente te waarschuwen tegen de ambtelijke leiding in dezen en op te roepen het ambtelijk gebed in dezen niet mee te bidden. (Matth. 18; Zond. 39 H.C.; Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen; Art. 31 K.O.).

De synode constateert:

1. dat de classis uitspraak, dat br Laven gezondigd had tegen het 5e gebod,
2. dat de classis als grond hiervoor aanvoerde, dat br Laven de orde in de kerk des Heeren had omgekeerd,

3. dat dit de classis gebleken is hieruit, dat br Laven regelrecht de gemeente gewaarschuwd heeft tegen de ambtelijke leiding in dezen en opgeroepen heeft niet mee te bidden.

De synode overweegt:

dat het niet duidelijk is, wat, naar het oordeel der classis, de orde in de kerk des Heeren is, waaraan br. Laven zich dan had moeten houden.

Want: de synode constateert, dat door de classis is aangehaald:

1. Matth. 18, klaarblijkelijk als bewijs voor de stelling, dat br Laven zich met zijn bezwaren tot de voorganger had moeten wenden;

2. Zondag 39 en "Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords, ouderlingen en diakenen", klaarblijkelijk als bewijs voor de stelling, dat br Laven zich met zijn bezwaren eerst tot de kerkeraad had moeten wenden;

3. Art. 31 K.O., klaarblijkelijk als bewijs voor de stelling, dat br Laven zich met zijn bezwaren eerst tot een meerdere vergadering had moeten wenden.

De synode overweegt:

ad 1. dat een niet-handelen naar de regel door de Heiland in Matth. 18 geboden geen zonde is tegen het vijfde gebod;

ad 2. a. dat in Zondag 39 deze orde niet geboden wordt;

b. dat de classis niet heeft bewezen, dat deze orde wel in een, naar haar oordeel bestaand ondertekeningsformulier wordt aangegeven;

ad 3. dat een niet-handelen naar Art. 31 K.O. geen zonde is tegen het vijfde gebod en dat tegen een artikel der K.O. niet gezondigd kan worden doch alleen tegen de geboden des Heeren.

De synode concludeert:

dat de classis niet heeft bewezen, dat br Laven door het schrijven van zijn brief gezondigd heeft tegen het vijfde gebod van des HEEREN wet.

De synode spreekt uit:

dat deze uitspraak onjuist is en dient te vervallen."

ARTIKEL 227

"Zaak-Laven". Daarna komt Punt II van het Commissie-voorstel in behandeling. Na een brede discussie, waarin verschillende suggesties en een voorstel de Commissie aan de hand worden gedaan, schorst de praeses de vergadering voor een kwartier om de commissie gelegenheid te geven zich nader te beraden.

Na opheffing van de schorsing deelt de commissie mede voorstel II en III van de tafel te nemen, en het volgende in te dienen:

"De synode heeft kennis genomen van het bezwaarschrift van br. P. Laven tegen de uitspraak van de classis van 7 Maart 1956 van de kerken in het Oosten, luidende: 'dat de voorlopige schorsing terecht is geschied, en dat de voorlopige schorsing door de afzetting naar Art. 79 K.O. dient vervangen te worden', in welk bezwaarschrift deze broeder verzoekt uit te spreken: 'dat hij door het schrijven van zijn brief aan de gemeente niet schorsenswaardig was, omdat er geen bewijs geleverd is, dat hij zich schuldig maakte aan de zonden genoemd in Artt. 79 en 80 K.O.'.

De synode overweegt:

1. de classis van 7 Maart 1956 in het Oosten heeft uitgesproken, dat de voorlopige schorsing van br Laven terecht is geschied en dat de voorlopige schorsing door de afzetting naar Art. 79 K.O. dient vervangen te worden;

2. de classis heeft daarmede verklaard, dat deze broeder schorsenswaardig was naar Art. 79 K.O.;

3. de classis heeft voor deze uitspraak geen gronden genoemd;
4. volgens officiële classis-handelingen en -notulen is de grond voor deze uitspraak blijkbaar de beschuldiging van zonde tegen het vijfde gebod, zoals deze beschuldiging nader geformuleerd is in de vermelde uitspraak van 7 September 1955;

5. de onjuistheid van deze beschuldiging is in onder 1. aangetoond en uitgesproken;

6. de synode is niet competent om in het algemeen te oordelen over de schorsingswaardigheid van een ambtsdrager; daarom moet zij zich in deze zaak beperken tot de gronden, waarop de classis-uitspraak rust.

De synode spreekt uit, dat de classis van 7 Maart 1956 met haar uitspraak ten onrechte heeft verklaard, dat br. Laven op grond van zonde tegen het vijfde gebod schorsingswaardig was."

Dit wordt in zijn geheel aanvaard.

De praeses spreekt er zijn dankbaarheid over uit, dat de synode in deze moeilijke zaak tot een besluit is kunnen komen.

ARTIKEL 228

Sluiting. De zitting wordt gesloten.

37e Zitting d.d. 31 Maart 1958, in de kerkzaal.

ARTIKEL 229

Opening. De praeses opent de vergadering, en laat zingen Ps 85 : 1, 2, 4.

ARTIKEL 230

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 231

"Zaak-Hamilton", classis-Fergus. Aan de orde komt dat gedeelte van het Rapport van Commissie I in de "zaak-Hamilton", dat handelt over het verzoek van de First Canadian Reformed Church of Hamilton om uit te spreken, dat uitspraak II van de classis Fergus d.d. 18 Juli 1958 van de kerken in Oost-Canada te haastig is geschied.

Voor de commissie leest Ds W. W. J. van Oene het Rapport. De commissie stelt voor uit te spreken:

"De synode overweegt:

1. De kerkeraad van Hamilton had de vijf overwegingen en constateringen als schorsingsgronden der toetsing aan de kerkeraad van Burlington voorgelegd;

2. De kerkeraad van Burlington oordeelde, dat Ds Loopstra op deze gronden niet geschorst mocht worden;

3. De kerkeraad van Hamilton heeft niettemin zijn predikant op deze gronden geschorst;

4. De kerkeraad van Burlington was daarom gerechtigd op de classis van Fergus zijn bezwaren tegen deze daad van de kerkeraad van Hamilton in te brengen;

5. De bezwaren tegen deze schorsingsgronden zijn derhalve wettig door de kerkeraad van Burlington aan het oordeel der classis voorgelegd;

6. De kerkeraad van Hamilton heeft de gelegenheid ontvangen en gebruikt om de schorsingsgronden toe te lichten en te trachten de wettigheid ervan aan te tonen.

Dit alles overwegende spreekt de synode uit:

aan het verzoek van de Raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton niet te kunnen voldoen."

Na bespreking wordt dit aangenomen met algemene stemmen.

Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming (Art. 179), en br G. Boot stemt niet, naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 232

"Zaak-Hamilton", classis Fergus. Hierna geeft de praeses in bespreking het volgende voorstel van Commissie I:

"De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de Raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton uit te spreken, dat uitspraak III van de classis-Fergus, 'dat het niet tot haar competentie behoort in deze momenteel advies te geven, maar dat ze slechts Ds Loopstra wijst op zijn verantwoordelijkheid als Dienaar des Woords in de Kerk van Hamilton', te haastig en ten onrechte is geschied.

De synode overweegt:

1. Voor dit verzoek worden geen andere argumenten aangevoerd dan voor het verzoek nopens uitspraak II;

2. Deze argumenten zijn ongegrond gebleken.

Dit overwegende spreekt de synode uit:

aan dit verzoek niet te kunnen voldoen."

Dit voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard; Ds G. van Dooren onthoudt zich wederom van stemming, (Art. 179), en br. G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 233

Bezwaarschrift-Schilder. Voorts wordt behandeld het bezwaar van br E. Schilder van Toronto tegen de uitspraak van de classis Fergus, dat n.l. 'de classis heeft gehandeld in strijd met Art. 31 K.O.'. De commissie stelt voor uit te spreken:

"De synode overweegt:

1. De classis had terecht geconstateerd, dat deze 'voorlopige schorsing' was geschied in strijd met Art. 79 K.O., en daarom onwettig en onrechtvaardig was;

2. De classis sprak daarom terecht uit, dat ze terstond diende te worden opgeheven, omdat het geen der kerken vrij staat in strijd met de kerkenordering te handelen;

3. De classis had terecht geconstateerd, dat de vijf constateringen en overwegingen geen wettige grond boden voor het schorsen van Ds Loopstra;

4. De classis sprak daarom terecht uit, dat de kerkeraad onverwijld deze schorsing diende op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen, wijl het geen kerkeraad vrij staat een ambtsdrager op onwettige gronden te schorsen.

Dit alles overwegende concludeert de synode:

dat de classis-Fergus niet in strijd met Art. 31 K.O. heeft gehandeld, waarom zij uitspreekt:

het bezwaar van br Schilder als ongegrond te moeten afwijzen."

Ook dit voorstel wordt aangenomen op dezelfde wijze als de vorige voorstellen.

ARTIKEL 234

"Zaak-Hamilton"; classis Hamilton. Ds D. v. d. Boom leest namens Commissie I het volgende stuk van het Rapport, handelend over het verzoek van de First Canadian Reformed

Church of Hamilton om uit te spreken, dat de uitspraak van de classis-Hamilton d.d. 24 Juli 1957 van de kerken in het Oosten, 'dat de ambtsdragers, die momenteel de meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn', te haastig en ten onrechte is geschied.

Commissie I stelt voor.

"V. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church of Hamilton, om uit te spreken, dat de uitspraak van de classis Hamilton, 24 Juli 1957 van de kerken in het Oosten: 'dat de ambtsdragers, die momenteel deze meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto, afzettingswaardig zijn', te haastig en ten onrechte is geschied.

A. De synode overweegt voor wat het bezwaar tegen de aanhef van de uitspraak betreft:

1. Deze "voorlopige schorsing" mocht na de mededeling van het oordeel van de kerkeraad van Burlington niet geschieden;

2. Door deze "voorlopige schorsing" was Ds Loopstra metterdaad in zijn ambtsbediening geschorst;

3. De classis-Hamilton heeft daarom in de aanhef van zijn uitspraak niet ten onrechte het woord "schorsing" gebruikt in plaats van "voorlopige schorsing".

B. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 2e":

1. Het gebruiken van het woord "onrechtvaardig" in uitspraak I van de classis-Fergus is als zodanig geen vooruitgrijpen op de afwijzing van de schorsingsgronden in uitspraak II van deze classis, omdat door deze onwettige schorsing het recht des Heeren op de trouw van de kerk des Heeren te Hamilton aan de ook door haar aanvaarde kerkenordening was verloochend.

C. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 3e":

1. De kerkeraad van Hamilton had niet de bewijslast, dat Ds Loopstra schorsingswaardig was, omdat hij niet tot de classis gekomen was met het verzoek zulks uit te spreken;

2. Ds Loopstra en de kerkeraad van Burlington hadden de bewijslast, dat Ds Loopstra niet schorsingswaardig was, omdat zij bezwaren aantekenden tegen de schorsingsgronden.

3. De classis had niet de bewijslast, dat Ds Loopstra schorsingswaardig was, omdat zij de schorsingsgronden en de ertegen ingebracht bezwaren had te toetsen;

4. De raad van Burlington heeft zijn bezwaren ingebracht en de bewijslast op zich genomen;

5. De classis werd dus in staat gesteld om aan haar toetsingsplicht te voldoen.

D. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 4e":

1. Wanneer iemand niet in alles feilloos handelt, dan houdt dat nog niet in, dat hij in duidelijk aanwijsbare zonden en in verharding daarin leeft;

2. Dwalen en mistasten is niet identiek met zondigen en zich verharden in zonden.

E. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 5e":

1. Het welzijn van de gemeente te Hamilton was ook hierin gelegen, dat de kerkeraad zich hield aan zijn belofte van trouw aan de kerkenordening, waardoor de rechtspositie van de ambtsdragers wordt gewaarborgd.

2. Door de voorlopige schorsing te veroordelen als in strijd met Art. 79 K.O. heeft de classis gewaakt voor de rechtspositie van de ambtsdragers in de kerk des Heeren;

3. Dusdoende heeft de classis metterdaad het welzijn van de gemeente te Hamilton gediend.

F. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 6e":

1. De kerkeraad van Hamilton kon inderdaad niet van een "noodpositie" spreken. Door overeenkomstig het Woord van God naar de gemaakte afspraken te leven, ook voor wat Art. 79 K.O. betreft, zou de kerk van Hamilton naar luid van Gods belofte niet in een noodsituatie gekomen zijn.

G. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 7e":

1. Schorsingsgronden moeten de zonden zo duidelijk vermelden, dat een onderzoek naar wat de aangeduide feiten en uitlatingen eigenlijk inhielden, niet nodig behoeft te zijn;

2. De schorsing was geschied in strijd met Art. 79 K.O. De classis-Fergus moest om die reden alleen al dadelijk uitspreken, dat de schorsing onwettig was;

3. Die uitspraak mocht derhalve niet afhankelijk gesteld worden van de resultaten van een in te stellen onderzoek;

4. Om die reden is het feit, dat de classis-Fergus zulk een onderzoek niet heeft ingesteld geen bewijs, dat ze niet objectief wilde oordelen;

5. Van de waarheid van de klacht, dat de classis-Fergus Ds Loopstra wel, en de kerkeraad van Hamilton niet op zijn woord heeft geloofd, is de synode niets gebleken;

6. Voor de waarheid van deze klacht wordt in het bezwaarschrift geen enkel bewijs aangevoerd;

7. De afgevaardigden naar de classis-Fergus konden onpartijdig oordelen over de aan hen voorgelegde zaak door zulks te doen in trouw aan de Schrift en aan de kerkenordening, waartoe zij krachtens de belofte van de zalving des Geestes in staat waren;

8. Het feit, dat zij met de zaak en de daarbij betrokken personen bekend waren, is derhalve geen bewijs, dat zij niet in staat waren onpartijdig te oordelen.

Dit alles overwegende spreekt de synode uit:

"Aan het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton om uit te spreken, dat deze uitspraak van de classis Hamilton te haastig is geschied, niet te kunnen voldoen."

De praeses geeft de voorstellen puntsgewijze in bespreking.

Daarna worden de overwegingen en het eerste voorstel met algemene stemmen aanvaard; Ds G. van Dooren onthoudt zich (Art. 179), br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 235

"Zaak-Hamilton"; classis-Hamilton. Tenslotte leest Ds D. v. d. Boom een gedeelte van het Rapport handelend over de uitspraak van de classis-Hamilton van de kerken in het Oosten, en luidende:

'de classis, van oordeel, dat de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten treedt en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurt en mitsdien zich schuldig maakt aan de in Art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking,

spreekt uit, dat ambtsdragers, die momenteel deze meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel eraan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn."

De bespreking over deze zaak wordt om tien uur des avonds afgebroken.

ARTIKEL 236

Nadat gezongen is Ps. 139 : 1 en 14 en de eerste scriba is voorgegaan in dankgebed, sluit de praeses de zitting.

38e Zitting d.d. 1 April 1958

ARTIKEL 237

Opening. De praeses opent de vergadering om 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 86 : 6, lees 2 Tim. 3 : 1—5, 10—17, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 238

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 239

Acta. Acta, Artt. 209—236 worden vastgesteld.

ARTIKEL 240

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 241

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

39e Zitting d.d. 1 April 1958.

ARTIKEL 242

Opening. De praeses opent de vergadering om 2.57 uur des namiddags en laat zingen Ps. 89 : 9, 13.

ARTIKEL 243

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 244

"Zaak-Hamilton"; classis-Hamilton. De bespreking van het Vervolgorapport van Comm. I in de zaak-Hamilton wordt voortgezet. De rapporteur deelt mee, dat de beide laatste bladzijden van het in de 37e zitting behandelde rapport (Acta, Art. 235) worden vervangen. Hij leest dit vervangende deel voor.

ARTIKEL 245

"Zaak-Hamilton"; classis-Hamilton. De praeses geeft de overwegingen en voorstellen van de commissie puntsgewijs in bespreking. Na brede bespreking gaat dit gedeelte, met enkele uit de vergadering opgekomen suggesties en voorstellen naar de commissie terug, opdat zij zich nader bezinne.

ARTIKEL 246

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

40e Zitting d.d. 1 April 1958.

ARTIKEL 247

Opening. De praeses opent de zitting om 8 uur des avonds. Hij deelt mede, dat er deze avond niet vergaderd zal worden, omdat Commissie I rustig tijd moet hebben haar rapport verder voor te bereiden.

ARTIKEL 248

Sluiting. De praeses laat zingen Ps. 90 : 1, Ds G. van Dooren dankt en de praeses sluit de vergadering.

41e Zitting d.d. 2 April 1958.

ARTIKEL 249

Opening. De praeses opent de zitting, laat zingen Ps. 92 : 7, 8, leest 2 Tim. 4 : 1—8, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 250

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 251

Sluiting. De praeses sluit de zitting om de commissies gelegenheid te geven hun arbeid te verrichten.

42e Zitting d.d. 2 April 1958.

ARTIKEL 252

Opening. De praeses opent de zitting, te 7¼ uur des avonds, en laat zingen Ps. 93 : 1—4.

ARTIKEL 253

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; allen zijn aanwezig.

ARTIKEL 254

Uitbreiding Comm. I. De praeses deelt mede: 1e. dat Ds W. W. J. van Oene is toegevoegd aan Commissie I om het werk van die commissie te bespoedigen; 2e. dat aan Commissie IV in handen is gegeven het bezwaarschrift van de First Canadian Reformed Church of Hamilton tegen de opname van the American Reformed Church in het verband van de classis der kerken in Oost-Canada.

ARTIKEL 255

“Zaak-Hamilton”; classis-Hamilton. Aan de orde komt het vervolg van het Rapport van Comm. I over de zaak-Hamilton met voorstellen.

Ds J. T. van Popta leest het rapport voor.

Na bespreking wordt het voorstel der commissie aangenomen, luidende: “Dit alles overwegende (zie Acta, Art. 234) spreekt de synode uit, aan het verzoek (van de First Canadian Reformed Church of Hamilton) uit te spreken, dat deze uitspraak (van de classis Hamilton d.d. 24 Juli 1957 van de kerken in het Oosten) ten onrechte is geschied, niet te kunnen voldoen.”

Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming, (Acta, Art. 179), br. G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 256

“Zaak-Hamilton”; classis-Hamilton. De Praeses stelt aan de orde het Commissie-voorstel, “te verklaren,

dat bepaalde onderdelen van de uitspraak van de classis-Hamilton onjuist zijn”.

Na een brede bespreking wordt het voorstel met de overwegingen naar de commissie teruggewezen om het geheel iets overzichtelijker te formuleren; enkele suggesties worden haar hierbij aan de hand gedaan.

ARTIKEL 257

“**Zaak-Hamilton**”; classis-Hamilton. Hierna komt aan de orde het volgende voorstel van de commissie:

“De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton om uit te spreken, dat uitspraak II van de Classis Hamilton, 24 Juli 1957, ‘dat deze minderheid van de kerkeraad inderdaad gerechtigd is om eventuele verharding in de zonde van schorsing van de broeders, die thans de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton vormen vast te stellen, en zich vrijmakend van het schorsingsbesluit, de gemeente op te roepen getrouw te blijven aan den Opperherder der schapen’, te haastig en ten onrechte is geschied.

Zij overweegt, dat in het bezwaarschrift van genoemde raad niet enig bezwaar tegen deze uitspraak wordt ingebracht.

Zij spreekt daarom uit aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.”

Dit voorstel van de commissie wordt met algemene stemmen aanvaard.

Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming, Art. 179; br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 258

Bezwaarschrift-Schilder. Ds W. W. J. van Oene leest het rapport van Comm. I over het bezwaar, dat br E. Schilder van Toronto inbrengt tegen de classis-Hamilton, welk bezwaar luidt:

“De classis heeft gehandeld in strijd met Art. 31 K.O. door onvoorwaardelijke onderwerping te eisen van de kerkeraad, terwijl de weg van appèl openstond”.

Eerst geeft de praeses gelegenheid tot een algemene bespreking; daarna worden de voorstellen van de commissie puntsgewijze behandeld.

Tenslotte wordt het voorstel met de overwegingen teruggewezen naar de commissie ter bezinning op de vraag of de classis-Hamilton in haar uitspraak heeft gesproken over een uit-het-verband-plaatsen, en of de voorgestelde conclusie niet ook in deze zin moet worden gewijzigd.

ARTIKEL 259

“**Zaak-Hamilton**”; classis-Hamilton. Ds J. T. van Popta leest dat gedeelte van het Rapport van Commissie I, dat handelt over de geschiedenis van de zaak-Hamilton van de classis-Hamilton d.d. 24 Juli 1957 tot de classis-Orangeville d.d. 2 October 1957, met voorstellen.

De bespreking van dit gedeelte wordt om des tijds wille afgebroken.

ARTIKEL 260

Lening. De kerk van Carman deelt mede, ter dekking van onmiddellijk te betalen synode-kosten, een lening van \$ 1000.— te sluiten bij de kerk van Fergus-Guelph.

De synode neemt kennis van deze mededeling.

ARTIKEL 261

Sluiting. Gezongen wordt Ps. 125 : 1—4, waarna br. E. Wieringa voorgaat in dankgebed en de praeses de zitting sluit.

43e Zitting d.d. 3 April 1958

ARTIKEL 262

Opening. De praeses opent de zitting te 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 95 : 1, 3, leest 2 Tim. 4 : 9—22, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 263

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 264

Acta. Acta, Artt. 237—251 worden vastgesteld.

ARTIKEL 265

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 266

Sluiting. De praeses sluit de vergadering.

44e Zitting d.d. 3 April 1958.

ARTIKEL 267

Opening. De praeses opent de zitting te twee uur des namiddags en laat zingen Ps. 97 : 1, 7.

ARTIKEL 268

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 269

Br Joh. de Haas. Br Joh. de Haas deelt mede, dat hij bericht heeft ontvangen, dat hij in zijn zaak en gezin niet langer gemist kan worden. Hij verzoekt toestemming met de eerste gelegenheid te mogen vertrekken. Deze toestemming wordt verleend. Geconstateerd wordt, dat de secundus van br Joh. de Haas, br A. Meints, van Houston, te ver weg woont om nog ter synode te komen. De synode besluit in dit feit te berusten.

ARTIKEL 270

“Zaak-Hamilton”; classis-Hamilton. Ds J. T. van Popta leest de voorstellen van comm. I inzake uitspraak I van classis-Hamilton, die na bespreking worden aanvaard. Br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

Het voorstel luidt als volgt:

“Voorts spreekt de synode betreffende uitspraak I van de classis-Hamilton, 24 Juli 1957, uit:

Zij constateert:

De classis overwoog, dat de kerkeraad van Hamilton tegen het oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente en van de classis in, zich verhardde in de zonde door handhaving van de onwettige en onrechtvaardige schorsing van zijn predikant zonder enige deugdelijke grond aan te voeren. Zij overweegt:

1. De classis heeft dat terecht overwogen, immers:

- a. de kerkeraad had Ds Loopstra in strijd met Art. 79 K.O. geschorst;
- b. de kerkeraad had Ds Loopstra op ondeugdelijke gronden geschorst;
- c. de kerkeraad handhaafde de schorsing tegen het oordeel van de classis-Fergus in.

2. Verwacht mocht worden, dat de classis zou uitspreken, dat de kerkeraad de kerkenordering met voeten trad.

3. Zij sprak evenwel uit:

a. van oordeel te zijn, dat de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten trad en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurde en mitsdien zich schuldig maakte aan de in Art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking;

b. dat de ambtsdragers, die op dat moment de meerderheid vormden, indien zij geen blijk gaven van inkeer door op zijn minst voor hun deel eraan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld werd opgeheven ipso facto afzettingswaardig waren.

4. In plaats van een uitspraak te doen aangaande de zonde van de kerkeraad, sprak zij van de zonde van individuele ambtsdragers van die kerk.

5. De classis gaf dusdoende gevolg aan het verzoek van Ds Loopstra uit te spreken, dat die leden van de kerkeraad, die zijns inziens zich schuldig maakten aan afzettenswaardige zonden van hun dienst door de Heere Christus afgezet werden, indien zij niet van deze voor de gemeente en voor hen zelf verderfelijke weg haastiglijk terugkeerden, welk verzoek inhield te verklaren, dat genoemde ambtsdragers van de kerk van Hamilton afzettenswaardig waren, indien zij zich niet bekeerden.

6. Ds Loopstra kwam, blijkens zijn bezwaarschrift, met dit verzoek bij de classis niet in beroep tegen een uitspraak door de kerkeraad van Hamilton te dezen gedaan.

7. De vraag of die genoemde ambtsdragers afzettenswaardig waren werd hierdoor onwettig, wijl in strijd met Art. 31 K.O. aan de classis ter beantwoording voorgelegd.

8. De classis had daarom op dit verzoek van het bezwaarschrift van Ds Loopstra niet mogen ingaan en om die reden aan zijn verzoek geen gevolg mogen geven.

Dit alles overwegende verklaart de synode:

dat de onder overweging 3 aangehaalde onderdelen van Uitspraak I van de classis-Hamilton ten onrechte zijn uitgesproken."

ARTIKEL 271

Bezwaarschrift-Schilder. Ds W. W. J. van Oene leest de gewijzigde voorstellen van Comm. I inzake het bezwaar van br E. Schilder van Toronto (Art. 258).

Di H. A. Stel en L. Selles stellen een amendement voor op overweging 8, dat door de rapporteur wordt overgenomen. De rapporteur geeft zelf nog een redactie-wijziging in de conclusie. Het voorstel luidt nu aldus:

"De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br. E. Schilder tegen de concluderende uitspraak van de classis Hamilton, dat naar haar oordeel 'de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten treedt en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurt en mitsdien zich schuldig maakt aan de in Art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking', waarna zij uitsprak, 'dat de ambtsdragers, die momenteel de meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn';

welk bezwaar luidt: 'De classis heeft gehandeld in strijd met Art. 31 K.O. door onvoorwaardelijke onderwerping te eisen van de kerkeraad, terwijl de weg van appèl openstond'.

De synode overweegt:

1. Deze classis sprak uit, dat de schorsing onverwijld opgeheven diende te worden;
2. Br. E. Schilder is van oordeel, dat de classis door deze uitspraak de kerkeraad van Hamilton verzocht heeft tot zonde, waar deze kerkeraad zich om des gewetens wille niet kon conformeren;
3. De schorsing van Ds. Loopstra tegen het oordeel van de genabuurde kerkeraad in was duidelijk in strijd met Art. 79 K.O.;
4. De kerkeraad van Hamilton had de K.O. aanvaard bij toetreding tot het kerkverband;
5. De kerkeraad had daardoor ook tevoren aanvaard de mogelijkheid, dat tot schorsing van een ambtsdrager niet kon worden overgegaan, al zou hij zelf van oordeel zijn, dat een broeder schorsenswaardig was.
6. De uitspraak van de classis, dat de schorsing van Ds Loopstra onverwijld diende te worden opgeheven, waar deze geschied was in strijd met Art. 79 K.O., was slechts een terugroepen van deze kerkeraad tot de trouw aan de vrijwillig gegeven belofte.
7. De kerkeraad van Hamilton zou, naar de belofte des HEEREN, niet in conscientienood komen, als hij zijn eden hield.
8. De classis sprak niet uit, dat buiten-het-verband-plaatsing zou volgen bij een niet-opheffen van de schorsing. Br E. Schilder heeft op geen enkele wijze aangetoond, dat buiten-het-verband-plaatsing wel zou volgen.
9. De weg van appèl was voor de kerkeraad van Hamilton niet afgesneden.

De synode concludeert:

de classis heeft niet het "tenzij" van Art. 31 K.O. veranderd in een "totdat", toen zij met haar uitspraak verklaarde, dat de schorsing onverwijld diende te worden opgeheven.

De synode besluit: het bezwaar van br E. Schilder als ongegrond af te wijzen."

In deze vorm wordt het voorstel van de commissie met algemene stemmen aanvaard. Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming (Art. 179), br G. Root stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 272

"**Zaak-Hamilton**"; classis-Orangeville. Ds J. T. van Popta leest verder het Rapport van Comm. I over het verzoek van de First Canadian Reformed Church of Hamilton om uit te spreken "dat de classis van de kerken in het Oosten d.d. 2 October 1957 te Orangeville gehouden, als rechtsinstantie is tekort geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast".

Na een brede bespreking wordt dit voorstel naar de commissie teruggevoerd om het nader te bezien; enkele suggesties worden haar aan de hand gedaan.

ARTIKEL 273

Correspondentie Prof. Ref. Churches. Bijlage III. De praeses stelt aan de orde: Agenda-punt 9—15 a, b, c, d, handelend over de Correspondentie met de P.R.C. Hierin worden behandeld:

- a. een voorstel van de kerk van Chatham opnieuw Deputaten te benoemen;
- b. voorstel van de kerk van Brampton: idem;

c. voorstel van de kerk van Hamilton: idem;

d. voorstel van de kerk van Toronto: de correspondentie aan te gaan.
Comm. II heeft deze behandeling ter synode voorbereid.

Ds G. van Dooren leest eerst de Inleiding uit het Rapport van de Deputaten van de synode van Homewood 1954, die de opdracht hadden de mogelijkheid van Correspondentie met de P.R.C. te onderzoeken, en die hun rapport aan de kerkeraden hadden toegezonden; deze inleiding geeft een overzicht over wat de Depp. Homewood 1954 hebben gedaan.

Daarna leest hij het Rapport van Comm. II over deze zaak.

De bespreking wordt uitgesteld tot de avond-vergadering.

ARTIKEL 274

Br Joh. de Haas. De praeses spreekt br. Joh. de Haas toe, die voor het laatst ter synode is. Hij dankt hem voor het werk, dat hij verricht heeft, en dat, hoewel het voor een groot deel "in een hoek" geschiedde, toch zeer werd gewaardeerd. Hij wenst hem een goede thuisreis en Gods zegen in gezin en werk. Br. Joh. de Haas dankt de praeses voor zijn goede woorden.

ARTIKEL 275

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

45e Zitting d.d. 3 April 1958.

ARTIKEL 276

Opening. De praeses opent de zitting te 7 uur des avonds en laat zingen Ps. 99 : 1, 3, 8.

ARTIKEL 277

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 278

Correspondentie P.R.C. In algemene bespreking komt het Rapport van Comm. II over de zaak van de Correspondentie met de P.R.C. (Art. 273). Verschillende suggesties worden ter overweging aanbevolen. Daarna gaat het Rapport naar de Commissie terug ter nadere formulering van haar voorstellen.

ARTIKEL 279

Sluiting. Gezongen wordt Ps. 145 : 1, 2; br G. Boot gaat voor in dankzegging, en de praeses sluit de zitting.

46e Zitting d.d. 4 April 1958.

ARTIKEL 280

Opening. De praeses opent de vergadering om 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 101 : 1—4, leest Titus 1 : 1—9, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 281

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 282

Acta. Acta, Artt. 252—279 worden vastgesteld.

ARTIKEL 283

Kort verslag. Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 284

Sluiting. De praeses sluit de zitting om gelegenheid te geven tot commissie-vergaderingen.

47e Zitting d.d. 4 April 1958.

ARTIKEL 285

Opening. De praeses opent de vergadering om 2.30 uur, en laat zingen Ps. 103 : 4, 6.

ARTIKEL 286

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 287

“Zaak-Hamilton”; classis-Orangeville. Aan de orde komt het voorstel van Comm. I over het verzoek van de First Canadian Reformed Church of Hamilton om “uit te spreken, dat de classis der kerken in het Oosten d.d. 2 Oct. 1957 te Orangeville gehouden, als rechtsinstantie is tekort geschoten en daardoor de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast” (Acta, Art. 272).

Na brede bespreking en nadat enkele wijzigingen zijn aangebracht wordt het voorstel met algemene stemmen aangenomen, waarbij wederom Ds G. van Dooren zich van stemming onthoudt, (Art. 179) en br. G. Boot niet stemt naar Art. 33 K.O.

Het nu aangenomen voorstel luidt als volgt:

“De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad der First Can. Ref. Church of Hamilton om uit te spreken, dat de classis van de kerken in het Oosten, 2 October 1957 te Orangeville gehouden, als rechtsinstantie is tekort geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast.

De synode constateert:

1. De kerkeraad van Hamilton (praeses L. Klapwijk) had de classis Orangeville verzocht te verklaren:

A. dat de uitspraak van de classes van 18 en 24 Juli 1957 te haastig waren geschied;

B. dat de uitspraken van de classes van 18 en 24 Juli 1957 ten onrechte waren geschied.

2. Hij had zijn Publicatie (delen A, B, C) aan de classis toegezonden als volledige argumentatie en documentatie van dit verzoek.

3. De classis heeft dit verzoek afgewezen op grond van de volgende overwegingen:

ten eerste: dat het niet op de weg van de classis ligt de bewijzen te leveren voor de door de zich noemende kerkeraad van Hamilton ter tafel gebrachte zaak;

ten tweede, dat dientengevolge niet volstaan kan worden met een blote verwijzing naar de Publicatie van de zich noemende kerkeraad van Hamilton;

ten derde, dat voor punt A en B in het revisieverzoek zelf geen argument is aangevoerd;

ten vierde, dat desgevraagd de broeders ook ter vergadering in gebreke gebleven zijn duidelijk te argumenteren, dat de gronden voor de classis-besluiten van 18 en 24 Juli niet juist zijn.

De synode overweegt:

1. De classis is wel tekort geschoten hierin, dat ze in haar uitspraak niet heeft aangewezen waarom het aanvaarden en gebruiken van de Publicatie-in-haar-geheel als de argumentatie en documentatie van het revisieverzoek met zich bracht, dat de classis zelf de bewijzen moest leveren ter rechtvaardiging van het revisieverzoek;

2. Zij heeft niettemin naar waarheid overwogen, dat met een louter verwijzen naar de Publicatie door de appellerende vergadering niet kon worden volstaan;

Immers:

a. Uit de Inhoudsopgave van deel A van de Publicatie blijkt, dat ze ook een beschrijving bevat van gebeurtenissen, die hebben plaats gehad voor de komst van Ds Loopstra te Hamilton;

b. De gronden, waarop de raad van de kerk te Hamilton het schorsenswaardig zijn van Ds Loopstra had uitgesproken, bedoelden zonden van hem aan te wijzen. Ze bevatten geen vermelding van feiten, beschreven in het eerste gedeelte van deel A.

c. De keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de appellerende vergadering voor de classis noodzakelijk werd geacht, werd derhalve aan het subjectief oordeel van de classis overgelaten;

d. Dat bracht met zich mee, dat metterdaad de bewijslast op de classis werd gelegd.

e. Het lag niet op de weg van de classis die bewijslast op zich te nemen.

3. Ook kan niet gezegd worden, dat die afgevaardigden, die verklaarden niet tevoren kennis te hebben genomen van de Publicatie, onbekwaam waren te oordelen over de vraag of de appellerende vergadering kon volstaan met een louter verwijzing naar de Publicatie als argumentatie en documentatie van haar revisieverzoek. Immers, men beroept zich niet op afgevaardigden, maar op de meerdere vergadering, die er eerst is, nadat ze geconstitueerd is.

Dit alles overwegende verklaart de synode:

dat de classis Orangeville niet als rechtsinstantie tekort geschoten is en de rechtszekerheid in de kerken niet heeft aangetast."

ARTIKEL 288

"Zaak-Hamilton"; kerkeraad Hamilton. Behandeld wordt het Commissie-voorstel inzake het verzoek van de raad der First Can. Ref. Church of Hamilton om "uit te spreken, dat de kerkeraad van Hamilton in geen dele de rechtspositie van Ds Loopstra heeft aangetast, daar hij volledig het recht behield zich te beroepen op de meerdere vergadering i.c. de classis en de synode."

Het voorstel van de commissie lukt aldus:

"De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton om uit te spreken:

'dat de kerkeraad van Hamilton in geen dele de rechtspositie van Ds Loopstra heeft aangetast, daar hij volledig het recht behield zich te beroepen op de meerdere vergadering i.c. de classis en synode'.

De synode overweegt:

1. De rechtspositie van ambtsdragers in de kerk des Heeren wordt niet alleen beschermd door de afspraak der kerken, dat zij zich op een meerdere vergadering mogen beroepen tegen een huns inziens onwettig schorsingsbesluit van hun kerkeraad;

2. De rechtspositie van ambtsdragers wordt ook beschermd door de afspraak der kerken, dat zij eventueel overeenkomstig Art. 79 K.O. in hun ambtsdienst zullen worden geschorst door het voorgaand oordeel van de kerkeraad van eigen en van de kerkeraad van de naastgelegen gemeente;

3. De kerkeraad van Hamilton verbrak deze afspraak door Ds Loopstra te schorsen tegen het oordeel van de kerkeraad van de naastgelegen gemeente in.

Dit overwegende spreekt de synode uit:

dat de kerkeraad van Hamilton dusdoende terdege de rechtspositie van Ds Loopstra in de kerk des Heeren aantastte."

Het voorstel wordt, na bespreking, aangenomen. Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming, (Art. 179), br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 289

"Zaak Hamilton"; Ds Loopstra. Vervolgens wordt behandeld het voorstel van de commissie inzake het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton om uit te spreken, dat Ds Loopstra van dat recht ten volle had behoren gebruik te maken in plaats van door ongehoorzaam te zijn aan zijn kerkeraad, oorzaak te worden van de scheur in de gemeente van Hamilton.

De commissie stelt voor:

"De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton om uit te spreken:

'dat Ds Loopstra van dat recht ten volle had behoren gebruik te maken in plaats van door ongehoorzaam te zijn aan zijn kerkeraad oorzaak te worden van de scheur in de gemeente van Hamilton'.

De synode overweegt:

1. Het besluit van de kerkeraad van Hamilton Ds Loopstra te schorsen was door de classis-Fergus terecht als onwettig, onrechtvaardig en ongegrond veroordeeld;

2. De handhaving van deze schorsing tegen het oordeel van de classis-Fergus in was door de classis-Hamilton terecht veroordeeld als een met voeten treden van de kerkenordering;

3. Ds Loopstra had derhalve, overeenkomstig Gods Woord en de K.O., het volste recht zich van dit onwettig, onrechtvaardig en ongegrond schorsingsbesluit vrij te maken, om aan zijn roeping zijn ambt te bedienen gehoorzaam te zijn;

4. Door zich vrij te maken was hij naar het Woord des Heeren Gode meer gehoorzaam dan mensen.

Dit overwegende verklaart de synode:

dat Ds Loopstra door zich van het besluit tot handhaving van zijn 'voorlopige' schorsing vrij te maken, niet de oorzaak van de scheuring in de gemeente te Hamilton is geworden."

Het voorstel wordt aanvaard, met onthouding van Ds G. van Dooren (Art. 179) en terwijl br G. Boot niet stemt naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 290

Correspondentie P.R.C. De praeses stelt aan de orde het Vervolg-Rapport Bijlage III. van Commissie II inzake de Correspondentie met de Protestant Reformed Churches, (Acta, Artt. 273, 278).

Ds G. van Dooren leest het Rapport met de nader-geformuleerde voorstellen, aldus:

1. "De synode heeft kennis genomen van het 'Report Deputies of the General Synod of Homewood for contact with the Protestant Reformed Churches';

Zij nam eveneens kennis van het voorstel van de kerk des HEEREN te Toronto, om 'correspondentie aan te gaan met de Protestant Reformed Churches als zijnde buitenlandse kerken, die met ons op dezelfde grondslag staan'; deze raad sprak tevens de hoop uit, 'dat niet de verhouding tot andere kerken het beheersende zou worden in de bespreking van het contact met de Protestant Reformed Churches, doch uitsluitend het één-zijn in Christus naar Woord en Confessie;

Voorts nam zij kennis van de voorstellen van de kerken van Chatham, Hamilton en Brampton die de synode verzoeken 'opnieuw deputaten te benoemen met de opdracht het contact voort te zetten', 'opdat onze kerken alles in het werk stellen wat mogelijk is om de eenheid van Christus' Kerk te bevorderen;

De kerkeraad van Hamilton verzocht bovendien de synode zich duidelijk uit te spreken over enkele zaken, die in genoemd Deputaten-rapport bijzonder naar voren getreden zijn als moeilijkheden op de weg naar wederzijdse erkenning en correspondentie.

2. De synode constateert:

a. op de vraag van Deputaten-Homewood 1954 of de uitspraak van de Synod 1954 van de Protestant Reformed Churches inzake de inhoud van de 'Declaration', te weten: 'that these doctrinal points are explained more fully and better in the Three Forms of Unity' (Acts, art. 68, Synod 1954) moet gewaardeerd worden als een officiële kerkelijke uitspraak, die de inhoud van genoemde 'Declaration of Principles' verklaart confessie-inhoud te zijn, is geen klaar antwoord gekomen van de synod 1957 van de Protestant Reformed Churches, aangezien deze wel de uitspraak van synod-1954 herhaalt, (dat n.l. 'the Declaration of Principles is without force as a synodically approved expression') maar niet verklaart dat de genoemde uitspraak omtrent de 'doctrinal points' van 'the Declaration' vervallen is;

b. de laatste brief van de Deputaten der Protestant Reformed Churches bevat de mededeling: 'We cannot share your approach to this question of church-relation', te weten 'you can have no church-relations with such churches' als de Christian Reformed Churches, die correspondentie heeft met de (gebonden) 'Gereformeerde kerken'; deze deputaten verklaren daarom: 'if that is actually your position as churches then there is perhaps not much reason for any further correspondence'. Elke vruchtbare gedachtenwisseling over 'issues that are vital to our relations as churches of Christ in our respective places' achten zij onmogelijk, als niet 'we have the purpose and approach of our correspondence clearly in mind first of all'. (Report, brief no. 10).

3. De synode overweegt:

a. Deputaten Homewood-1954 hebben zich terecht in het aansnijden van de onder punt 2 a en b genoemde punten gehouden aan de regels voor correspondentie met buitenlandse kerken, die onder meer vermelden:

'4. het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijziging of uitbouw van belijdenis en liturgie;

6. het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden,'
b. Binnen het raam van deze (ook door de synode-1958 gehandhaafde) regels is het noodzakelijk te achten, dat veranderingen als genoemd in de punten a en b worden weggenomen, te weten:

(1): voor onze kerken de onzekerheid betreffende de strekking van de genoemde uitspraak synod-1954 over de inhoud van 'the Declaration of Principles' (als 'explained more fully and better in the Three Forms of Unity');

(2): voor the Protestant Reformed Churches: hun moeite met het feit, dat naar de overtuiging onzer kerken correspondentie met haar uitsluit die met 'the Christian Reformed Church' en de (gebonden) 'Gereformeerde kerken in Nederland', vanwege de volgehouden zonden dezer gemeenschappen.

c. Het "één-zijn in Christus naar Woord en Confessie" kan mede afhankelijk blijken te zijn van 'de verhouding tot andere kerken';

d. Het feit, dat over de genoemde punten wederzijds moeilijkheid en/of onzekerheid bestaat sluit in zich de plicht om wederzijds al het mogelijke te doen om tot klaarheid en zekerheid te komen. Eerst dan zal beslist mogen en kunnen worden of de wederzijdse erkenning als zusterkerken en de correspondentie naar de regels van de synode Homewood-1958 kan aangaan. Deze regels zijn immers gefundeerd op de katholieke belijdenis, dat de Zone zich uit alle volken en talen een gemeente vergadert door Zijn Woord en Geest in enigheid des waren geloofs.

4. De synode concludeert:

a. dat wegens de wederzijds-bestaande onzekerheid en/of moeilijkheid inzake de voor correspondentie zo belangrijke punten deze erkenning en correspondentie op dit tijdstip nog niet kan plaatsvinden;

b. dat de briefwisseling dient te worden voortgezet, opdat onder de zegen des Heeren de veranderingen voor het aangaan van correspondentie worden weggenomen.

5. De synode besluit:

a. de kerkeraad te Toronto te berichten, dat zij om de bovengenoemde redenen het voorstel van deze raad op dit tijdstip niet kan aanvaarden.

b. de kerkeraad te Hamilton te berichten, dat zij op de door deze raad gestelde vragen onder (a) en (b) (te weten schriftuurlijke bewijsvoering voor de vraag naar de 'motieven, die tot verwerping van de 'Declaration' hebben geleid en het al of niet accepteren van 'het standpunt der Protestant Reformed Churches ten opzichte van eventuele erkenning van andere kerkengroepen') slechts antwoorden mag en kan met de overwegingen, hierboven genoemd onder 3.

c. op voorstel van de kerken te Brampton, Chatham en Hamilton deputaten te benoemen voor schriftelijke correspondentie met deputaten ad hoc van de Protestant Reformed Churches; hun taak zal zijn:

(1): de aangevangen briefwisseling voort te zetten;

(2): aan de deputaten der Protestant Reformed Churches duidelijk uiteen te zetten waarom onze kerken, naar Christus' gebod juist zulke correspondentie dienen te zoeken als omschreven is in de door deze synode opnieuw vastgestelde regels voor correspondentie, zulks beginnende met toezending van deze regels, en het desbetreffende rapport dat ter synode diende.

(3): deze deputaten mede te delen dat onzerzijds de moeilijkheden ten aanzien van de uitspraak Synod 1954 terzake van de inhoud van de 'Declaration' als 'explained more fully and better in the Three Forms of Unity' verdwijnen zouden als deze uitspraak vervallen verklaard werd.

(4): van hun arbeid rapport uit te brengen aan de e.k. synode, welk rapport vroegtijdig ter kennisneming aan de kerken gezonden worde."

Deze voorstellen worden eerst in algemene bespreking genomen en daarna punt voor punt behandeld. Enkele wijzigingen worden aangebracht.

Tenslotte worden de commissie-voorstellen met algemene stemmen aanvaard.

ARTIKEL 291

Sluiting. Gezongen wordt Ps. 133 : 1, 3; Ds D. v. d. Boom dankt en de praeses sluit de zitting.

48e Zitting d.d. 5 April 1958.

ARTIKEL 292

Opening. De praeses opent de zitting, om 9 uur des morgens, laat zingen Ps. 105 : 1, 3, leest Titus 1 : 10, 2 : 1, 11—15, en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 293

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 294

Felicitatie Praeses. De assessor wenst de praeses, namens de synode, geluk met de verjaardag van zijn echtgenote.

ARTIKEL 295

Acta. Acta, Artt. 280—291 worden vastgesteld.

ARTIKEL 296

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 297

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

49e Zitting d.d. 5 April 1958.

ARTIKEL 298

Opening. De praeses opent de zitting te 2 uur des namiddags, en laat zingen Ps. 106 : 2, 3.

ARTIKEL 299

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 300

"Zaak-Hamilton"; Afzettingsbesluit. De praeses stelt aan de orde het vervolg van het Rapport van Commissie I over de "zaak-Hamilton".

Ds W. W. J. van Oene leest het Rapport met het commissie-voorstel over het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton "uit te spreken, dat het nemen van het afzettingsbesluit door de minderheid van de kerkeraad van Hamilton in samenwerking met de kerkeraad van Burlington, op de wijze waarop het is geschied, in strijd is met Art. 31 K.O.". De praeses geeft eerst het Rapport in algemene bespreking, en daarna de voorstellen punt voor punt.

Tenslotte wordt het naar de commissie teruggewezen, omdat uit de ver-

gadering de wens opkomt, dat opzet der voorstellen onder dit hoofdstuk te wijzigen.

ARTIKEL 301

“Zaak-Hamilton”; classis Orangeville. Ds J. T. van Popta leest het vervolg van het Rapport van Commissie I, nogmaals handelend over het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton om “uit te spreken, dat de classis Orangeville d.d. 2 October 1957, als rechtsinstantie tekort is geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast”.

De beslissing hierover wordt uitgesteld tot na die over de onder Acta Art. 300 genoemde voorstellen.

ARTIKEL 302

Acta. Acta, Artt. 292—297 worden vastgesteld.

ARTIKEL 303

Sluiting. Nadat gezongen is Gez. 18 : 1, 4 en br. E. Wieringa heeft gedankt sluit de praeses deze laatste zitting in de week voor Pasen.

50e Zitting d.d. 7 April 1958

ARTIKEL 304

Openng. De praeses opent de zitting te 10 uur 15 des morgens, laat zingen Ps. 108 : 1, 2, leest Titus 3 en gaat voor in gebed.

ARTIKEL 305

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 306

Acta. Acta, Artt. 298—303 worden vastgesteld.

ARTIKEL 307

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 308

“Zaak-Hamilton”; afzettingsbesluit. In behandeling komt het vervolg van het Rapport van Commissie I over de “zaak-Hamilton”, handelend over het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church of Hamilton om “uit te spreken, dat het nemen van een afzettingsbesluit door de kerkeraadsminderheid van de kerkeraad van Hamilton in samenwerking met de kerkeraad van Burlington op de wijze waarop dit is geschied, in strijd is met Art. 31 K.O.”

De praeses geeft het Rapport met voorstellen in algemene bespreking. Daarna de voorstellen puntsgewijze.

Bij stemming worden ze tenslotte aanvaard. Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming (art. 179), br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

De voorstellen luiden aldus:

XII. “De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton, om uit te spreken:

2e. ‘dat het nemen van een afzettingsbesluit door de kerkeraadsminderheid van de kerkeraad van Hamilton, in samenwerking met de kerkeraad van Burlington, op de wijze waarop dit is geschied, in strijd is met Art. 31 K.O.’

A. De synode overweegt voor wat betreft de uitdrukking "de kerkeraadsminderheid der kerkeraad van Hamilton":

1. De kerkeraad van Hamilton had tegen het oordeel van de classis Fergus (18 Juli 1957) in de 'voorlopige schorsing' van Ds Loopstra gehandhaafd;

2. De classis-Hamilton (24 Juli 1957) had dat besluit terecht veroordeeld als een met voeten treden van de kerkenordering;

3. De kerkeraad van Hamilton weigerde de besluiten van de classes Fergus en Hamilton voor vast en bondig te houden door de schorsing van Ds Loopstra te handhaven;

4. De broeders, diaken J. J. Knecht, ouderling J. C. J. Kuntz en Ds W. Loopstra, ambtsdragers in de kerk des Heeren te Hamilton, hielden de besluiten van de classes-Fergus en -Hamilton wel voor vast en bondig door zich van het onwettig, onrechtvaardig, ongegrond besluit van de kerkeraad vrij te maken;

5. Dusdoende bewezen deze drie ambtsdragers de door Gods Woord geboden trouw aan de ook door de kerkeraad van Hamilton aanvaarde gemeene ordening der kerken, waarin door de kerken o.a. deze afspraken zijn vastgelegd, dat:

a. ambtsdragers eventueel om openbare grove zonden zullen worden geschorst,

b. ambtsdragers dan door het oordeel van de raad der eigen gemeente en van die van de naastgelegen gemeente zullen worden geschorst.

6. Derhalve was de vergadering, waartoe alle ambtsdragers waren geconvoceerd, een wettige vergadering van de kerkeraad, ook al waren alleen deze drie ambtsdragers ter vergadering verschenen;

7. Door aan de oproep tot deze vergadering geen gevolg te geven, onttrokken de negen broeders zich aan de trouwe ambtsdienst en maakten ze van dat ogenblik af geen deel meer uit van de kerkeraad.

8. De synode mag om die reden niet uitspreken, dat de vergadering van deze drie ambtsdragers een vergadering was van de minderheid van de kerkeraad van Hamilton.

9. Dat zou ze doen, als ze aan het bovenvermelde verzoek gevolg zou geven.

Op grond van deze overwegingen spreekt de synode uit:

aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.

ARTIKEL 309

"Zaak-Hamilton"; afzettingsbesluit. Daarna wordt gehandeld over het volgende voorstel van Commissie I, dat als volgt wordt aangenomen:

B. "Voor wat de klacht aangaande het zgn. afzettingsbesluit betreft constateert de synode:

1. De kerkeraad van Burlington sprak uit van oordeel te zijn, dat de negen niet ter vergadering verschenen broeders door hun openbare zonden ipso facto en derhalve door Jezus Christus afgezet waren, naar Art. 79 en 80 K.O.;

2. De kerkeraad van Hamilton heeft overeenkomstig het oordeel van die van Burlington aan de negen niet ter kerkeraadsvergadering verschenen ambtsdragers medegedeeld, dat zij van dat moment af naar Art. 79 K.O. geen deel meer uitmaakten van de raad der Canadian Reformed Church te Hamilton, in dit verband sprekende van een afzettingsbesluit.

De synode overweegt:

Voor wat het onder 1 geconstateerde betreft:

1. Alleen het Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords spreekt van een 'ipso facto' van de dienst geschorst te zullen zijn;

2. dit geldt alleen in het geval er sprake is van een afwijkend gevoelen inzake enig punt der leer en verbreking van de belofte met het oog hierop afgelegd;

3. dit geval deed zich hier niet voor;

4. in Art. 53 K.O. wordt alleen gesproken van een "de facto" geschorst worden;

5. dit geldt alleen bij weigering de Drie Formulieren van Enigheid te ondertekenen;

6. Ook in dat geval heeft schorsing plaats door kerkeraad of classe en wordt een "automatisch" geschorst-zijn uitgesloten;

7. dit geval deed zich hier evenmin voor;

8. Art. 79 en 80 K.O. spreken niet van een ipso facto door openbare zonden afgezet zijn.

Voor wat het onder 2 geconstateerde betreft:

1. Art. 79 K.O. spreekt niet van een niet langer deel uitmaken van de kerkeraad door een ipso facto afgezet zijn;

2. Art. 79 K.O. spreekt alleen van een afgezet zijn van ambtsdragers door het oordeel van de kerkeraad derzelve gemeente en van die van de naastgelegen gemeente;

3. Door naar het oordeel van de kerkeraad van Burlington te vragen, gaf de kerkeraad van Hamilton blijk zich geroepen te achten, de 'negen' broeders af te zetten naar Art. 79 K.O.;

4. Dat afzetten was onnodig;

Immers: a. door aan de oproep om tot de vergadering van de kerkeraad te komen geen gevolg te geven, hadden de 'negen' broeders zich aan de trouwe ambtsdienst onttrokken en maakte ze van dat moment af geen deel meer uit van de kerkeraad;

b. de kerkeraad kon volstaan met dat te constateren.

5. Dat afzetten was onmogelijk,

Immers: a. de 'negen' broeders hadden dan nog geacht moeten worden deel uit te maken van de kerkeraad, hetgeen niet meer het geval was;

b. de 'drie' broeders zouden dan een minderheid van de kerkeraad hebben gevormd, hetgeen ook niet meer het geval was;

c. het oordeel van een minderheid van de kerkeraad zou dan als het oordeel van de kerkeraad gegolden hebben, hetgeen onmogelijk was.

Op grond van deze constatering en overwegingen concludeert de synode:

1. Het oordeel van de kerkeraad van Burlington was onjuist.

2. Het zgn. afzettingsbesluit van de kerkeraad van Hamilton was onnodig en onmogelijk naar Art. 79 K.O. te nemen.

waarom de synode verklaart:

1. dat de raad van de kerk te Burlington dat oordeel vervallen dient te verklaren;

2. dat de raad van de kerk van Hamilton het zgn. afzettingsbesluit vervallen dient te verklaren."

Ds G. van Dooren, br J. Buist en br G. Boot stemmen niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 310

“Zaak-Hamilton”; afzettingsbesluit. Voorts wordt gehandeld over het laatste voorstel van de commissie in dezen, dat eveneens wordt aangenomen, waarbij Ds G. van Dooren zich wederom onthoudt van stemming (Art. 179) en br G. Boot niet stemt naar Art. 33 K.O.

Het voorstel luidt aldus:

“C. Voor wat het verzoek betreft om uit te spreken, dat het afzettingsbesluit genomen is in strijd met Art. 31 K.O., constateert de synode:

1. Volgens de appellerende vergadering hadden de “drie” broeders zich overeenkomstig het advies van de classis-Hamilton, 24 Juni 1957, moeten vrij maken van het besluit van de kerkeraad de schorsing van Ds Loopstra te handhaven, in plaats van het afzettingsbesluit te nemen;

2. Dientengevolge is volgens de appellerende vergadering het afzettingsbesluit genomen in strijd met Art. 31 K.O.

De synode overweegt:

1. Art. 31 K.O. spreekt niet van een zich vrijmaken van besluiten van een kerkeraad maar van besluiten van een meerdere vergadering;

2. De “drie” ambtsdragers hebben zich metterdaad van de schorsingsbesluiten van de kerkeraad van Hamilton vrijgemaakt doordat zij een kerkeraadsvergadering bijeenriepen en dusdoende hun ambtsrechten weer uitoefenden;

3. Dat deden ze overeenkomstig het gebod des Heeren Gode meer gehoorzaam te zijn dan mensen;

4. Het zgn. afzettingsbesluit werd na hun daad van vrijmaking genomen.

5. Dat besluit moet niet getoetst worden aan Art. 31 K.O. maar aan Art. 79 K.O.;

6. Getoetst aan Art. 79 K.O. blijkt het zgn. afzettingsbesluit een fictie te zijn, omdat het niet naar Art. 79 K.O. genomen kon worden.

Ook op grond van deze constatering en overwegingen besluit de synode aan dit verzoek van de Raad van de First Canadian Reformed Church of Hamilton niet te voldoen.

ARTIKEL 311

“Zaak-Hamilton”; classis-Orangeville. Aan de orde komt nog het reeds aangenomen voorstel van Commissie I inzake het verzoek van de Raad van de First Canadian Reformed Church of Hamilton met betrekking tot de classis-Orangeville, (Acta, Art. 301).

De commissie stelt de volgende wijzigingen voor:

XII veranderen in XIII.

Toevoegen: “De synode constateert: de appellerende vergadering heeft dit verzoek ook gedaan op grond van haar oordeel, dat de classis Orangeville heeft gehandeld in strijd met Art. 79 K.O. door de broeders G. Boot en W. Loopstra te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton.

XIA veranderen in XIIA.

Deze wijzigingen worden aanvaard. Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming (Acta 177); br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

Het voorstel is nu aangenomen in deze vorm:

“XIII. De synode heeft andermaal kennis genomen van het verzoek

van de Raad der "First Canadian Reformed Church of Hamilton" om uit te spreken: '5e: dat de classis, in vergadering bijeen te Orangeville, als rechtsinstantie is tekort geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast'.

De synode constateert: de appellerende vergadering heeft dit verzoek ook gedaan op grond van haar oordeel, dat de classis Orangeville heeft gehandeld in strijd met Art. 79 K.O. door de broeders G. Boot en W. Loopstra te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton.

De synode overweegt:

1. De wettigheid van de vergadering van de broeders Knegt, Kuntz en Loopstra als raad van de kerk des Heeren te Hamilton staat op grond van de onder XIIA vermelde feiten vast;

2. Deze vergadering had de broeders G. Boot en W. Loopstra naar de classis-Orangeville afgevaardigd.

Op grond van deze overwegingen concludeert de synode:

dat de classis-Orangeville, 2 October 1957, de broeders G. Boot en W. Loopstra als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton moest ontvangen.

Waarom zij besluit:

ook om deze reden aan dit verzoek van de raad van de "First Canadian Reformed Church of Hamilton" niet te voldoen.

ARTIKEL 312

Sluiting. De praeses sluit de morgenzitting.

51e Zitting d.d. 7 April 1958.

ARTIKEL 313

Opening. De praeses opent de zitting te 2.45 uur des namiddags en laat zingen Ps. 111 : 2, 6.

ARTIKEL 314

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 315

Acta. Acta, Artt. 304—312 worden vastgesteld.

ARTIKEL 316

Kort verslag. Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 317

Bezwaarschrift-Schilder. Aan de orde komt Hoofdstuk V van het Rapport van Commissie I in de "zaak-Hamilton", bezwaarschrift br E. Schilder van Toronto.

Ds J. T. van Popta geeft als rapporteur enkele aanvullingen op het rapport. Daarna leest hij het rapport met de voorstellen van de commissie.

De praeses geeft overwegingen en voorstellen in algemene bespreking; daarna worden de voorstellen punt voor punt behandeld.

Tenslotte worden ze met algemene stemmen aangenomen; Ds G. van Dooren onthoudt zich van stemming, (Art. 179), br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

Het aangenomen voorstel luidt als volgt:

"V. De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder: 'De classis heeft in strijd met Art. 79 K.O. gehandeld door Ds Loopstra

c.s. te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church of Hamilton'.

De synode constateert:

dat dit bezwaar gericht is tegen de classis van de kerken in het Oosten, 2 October 1957 te Orangeville gehouden.

De synode overweegt:

1. Het zgn. afzetten van de "negen" ambtsdragers door de kerkeraad van Hamilton na het oordeel van de kerkeraad van Burlington gehoord te hebben, was een fictie, omdat dat afzetten niet naar Art. 79 K.O. kon plaats hebben;

2. De wettigheid van de vergadering van de broeders Knegt, Kuntz en Loopstra als raad van de kerk des Heeren te Hamilton staat vast op grond van de feiten, genoemd in antwoord XIIA, te geven aan de raad van de "First Canadian Reformed Church of Hamilton";

3. Deze vergadering had de broeders G. Boot en W. Loopstra naar de classis-Orangeville afgevaardigd;

4. De classis-Orangeville moest daarom de broeders Boot en Loopstra als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton ontvangen.

Op grond van deze constatering en overwegingen besluit de synode:

1. Voor wat de eerste overweging betreft br E. Schilder kennis te geven van antwoord XIIB, te geven aan de raad van de "First Canadian Reformed Church of Hamilton";

2. Voor wat de tweede overweging betreft br E. Schilder kennis te geven van antwoord XIIA, te geven aan de raad van de "First Canadian Reformed Church of Hamilton";

3. Dit bezwaar van br. E. Schilder tegen de classis-Orangeville als ten onrechte ingebracht af te wijzen."

ARTIKEL 318

Bezwaarschrift-Schilder. Ds J. T. van Popta leest het Rapport met voorstellen van de commissie over het bezwaar van br E. Schilder tegen het besluit van de classis-Orangeville inzake de Publicatie van de Raad der First Canadian Reformed Church of Hamilton.

De praeses geeft de voorstellen eerst in algemene bespreking; enkele aanvullingen en redactiewijzigingen worden aangebracht.

Daarna worden de voorstellen puntsgewijze behandeld.

Vóór de "overwegingen" wordt opgenomen:

"De synode constateert, dat dit bezwaar zich richt tegen een desbetreffend besluit van de classis van de kerken in het Oosten d.d. 2 October 1957 te Orangeville gehouden".

Daarna worden nog een paar redactie-wijzigingen aangebracht.

Ten slotte wordt over de voorstellen gestemd. Ze worden aangenomen. Bij Voorstel A stemt br G. Boot niet mee, naar Art. 33 K.O., bij voorstel B onthoudt hij zich. Ds G. van Dooren onthoudt zich bij beide stemmingen om de bekende redenen (Art. 179).

De voorstellen zijn aangenomen in deze vorm:

"De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br. E. Schilder: 'De classis heeft onjuist gehandeld door bespreking van de Publicatie van de kerkeraad van Hamilton te weigeren'.

De synode constateert, dat dit bezwaar zich richt tegen een desbetreffend

besluit van de classis van de kerken in het Oosten d.d. 2 October 1957 te Orangeville gehouden.

De synode overweegt voor wat de 1e grond betreft:

A. 1. Aangenomen, dat zulk een verzoek door één of meer afgevaardigden ter classis is gedaan, dan is dit nog niet een verzoek van de classis zelf;

2. De classis Orangeville was dan niet door zulk een verzoek, gedaan op een vorige classis, verplicht de Publicatie als argumentatie en documentatie van het revisie-verzoek te ontvangen en te gebruiken.

Zij overweegt voor wat de 3e grond betreft:

3. De classis-Orangeville heeft terecht overwogen, dat het niet op haar weg lag, de bewijzen te leveren voor het bij haar ingediende revisieverzoek, omdat de bewijslast niet lag op de classis, maar op de vergadering, die bij haar in beroep kwam.

4. De classis zou de bewijslast op zich genomen hebben, indien zij de publicatie-in-haar-geheel naar de wens van de appellerende vergadering als argumentatie en documentatie van het revisieverzoek had aanvaard en willen gebruiken.

Immers:

a. Uit de inhoudsopgave van deel A van de publicatie blijkt, dat ze ook een beschrijving geeft van gebeurtenissen, die hebben plaats gehad voor de komst van Ds Loopstra te Hamilton.

b. De gronden, waarop de raad van de kerk te Hamilton het schorsenswaardig zijn van Ds Loopstra had uitgesproken, bedoelden zonden van hem aan te wijzen; ze bevatten geen vermelding van feiten, beschreven in het eerste deel van deel A.

c. De keuze van de gegevens, waarvan de kennis door de appellerende vergadering voor de classis noodzakelijk werd geacht, werd derhalve aan het subjectief oordeel van de classis overgelaten.

d. dat bracht mee, dat metterdaad de bewijslast op de classis werd gelegd.

5. De classis heeft daarom terecht overwogen, dat met een louter verwijzen naar de publicatie door de appellerende vergadering niet kon worden volstaan.

6. Daarom heeft ze terecht verzocht aan de afgevaardigden van de zich beklagende vergadering ter vergadering duidelijk te argumenteren, dat de gronden van de besluiten van de classes van 18 en 24 Juli niet juist waren.

Zij overweegt voor wat de 4e grond betreft:

7. De classis-Toronto/Burlington bedoelde met haar antwoord: 'welke gronden door br. E. Schilder niet zijn ontzenuwd' niet de gronden voor de besluiten van de classes van 18 en 24 Juli 1957, waarnaar in de vierde overweging van de classis-Orangeville wordt verwezen, maar de als 4 overwegingen geformuleerde gronden, waarop de classis Orangeville besloten had aan het revisie-verzoek van de appellerende vergadering niet te voldoen.

8. Br. E. Schilder heeft de classis-Toronto/Burlington in dezen verkeerd begrepen.

9. Wat verder in deze grond wordt opgemerkt is daarom ter nadere ondersteuning van zijn bezwaar niet ter zake doende.

Dit alles overwegende concludeert de synode:

dat de classis-Orangeville terecht heeft overwogen, dat met een louter verwijzen naar de Publicatie niet kon worden volstaan.

Waarom de synode besluit:

het bezwaar van br E. Schilder als ongegrond af te wijzen.

B. Voor wat de 2e grond van br E. Schilders bezwaar betreft overweegt de synode:

1. De classis-Orangeville was in gebreke gebleven door in haar uitspraak niet aan te wijzen waarom het aanvaarden en gebruiken van de Publicatie-in-haar-geheel als argumentatie en documentatie van het revisie-verzoek met zich bracht, dat de classis zich zelf de bewijzen moest leveren ter rechtvaardiging van het revisie-verzoek.

2. De classis-Toronto/Burlington had derhalve niet mogen volstaan met te antwoorden, dat br E. Schilder de gronden van dit besluit van de classis-Orangeville niet had ontzenuwd.

3. De classis Toronto/Burlington had br E. Schilder moeten aangeven, waarom naar haar oordeel de classis-Orangeville terecht had overwogen, dat met een louter verwijzen naar de Publicatie niet kon worden volstaan.

Op grond van deze overwegingen spreekt de synode uit:

dat het antwoord van de classis Toronto/Burlington aan br. E. Schilder onvoldoende was.

ARTIKEL 319

Bezwaarschrift-Schilder. Aan de orde komt het voorstel van de commissie nopens het voorstel van br E. Schilder aan de classis van de kerken in het Oosten een commissie te benoemen voor de "zaak-Hamilton".

De praeses geeft Rapport en voorstellen in algemene bespreking; een suggestie wordt de commissie aan de hand gedaan ter aanvulling van het rapport. De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst om de commissie gelegenheid te geven deze aanvulling te formuleren.

Na hervatting van de vergadering leest Ds J. T. van Popta het ontwerp van de commissie voor. Het voorstel luidt dan als volgt:

"VII. De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder: 'De classis heeft onverantwoord gehandeld door te weigeren te voldoen aan het verzoek een commissie te benoemen'.

De synode constateert:

1. Dit bezwaar richt zich tegen een uitspraak van de classis van de kerken in het Oosten d.d. 29 Januari/12 Februari 1958 te Toronto/Burlington gehouden.

2. Deze uitspraak luidt: 'Het onder punt 3 voorgestelde wordt door de classis niet ontvankelijk verklaard, omdat br E. Schilder niet, volgens Art. 31 K.O. in appèl gaat tegen bepaalde classisbesluiten, maar ongevroogde adviezen geeft, waarin de classis niet kan treden'.

De synode overweegt:

1. Br E. Schilder deed een voorstel aan de classis en gaf geen ongevroogd advies aan haar.

2. De classis had daarom dit voorstel niet voor onontvankelijk mogen verklaren met opgave van deze reden: 'omdat br E. Schilder niet volgens Art. 31 K.O. in appèl gaat tegen bepaalde classisbesluiten, maar ongevroogde adviezen geeft, waarin de classis niet kan treden'.

3. De classis had evenwel ook niet in antwoord op dit voorstel een commissie mogen benoemen, met de opdracht zich op de hoogte stellen van de moeilijkheden in de kerk van Hamilton en de achtergronden daarvan.

4. De classis had dat alleen mogen doen, indien de kerkeraad van Hamilton zelf een dergelijk verzoek aan haar had gedaan.

5. Zulk een verzoek was niet door de kerkeraad van Hamilton aan deze classis gericht.

6. Zou de classis in antwoord op dit voorstel van br E. Schilder wel zulk een commissie hebben benoemd, dan zou ze eigenmachtig zich met de zaken van de kerk van Hamilton hebben ingelaten.

7. Zij zou dan gehandeld hebben in strijd met Gods Woord en in strijd met Art. 85 van de Kerkenordening, dat overeenkomstig Gods Woord zegt, dat geen kerk over andere kerken heerschappij zal voeren.

Op grond van deze overwegingen besluit de synode:

het bezwaar van br E. Schilder tegen deze uitspraak van de classis Toronto/Burlington als ten onrechte aangevoerd af te wijzen."

Het voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard, waarbij wederom Ds G. van Dooren zich van stemming onthoudt (Art. 179) en br G. Boot niet stemt naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 320

"Zaak-Hamilton"; toezending Rapport. Tenslotte wordt nog aangenomen het laatste voorstel van deze Commissie, dat, na een enkele redactie-wijziging, luidt:

De synode besluit:

1. Aan appellanten naast de door de synode genomen besluiten het werk-rapport van Commissie I toe te zenden;

2. De uitspraken met het werk-rapport van Commissie I ook toe te zenden aan de Raad der kerk te Hamilton en aan de Raad der kerk te Burlington.

ARTIKEL 321

"Zaak-Hamilton"; definitieve aanvaarding. Thans worden alle voorlopig-aanvaarde voorstellen inzake Hamilton definitief aanvaard, Acta, Art. 213. Br G. Boot stemt niet naar Art. 33 K.O.

ARTIKEL 322

Blijdschap over eenstemmigheid; dank aan Comm. I. De praeses constateert met grote blijdschap, dat deze zaak met zo grote eenparigheid tot een einde gebracht is. Hij wil wel zeer in het bijzonder dank zeggen aan Commissie I, die onder de leiding van Ds J. T. van Popta, met zo verbeterd ijver deze moeilijke en omvangrijke zaak heeft voorbereid. Mogen de besluiten ook meewerken, onder de zegen de HEEREN, aan het herstel van de eenheid der gemeente te Hamilton.

ARTIKEL 323

The American Reformed Church. Het woord verkrijgt Ds H. A. Stel Optreden P.R.C. pred. om, namens Commissie IV een voorstel in te dienen inzake een bezwaarschrift van de Raad der "First Canadian Reformed Church of Hamilton" tegen besluiten van de classis der kerken in het Oosten betreffende het optreden van Protestant Reformed predikanten in de Canadian Reformed Church te Hamilton, en tegen de opname van the American Reformed Church in het verband van de classis der kerken in het Oosten. (Agenda-punt 10—7a, b; Acta, Art. 161, 254).

Het commissie-voorstel wordt besproken en hier en daar gewijzigd. Het wordt aangenomen in deze vorm:

"De synode heeft kennis genomen van de bezwaarschriften van de kerke-

raad van de 'Canadian Reformed Church of Hamilton' - scribaat Mr. T. Bergsma:

a. inzake de uitspraak van de classis d.d. 17 September 1955 van de kerken in het Oosten betreffende het doen voorgaan van predikanten van de Protestant Reformed Churches USA in de kerk des Heeren te Hamilton;

b. inzake de uitspraak van de classis-Hamilton/Woodstock d.d. 5 en 19 September 1956 over het opnemen van the American Reformed Church in het verband van classis Oost.

De synode overweegt:

dat haar uit de feiten, vermeld in Antwoord XIII, te geven aan de Raad der "First Canadian Reformed Church of Hamilton" is gebleken, dat de classis Orangeville d.d. 2 October 1957 van de kerken in het Oosten terecht heeft uitgesproken, dat deze kerkeraad niet de wettige kerkeraad is van de kerk des Heeren te Hamilton.

De synode besluit uit te spreken:

dat deswege deze bezwaarschriften door haar niet in behandeling genomen mogen worden."

ARTIKEL 324

Sluiting. De praeses sluit de zitting.

52e Zitting d.d. 7 April 1958.

ARTIKEL 325

Opening. De praeses opent de zitting, en laat zingen Ps. 113 : 1, 2, 3.

ARTIKEL 326

Appèl nominaal. Appèl nominaal wordt gehouden; alle broeders zijn aanwezig.

ARTIKEL 327

Acta. Acta, Artt. 313—324 worden vastgesteld.

ARTIKEL 328

Kort verslag. Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 329

Archief-bewarend kerk. Ds H. Scholten rapporteert van zijn onderhoud met de kerkeraad van Homewood-Carman over de vraag of de mogelijkheid om het archief op te bouwen ligt binnen de mogelijkheden, waarover deze kerk, die tot nu toe archiefbewarende kerk is geweest, beschikt. Ds H. Scholten deelt mee, dat de kerkeraad had medegedeeld, dat, hoewel de kerk van Homewood-Carman gaarne archiefbewarende kerk zou willen blijven, zij toch niet over de vereiste krachten beschikte.

Van dit rapport wordt kennis genomen.

ARTIKEL 330

Benoeming Deputaten, Agenda-punt 12. Op voorstel van het moderamen worden de volgende Deputaten benoemd: (S. is: samenroeper).

Psalmberijming: Ds G. van Dooren (S.), Br M. M. de Groot, Ds F. Kouwenhoven, Br J. J. Knegt.

Opleiding tot de Dienst des Woords: Ds W. W. J. van Oene (S.), Ds D. v. d. Room, Ds S. S. Chossen, Br H. Lefferts, Ds A. B. Roukema.

Ad Art. 4, 11, 49, 79 K.O.: Ds G. Ph. Pieffers, secundus: Ds W. W. J. van Oene; Ds J. T. van Popta, secundus: Ds H. A. Stel; Ds G. van Dooren, secundus: Ds F. Kouwenhoven; Ds L. Selles, secundus: Ds A. B. Roukema.

Correspondentie met Buitenlandse kerken: Ds H. Scholten (S.), Ds L. Moes, Br P. v. d. Schaaf, Br C. Walinga.

Voor vereisten aanvullend examen: Ds J. T. van Popta (S.), Ds C. de Haan, Ds F. Kouwenhoven, Ds W. W. J. van Oene, Ds A. B. Roukema.

Examinatoren: Voor de kerken in het **Westen:** Ds C. de Haan, Ds W. W. J. van Oene, Ds G. Ph. Pieffers (S.), Ds J. T. van Popta, Ds H. A. Stel. Voor de kerken in het **Oosten:** Ds G. van Dooren, Ds F. Kouwenhoven, Ds A. B. Roukema, Ds H. Scholten (S.), Ds L. Selles.

Voor contact met de Protestant Reformed Churches: Ds J. T. van Popta (S.), Br D. M. Barendregt, Br C. Ouwersloot, Ds L. Selles, Ds H. A. Stel.

ARTIKEL 331

Uitschrijving Bededag. Bijlage VIII. De kerken van Burlington en Edmonton worden aangewezen voor het uitschrijven van een Bededag naar Art. 66 K.O.

ARTIKEL 332

Archiefbewarende kerk. Tot archiefbewarende kerk wordt aangewezen die van Burlington.

ARTIKEL 333

Verzorging Acta en Rapporten. Ds G. van Dooren en Ds A. B. Roukema worden aangewezen de uitgave van de Acta van deze synode te verzorgen. Vastgesteld wordt:

a. dat aan inzenders van een bezwaarschrift zal worden toegezonden het Rapport van de werkcommissie, die het synode-besluit in dezen heeft voorbereid, als volgt:

1. Rapport "Hendriks" aan:
Br E. C. Baartman e.s.
Br J. Hendriks
Ds W. W. J. van Oene
Br. G. van Woudenberg
De kerkeraad van New Westminster.

2. Rapport "zaak-Laven" aan:
Br P. Laven
De kerkeraad van Hamilton.

3. Rapport bezwaarschrift-Pol aan: Br E. H. Pol.

b. Deputaten voor Correspondentie met de Buitenlandse kerken zullen het werkrapport van de Commissie inzake de correspondentie met de Gereformeerde kerken in Nederland toezenden aan:

- De kerken in Australië,
- De Gereformeerde kerk te Monte Allegre
- De Vrije Gereformeerde kerk in Zuid Afrika
- De Gereformeerde kerken in Nederland
- De Deputaten ad hoc van de Protestant Reformed Churches USA.

Voorts wordt goedgevonden, dat, wanneer het mogelijk zal zijn de Rapporten te drukken er gedrukte exemplaren worden toegezonden aan de genoemde adressen.

c. De wens wordt uitgesproken, dat de prijs van de Acta de som van \$ 1.50 niet te boven zal gaan. Een garantie-som van \$ 300.— wordt vastgesteld voor de uitgave van de Acta. Worden de rapporten niet gedrukt, maar gestencild dan wordt dit bedrag gehalveerd.

d. Acta zullen door de Deputaten voor de verzorging ervan worden toegezonden aan:

alle kerken 2 exemplaren;

alle afgevaardigden 1 exemplaar.

De Buitenlandse kerken, met wie wij correspondentie voeren.

De stated clerk van de Protestant Reformed Churches.

De archiefbewarende kerk, enkele exemplaren.

De praeses van de roepende kerk.

ARTIKEL 334

Roepende kerk volgende synode. Tot roepende kerk voor de volgende synode wordt aangewezen de kerk van Hamilton.

ARTIKEL 335

Rondvraag. Br C. Walinga vraagt:

1e. of de roepende kerk voor de sameuroeping gebonden is aan de termijn, die de K.O. art. 50 stelt. Deze vraag wordt bevestigend beantwoord.

2. of de roepende kerk de plaats vaststelt. Ook deze vraag wordt bevestigend beantwoord.

ARTIKEL 336

Censuur naar Art. 43 K.O. Agenda-punt 13 komt aan de orde: censuur naar Art. 43 K.O. De praeses constateert met blijdschap, dat deze censuur niet behoeft te worden gehouden.

ARTIKEL 337

Acta. Acta, Artt. 325—336 worden vastgesteld.

ARTIKEL 338

Kort verslag. Het Kort verslag wordt vastgesteld.

ARTIKEL 339

Slotwoord van de Praeses. De praeses spreekt het volgende slotwoord:

Geliefde broeders in den Heere,

In zijn openingswoord heeft ds Van Popta ons o.m. voorgehouden, dat de synode geen opperbestuur over de kerken is, maar de kerken de lastgeefsters der synode zijn.

In het bewustzijn van deze echt-Gereformeerde waarheid zijn we drie en een halve week geleden aan de arbeid getogen. In het bewustzijn daarvan willen we vandaag deze arbeid ook beëindigen.

En wanneer we dit voor ogen houden vragen we geen dank voor het werk, dat we in die lange dagen en weken, die achter ons liggen, hebben verricht.

De kerken waren onze lastgeefster en in haar de Heer der kerk. En we herinneren ons Zijn woord: "wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen U bevolen is, zo zegt: wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan, hetgeen wij schuldig waren te doen."

En wanneer er dan ook vandaag van dank sprake zal zijn, dan kan het alleen de dank van ons zijn voor al hetgeen wij ontvangen mochten.

En dan denk ik aan de gezondheid en de kracht, die de HEERE gaf om

het werk zonder onderbreking te verrichten. Dan denk ik ook vooral aan de wonderschone gave van de waarachtig-Christelijke broederschap, "de eenheid des Geestes door de band des vredes", die de HEERE op het gebed ons in deze weken heeft doen genieten.

En dat niet alleen als we het goed met elkander eens waren en de commissievoorstellen precies vertolkten, wat we zelf ook al hadden gedacht, maar niet minder, wanneer deze voorstellen tegen eigen denken en willen indruisten, en we met elkander moesten worstelen om de goede en welbehaaglijke wil des Heeren in een concrete zaak te verstaan. Hoe het was, of het gemakkelijk ging of moeilijk, of de lach opklonk, of de spanning tastbaar was, we hebben altijd door elkaar als broeders mogen vasthouden en mogen verder helpen om samen tot een uitspraak te komen.

Dat heeft het voor mij tot een bijzondere vreugde gemaakt om de zittingen der synode te praesideren en dat zullen we allen als een kostelijke herinnering van de synode Homewood-Carman 1958 meenemen naar huis.

God zij altoos op 't hoogst geprezen,
Lof zij Gods goedertierenheid,
Die nimmer ons heeft afgewezen,
Noch ons gebed gehoor ontzeid.

Onze dank willen we ook gaarne betuigen aan de Commissie van voorbereiding der ontvangende gemeente.

De ontvangst was voortreffelijk en het is daarbij niet gebleven. Al deze tijd heeft deze Commissie in het zorgen voor vervoer en in alle mogelijke andere dingen voor ons klaar gestaan.

Niet minder zijn we getroffen door de hartelijkheid, die we van de kant van onze gastheren en gastvrouwen hebben ondervonden. Niet alleen de huizen, ook de harten hebben voor ons opengestaan. En mochten wij wel eens klagen over de lange duur der synode, een klacht van de zijde van de ons herbergende broeders en zusters heb ik, ondanks het ongerief, dat we in vele gevallen bezorgden, nooit vernomen.

Verkwikkend is voor ons de belangstelling geweest, die we avond aan avond van de zijde der gemeente in ons werk mochten ondervinden.

Maar hebben we als knechten der kerken dan al geen dank te vragen, doch alleen maar te betuigen, wat wij wel van de kerken mogen en ook willen vragen is, dat zij zich met alle ernst met de toetsing en ratificatie van de op deze synode genomen besluiten bezig zullen houden. Zij waren onze lastgeefsters, maar de besluiten die genomen zijn, zijn dan ook maar niet onze zaak, doch de zaak der kerken en van elk lid daarvan. En zo hebben zij toch elkander beloofd: " 't geen door de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden. Tenzij dat het bewezen worde te strijden tegen Gods Woord of de aangenomen kerkenordering".

Het is onze yurige bede dat in het handelen naar deze regel, het werk van deze synode door de genade van onze trouwe God mag dienstbaar wezen aan de heling van de breuk in de kerk van Hamilton, aan de bouw van "het schoon Jeruzalem" en aan de vrede van het "Israel Gods". Of om het met de woorden van de dienaar die ons in de bidstond voorging

te zeggen: "aan de bewaring van de katholiciteit der kerk naar binnen en naar buiten, waarvoor onze Heere Jezus Christus, de koning der kerk, zo bitter heeft geleden".

En nu broeders, we gaan naar huis. Vrolijk is ons hart. Maar in die vrolijkheid, die de laatste dagen al "in de lucht" heeft gezeten, kruipt toch ook een tikkeltje weemoed bij de gedachte, dat we niet meer rond de synode-tafel zullen aanschikken in werk- en disgemeenschap. Het was goed, broeders: samen te bidden, samen te zingen, samen te werken, samen te spreken, samen te zwoegen en samen te lachen.

De HEERE beware U op de weg en brenge U veilig thuis.

De liefde tot de kerk des Heeren heeft ons hier verbonden; met de belijdenis daarvan willen we eindigen, wanneer we samen lezen en zingen de 122ste Psalm."

ARTIKEL 340

Sluiting. Gezongen wordt Ps. 122, Ds J. T. van Popta gaat voor in dankzegging, en de praeses sluit des avonds om 8.50 uur de synode van Homewood-Carman 1958.

L. Selles, praeses.

J. T. van Popta, assessor.

A. B. Roukema, 1e scriba.

W. W. J. van Oene, 2e scriba.

REGISTER

(De cijfers verwijzen naar de nummers van de artikelen; de Romeinse cijfers naar de Bijlagen.)

- Acta-1954 208
 Acta-1954 - art. 80 54, 74
 Acta-1958, taal, 12, verzorging 333
 Agendum 7, 96
 American Ref. Church, 161, 254, 323
 Antwoord Professoren Calvin Seminary 30, 93, XVII
 Archief. Ophouw 207, VI
 Archiefbewarende kerk 332
 — Rapport van de 201, 206, 329, VI
- Bededag**, uitschrijven van 37, 331, VII
- Belijdenisgeschriften**, Eng. 189, 190, 191, 193, XV
- Bezwaarschriften**, zie: Hamilton, Hendriks, Laven, Pol, Schilder, v. Woudenberg.
- Bijbelvertaling**, 30, 34, XVII
 Engelse 35, 48, 93, XVII
 Nederlandse 36, 58
- Buitenlandse kerken**, zie Correspondentie.
- Catechismus**, Engelse 152, 154, XVI, XVII
- Chatham, verzoek van — 173, 174, 194, 209, XIV
- Censuur naar art. 43 K.O. ... 336
- Commissies 9
 Commissie I, 82, 254
- Correspondentie,
 Buitenlandse kerken, 57, 95, IX
 Nederlandse kerken, 50, 56, XII
 Overheid 49, XIII
 Prot. Ref. Churches, 273 278, 290, III
- Deputaten**, benoeming, 38, 330, VII
 ad Art. 4, 11, 49, 79 K.O., 39, 330
 Correspondentie H. Overheid, 49, XIII
- Dienst des Woords, zie Opleiding.
- Examens**, kerkelijke, 188, 330, V.
- Financiën**, Synode- 1954, 99, 217, XVIII
- Formulieren**, Engelse, 152, 192, 193, XV, XVI
- Haas**, br. Joh. de — 269
- Hamilton II
 aanvaarding definitieve, 213, 321, 322
 afzettingsbesluit door de minderheid 300, 308, 309, 310
 classis Fergus 165, 166, 179, 213, 214, 215, 231, 232
 classis Hamilton, 234, 235, 244, 245, 255, 256, 257, 259, 270
- classis Orangeville, 272, 287, 301, 311
 classis Toronto 271, 319
- kerkeraad van Hamilton, 288, 289
 bezwaarschrift Schilder, 165, 166, 167, 180, 233, 258, 271, 317, 318, 319
 niet-stemmen van br. G. Boot, 179
 onthouding van Ds G. van Dooren 179 -
 ontvankelijkheid "Witboek", 120
- Hendriks**, zie Schoolkwestie.
- Kerkenordening**,
 art. 19 94
 44 62, XI
 66 37, VII
 4, 11, 49, 79, - zie Deputaten
 wijzigingen 60, 61, 72, VII
- Kosten-synode-1954 zie Financiën.
- Laven**, zaak br P. —, 130, 184, 226, 227, I
- Lecuw, br A. W. de — 195
- Loopstra, Ds W., zie Hamilton.
- Moderamen** 3
- Naam Synode** 11
- New Westminster, verzoek van, zie Chatham.
- Opleiding tot de Dienst des Woords**,
 73, 74, 75, 76, 151, 330. X
 Pieffers, Ds G. Ph. 1
 Pol, bezwaarschrift br E. H., 62, XI
 Professoren Calvin Seminary, zie Antwoord.
- Prot. Ref. Churches, zie bij Correspondentie.
 voorgaan predd. P.R.C., 161, 323
- Psalmberijming, 171, 172, 173, 194, XIV,
 zie ook bij Chatham.
- Rapporten** 145, 333
- Roepende kerk 334
- Rondvraag 335
- Schilder**, bezwaarschrift br E. —, zie zaak Hamilton.
- Schoolkwestie, 100, 108, 116, 120, 134, 135, 136, 137, 149, 150, IV
- Slotwoord praeses 339
- Stukken gezonden naar the First Can. Ref. Church of Hamilton, 6
- Taal van de Acta 12
- Verslag Kort** 144
- Voorstellen, ingetrokken 18
- Werkwijze synode** 8, 10, 13
- Woudenberg, bezwaarschrift br G. van —, 135, 136, 137, 149, 150, IV

ZITTEND (van links naar rechts): Ds G. Van Dooren, Burlington, Ont.; Ds W. W. J. Van Oene, New Westminster, B.C.; Ds J. T. Van Popta, Edmonton, Alta.; Ds L. Selles, Chatham, Ont.; Ds A. B. Roukema, Watford, Ont.; Ds H. A. Stel, Houston, B.C.; Ds D. Van der Boom, Langley, B.C. STAANDE (van links naar rechts): G. Antonides, Smithers, B.C.; C. Walinga, Fergus, Ont.; G. Boot, Hamilton, Ont.; A. W. De Leeuw, Edmonton, Alta.; Ds H. Scholten, Orangeville, Ont.; J. Buist, Burlington, Ont.; K. Flokstra, Smithville, Ont.; E. Wierenga, Neerlandia, Alta.; J. De Haas, New Westminster, B.C.

BIJLAGE I

RAPPORT COMMISSIE I INZAKE BEZWAARSCHRIFT BR. P. LAVEN
tegen de uitspraak van de classis van 7 September 1955 en die van 7 Maart 1956 van de kerken in het Oosten, resp. dat br Laven gezondigd had tegen het vijfde gebod, en: dat de voorlopige schorsing terecht was geschied en vervangen diende te worden door afzetting naar art. 79 K.O.

In handen van uw commissie werd gesteld bovengenoemd bezwaarschrift met bijlagen. Ten dienste van uw vergadering zij eerst de uitspraak van 7 September 1955 vermeld.

In opdracht van de classis van 7 September, waaraan U middels een ingediend bezwaarschrift verzocht om de kerkeraad van Hamilton te vermanen, dat hij,

1ste zijn beschuldiging van mouterij, zonde tegen het 4de en 5de gebod, zoude tegen art. 31 K.O. aan uw adres herroept;

2de de morele steunverlening in gebed en prediking voor vergaderingen en dergelijke staakt zijnde in strijd met vroeger genomen besluiten;

3de het gelegenheid geven om te collecteren voor de Gemengde Chr. school terugneemt, omdat het geen verschil maakt of deze collecten gehouden worden aan de uitgang der kerk of tijdens de dienst (Mt. 23 : 16—22),

bericht ik U, dat de classis het volgende besluit nam.

“De Classis spreekt ten aanzien van het 1ste punt uit, dat zij niet overtuigd is, dat br Laven, met zijn schrijven van 5 Juni aan de gemeente, gezondigd heeft tegen het 4de gebod, omdat br Laven zich in dit schrijven niet tegen het “openlijk aanroepen van de Naam des Heeren” als zodanig keert, maar tegen een bepaalde inhoud van dit aanroepen.

De Classis spreekt voorts uit, dat br Laven metterdaad gezondigd heeft tegen het 5de gebod. Hij heeft de orde in de kerk des Heeren omgekeerd, door in plaats van zijn bezwaren bij de voorganger, de kerkeraad en (of) meerdere vergadering in te brengen, regelrecht de gemeente te waarschuwen tegen de ambtelijke leiding in dezen en op te roepen het ambtelijk gebed in dezen niet mee te bidden. (Matth. 18; Zondag 39 H.C.); Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen; Art. 31 K.O.)

T.a.v. punt 2 kan de Classis geen uitspraak doen, omdat:

1ste de Classis niet onverhoord mag oordelen over gebed en prediking van de afwezige Dienaar des Woords.

2de Br Laven de Classis niet heeft kunnen overtuigen, dat de kerkeraad vroeger genomen besluiten niet naleeft.

T.a.v. het derde punt spreekt de Classis uit, dat Mt. 23 dwaze onderscheidingen veroordeelt: De onderscheiding tussen een collecte in de eredienst en één buiten de eredienst is echter zakelijk juist, aangezien het eerste uitgaat van de kerkeraad en de tweede niet.”

Op grond van één en ander is de Classis niet bereid aan het verzoek door U in Uw bezwaarschrift gesteld te voldoen.

Uw commissie constateerde, dat genoemde classis overtuigd was, dat deze broeder gezondigd had tegen het vijfde gebod. De grond voor deze overtuiging vinden we dan in de constatering, dat br Laven door het schrijven van zijn brief aan de gemeente de orde in de kerk des Heeren heeft omgekeerd.

We stuiten dan echter aanstonds op een moeilijkheid. Welke orde bedoelde de classis?

Br Laven heeft zich rechtstreeks tot de gemeente gewend. Hij heeft dit gedaan, aldus de classis, terwijl hij zich eerst had moeten wenden tot de voorganger, de kerkeraad en (of) de meerdere vergadering. En doordat hij dit gedaan heeft, heeft hij gezondigd tegen het vijfde gebod.

We volgen nu de uitspraak der classis op de voet.

Het zich rechtstreeks tot de gemeente wenden in plaats van zijn bezwaren bij de voorganger in te brengen, betekent zonde tegen het vijfde gebod.

Welk bewijs voert de classis voor deze beschuldiging aan? Klaarblijkelijk is als bewijs hiervoor aangehaald Matth. 18. Daar gebiedt onze Heere, dat we, als onze br. gezondigd heeft, eerst zullen heengaan om hem onder vier ogen te bestraffen.

Br. Laven heeft dit niet gedaan, aldus de classis, maar zich rechtstreeks tot de gemeente gewend. Hij kwam daardoor in strijd met het gebod des Heeren in Matth. 18; hij zondigde daarin tegen het vijfde gebod.

Uw commissie is van oordeel, dat een zich niet houden aan de in genoemd hoofdstuk ons gegeven regel, niet gequalificeerd kan worden als zonde tegen het vijfde gebod. Zij acht, dat deze door de classis aangevoerde grond geen stand kan houden.

Wij komen tot het tweede: Het zich rechtstreeks tot de gemeente wenden in plaats van zijn bezwaren in te brengen bij de kerkeraad is zonde tegen het vijfde gebod.

Welk bewijs voert de classis hiervoor aan? Klaarblijkelijk grondde de classis deze uitspraak op Zondag 39 van de Catechismus en op het "Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen".

In Zondag 39 wordt echter de orde: Bezwaren eerst inbrengen bij de kerkeraad en niet zich rechtstreeks tot de gemeente wenden, niet geboden. Waar deze orde hier niet geboden wordt, kan toch moeilijk gezegd worden, dat br Laven door het schrijven van zijn brief er tegen gezondigd heeft. Ook deze grond acht uw commissie niet houdbaar.

Wat betreft "ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen" merkt uw commissie op, dat een algemeen, door onze kerken aanvaard formulier niet bestaat. Er is wel een formulier, dat Dienaren des Woords moeten ondertekenen, voorts is er ook de bepaling, dat Ouderlingen en Diakenen de Drie Formulieren van Enigheid zullen ondertekenen, wat ook geldt van proponenten, art. 54 K.O.

Het kan zijn, dat de classis het oog heeft gehad op een te Hamilton bestaand en ook door br Laven ondertekend formulier. Zij heeft dit echter niet gezegd, ook niet gezegd, dat te Hamilton inderdaad zulk een formulier bestaat, maar in het algemeen gesproken van een "Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen". Uw commissie acht het mogelijk, dat bedoeld is: het te Hamilton bestaand.

Ook echter indien de classis zulk een te Hamilton bestaand formulier op het oog heeft gehad, heeft zij toch niet aangegeven of aangetoond, dat in dat formulier werd aangegeven en door ondertekening aanvaard deze orde: bezwaren eerst inbrengen bij de kerkeraad alvorens u zich tot de gemeente wendt.

Voorts merkt uw commissie op dat, gesteld al dat zulk een bepaling in zulk een formulier is opgenomen, een zich aan deze bepaling en aan de ondertekening daarvan niet houden nog niet genoemd kan worden: zonde tegen het vijfde gebod. Ook deze grond acht uw commissie onhoudbaar.

In de derde plaats zegt de classis: Br Laven heeft door het zenden van zijn brief aan de gemeente gezondigd tegen het vijfde gebod, want hij keerde deze orde om: zich eerst met zijn bezwaren tot een meerdere vergadering wenden voordat men zich rechtstreeks tot de gemeente wendt. Bewijs? Art. 31 K.O.

Uw commissie is van oordeel, dat de classis ten onrechte dit artikel aanhaalt voor de beschuldiging van zonde tegen het vijfde gebod. Het is zelfs ongeoorloofd zich met bezwaren tegen het gebod van een voorganger in de eredienst tot de meerdere vergadering te wenden. Men mag zich beroepen over een uitspraak ener mindere vergadering. Maar dan moet die uitspraak er eerst zijn. De classis beschuldigde br Laven juist van zonde tegen het vijfde gebod, omdat hij zich rechtstreeks tot de gemeente had gewend in plaats van tot de kerkeraad. Daaruit alleen reeds is het duidelijk, dat br Laven zich niet op de classis beroepen mocht. Een zich in deze situatie tot de classis wenden zou betekenen een overslaan van de kerkeraad. Dát wordt toch in art. 31 K.O. feitelijk verboden.

Ook echter indien er een uitspraak van de kerkeraad was geweest, waartegen br Laven bezwaar had, dan kan nog het feit, dat hij zich met zijn bezwaren daartegen rechtstreeks tot de gemeente wendde in plaats van deze op de meerdere vergadering te brengen, dus het niet houden aan art. 31 K.O. niet genoemd worden: zonde tegen het vijfde gebod.

Ook deze grond is onhoudbaar.

Hiermede heeft uw commissie al de door de classis aangevoerde gronden besproken en afgewezen. De conclusie is, dat de classis niet heeft bewezen, dat br Laven zondigde tegen het vijfde gebod.

Ingaande op de door br Laven tegen de gewraakte classisuitspraak aangevoerde argumenten merkt uw commissie op:

ad 1. Wanneer br Laven opmerkt, dat de classis het z.i. onjuist scheiden van zaak en orde heeft overgenomen, moet uw commissie zeggen, dat br Laven hier niet recht onderscheidt.

ad 2. Br Laven zegt ten onrechte, dat dezelfde zaken, als in zijn brief gesteld, jarenlang door hem bij predikant, kerkeraad en classis zijn ingebracht. Het punt, waar het hier om gaat, is de zaak van het gebod. Dat br Laven hierover jarenlang gesproken heeft is uw commissie niet gebleken. Integendeel: uit bijlage 6 krijgen we de indruk, dat het tegendeel het geval is.

ad 3. Br Laven geeft niet aan welke beschuldiging hij bedoelt en ook niet waarom die vals zou zijn.

Uit bijlage 6 punt 13 kunnen we opmaken, dat hij bedoelt de beschuldiging van zonde tegen het 4de, het 5de gebod en tegen art. 31 K.O.

Meergenoemde classis sprak uit, dat zij er niet van overtuigd was, dat br Laven schuldig was aan zonde tegen het vierde gebod. Zij handhaafde wel de beschuldiging van zonde tegen het vijfde gebod, waarbij art. 31 K.O. mede als grond werd genoemd.

Br Laven kan van oordeel zijn, dat deze beschuldiging ten onrechte tegen hem werd ingebracht, en gehandhaafd, maar hij mag dit niet een valse beschuldiging noemen. Een valse beschuldiging is nog heel iets anders dan het een bepaalde daad ten onrechte zonde tegen dit of dat gebod noemen.

ad 4. Br Laven beweert wel, dat genoemde classis, om tot een ordekwestie te komen, zich schuldig maakte aan een verdraaien van wat hij geschreven had, maar hij voert geen bewijs aan voor deze bewering. Uw

commissie is uit de gewraakte classisuitspraak dienaangaande ook niets gebleken.

ad 5. Br. Laven zegt, dat verwijzing naar Matth. 18 volkomen onjuist was, aangezien de situatie rijp was voor de gehele gemeente in overeenstemming met Matth. 18.

Allereerst vergeet br Laven, dat slechts zijn woorden over het ambtelijk gebed de zaak was waarover het ging. Deze zaak was zeker niet "rijp voor de hele gemeente".

Voorts is het toch wel geheel bezijden de waarheid, wanneer br Laven ook nog zegt, dat de situatie rijp was voor de gehele gemeente in overeenstemming met Matth. 18. In het bevestigingsformulier voor ouderlingen en diakenen wordt terecht gezegd, dat de Heere Christus het oog had op de KERKERAAD, toen Hij zeide: zeg het der gemeente.

a. 6. De commissie stemt het br Laven toe, wanneer hij zegt, dat het gebed geen propagandamiddel is of zijn mag. Maar het is ook haar indruk, dat br Laven elk gebed voor de "gemengd christelijke school" propaganda noemt. Zij grondt dit oordeel op het feit, dat heel br Lavens in de gemeente rondgezonden schrijven is een zich keren tegen de "gemengd christelijke school". Dit komt ook uit in de gehele alinea, waarin tegen het meebidden met "propaganda" wordt gewaarschuwd. De commissie neemt deze alinea op:

"Broeder en Zusters, bidt niet voor de "gemengd christelijke school", wanneer in de dienst der gebeden PROPAGANDA gevoerd wordt voor vergaderingen of anderszins van deze "gemengd christelijke school", want deze zaken horen niet thuis in dit gebed."

Br. Laven zegt niet: want progānda hoort niet thuis in dit gebed, maar: deze zaken horen niet thuis in dit gebed. Naar het inzicht van uw commissie is br Laven van oordeel, dat een den HEERE vragen om de arbeid van zulk een school gelukkig te doen voortgaan reeds propaganda is. "Want deze zaken horen niet thuis in" het ambtelijk gebed in de eredienst.

Uw commissie is van oordeel, dat door br. Laven ten onrechte zoveel nadruk wordt gelegd op het woordje "propaganda" en zij is eveneens van oordeel, dat genoemde classis zich niet schuldig gemaakt heeft aan een verdraaien van wat hij schreef.

ad 7. Dat de classis uitsprak geen uitspraak te mogen doen over gebed en prediking van de Dienaar des Woords, was juist. Maar niet op de grond, die de classis aanvoerde, n.l. dat het een "onverhoord oordelen" zou zijn. De classis kon deze uitspraak niet doen, omdat er geen appèl was tegen een uitspraak van de kerkeraad inzake gebed en prediking.

Wat betreft het niet naleven van vroeger genomen besluiten door de kerkeraad, ook hierover kon de classis geen uitspraak doen, omdat dit, althans in dit stadium, nog geen zaak was, die rijp was voor classicale behandeling.

Ten onrechte spreekt br Laven van OORZAKEN, want het ging over zijn brief aan de gemeente en dan nog niet eens die brief in zijn geheel, maar alleen wat betreft de passage in betrekking tot het publieke gebed.

ad 8. De onderscheiding tussen collecte in de eredienst en een na de eredienst is juist. In de eredienst geeft de kerkeraad maar niet "gelegenheid" om te collecteren, maar vraagt hij in de naam des HEEREN de gaven der gemeente. Br. Laven zegt ten onrechte, dat het geen verschil maakt of een collecte gehouden wordt aan de uitgang der kerk dan wel of dit geschiedt tijdens de eredienst. Br. Laven zegt ten onrechte, dat genoemde

classis een dwaze onderscheiding maakte en weigerde op de zaken in te gaan. Deze classis ging metterdaad in op de zaak van zijn brief, voor zover deze het gebed in de credienst betrof en maakte geenszins een dwaze onderscheiding.

In de tweede plaats komt br Laven in appèl tegen de uitspraak van de classis van 7 Maart 1956, dat de voorlopige schorsing terecht is geschied en dat deze vervangen dient te worden door de afzetting naar art. 79 K.O.

Toegestemd moet worden, dat br. Laven in het begin van zijn bezwaarschrift slechts vermeldt de uitspraak van 7 September, maar aan het einde van zijn bezwaarschrift vermeldt hij de uitspraken van volgende classes, terwijl hij met name de classis van 7 Maart noemt.

De classes van 1 September en 7 Maart noemt hij mede verantwoordelijk voor de "tragedie die zich later in de kerk van Hamilton afspeelde".

Hij verzoekt ook uit te spreken, dat hij door het schrijven van zijn brief aan de gemeente niet schorsingswaardig was, omdat er geen bewijs geleverd is, dat hij zich schuldig maakte aan de zonden, genoemd in art. 79 K.O. Hierdoor appelleert br. Laven toch met zoveel woorden tegen de uitspraak van 7 Maart, waarin over schorsing en art. 79 K.O. gesproken is.

Uw commissie gaat in dit rapport voorbij de zaak van een "voorlopige schorsing". Deze komt in een ander rapport der commissie aan de orde. Teneinde uw vergadering tijd en kosten te besparen, acht uw commissie het geoorloofd dit punt in dit rapport thans voorbij te gaan.

De uitspraak van de classis van 7 Maart 1956, waarover we thans handelen, luidt als volgt: "dat de voorlopige schorsing terecht is geschied, en dat de voorlopige schorsing door de afzetting naar art. 79 K.O. vervangen dient te worden".

Deze uitspraak werd gedaan op verzoek van de kerkeraad van Hamilton. De classis sprak uit wat de kerkeraad van Hamilton verzocht uit te spreken.

In het schrijven van 6 Februari, in welk schrijven dit verzoek was bevat, noemt de kerkeraad geen gronden. Voor de gronden werd verwezen naar het schrijven van 30 November 1955, hetwelk u opgenomen vindt in de bijlagen bij het bezwaarschrift, no. 9.

Voor haar uitspraak heeft genoemde classis geen enkele grond aangevoerd. Waar het een letterlijk voldoen aan het verzoek der kerk te Hamilton betrof, mogen we aannemen, dat de gronden voor het voldoen aan het verzoek dezelfde waren als die op welke het verzoek rustte.

Uw commissie wil er evenwel niet mee volstaan deze waarschijnlijkheid uit te spreken. Zij wil nagaan welke gronden, zoals blijken kan uit officiële classishandelingen, metterdaad zijn overgenomen.

In feite wordt in het schrijven van Hamilton slechts één grond aangevoerd, n.l. deze: de zonde van br Laven tegen het vijfde gebod staat ook naar het oordeel der Classis vast.

We merken hier op, dat de classis, aan welke dit verzoek werd gedaan, geen enkele uitspraak gedaan had, waaruit geconcludeerd kon worden, dat zij van oordeel was, dat br Laven tegen het vijfde gebod had gezondigd. De kerkeraad van Hamilton zal bedoeld hebben: naar het oordeel van de classis van 7 September 1955.

Toch geeft deze zin ons reeds enig houvast.

Wat de kerkeraad te Hamilton verder opmerkt onder 3, 4 en 5 kan toch moeilijk als een grond voor schorsing worden aanvaard, eerder kunnen 3 en 4 worden aangevoerd om het tegendeel te bewijzen.

We constateren, dat in het schrijven van Hamilton feitelijk slechts twee dingen worden genoemd, die samenvloeien tot één zaak: zonde tegen het

vijfde gebod, vanwege het afwijken van de vastgestelde orde.

Concludeert uw commissie ten onrechte, dat deze grond van Hamilton ook ten grondslag ligt aan het besluit der genoemde classis of aan Hamiltons verzoek te voldoen? Neen, de commissie is er van overtuigd, dat zij dit terecht concludeerde. Zij wil dit thans aantonen.

Op de classis van 7 Maart is, voordat een beslissing over Hamiltons verzoek werd genomen, eerst op verzoek van een der broeders de uitspraak van 7 September, hierboven besproken, voorgelezen. Is het teveel geconcludeerd, dat deze classis van oordeel was, dat de uitspraak van 7 September juist was? De commissie meent van niet.

Voorts was er op de classis van 7 December 1955 reeds gesproken over genoemde brief van Hamilton, gedateerd 30 November 1955, naar welke brief in het schrijven van 6 Februari verwezen werd voor de argumentatie. Op die classis is een commissie benoemd, welke rapporteerde op de voortgezette classis van 18 Januari.

Hoewel de conclusies van de commissie niet zijn aanvaard, werd wel uitdrukkelijk geconstateerd, dat de overwegingen en constateringen algemeen waren aanvaard. In de conclusies en overwegingen van deze commissie vinden we vermeld, dat de classis van 7 September had uitgesproken, dat br Laven gezondigd had tegen het vijfde gebod, werd gesproken over het Ondertekeningsformulier voor ambtsdragers, over de noodzaak, dat in het bijzonder de ambtsdragers zich houden aan de afgelegde eden, terwijl ook geconstateerd is, dat br Laven niet tot de erkenning was gekomen, dat afwijking van deze orde zonde is voor den HEERE.

In het schrijven van Hamilton van 6 Februari wordt ook naar de notulen van 7 September, 7 December en 18 Januari verwezen.

Op grond van het bovenstaande meent uw commissie terecht geconstateerd te hebben, dat de door Hamilton in het schrijven van 30 November 1955 genoemde gronden ten grondslag liggen aan de uitspraak van 7 Maart 1956, ja, dat voor genoemde classis de grond voor haar uitspraak in feite ligt in de uitspraak van 7 September 1955, welke uitspraak in de herinnering is teruggeroepen door Hamilton zelf in haar schrijven en door het op verzoek van één der afgevaardigden ter classis voorgelezen worden.

Uw commissie meent thans te kunnen overgaan tot een beoordeling van genoemde uitspraak van 7 Maart 1956.

De grond voor deze uitspraak was voor genoemde classis: dat br Laven gezondigd had en zich verhardde in zonde tegen het vijfde gebod, waar hij zich immers niet hield aan de vastgestelde orde.

Na alles, wat uw commissie heeft opgemerkt over de uitspraak van 7 September zal het wel niet meer nodig zijn hier wederom aan te tonen waarom deze grond ondeugdelijk is en verworpen moet worden.

Daarom komt uw commissie met het volgende voorstel: (Zie Acta artt. 130, 226, 227.)

HET GEBOUW WAARIN DE SYNODE VERGADERDE.

BIJLAGE II.

RAPPORT COMMISSIE I INZAKE HAMILTON

INLEIDING.

1. Ontvankelijkheid van de betreffende stukken.

Door de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton is u toegezonden:

a. "Een bezwaarschrift tegen de besluiten van de classes Fergus, Hamilton en Orangeville inzake de voorlopige schorsing van Ds. W. Loopstra door de kerkeraad van Hamilton".

b. Bijlagen 1 en 2, behorende bij dit bezwaarschrift.

c. Een "Publicatie uitgegeven door de kerkeraad van de Canadian Reformed Church of Hamilton d.d. September 1957, naar aanleiding van verzoeken om inlichtingen over de achtergronden, die geleid hebben tot de voorlopige schorsing van Ds. Loopstra". "Uw vergadering," aldus de raad der First Canadian Reformed Church te Hamilton aan uw adres, "kan hierin alle gegevens vinden die zij nodig heeft ter beoordeling van de aan u voorgelegde bezwaren". Deze publicatie bestaat uit drie delen en een supplement.

Uw commissie is van oordeel, dat deze publicatie niet in haar geheel voor ontvankelijk mag worden verklaard. U kunt u hiervan op goede gronden overtuigen, door kennis te nemen van de inhoudsopgave van deel A.

Die vermeldt het volgende:

Inleiding.

Hoofdstuk A (VAN JUNI 1947 TOT JUNI 1952)

Par. 1. De eerste Nederlandse emigranten, komende uit de Gereformeerde Kerken van de Vrijmaking en het contact met de Chr. R. Church.

Par. 2. De ontstaan-geschiedenis van de P.R.C.

Par. 3. De "Protestant Reformed Truth" en de Gereformeerde Waarheid.

Par. 4. Het ontstaan van de P.R.C. te Hamilton en haar geschiedenis tot aan de breuk met het verband van de P.R.C.

Par. 5. Het ontstaan van de Can. R.C. te Hamilton en de vereniging met de P.R.C. te Hamilton.

Inhoudsopgave.

Hieruit blijkt, dat o.a. een beschrijving wordt gegeven van feiten, die hebben plaats gehad voordat Ds W. Loopstra als predikant werd verbonden aan de kerk te Hamilton. De afzender evenwel verzoekt u uitspraken te doen omtrent de besluiten van de classis Fergus 18 Juli 1957, van de classis Hamilton 24 Juli 1957, van de classis Orangeville 2 October 1957, en een oordeel te vellen over handelingen van ambtsdragers, kerkeraden en classes en dat alles in verband met de voorlopige schorsing van Ds Loopstra, die plaats had 12 Juli 1957. Derhalve kan al dadelijk aangenomen worden, dat het onwaarschijnlijk is, dat de kerkhistorische beschrijving van de periode voorafgaande aan Ds Loopstra's komst te Hamilton een rechtvaardiging zou bieden voor zijn voorlopige schorsing. Daar komt bij, dat in de gronden, waarop de kerkeraad van Hamilton het schorsenswaardigzijn van Ds Loopstra heeft uitgesproken, geen feiten vermeld zijn, die in deze periode zijn gebeurd.

Indien u deze gehele publicatie voor ontvankelijk zou verklaren, dan zou u als synode van haar gehele inhoud kennis moeten nemen. Dat zou

veel tijd van u vergen. Maar een overwegend bezwaar is dat niet. Indien het nodig was, moest het gebeuren.

Uw commissie is echter van oordeel, dat u deze publicatie niet in haar geheel voor ontvankelijk mag verklaren. De raad van de First Canadian Reformed Church schrijft immers: "Uw vergadering kan hierin alle gegevens vinden die zij nodig heeft ter beoordeling van de aan u voorgelegde bezwaren". Gezien nu de inhoudsopgave van deel A, constaterende dat in de schorsingsgronden, welke zondige handelingen van Ds Loopstra bedoelen aan te wijzen, geen in het eerste gedeelte van deel A beschreven feiten worden genoemd, moet u concluderen, dat de zich beklagende vergadering het aan U overlaat te beoordelen, welke gegevens u nodig hebt ter beoordeling van de aan u voorgelegde bezwaren.

Deze last moogt u evenwel niet op u nemen.

Genoemde kerkeraad had moeten bedenken, dat ook uw vergadering samengesteld is uit mensen, die uit zichzelf leugenaars zijn en ijdelier dan de ijdelheid zelf, van nature geneigd tot alle kwaad, ook tot het kwaad van een partijdige schifting en keuze van gegevens. Moge uw vergadering er zich voor wachten zich in deze verzoeking te begeven.

Hier moet ook worden opgemerkt, dat deze kerkeraad er niet aan meewerkt een rechtvaardige behandeling van de door hem u voorgelegde bezwaren zoveel mogelijk te waarborgen en dientengevolge onrecht doet aan de onder zijn opzicht staande First Canadian Reformed Church. Moge u genoemde Church deze onrechtvaardige bejegening niet aandoen door de gehele Publicatie naar uw eigen-subjectief-oordeel te gebruiken als bron der gegevens.

Met dit alles wil uw commissie niet gezegd hebben, dat deze publicatie nu in haar geheel terzijde moet worden gelegd. In het bezwaarschrift van genoemde kerkeraad wordt verscheidene malen naar de Publicatie verwezen voor kennisgeving van officiële uitspraken van kerkelijke vergaderingen en voor nadere argumentaties. Hiervan gebruik te maken brengt een onpartijdige keuze van de door de zich bij u beklagende vergadering voor uw beoordeling noodzakelijk geachte gegevens niet in gevaar.

Wij verzoeken u het volgende uit te spreken:

I. De synode heeft kennis genomen

1. Van het schrijven van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, scriba Mr. T. Bergsma, d.d. Februari 1958, dat o.a. het bericht bevat, dat haar is toegezonden een "Publicatie uitgegeven door de kerkeraad der Can. Ref. Church of Hamilton d.d. September 1957, naar aanleiding van verzoeken om inlichtingen over de achtergronden, die geleid hebben tot de voorlopige schorsing van Ds. Loopstra."

2. Van de daaraan toegevoegde mededeling: "Uw vergadering kan hierin alle gegevens vinden die zij nodig heeft ter beoordeling van de aan u voorgelegde bezwaren".

A. De synode overweegt:

1. Uit de inhoudsopgave van deel A van de Publicatie blijkt, dat ze ook een beschrijving bevat van gebeurtenissen, die hebben plaats gehad voor de komst van Ds. W. Loopstra te Hamilton.

2. De gronden, waarop de raad van de kerk te Hamilton het schorsenswaardig zijn van Ds Loopstra heeft uitgesproken, bedoelen zonden van hem aan te wijzen. Ze bevatten geen vermelding van feiten, beschreven in het eerste gedeelte van deel A.

3. De keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de raad

van de First Can. Ref. Church voor de synode noodzakelijk wordt geacht, wordt derhalve aan het subjectief inzicht van de synode overgelaten.

De synode besluit:

De Publicatie-in-haar-geheel voor niet-ontvankelijk te verklaren.

Gronden:

1. Zij mag zichzelf niet begeven in de verzoeking van het doen van een partijdige keuze.

2. Door het toegeven aan de suggestie de Publicatie in haar geheel als bron der gegevens te gebruiken wordt het zoveel mogelijk waarborgen van een rechtvaardige beoordeling van de aan haar voorgelegde bezwaren in gevaar gebracht en dientengevolge de First Canadian Reformed Church te Hamilton onrecht aangedaan.

Uw commissie verzoek u ook uit te spreken:

B. De synode overweegt:

Genoemde raad verwijst in zijn bezwaarschrift zelf verscheidene malen naar de Publicatie om kennis te geven van officiële uitspraken van kerkelijke vergaderingen en personen en om zijn bezwaren tegen de uitspraken van de classes Fergus, Hamilton en Orangeville temeer te funderen.

De synode besluit:

Die gedeelten van de Publicatie, waarnaar in het bezwaarschrift wordt verwezen, voor ontvankelijk te verklaren.

Grond: Het gebruik maken als zodanig van deze verwijzingen brengt een onpartijdige keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de zich beklagende vergadering voor de synode noodzakelijk wordt geacht, niet in gevaar.

2. Het bezwaarschrift van br E. Schilder.

Tegen het ontvankelijk verklaren van het bezwaarschrift van br E. Schilder heeft uw commissie in het geheel geen bezwaren.

Zij wil u er evenwel op wijzen, dat hij u een verzoek doet, waaraan u feitelijk met de beste wil ter wereld niet kunt voldoen. Hij verzoekt u namelijk uit te spreken, "dat de Classis Oost in de genoemde vergaderingen onjuist, onverantwoordelijk, partijdig en te haastig heeft gehandeld en daarom mede verantwoordelijk is voor de scheuring in Hamilton".

Aan dit verzoek heeft hij de volgende oordelen ten grondslag gelegd:

a) De classis heeft ten onrechte de voorlopige schorsing van Ds Loopstra veroordeeld als zijnde in strijd met art. 79 K.O.

b) De classis heeft gehandeld in strijd met art. 31 K.O., door onvoorwaardelijke onderwerping te eisen van de kerkeraad terwijl de weg van appèl openstond.

c) De classis heeft onjuist gehandeld door bespreking van de Publicatie van de kerkeraad van Hamilton te weigeren.

d) De classis heeft in strijd met art. 79 K.O. behandeld door Ds Loopstra c.s. te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church of Hamilton.

e) De classis heeft onverantwoord gehandeld door te weigeren te voldoen aan het verzoek een commissie te benoemen.

Ten bewijze, dat u aan het verzoek, zoals dat tot u is gericht, niet kunt voldoen, willen wij het volgende onder uw aandacht brengen.

Het is hierom al onmogelijk, omdat er geen Classis Oost bestaat. Wij kennen in ons kerkverband gelukkig geen bestuurslichamen, dat met de

naam Classis Oost zou kunnen worden aangeduid. (Br. Schilder zal dat ook niet bedoeld hebben, nemen wij gaarne en ten volle aan). In het Oosten zijn er momenteel alleen kerken. Die sturen van tijd tot tijd afgevaardigden naar een bepaalde plaats, die daar en dan tezamen een classis vormen. En bij het scheiden van de vergadering houdt die classis op te bestaan. En die vergadering was daar en dan niet een Classis Oost van de Canadian Reformed Churches, maar een classis van de Can. Ref. Churches in Oost Canada.

Uw commissie is er zich van bewust geen spijkers op laag water te mogen zoeken, noch minder u daartoe te mogen opwekken. Maar wij wijzen u erop, dat zulk een benaming als aanduiding van wat meer dan een classis was, alleen past in het raam van een kerkelijke bestuursorganisatie, die onschriftuurlijk is en een classis als een permanent lichaam kent. Br. Schilder heeft daar kennelijk niet aan gedacht. Anders had hij zijn verzoek wel anders geformuleerd en zijn oordelen eveneens.

Het zal u immers niet ontgaan zijn, dat daarin ook steeds van "De classis" wordt gesproken. En nu springt de grote, niet te overkomen moeilijkheid in het oog. Vergelijkt u maar de uitspraak, waarom verzocht wordt met de oordelen, die er aan ten grondslag zijn gelegd. Het "onjuist" en het "onverantwoordelijk" in de voorgestelde uitspraak corresponderen met resp. het "onjuist" van oordeel c en met het "onverantwoord" in oordeel c. Maar het "partijdig" en het "te haastig" vindt u in de oordelen niet vermeld. Uw commissie durft u niet aan te raden zelf te bepalen met welke oordelen het "partijdig" en het "te haastig" corresponderen.

Daar komt bij: welke classis, om nu de Gereformeerde terminologie te gebruiken, heeft onjuist, welke onverantwoordelijk, welke partijdig en welke classis van de kerken in het Oosten heeft te haastig gehandeld? Dat wordt door br. Schilder niet aangegeven, noch in zijn verzoek, noch in zijn oordelen.

Het zal u nu duidelijk zijn, waarom uw commissie van oordeel is, dat het onmogelijk is aan zijn verzoek te voldoen.

Uw commissie wil met deze haar conclusie niet gezegd hebben, dat u om deze reden het recht hebt, dit bezwaarschrift terzijde te leggen.

Immers, de bedoeling van dit bezwaarschrift is duidelijk. Br. Schilder bericht in beroep te gaan tegen besluiten van de classes Fergus 18 Juli 1957, Hamilton 24 Juli 1957, Orangeville 2 October 1957 en classis Toronto/Burlington 30 (lees 29) Januari/12 Februari 1958.

I. Uw commissie stelt u voor uit te spreken:

A. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van br. E. Schilder:

"Op grond van het voorafgaande, zoals dat hieronder toegelicht zal worden, verzoek ik U uit te spreken, dat de Classis Oost in de genoemde vergaderingen onjuist, onverantwoordelijk, partijdig en te haastig heeft gehandeld en daarom mede verantwoordelijk is voor de scheuring in Hamilton".

De synode overweegt:

1. de Classis Oost bestaat niet. Van tijd tot tijd is er een classis van afgevaardigden van de kerken in het Oosten.

2. Br. Schilder heeft niet aangegeven welke classis onjuist, welke classis onverantwoordelijk, welke classis partijdig en welke classis te haastig heeft gehandeld.

De synode spreekt uit:
aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.

B. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van br. Schilder: zich uit te spreken over zijn bezwaren tegen de besluiten inzake Hamilton van de classes van 18, 24 Juli, 2 October 1957 en 29 Januari/12 Februari 1958.

De synode besluit aan dit verzoek te voldoen.

I. Van Hamilton (Kr) via Burlington (Kr) naar Hamilton (Kr). 8 Juli—12 Juli 1957.

A. 8 Juli 1957 sprak de kerkeraad van Hamilton uit, dat Ds W. Loopstra diende te worden geschorst in de uitoefening van zijn ambtswerkzaamheden.

Deze uitspraak luidt als volgt:

De raad van de Canadian Reformed Church van Hamilton

constaterende

a. dat haar praeses en broeder Ds Loopstra het gezag van de kerkeraad niet of niet voldoende eerbiedigt of wil erkennen;

b. dat Ds. Loopstra blijkt gegeven heeft van onbetrouwbaarheid door het tot tweemaal toe niet houden van een afspraak met de kerkeraad;

c. dat Ds. Loopstra weigert het kerkeraadbesluit, genomen op 4 April 1957 te helpen uitvoeren, zonder zich te beroepen op de meerdere vergadering;

d. dat Ds Loopstra zich niet aan de vermaning en tucht van de kerkeraad wil onderwerpen en daarnaar handelen;

e. dat Ds Loopstra blijkt gegeven heeft niet de vereiste bekwaamheid, kennis en inzicht te hebben welke nodig zijn voor uitoefening van zijn ambt;

overwegende

a. a. dat de weigering van Ds. Loopstra om de kerkeraad inzicht te geven van zijn preek, gehouden in de morgendienst van 9 Juni j.l., nadat verschillende broeders te kennen hadden gegeven bezwaren te hebben tegen verschillende uitdrukking in deze preek, in strijd is met het vijfde gebod. (Een opziener dan moet zijn onberispelijk, ener vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leren, 1 Tim. 3 : 2; Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven, Matt. 5 : 5; Maar geef een iegelijk die van u begeert, en van degene, die het uwe neemt, eis niet weder, Luc. 6 : 30; Wie van u zal een vriend hebben en zal te middernacht tot hem gaan en tot hem zeggen: Vriend leen mij drie broden e.v., Luc. 11 : 5; En een dienstknecht des Heren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren en die de kwaden kan verdragen, 2 Tim. 2 : 24).

b. dat de weigering van Ds. Loopstra om zich aan een gemaakte afspraak te houden nadat de kerkeraad erin had toegestemd, dat de brs kerkeraadsliden voldeden aan een onbillijke eis van Ds Loopstra om hun bezwaren op schrift te stellen en dat op de vergadering van 10 Juli de afspraak werd gemaakt om na een pauze van twee uur de vergadering voort te zetten en Ds Loopstra de bezwaren tegen zijn preek zou behandelen en Ds Loopstra toen geprikkeld door uitlatingen van enkele brs, nadat de vergadering was geschorst, geweigerd heeft om verder mee te werken

aan de gemaakte afspraak, in strijd is met het 3e, 5e en 9e gebod. (Ps. 15 : 4: Heeft hij tot zijn schade gezworen, evenwel verandert hij niet; Matth. 5 : 37: Uw ja zij ja, en uw neen, neen, alwat boven dezelve is is uit de duivel.)

c. dat Ds. Loopstra herhaalde malen verklaard heeft op de kerkeraadsvergadering aan de uitvoering van het kerkeraadbesluit van 4 April niet te kunnen meewerken, zonder aan te tonen dat genoemd besluit in strijd is met Schrift en belijdenis of tegen genoemd besluit te appelleren bij de classis (dit is in strijd met het 5e gebod en met art. 31 K.O.).

d. dat de reactie van Ds Loopstra op de vermaningen van de kerkeraad nl. zijn stellen van een aantal vragen en het maken van een aantal opmerkingen, welke niet inhielden om zich te rechtvaardigen op grond van Schrift en belijdenis, maar veeleer een poging om van een aangeklaagde aanklager te worden, getuigt van de zonde van onboetvaardigheid.

e. Dat de inhoud van bovenvermelde vragen en opmerkingen van Ds Loopstra van dien aard is, dat de kerkeraad met recht twijfelt aan de vereiste kennis en inzicht bij Ds Loopstra, die van een predikant mag worden verwacht en de conclusie wettigt, dat Ds Loopstra onbekwaam is om zijn ambtswerk in de gemeente uit te oefenen, als omschreven in het formulier van bevestiging van Dienaren des Woords en de Heilige Schrift, met name in Tim. en Titus. (Tit. 1 : 7—9: Want een opziener moet zijn onberispelijk, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet geneigd tot toornigheid, niet geneigd tot de wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker, maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuis, die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij machtig zij beide om te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te weerleggen; 2 Tim. 2 : 24—26. En een dienstknecht des Heren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren en die de kwaden kan verdragen, met zachtmoedigheid onderwijzende degenen die tegenstaan, of hun God te eniger tijd bekering gave tot erkenning der waarheid, en zij wederom ontwaken mochten uit de strik des duivels onder welke zij gevangen waren tot zijn wil.).

spreekt met grote droefheid uit:

dat Ds Loopstra dient te worden geschorst in de uitoefening van zijn ambtswerkzaamheden.

en besluit:

op grond van bovengenoemde constatering, overwegingen en uitspraak zich volgens de K.O. te wenden tot de kerkeraad van de naastgelegen gemeente, ten einde haar oordeel te vernemen en voort te kunnen gaan in deze tuchtzaak, tenzij, wat de Heer der Kerk genadiglijk gève, Ds Loopstra zich nog bekere van zijn zonden.

B. De kerkeraad van Hamilton vergaderde met die van Burlington op Dinsdag 9 en Donderdag 11 Juli. Op de laatste vergadering werd namens de raad van Burlington als zijn oordeel voorgelezen:

“Met grote blijdschap kan ik u mededelen, dat de kerkeraad van Burlington, door u aangezocht, mede te werken aan het schorsen van uw predikant Ds W. L., spontaan tot een eenstemmig oordeel is gekomen.

Eveneens met grote blijdschap kan ik u mededelen, dat het oordeel is, dat geen der door u aangevoerde gronden, hetzij afzonderlijk, hetzij gemeenschappelijk Uw predikant naar luid van de kerkenorde terecht beschuldigen van “grove openbare zonden, die der kerk schandelijk, of ook

bij de overheid strafwaardig zijn" (art. 79) en in het algemeen van een der zonden, genoemd in art. 80 K.O., "die de bedrijver voor de wereld eerloos maken en in een ander gemeen lidmaat der kerk der afsnijding waardig zouden gerekend worden".

Temeer konden uw gronden ons daarvan niet overtuigen, omdat in de formulering daarvan U zich beperkt hebt tot een zuiver formele beschrijving van de door U genoemde "ongehoorzaamheid", welke formulering ons niet ervan heeft kunnen overtuigen, dat Uw predikant onschriftuurlijke doeleinden nastreefde.

Wel heeft de kerkeraad gemend met droefheid te moeten constateren, dat dit gegroeid is uit een wederzijds gebrek aan Christelijk vertrouwen en hartelijke samenwerking voor de zaak van Jezus Christus in de boezem van de kerkeraad.

Daarom dringt hij er met broederlijke zin en ten krachtigste bij U op aan, om wederzijds met ootmoedigheid bekleed, elkander te zoeken, om de liefde van Christus. De kerkeraad wil daarbij wijzen op de mogelijkheid om U daarbij te voorzien van de bijstand van kerkvisitatie. De kerkeraad wil gaarne zo spoedig mogelijk U de nadere formulering van de gronden van dit oordeel doen toekomen, maar acht het onmogelijk reeds vanavond alles samen te vatten wat resultaat is geworden van Uw breedvoerig ingaan op al onze vragen en toelichting". (Publicatie deel C, blz. 51)

C. Dit oordeel werd Vrijdag 12 Juli schriftelijk aan de kerkeraad van Hamilton medegedeeld. De brief begon: "Hierbij zend ik u de voorlopige verklaring van de kerkeraad van Burlington, die Ds G. VanDooren u gisteravond op onze gemeenschappelijke vergadering voorlas".

Dan volgt het oordeel. (Publicatie deel C, blz. 51)

D. Deze brief diende op de vergadering van de kerkeraad van Hamilton op 12 Juli 1957. Op deze vergadering viel het besluit Ds Loopstra voorlopig te schorsen.

"De kerkeraad gehoord hebbende de uitspraak van de kerkeraad van de kerk van Burlington van 11 Juli, waarin zij in geen enkel punt overeenstemt met het oordeel dat de kerkeraad van Hamilton had uitgesproken in haar vergadering van Maandag 8 Juli, spreekt met droefheid uit, dat, daar de kerkeraad van Burlington haar uitspraak niet liet vergezeld gaan van de gronden waarop dit besluit was genomen, zij de kerkeraad niet heeft kunnen overtuigen dat de beschuldigingen t.a.v. Ds L. ten onrechte waren uitgesproken, waardoor de kerkeraad zich genoodzaakt ziet Ds L. met ingang van heden voorlopig te schorsen in zijn ambtsdienst op grond van zonden tegen het 3e, 5e en 9e gebod van de Wet des Heeren en art. 31 K.O.; tenminste tot de kerkeraad van Burlington ons de gronden van haar besluit heeft doen toekomen en de kerkeraad gelegenheid heeft gehad deze gronden te overwegen, tenzij, wat de Heere geve, Ds L. zich voor die tijd bekeert van zijn zonden". (Publicatie deel C, blz. 52/53)

II. Van Hamilton (Kr) tot Fergus (Cl). 12--18 Juli 1957.

A. Ds Loopstra beriep zich op de classis, die Donderdag 18 Juli te Fergus werd gehouden. Hij was van mening, dat deze schorsing in strijd was met art. 79 K.O., omdat zij was geschied tegen het voorgaand oordeel van de kerkeraad van de genabuurde gemeente in en dat daardoor de rechtspositie van de dienaar des Woords was aangetast.

Vervolgens bracht hij bezwaar in tegen de gronden waarop de kerkeraad had uitgesproken dat hij diende te worden geschorst.

De classis sprak uit:

1. De classis kennis genomen hebbende van deel 1 van het gravamen van Ds W. Loopstra,

overwegende:

a. De deze voorlopige schorsing is geschied tegen het voorgaand oordeel van de genabuurde kerkeraad in en daarom in strijd is met art. 79 K.O.

b. Dat art. 79 onder meer bedoelt de rechtspositie van de ambtsdragers veilig te stellen, maar de schorsing van zijn dienaar des Woords door de raad van Hamilton op eigen gezag deze rechtspositie heeft aangetast.

c. Dat door deze wijze van schorsing de kerkeraad van Hamilton het recht in eigen hand heeft genomen.

spreekt uit:

dat deze schorsing onwettig en onrechtvaardig is en terstond dient te worden opgeheven.

2. De classis kennis genomen hebbende van de gronden in het schorsingsbesluit van de kerkeraad van Hamilton, d.d. 12 Juli 1957, gehoord hebbende de toelichting van de kerkeraad van Hamilton, d.d. 12 Juli 1957, gehoord hebbende de toelichting van de afgevaardigden van de kerkeraden van Hamilton en Burlington en van Ds. W. Loopstra,

van oordeel:

a. Dat niet het bewijs geleverd is van grove openbare zonde tegen het derde, vijfde en negende gebod van de wet des Heeren en art. 31 K.O.

b. Dat de in de schorsingsacte genoemde gronden noch ieder afzonderlijk, noch gezamenlijk Ds W. Loopstra schorsenswaardig maken naar art. 79 en 80 K.O.

spreekt uit:

a. Dat de kerkeraad van Hamilton door Ds Loopstra te schorsen zich zwaar heeft misgaan tegenover zijn dienaar des Woords en in hem tegen diens Zender.

b. Dat mitsdien de kerkeraad onverwijld deze schorsing dient op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen.

B. Appél van de raad van de First Canadian Reformed Church of Hamilton tegen uitspraak van de classis van Fergus.

De raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton verzoekt nu Uw vergadering uit te spreken, dat deze uitspraak te haastig en ten onrechte is geschied.

1. Voor het "te haastig" voert hij aan, dat in de bespreking op de classis wel werd gezegd, dat een voorlopige schorsing in een noodsituatie mogelijk was, maar door de classis niet eerst werd onderzocht of er een noodsituatie was en dat zij derhalve, blijkens haar uitspraak, bij voorbaat ervan was uitgegaan, dat er geen noodsituatie was, (blz. 2 bezwaarschrift).

2. Voor het "ten onrechte" voert hij aan: De kerkeraad van Hamilton heeft wel uitgesproken dat Ds Loopstra schorsenswaardig was, maar heeft nooit schorsing naar art. 79 K.O. over hem uitgesproken. En hangende de procedure heeft de kerkeraad een voorlopige schorsing moeten uitspreken, inhoudende een preekverbod, gedrongen door de nood van het moment. (blz. 2/3).

ad 1. De vraag is, of de classis inderdaad eerst had moeten onderzoeken of er een noodsituatie was in de gemeente van Hamilton, die deze voorlopige schorsing zou rechtvaardigen. Uw commissie antwoordt hierop met een beslist neen. Zij is evenals de classis van Fergus van oordeel, dat deze voorlopige schorsing in strijd is met art. 79 K.O. Om deze reden behoefde

dat onderzoek niet te geschieden. Art. 79 spreekt niet van een voorlopige schorsing, doch spreekt alleen van de zgn. disciplinaire schorsing door het oordeel van de eigen kerkeraad en die van de naastgelegen gemeente. Een andere schorsing kent de kerkenorde niet.

Uw commissie wil de mogelijkheid van een voorlopige schorsing van een ambtsdrager niet ontkennen. Maar daarvan kan alleen sprake zijn, wanneer de kerkerad van oordeel is, dat er aan zijn ambtsbediening onmiddellijk een einde moet komen en er geen mogelijkheid is terstond de raad van de naaste gemeente te vergaderen, om diens oordeel te vernemen. Doch het contact met die kerkeraad moet dan ook zo spoedig mogelijk worden gezocht. En dan gaat art. 79 onmiddellijk in werking. En het is dan van tweeën één. Of het oordeel van de naaste kerkeraad stemt overeen met dat van de voorlopig geschorst hebbende, waardoor de voorlopige schorsing overgaat in de disciplinaire. Of de naaste kerkeraad oordeelt dat de betrokken ambtsdrager niet schorsenswaardig is. De disciplinaire schorsing kan niet voltrokken worden en de voorlopige moet worden opgeheven.

Art. 79 zegt toch duidelijk, dat een ambtsdrager alleen kan worden geschorst door het voorgaand oordeel van beide kerkeraden.

Het is jammer, dat de kerkeraad van Hamilton toen niet ingezien heeft, dat de mogelijkheid van het voorlopig schorsen er alleen was in de tijd tussen het ogenblik dat hij uitsprak dat de betrokken ambtsdrager diende te worden geschorst en het moment, dat hij het oordeel van de raad van Burlington vernam. In die tijd was hij bevoegd, na te gaan of de ambtsdrager in de bediening van zijn ambt kon worden gehandhaafd totdat de naaste kerkeraad zijn oordeel bekend maakte of dat de overtredingen van die aard waren, dat de ambtsdrager geen ogenblik langer in de bediening kon blijven. Van die bevoegdheid heeft de kerkeraad van Hamilton geen gebruik gemaakt. Wel werd door hem verklaard: de broeder dient geschorst te worden. En toen met de raad van Burlington werd vergaderd om diens oordeel te vernemen, had de raad van Hamilton zich ten volle te houden aan de regel van art. 79 K.O., en moeten bedenken, dat op dat moment de ambtsdrager alleen kon worden geschorst, indien de raad van Burlington zou instemmen met het oordeel van de raad van Hamilton. En de opmerking, dat de raad van Hamilton slechts voorlopig schorste en niet bedoelde naar art. 79 K.O. te schorsen gaat in het geheel niet op. Een voorlopige schorsing is ook een schorsing in de ambtsdienst. En volgens art. 79 K.O. kan een ambtsdrager niet in zijn dienst worden geschorst als de naaste kerkeraad oordeelt, dat daar geen gronden voor aanwezig zijn.

De classis Fegrus heeft haar besluiten dus niet te haastig genomen. Ze behoefde niet te onderzoeken of er een noodsituatie was of niet. De weg naar de naaste kerkeraad was al ingeslagen. Het einde van die weg was al bereikt. De classis had slechts antwoord te geven op de vraag of naar art. 79 was gehandeld.

Dat houdt ook in, dat oordeel 1a niet als onjuist is af te wijzen. De classis moest wel constateren, dat deze voorlopige schorsing was geschied tegen het voorlopig oordeel van de genabuurde kerkeraad in en daarom in strijd was met art. 79 K.O.

De raad van de First Canadian Reformed Church voert verscheidene argumenten aan ter rechtvaardiging van deze voorlopige schorsing. Uw commissie wil er op wijzen, dat ze niet terzake doen alleen al om het feit, dat in dit geval in strijd met de kerkenordening is gehandeld.

Niettemin wil uw commissie enige opmerkingen erbij plaatsen. U vindt

die argumenten in het bezwaarschrift blz. 2, laatste alinea a) en blz. 3 b) tot 1).

argument a—f.

De kerkeraad van Hamilton had in zijn vergadering van 8 Juli al met grote droefheid uitgesproken, dat Ds Loopstra in de uitoefening van zijn ambtswerkzaamheden diende te worden geschorst. Met die uitspraak was hij naar de genabuurde kerkeraad gegaan. Deze had een voorlopige verklaring gezonden. Een definitieve verklaring zou nog volgen. Vanwege het ontbreken van de definitieve uitspraak van Burlington kon de raad van Hamilton moeilijk zijn standpunt wijzigen. De raad kwam toen te staan voor de vraag, of de predikant de e.v. Zondag wel in de dienst des Woords en der gebeden kon voorgaan. Daarop moest hij wel ontkennend antwoorden, gezien ook de preken van de laatste twee Zondagen, door de betrokken predikant gehouden.

Uw commissie merkt op: De brief van de raad van Burlington d.d. 12 Juli begon wel met: "Hierbij zend ik u de voorlopige verklaring van de kerkeraad van Burlington... (zie hierboven I par. C). Doch uit het oordeel zelf blijkt zonneklaar, dat dit voorlopig niet moet worden opgevat in de zin van: Dit is slechts een voorlopige verklaring, die na nadere overwegingen door ons nog gewijzigd kan worden, maar in de zin van: voorlopig sturen wij u onze verklaring alvast, de gronden hiervoor volgen zo spoedig mogelijk. En uit de inhoud van deze toegezonden verklaring blijkt ook zeer duidelijk, dat het oordeel van de raad van Burlington een beslist, definitief oordeel was. En daar had de raad van Hamilton zich aan moeten houden, door overeenkomstig art. 79 K.O. niet tot schorsen van de predikant over te gaan. Niet de nog te ontvangen argumenten, maar het reeds ontvangen zijnde oordeel was beslissend. Natuurlijk behoefde de raad van Hamilton zijn standpunt niet op grond van het oordeel van de raad van Burlington te wijzigen. Dat werd van hem ook niet gevraagd.

Hij had nu het recht en de gelegenheid zich tot de eerstvolgende, eventueel vroeger bijeen te roepen classis te wenden. Uw commissie concludeert: de argumenten a—f gaan ook om hun inhoud niet op.

argument g—h.

De kerkeraad van Hamilton had br Laven in de bediening van zijn ambt voorlopig geschorst tegen het oordeel van de raad van Burlington in. De classis van 7 Maart 1956, -- het bezwaarschrift dateert deze classis ten onrechte op 4 April 1956 -- te Watford gehouden sprak uit dat deze voorlopige schorsing terecht was geschied. In de voorlopige schorsing van Ds Loopstra tegen het oordeel van de raad van Burlington in is de raad van Hamilton opgetreden overeenkomstig zijn handelen in de zaak Laven en overeenkomstig de uitspraak van de classis van 7 Maart 1956, waarin zulk een voorlopige schorsing werd geacht terecht te zijn geschied.

U commissie merkt op: de classis van 7 Maart 1956 had moeten uitspreken, dat de voorlopige schorsing van br Laven onwettig, wijl in strijd met art. 79 K.O. was geschied en om die reden alleen al diende te worden opgeheven. Deze uitspraak was zondig, zijnde in strijd met de door de kerken aanvaarde regelingen voor het interkerkelijk samenleven. En ook al is het zeer te betreuren, dat de uitspraak van de classis Watford niet door een volgende classis was vervallen verklaard voordat de kerkeraad van Hamilton overwoog, of Ds Loopstra al of niet voorlopig te schorsen was, niettemin mocht de kerkeraad an Hamilton niet naar deze uitspraak handelen.

Ook om hun inhoud moeten argumenten g en h worden afgewezen.

argumenten i—k.

De raad van de First Canadian Reformed Church beroept zich ook op uitspraken van prof. H. Bouwman en Ds. Joh. Jansen. Deze auteurs schrijven in de aangehaalde werken, dat voorlopig schorsen van een ambtsdrager gewettigd kan zijn.

Uw commissie merkt op, reeds gezegd te hebben, dat een voorlopige schorsing door de kerkeraad van eigen-gemeente-alleen gewettigd kan zijn, maar dan slechts in de tijd voordat met de naaste kerkeraad vergaderd kan worden. Ze leest dit ook bij prof. Bouwman in zijn "Gereformeerd Kerkrecht" 1934, II blz. 662. Hij schrijft nl. "De kerkeraad kan genoodzaakt zijn zelf, zonder de genabuurde kerkeraad op te roepen, voorlopig iemand te schorsen. Plotseling kan iets geschieden of openbaar worden, waar de kerkeraad, in afwachting van nader onderzoek, gedrongen wordt voorlopig maatregelen te nemen". Hij voegt er evenwel onmiddellijk aan toe: "Maar verder dan tot deze voorlopige schorsing gaat de kerkeraad met de ambtsdragers niet, daarvoor roept hij de genabuurde kerk te hulp". Uit dit citaat blijkt duidelijk, dat naar het oordeel van deze auteur een voorlopige schorsing van een ambtsdrager wel gewettigd kan wezen maar dan voordat de genabuurde kerk te hulp is geroepen.

Ds. Joh. Jansen is in zijn "Korte verklaring van de Kerkenordening" 2e druk, — zie aanhaling in bijlage 2, — ook van oordeel dat in sommige gevallen tot een voorlopig schorsen van een dienaar des Woords moet worden overgegaan. Maar ook hij plaatst de mogelijkheid daarvan voor de vergadering met de genabuurde kerkeraad. Hij schrijft in deze aanhaling: "Daarna moet dan zo spoedig mogelijk een naburige kerkeraad verzocht worden, om mede te oordelen of de "voorlopige schorsing" al of niet in "disciplinaire schorsing" moet overgaan, want deze mag alleen "door voorgaand oordeel des kerkeraad's derzelve en der naastgelegene gemeente geschieden".

Ds. Jansen is dus eveneens van oordeel, dat een voorlopige schorsing alleen kan geschieden voor de vergadering met de genabuurde kerkeraad. Op die vergadering wordt beslist of de voorlopige schorsing al of niet in de disciplinaire kan overgaan. Op deze aanhaling volgt logischerwijze, dat volgens Ds Jansen de voorlopige schorsing dient opgeheven te worden indien naar het oordeel van de naburige kerkeraad niet tot het disciplinair schorsen overeenkomstig art. 79 K.O. mag worden overgegaan.

Ook om hun inhoud dienen de argumenten i en k verworpen te worden.

Over de aanhaling uit "De Kerkelijke tucht" van Ds Joh. Jansen kan uw commissie niet oordelen, omdat dit werk haar niet ter beschikking staat, zodat het haar niet mogelijk is dit citaat te controleren en na te gaan, in welk verband dit is geschreven.

argument i.

De kerkeraad van Hamilton verkeerde in een noodpositie. Hij had nu eenmaal uitgesproken, dat Ds Loopstra schorsingswaardig was. Kon hij hem nu de e.v. Zondag laten voorgaan? Dat kan de kerkeraad toch niet verantwoorden?

Uw commissie merkt op: uiteraard was de situatie wel erg moeilijk voor de kerkeraad. Dat kan, gezien de uitspraak, niemand ontkennen. En uw commissie denkt er niet aan, deze moeilijkheid gering te achten. Maar ze ontkent ten stelligste, dat de kerkeraad in een noodpositie was geraakt en daarom wel tot het voorlopig schorsen moest overgaan. De kerk van Hamilton had immers de kerkenordening, derhalve ook art. 79, aanvaard

als regelingen voor het interkerkelijk samenleven. Door het verband met de andere kerken aan te gaan heeft ze voor het aangezicht des Heren "ja" gezegd op deze kerkenorde, mitsdien ook op art. 79 K.O. En de Here zegt: "Laat het ja, dat gij zegt, ja zijn", Matth. 5: 37. Dit woord des Heren heeft de kerkeraad van Hamilton zelf scherp voor zijn aandacht gehad in die dagen blijkens de tweede overweging, door hem ten grondslag gelegd aan de uitspraak, dat Ds Loopstra diende geschorst te worden. Had de kerkeraad maar naar dit woord gehandeld en dientengevolge zijn trouw bewezen aan de kerkenordering, inclusief art. 79 K.O., dan was het voor de kerkeraad wel moeilijk geworden, maar er was dan voor hem geen noodsituatie ontstaan. Hij had dan de weigering van Ds Loopstra, het verzoek om niet te preken in overweging te nemen, voor zijn verantwoordelijkheid kunnen laten, in de wetenschap dat hij, de kerkeraad, op zijn standpunt voor zijn deel had gedaan wat hij meende te moeten doen, om dan gerust de weg naar de e.v. classis te gaan, bezwaard, inderdaad, maar toch ook getroost, omdat hij naar het woord van onze Helland zijn "ja" op de kerkenordering "ja" had laten zijn.

Ook om zijn inhoud is argument 1 terzijde te stellen.

3. De raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton brengt ook bezwaar in tegen overweging Ib van de uitspraak van de classis Fergus 18 Juli 1957.

Deze luidt: "Dat art. 79 K.O. onder meer bedoelt de rechtspositie van de ambtsdragers veilig te stellen, maar de schorsing van zijn Dienaar des Woords door de raad van Hamilton op eigen gezag deze rechtspositie heeft aangetast".

Het eerste bezwaar is: De kerkeraad van Hamilton heeft **niet op eigen gezag de rechtspositie** van haar dienaar des Woords aangetast. De classis is te haastig geweest. Daardoor was er voor de kerkeraad in het geheel geen tijd en gelegenheid geweest om met een gedegen appèl zich tot de classis te wenden. Want pas op de avond voor de classis kwam de definitieve verklaring van de raad van Burlington binnen. (Bezwaarschr. 3/4)

Uw commissie merkt op: ter afwijzing van het in de laatste zin genoemde heeft ze hierboven genoeg gezegd.

Vervolgens: De zich bij u beklagende vergadering moet niet de classis van Fergus maar de kerkeraad van Hamilton te grote haast verwijten. Deze voltrok een handeling, waartoe hij op dat moment naar luik van de kerkenordering niet gerechtigd was.

Het tweede bezwaar is: Door de **voorlopige** schorsing, m.a.w. door het voorlopig zijn van de schorsing was de rechtspositie van de predikant niet aangetast. Zulk een handeling kon de procedure in genen dele beïnvloeden. "Immers" aldus wordt gezegd, "stel dat B., voorts classis en ook synode het oordeel van H. betreffende de schorsingswaardigheid van Ds L. niet zouden hebben gedeeld, dan zou H. slechts tot de schorsing naar art. 79 hebben kunnen overgaan wanneer H. zich zou hebben losgemaakt van het verband".

Uw commissie merkt op: Dit betoog zou bewijskracht hebben, indien het de kerkeraad van Hamilton geoorloofd was geweest tegen het oordeel van de kerkeraad van Burlington in tot die voorlopige schorsing over te gaan. Dat dit niet het geval is, is hiervoor al genoegzaam bewezen. Daardoor is ook de krachteloosheid van dit argument aangewezen.

Uw commissie is dan ook tot de conclusie gekomen, dat deze twee bezwaren ongegrond zijn en dat overweging Ib van de uitspraak van de classis Fergus juist is.

4. Ook tegen overweging Ic van de uitspraak van de classis Fergus wordt bezwaar ingebracht.

Deze overweging luidt: "Dat door deze wijze van schorsing de kerkeraad van Hamilton het recht in eigen hand heeft genomen".

Het eerste bezwaar hiertegen is, dat "de classis hier niet recht onderscheidt tussen voorlopige schorsing in noodsituatie en schorsing volgens art. 79 K.O."

Uw commissie merkt op: De classis heeft terecht gezegd, dat van een voorlopige schorsing nadat de genabuurde kerkeraad zijn oordeel heeft uitgesproken, geen sprake kan zijn, omdat dan alleen een schorsing door het oordeel van beide kerkeraden gewettigd is. Over het al of niet aanwezig zijn van een noodsituatie heeft uw commissie h.i. voldoende gezegd. Dit bezwaar moet dus ongegrond worden geacht.

Het tweede bezwaar is, dat een kerkeraad het recht bezit in een noodsituatie te handelen als geschied is, omdat niet alleen de dienaar des Woords doch ook de gemeente een rechtspositie (in het regeerlichaam: de kerkeraad) heeft, haar van Christuswege gegeven.

Uw commissie merkt op: Terecht is opgemerkt, dat ook de gemeente een rechtspositie heeft. Ze voegt er aan toe: niet alleen in de kerkeraad, alsof de rechten van een gemeente samenvallen met die van een kerkeraad, indien het anders is bedoeld. — het tussen haakjes geplaatste is uw commissie niet bepaald duidelijk, — alsof de gemeente haar rechten alleen maar kan laten gelden en uitoefenen in en door de kerkeraad. De gemeente heeft ook haar rechten op de getrouwe dienst van de ambtsdragers, op een goede leiding van de kerkeraad en op diens trouw aan de kerkenordering. En dat recht van de gemeente van Hamilton is door haar kerkeraad diep gekrenkt door deze voorlopige schorsing van haar predikant. Ze had er recht op, dat de kerkeraad in het oordeel van de raad van Burlington had berust en met een wel gefundeerd bezwaar tegen dit oordeel zich tot de e.v. classis had gewend. En door de wacht te betrekken bij de rechtspositie van de dienaar des Woords overeenkomstig art. 79 K.O. heeft de classis Fergus bewezen ook de rechten van de betrokken gemeente te cren. Indien classes en synoden zulk schorsen zouden goedkeuren, dan is het hek van de dam. Dan kan elke kerkeraad zich ontdoen van een ambtsdrager die hem niet langer zint, hoewel de gemeente van Christuswege haar recht op de diensten van deze ambtsdrager blijft hebben, omdat de Here der kerk hem vanwege zijn trouw in zijn dienst niet geschorst wil hebben.

Ook dit bezwaar gaat niet op. En door deze wijze van schorsen heeft de kerkeraad van Hamilton het recht in eigen handen genomen, gelijk de classis Ferguson terecht heeft opgemerkt, en dientengevolge groot onrecht aangedaan niet alleen aan de dienaar des Woords maar ook aan de gemeente.

5. Op grond van de bovenvermelde bezwaren brengt nu de raad van de First Canadian Reformed Church bezwaren in tegen de uitspraak van de classis Fergus: "dat deze schorsing onwettig en onrechtvaardig is en terstond dient te worden opgeheven".

a. Hij brengt bezwaar in tegen de aanduiding "onwettig". Hij meent door de door hem ingebrachte bezwaren de onjuistheid hiervan bewezen te hebben. (Bezw.schr. blz. 4)

Uw commissie merkt op: ze heeft de onhoudbaarheid van deze bezwaren aangewezen. Ze heeft ook aangetoond, dat de classis Fergus terecht heeft

verklaard, dat deze schorsing in strijd is met art. 79 K.O. en derhalve onwettig is. Daarom dient het bezwaar tegen de aanduiding "onwettig" te worden afgewezen.

b. Hij brengt bezwaar in tegen de aanduiding "onrechtvaardig".

In deze aanduiding is z.i. door de classis Fergus vooruitgegrepen op haar tweede uitspraak, waarin zij de schorsingsgronden als ongenoegzaam afwijst. "Want", zo vervolgt de kerkeraad, "wanneer daar staat 'onwettig en onrechtvaardig' (zie Publicatie deel C, blz. 61) dan slaat 'onwettig' op het door de classis vermeende ingaan van de handeling van H. tegen de orde der Kerken, terwijl 'onrechtvaardig' (betekent volgens Kramers Nederl. woordenboek: "onbillijk", "oneerlijk") wijst op ondeugdelijke gronden en beweegredenen, en dus de zaak van het 2e gedeelte van het classisbesluit reeds betreft". (Bezwaarschr. blz. 5)

Uw commissie merkt op, dat dit argument haar zeer ver gezocht lijkt. Indien onwettig, tegen de orde der kerken gehandeld wordt, dan wordt er ook onrechtvaardig gehandeld. Door deze onwettige schorsing is Ds Loopstra, de gemeente van Hamilton, de raad van Burlington, ja alle kerken onrecht aangedaan. Ook dit bezwaar houdt geen steek.

Op grond van wat in par. B van dit hoofdstuk is vermeld besluit uw commissie dat door de raad van de First Can. Ref. Church te Hamilton geen wettige bezwaren tegen uitspraak I van de classis Fergus zijn ingebracht.

C. Bezwaar van Br E. Schilder tegen uitspraak I van de classis Fergus.

Het bezwaar luidt: "De classis heeft ten onrechte de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra veroordeeld als zijnde in strijd met art. 79 K.O.

1. Welke classis?

Hier stuitte uw commissie al dadelijk op een moeilijkheid. Tegen de uitspraak van welke classis richt zich dit bezwaar nu. Twee classes hebben verklaard, dat deze schorsing in strijd was met art. 79 K.O., nl. die van Fergus 18 Juli 1957 en die van Hamilton 24 Juli 1957.

Uw commissie heeft dit bezwaar overwogen als gericht tegen uitspraak I van de classis Fergus. Ze heeft dat gedaan op de volgende gronden:

a. Deze classis van 18 Juli was de eerste classis, die verklaarde, dat deze schorsing geschiedde in strijd met art. 79 K.O. Moeten br Schilder's bezwaren tegen deze uitspraak als juist worden overgenomen, dan brengt dat met zich, dat ook de desbetreffende uitspraak van de classis Hamilton afgewezen wordt.

b. In overweging a3 wordt de classis Fergus door vermelding van de datum 18 Juli 1956 (lees 1957) genoemd.

2. Welke bezwaren?

a. In de zaak Laven heeft de classis van 4 April 1956 (lees: de classis van 7 Maart 1956, nl. de classis gehouden te Watford) uitgesproken, dat de voorlopige schorsing terecht was geschied. Deze voorlopige schorsing was ook zonder medewerking van de raad van Burlington, — de naaste kerkeraad, — gebeurd.

Daarmee heeft de classis tot geldend recht gemaakt, aldus de K.O. uitbreidende dat een voorlopige schorsing zonder medewerking van een genabuurde kerkeraad mogelijk is. Ook de kerkenorde zelf is een besluit van een kerkelijke vergadering en kan dus zeker uitgebreid worden door een andere kerkelijke vergadering.

b. De kerkeraad van Hamilton hield zich aan een vroeger door de classis uitgestippelde lijn wat te doen als de genabuurde kerkeraad geen mede-

werking verleent, namelijk om voorlopig te schorsen. Het getuigt opnieuw van gebrek aan verantwoordelijkheidsbesef als een classis (18 Juli 1957) zo snel een kerkeraad om zulk een handeling veroordeelt.

c. De classis heeft geen rekening gehouden met de inlichtingen van de kerkeraad, dat slechts een preekverbod bedoeld werd en dat **niet op grond van art. 79 K.O.** geschorst was.

3. Opmerkingen van uw commissie.

ad a. Een besluit van een kerkelijke vergadering is alszodanig geen uitbreiding van de kerkenorde. Een classis mag de kerkenorde niet uitbreiden. Een synode is daartoe alleen bevoegd. Zij is de meeste vergadering. (vgl. art. 87 K.O.)

Door de uitspraak van de classis Watford, 7-3-'56 is geen geldend recht gemaakt. Deze uitspraak is geen norm, waarnaar nu alle volgende classes hadden te oordelen en uitspraken te doen betreffende andere gevallen van een voorlopige schorsing van een ambtsdrager tegen het voorgaande oordeel van de naburige kerkeraad in. Elke classis heeft elk geval weer te toetsen aan de kerkenordering, die door geen classis mag worden veranderd of uitgebreid.

ad b. We mogen zeker niet uitgaan van de praemisse, dat een kerkelijk besluit alleen geldig is als het bewezen is juist te zijn. Dat besluit van de classis Watford bleef geldig totdat het vervallen verklaard zou worden. Ieder moest het voor vast en bondig houden, tenzij hij het bewijzen kon te strijden tegen Gods Woord of de kerkenordering. Maar het geldend zijn van dit besluit is er dan alleen met betrekking tot de positie van br Laven in de kerk. Wel is het zeer te betreuren, dat dit besluit niet was vervallen verklaard. Niettemin, de classis Fergus had de voorlopige schorsing van Ds Loopstra te toetsen aan de kerkenordering en niet aan de besluiten van vorige classes.

ad c. Een preekverbod is ook een schorsing in de ambtsdienst. Dat de kerkeraad niet bedoelde op grond van art. 79 K.O. te schorsen is duidelijk. Maar nadat de genabuurde kerkeraad zijn oordeel heeft uitgesproken is alleen schorsen overeenkomstig dit artikel mogelijk. Een voorlopige schorsing **dan**, ook al is het een preekverbod, is alszodanig onwettig, zijnde in strijd met artikel 79 K.O.

Tenslotte zij hier opgemerkt, dat door de kerkeraad van Hamilton niet is meegedeeld aan de classis Fergus, dat slechts een preekverbod bedoeld werd.

D. Antwoord aan de First Canadian Reformed Church te Hamilton.

Uw commissie stelt u voor aan de First Canadian Reformed Church te Hamilton het volgende te antwoorden:

II. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak I van de classis der Canadian Reformed Churches in Oost Canada 18 Juli 1957 te Fergus gehouden, n.l. "dat deze schorsing onwettig en onrechtvaardig is en terstond dient te worden opgeheven" te haastig en ten onrechte is geschied.

De synode overweegt:

1. Dat deze voorlopige schorsing geschiedde nadat de kerkeraad van de naastgelegen gemeente als zijn oordeel had uitgesproken, dat op de hem ter toetsing voorgelegde gronden Ds Loopstra niet schorsenswaardig was.

2. Deze voorlopige schorsing geschiedde in strijd met art. 79 K.O., welke zegt, dat ambtsdragers zullen geschorst worden door voorgaand oordeel des kerkerads derzelve en der naastgelegen gemeente.

3. De classis had daarom niet de roeping eerst te onderzoeken of de kerkeraad van Hamilton in een noodsituatie verkeerde. Zij had de roeping dadelijk te constateren, dat deze schorsing in strijd met art. art. 79 K.O. was geschied.

4. De kerkeraad van Hamilton mag bedoeld hebben geen schorsing naar art. 79 K.O. uit te spreken, niettemin heeft hij in strijd met dit artikel van de kerkenordening gehandeld door tot voorlopige schorsing van de predikant over te gaan, nadat de raad van de naastgelegen gemeente had goedgeoordeeld, dat Ds. Loopstra niet geschorst mocht worden.

5. Artikel 79 K.O. heeft voorgeschreven, dat de ambtsdragers zullen worden geschorst door het oordeel van de elgen en de naaste kerkeraad om een rechtvaardige tuchtöfening over ambtsdragers zoveel mogelijk te waarborgen.

6. De classis heeft daarom terecht opgemerkt:

a. dat art. 79 K.O. onder meer bedoelt de rechtspositie van de ambtsdragers veilig te stellen.

b. dat de kerkeraad van Hamilton door deze schorsing de rechtspositie van de ambtsdragers in de kerk heeft aangetast.

c. dat de kerkeraad van Hamilton door deze wijze van schorsen het recht in eigen handen heeft genomen.

7. Het gebruiken van het woord "onrechtvaardig" in de uitspraak van de classis is alszodanig geen vooruitgrijpen op de afwijzing van de schorsingsgronden in uitspraak II van deze classis, omdat door deze onwettige schorsing het recht des Heren op de trouw van de kerk van Hamilton aan de ook door haar aanvaarde kerkenordening is verloochend.

Dit alles overwegende concludeert de synode:

Uitspraak I van de classis Fergus 18 Juli 1957 is niet te haastig geschied.

Uitspraak I van de classis Fergus 18 Juli 1957 is terecht geschied, weshalve de synode besluit:

aan dit verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton niet te voldoen.

E. Antwoord aan broeder E. Schilder op zijn bezwaar tegen uitspraak I van de classis Fergus.

II. Voorts stelt uw commissie u voor de volgende uitspraken te doen:

De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder, luidende:

"De classis heeft ten onrechte de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra veroordeeld als zijnde in strijd met artikel 79 K.O."

Zij constateert:

dat blijkens overweging a3 dit bezwaar zich richt tegen uitspraak I van de classis Fergus 18 Juli 1957.

Zij overweegt:

1. Artikel 87 K.O. zegt:

a. Het ligt alleen in de bevoegdheid van de synode de kerkenordening te veranderen, te vermeerderen of te verminderen.

b. Een classis heeft deze bevoegdheden niet. Zij zal de kerkenordening

naarstig onderhouden, totdat anders van een Generale Synode verordend wordt.

2. Daarom was het besluit van de classis van de kerken in Oost Canada 7 Maar 1956 te Watford gehouden, waardoor de schorsing van br P. Laven, die tegen het voorgaand oordeel van de kerkeraad van de naastgelegen gemeente in was geschied, was goedgekeurd, geen bindende regel, overeenkomstig welke elke volgende classis van de kerken in het Oosten had te handelen in soortgelijke gevallen.

3. Om dezelfde reden heeft elke classis elke soortgelijke zaak te toetsen aan de Schrift en aan de kerkenordering.

4. Artikel 79 K.O. zegt duidelijk, dat ambtsdragers in hun dienst zullen worden geschorst door voorgaand oordeel des kerkerads derzelve en der naastgelegen gemeente.

5. De kerkeraad van Hamilton heeft in strijd met dit artikel gehandeld door Ds Loopstra in zijn dienst te schorsen, nadat de raad van de naastgelegen gemeente als zijn oordeel had uitgesproken, dat op de hem ter toetsing voorgelegde gronden de predikant van Hamilton niet schorsingswaardig was.

6. De kerkeraad heeft niet aan de classis Fergus 18 Juli 1957 medegedeeld, dat met het voorlopig schorsen van zijn predikant slechts bedoeld was hem een preekverbod op te leggen.

7. De qualificatie van deze voorlopige schorsing als een preekverbod is niet ter zake doende, omdat een predikant ook door een preekverbod in zijn ambtsdienst wordt geschorst.

Dit alles overwegende, concludeert de synode:

dat de classis Fergus 18 Juli 1957 de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra terecht als in strijd met art. 79 K. O. veroordeeld heeft.

Waarom de synode besluit:

dit bezwaar van broeder E. Schilder als ongegrond af te wijzen.

F. Bezwaren van de kerkeraad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton tegen uitspraak II van de classis Fergus, 18 Juli 1957.

1. Genoemde kerkeraad brengt bezwaren in tegen overweging IIa. Deze luidt:

“Dat niet het bewijs geleverd is van grove en openbare zonde tegen het derde, vijfde en negende gebod van de wet des Heren en art. 31 K.O.”. (Publicatie deel C, blz. 61).

Naar het oordeel van deze kerkeraad wezen de constateringen en overwegingen, op grond waarvan de kerkeraad van Hamilton het schorsingswaardig-zijn van Ds Loopstra had uitgesproken, duidelijk zijn zonden aan.

Uw commissie heeft ook daaraan haar aandacht geschonken. Ze is tot de conclusie gekomen, dat in de gewraakte overweging niets te veel is gezegd. Ter rechtvaardiging van deze conclusie wil zij enige opmerkingen plaatsen bij genoemde constateringen en overwegingen. (zie blz. 102 rapport.

Constatering en overweging a.

Blijkens het “Formulier om te bevestigen de Dienaren des Woords”, was Ds Loopstra verplicht zich overeenkomstig zijn belofte, bij zijn bevestiging als predikant van de gemeente te Hamilton afgelegd, te onderwerpen aan de kerkelijke vermaning, volgens de gemene ordening der kerken, indien hij in leer of leven zich kwam te ontgaan.

De kerkenordering schrijft nergens voor, dat een predikant op een des-

betreffend besluit van zijn kerkeraad verplicht is deze inzage van zijn preek te geven.

Deze gemene ordening der kerken schrijft in art. 53 K.O. wel voor, dat de dienaren des Woords de drie formulieren van enigheid der kerken onderschrijven.

Door deze ondertekening heeft ook Ds Loopstra zich hiertoe verplicht: "En indien te eniger tijd de kerkeraad, classis of synode om gewichtige oorzaken van nadenken zouden mogen goedvinden, tot behoud van de enigheid en zuiverheid in de leer, van ons te vereisen ons nader gevoelen en verklaring over enig artikel van de voorzeide confessie, Catechismus en synodale Verklaring, zo beloven wij ook mitsdeze, dat wij daartoe te allen tijde bereid en willig zijn..." (Dordtse ondertekeningsformulier)

De kerkeraad heeft van Ds Loopstra geen nader gevoelen over de drie Formulieren gevraagd, waartoe hij overeenkomstig de gemene ordening der kerken het recht heeft en dan slechts om gewichtige oorzaken van nadenken, maar inzage van een preek, tot verlening waarvan Ds Loopstra door de gemene ordening geenszins verplicht was.

Uw commissie concludeert daarom, dat de kerkeraad door inzage van een preek te eisen iets deed, waartoe hij geen recht had. Het niet voldoen aan zulk een eis mag derhalve niet aangewezen worden als een zonde tegen het vijfde gebod.

Uw commissie wil in dit verband verder opmerken, dat Ds Loopstra niet geweigerd heeft aan deze onwettige eis te voldoen. Uit constatering b blijkt dnidelijk, dat hij wel bereid was inzage te geven van zijn preek. Hij weigerde alleen dat terstond te doen. Hij wilde de bezwaren tegen zijn preek eerst zwart op wit hebben. De kerkeraad van Hamilton noemde dat wel een onbillijke eis. Uw commissie noemt het een verstandige eis. Overweging a leert ons, dat verscheidene broeders bezwaren hadden tegen verscheidene uitdrukkingen in de preek van 9 Juni. Is het dan onbillijk, dat Ds. Loopstra zei: eerst uw bezwaren op papier, dan wil ik de preek met u bespreken. Naar het oordeel van de commissie bewijst dat, dat Ds Loopstra serieus op die bezwaren wilde ingaan.

Nu wil uw commissie dit haar oordeel noch aan u opdringen, noch aan de zich bij u beklagende vergadering opgedrongen hebben. Maar ze wil dit toch onder uw aandacht brengen. Wat is nu die zogenaamde zonde van ongehoorzaamheid geweest? Dit, dat Ds Loopstra zich niet aan de eis van de kerkeraad inzage van zijn preek te geven heeft onderworpen, zonder die "onbillijke" eis te laten varen. De kerkeraad van Hamilton had dan maar moeten aantonen, dat die eis van Ds Loopstra niet maar onbillijk, maar een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde was, waarin de kerkeraad om des Heren wil nooit of te nimmer had mogen toegeven. Naar het oordeel van de commissie niet. Maar ook op zijn eigen standpunt niet. Hij heeft immers aan deze z.g. onbillijke eis toegegeven. Door dat te doen heeft de kerkeraad de in constatering a genoemde beschuldiging zelf krachteloos gemaakt.

Constatering en overweging b.

Uit overweging b maakt uw commissie op, dat de gang van zaken naar het oordeel van de kerkeraad aldus is geweest.

Aan de eis van Ds Loopstra was voldaan. De bezwaren waren op papier gezet. Ds Loopstra had beloofd de bezwaren dan te bespreken. Hij voldeed evenwel niet aan deze belofte.

Eerste bewijs van onbetrouwbaarheid.

De vraag is evenwel ook hier, of dit een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde was, waarin de kerkeraad om des Heren wil en terwille van de heiligheid van Zijn huis nooit had mogen berusten. Naar het oordeel van de kerkeraad was dat niet het geval. Hij berustte er immers in door te besluiten om na een pauze van twee uur de vergadering voort te zetten, om blijkbaar Ds Loopstra de gelegenheid te geven van de schriftelijk ingebrachte bezwaren tegen zijn preek kennis te nemen en het te geven antwoord te overwegen. Ds Loopstra beloofde aan de uitvoering van dat besluit mede te werken. Hij werd daarna geprikkeld door uitlatingen van enige broeders. Toen weigerde hij zich aan de ook door hem gemaakte afspraak te houden.

Tweede bewijs van onbetrouwbaarheid.

De vraag is weer: was dat nu een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare en grove zonde. Uw commissie antwoordt hierop ontkennend. Hier was geen grove zonde bedreven. Het was een reactie op uitlatingen, waardoor Ds Loopstra geprikkeld werd.

Hier was geen openbare zonde bedreven. Ze was de kerkeraad alleen bekend.

Uw commissie concludeert daarom, dat constatering en overweging b geen wettige grond zijn waarop het schorsingswaardig-zijn van Ds Loopstra mocht worden uitgesproken.

Constatering en overweging c.

Deze constatering en overweging zijn, zoals ze aan uw vergadering zijn voorgelegd, nietszeggend. Want dadelijk komt de vraag op: welk kerkeradsbesluit is bedoeld en hoe Ds Loopstra had moeten meehelpen dit besluit uit te voeren.

De beantwoording van deze vragen is noodzakelijk voor de beoordeling van deze schorsingsgrond.

Op de classis Fergus is ook deze schorsingsgrond door de kerkeraad van Hamilton nader toegelicht. De notulen van deze classis zijn officieel vastgesteld door de classis Orangeville. Daarom meent uw commissie gerechtigd te zijn van deze notulen ter nadere toelichting van deze schorsingsgrond gebruik te maken.

Blijkens de notulen is door de kerkeraad van Hamilton de volgende toelichting gegeven:

“Br. Klapwijk geeft nu een bredere toelichting. Deze luidt aldus: Er was een brief van het comité voor Gereformeerd Schoolonderwijs. Daarin stonden zware beschuldigingen, die naar het oordeel van de kerkeraad zonde waren. Toen heeft de kerkeraad gevraagd, die brief terug te nemen. Welnu, die brief is teruggenomen, maar er is bij gezegd, dat ze de zakelijke inhoud van die brief handhaafden. Hierop heeft de kerkeraad besloten, dat de schrijvers van de brief nader onderwezen zouden worden. Tegen dit besluit had de praeses bezwaar. Hij ging echter ook niet in appèl.”

“Verweer Ds Loopstra: Wij hebben gezegd; wij nemen het stuk terug, maar zijn door het schrijven van de kerkeraad niet overtuigd, dat wij verkeerd gesproken hebben. Ik heb er nooit aan gedacht — zo roept hij uit — om in appèl te gaan. Zover was het nog lang niet. Ik had er niets op tegen, dat men mij ook nader onderwees. Ik had ook geen opdracht om zelf onderwijs te geven.”

Uw commissie wijst u op het volgende:

De kerkeraad besloot het schoolcomité nader te onderwijzen. Ds Loopstra

moest als lid van die kerkeraad ulteraad aan de uitvoering van dat besluit medewerken of ertegen in beroep gaan bij de classis. Uit de notulen blijkt, dat hij lid was van dat comité. Ook hij moest nader onderwezen worden. Medewerken dit besluit uit te voeren bracht voor hem met zich mee, zich door de kerkeraad nader te laten onderwijzen. Blijkens de notulen had hij er niets op tegen, dat dit nader onderwijs hem werd gegeven.

Uw commissie concludeert: Ds Loopstra was bereid aan de uitvoering van dit besluit mede te werken. Hij was niet ongehoorzaam aan de kerkeraad. Hij behoefde niet tegen dit besluit in beroep te gaan bij de classis.

De kerkeraad van Hamilton had ten onrechte geconstateerd, dat Ds Loopstra weigerde mee te helpen het op 4 April 1957 genomen kerkeraadsbesluit uit te voeren.

Doch de kerkeraad had dan toch maar geconstateerd, dat Ds Loopstra weigerde het kerkeraadsbesluit van 4 April 1957 te helpen uitvoeren. Hier stond het woord van Ds Loopstra tegenover dat van de kerkeraad. Is hier door een van beiden gelogen? Uw commissie gelooft daar niets van. Ze is van oordeel, dat de mogelijkheid van een elkaar te hebben misverstaan lang niet uitgesloten mocht worden. En daarom, om de kerkeraad van Hamilton recht te doen, wil uw commissie haar beoordeling van deze constatering en overweging niet slechts laten afhangen van de mededeling van Ds Loopstra.

Zij wil nu uitgaan van de veronderstelling, dat de kerkeraad van Ds Loopstra vroeg, dat ook hij het schoolcomité ging onderwijzen. Dan was er deze situatie. Hij moest meehelpen het comité te overtuigen van zonden, die hij in het geheel niet bij het comité aanwezig achtte. Ja, hij was zelf lid van dat comité. Hij moest zichzelf dus ook onderwijzen aangaande een zonde, die hij ook bij zichzelf geenszins had opgemerkt. Dat had de kerkeraad nooit van hem mogen vragen. Door de kerkeraad werd over een conscientie geheerst. En in dat geval, aangenomen dat het zich zo heeft voorgedaan, was er voor Ds Loopstra niet de plicht dit besluit uit te voeren. Hij deed het ook niet. En dat was nu een zonde tegen het 5de gebod? Waar haalt de kerkeraad van Hamilton dat vandaan? Hij elste hier teveel van de predikant. Hij kon toch niet tegen zijn overtuiging in spreken? Hij mocht er zich van vrij maken. Maar dan moest hij ook, — en daarin geeft uw commissie de kerkeraad van Hamilton gelijk, — zich op de classis beroepen. En dat heeft hij niet gedaan.

Maar was dat nu een openbare grove zonde, bedoeld in art. 79 en 80 K.O.? En dat, waar medewerking voor Ds Loopstra in feite en naar recht inhield zichzelf te laten onderwijzen aangaande zijn zonden als lid van dat comité? En dat, waar door de appellant niet is bewezen, dat Ds Loopstra deze medewerking weigerde.

Uw commissie begrijpt dit alles niet meer. Zij wil heus niet beweren, dat er geen fouten zijn gemaakt door Ds Loopstra. Maar om nu aan te nemen, dat deze herder en leraar door in deze concrete situatie niet naar art. 31 K.O. te handelen buiten het rijk van Christus moest worden gesloten, daarvoor heeft ze werkelijke bewijzen nodig. Een simpele, in feite niets zeggende mededeling, dat Ds Loopstra weigerde het kerkeraadsbesluit van 4 April 1957 te helpen uitvoeren, is als grond voor het schorsen van een ambtsdrager te verwerpen.

Constatering en overweging d.

* Ds Loopstra zou zich niet hebben willen onderwerpen aan en niet willen handelen naar de vermaning en tucht van de kerkeraad.

Dat werd door de kerkeraad opgemaakt uit zijn reactie op de vermaning van de kerkeraad. Die reactie bestond uit het stellen van een aantal vragen en uit het maken van een aantal opmerkingen, die niet werden gesteld en gemaakt om zich op grond van de Schrift en de belijdenis te rechtvaardigen, maar veeleer een poging waren om van een aangeklaagde persoon aanklager te worden. Deze reactie getuigt van de zonde van onboetvaardigheid.

In deze overweging en constatering ontbreekt echter het bewijs, dat die vermaning en tucht van de kerkeraad een goede vermaning en tucht was. Dat mag niet ontbreken. Zondag 39 zegt immers, dat wij met behoorlijke gehoorzaamheid ons moeten onderwerpen aan de goede leer en tucht van degenen, die van 's Heren wege over ons zijn gesteld.

In deze constatering en overweging ontbreekt ook het bewijs, dat de reactie van Ds Loopstra metterdaad zondig en een bewijs van onboetvaardigheid was.

Conclusie: ook in deze constatering en overweging is geen openbare en grove zonde, als bedoeld in art. 79 en 80 K.O. aangewezen.

Constatering en overweging e.

De inhoud van de in overweging d bedoelde vragen en opmerkingen van Ds. Loopstra zou nu van dien aard zijn, dat de kerkeraad met recht twijfelde aan de vereiste kennis en het rechte inzicht bij Ds Loopstra, die van een predikant mag worden verwacht en die inhoud zou de conclusie wettigen, dat Ds Loopstra onbekwaam zou zijn, om zijn ambtswerk in de gemeente uit te oefenen, als omschreven in het formulier voor bevestiging van dienaaren des Woords en de Heilige Schrift.

Een paar opmerkingen.

De kerkeraad beweerde hier zeer veel maar bewees niets.

De kerkeraad zelf met recht te twifelen enz. Zolang een kerkeraad er aan twijfelt is het lichtzinnig te constateren, dat een predikant de voor de uitoefening van zijn ambt vereiste bekwaamheid, kennis en inzicht mist.

Uw commissie concludeert, dat ook in constatering en overweging e niets is aangewezen, waarom Ds Loopstra geschorst had moeten worden.

Op grond van het voorafgaande is uw commissie van oordeel, dat de classis Fergus terecht heeft uitgesproken, dat niet het bewijs geleverd is van grove en openbare zonde tegen het derde, vijfde en negende gebod des Heren en art. 31 K.O.

2. Overweging IIB van de classis Fergus luidt:

"Dat de in de schorsingsacte genoemde gronden noch ieder afzonderlijk, noch gezamenlijk Ds Loopstra schorsingswaardig maken naar art. 79 en 80 K.O."

Deze overweging wordt door de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton onjuist geacht, omdat "hier", zo wordt letterlijk geschreven, "letterlijk staat, dat de in de schorsingsacte genoemde zonden noch ieder afzonderlijk, noch gezamenlijk (en bedoeld zijn dus hier de zonden tegen het 3e, 5e en 9e gebod en overtreding van art. 31 K.O.) Ds W. Loopstra schorsingswaardig maken naar art. 79 en 80 K.O."

Uw commissie merkt op, dat de classis in overweging IIB niet sprak van zonden maar van gronden.

Het verdere betoog in het bezwaarschrift, dat de zonden tegen het 3e, 5e en 9e gebod, door de kerkeraad als schorsingsgronden genoemd, toch ook

maar in art. 80 K.O. staan vermeld, doet verder niets ter zake. De klager heeft hier verkeerd gelezen.

3. De uitspraak van de classis Fergus:

"a. Dat de kerkeraad van Hamilton door Ds Loopstra te schorsen zich zwaar heeft misgaan tegenover zijn Dienaar des Woords en in hem tegen diens Zender.

b. Dat mitsdien de kerkeraad onverwijld deze schorsing dient op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen."

De raad van de First Canadian Reformed Church meent dat op de door hem aangevoerde gronden deze uitspraak onjuist is.

Uw commissie heeft de voosheid van de aangevoerde gronden aangewezen. De conclusie moet zijn, dat tegen deze uitspraak van de classis Fergus door de zich bij u beklagende vergadering geen gegronde bezwaren zijn aangevoerd.

4. En waar deze zelfde voze gronden zijn aangevoerd ter aanvechting van uitspraak III concludeert uw commissie hetzelfde ten aanzien van deze uitspraak.

Uitspraak III luidt: "Op het verzoek van Ds W. Loopstra aan de classis om advies hoe verder te handelen, wanneer haar vergadering tot een schriftuurlijke scherpe veroordeling van de tyrannie van Hamilton's kerkeraad zal komen, antwoordt de classis: Dat het niet tot haar competentie behoort in dezen momenteel advies te geven, maar dat ze slechts Ds Loopstra wijst op zijn verantwoordelijkheid als Dienaar des Woords in de Kerk van Hamilton".

5. De raad van de First Canadian Reformed Church verzoekt u ook uit te spreken, dat uitspraak II van de classis Fergus te haastig is geschied.

Als gronden voert hij aan:

a. "Deze besluiten zijn nog toegelicht op de vergadering met B. op 9 en 11 Juli en op de classisvergadering te Fergus van 18 Juli.

De classis, noch de genabuurde kerk hebben een en ander onderzocht of laten onderzoeken op de juistheid, doch hebben Ds L. geloofd op zijn woord en de kerkeraad van H. niet geloofd op zijn woord."

b. "We verwijzen voorts nog naar het gravamen van Ds L. op de classis van 18 Juli (*Publicatie deel C*, blz. 55) waarin Ds L. zegt, 'dat hij het niet nodig, niet op zijn plaats en niet mogelijk acht om de argumenten daarvoor te geven' (nl. voor zijn afwijzing van de beschuldigingen). Hieraan had de classis dus geen bewijsvoering". (Bezwaarschr. blz. 4)

Deze bezwaren worden met name gericht tegen overweging IJa van de classis Fergus.

ad a. Het tweede gedeelte van het bezwaarschrift van Ds Loopstra luidt:

"Mijn tweede bezwaar richt zich tegen de materiële inhoud van het schorsingsbesluit. De kerkeraad heeft mij veroordeeld wegens zonde tegen het 3e, 5e en 9e gebod van de wet des Heren, alsmede van zonde tegen art. 31 K.O. Met grote droefheid en christelijke verontwaardiging wil ik de beschuldigingen, die tegen mij zijn ingebracht, van mij werpen. In dit appèl acht ik het niet nodig, niet op zijn plaats en niet mogelijk om de argumenten daarvoor te geven.

Niet nodig, omdat over de argumentatie die de kerkeraad heeft ingebracht voor zijn uitspraak, dat ik schorsingswaardig ben, door de kerkeraad van

Burlington geoordeeld is, na een nadere toelichting van de kerkeraad van Hamilton en mij aangehoord te hebben. Indien uw vergadering na toelichting van de kerkeraad van Hamilton en van die van Burlington nog behoefte gevoelt om mij te horen, hoop ik alle gewenste en noodzakelijke inlichtingen te kunnen geven.

Niet op zijn plaats acht ik een nadere argumentatie, omdat ik aangeklaagde, beschuldigde, ja reeds veroordeelde ben, en van mijn kant geen enkele behoefte gevoel om de instantie, die aan de beurt is om recht te spreken, van te voren op enigerlei wijze te beïnvloeden zolang niet gebleken is, dat zij niet onpartijdig recht kan en wil doen. En niet mogelijk acht ik een nadere argumentatie in dit appèl, omdat het veel te omvangrijk zou worden, als ik maar zou trachten in die argumentatie de volledigheid enigszins te benaderen. Ik bid, hoop en verwacht, dat uw vergadering het recht des Heren zal dienen in deze droeve zaak en hij dit grote onrecht, dat door Hamilton's kerkeraad is gepleegd." (Publicatie deel C, blz. 55).

De zich beklagende vergadering merkt terecht op, dat door Ds Loopstra niet enig bewijs is aangevoerd ter ontzenuwing van de schorsingsgronden. De vraag is inderdaad gerechtvaardigd, of de classis naar aanleiding van dit bezwaarschrift de schorsingsgronden aan een toetsing kon onderwerpen. Uw commissie oordeelt van niet.

Maar de zich beklagende vergadering heeft vergeten twee in dit verband belangrijke feiten te noemen. De kerkeraad van Burlington had op deze classis ook bezwaren ingebracht tegen de schorsingsgronden. In art. 5 van de notulen van deze classis staat onder "andere stukken die ter tafel zijn" vermeld: c. "een gestencild stuk van de kerkeraad van Burlington d.d. 15 Juli 1957". En in art. 10a (blz. 5) wordt de "verklaring van de kerkeraad van Burlington" aan de orde gesteld in verband met de bespreking van de schorsingsgronden. En het tweede feit, hier te vermelden is, dat blijkens deze notulen de kerkeraad van Hamilton in een extra vergadering, tijdens een pauze van de classis gehouden, zijn afgevaardigden toestemming verleende om alle vragen te beantwoorden betreffende deel II van het bezwaarschrift van Ds Loopstra en te spreken over de constateringen en overwegingen, die leidden tot de schorsing. (Notulen classis Fergus art. 10 blz. 4); zie ook notulen classis Orangeville 2 October 1957, art. 5 vaststelling van de notulen).

Uw commissie constateert dus:

Ten eerste: de zaak van de toetsing van de schorsingsgronden is door het stuk van de kerkeraad van Burlington wettig ter tafel gebracht.

Ten tweede: de kerkeraad van Hamilton heeft met een expres besluit in een extra vergadering zijn afgevaardigden de volmacht verleend, de hun noodzakelijk blijkende toelichtingen te geven en de classis in de gelegenheid gesteld om te beter over de schorsingsgronden te oordelen.

Ten derde: in het hierboven onder a vermelde wordt u door de klager zelf meegedeeld, dat deze besluiten nog zijn toegelicht op de classis van Fergus.

Vandaar dat Uw commissie tot de conclusie is gekomen, dat de klacht: dit besluit is te haastig genomen, niet gegrond is.

Immers het verwijzen naar die ernstige leemte in het bezwaarschrift van Ds Loopstra gaat niet op, daar de kerkeraad van Burlington wel met een bestrijding van de schorsingsgronden kwam; de kerkeraad van Hamilton

heeft de gelegenheid ontvangen en genomen om de schorsingsgronden toe te lichten en te verdedigen.

De klacht, dat de classis naar een en ander geen onderzoek heeft ingesteld houdt ook geen steek. De classis behoefde dat niet te doen. Immers, de kerkeraad van Hamilton had van de hem geboden en door hem ook aangegrepen gelegenheid gebruik moeten maken om de schorsingsgronden zo duidelijk toe te lichten, dat de classis er met recht over kon oordelen. Indien dat niet is gebeurd, is dat niet aan de classis, maar aan de kerkeraad te wijten. Bovendien: schorsingsgronden moeten zo duidelijk geformuleerd worden, dat de mogelijkheid van een misverstaan uitgesloten is. Indien dat hier niet het geval was, zodat een onderzoek noodzakelijk was, om vast te stellen, welke feiten er nu eigenlijk in vermeld staan en welke uitlatingen, dan is dat alleen al een bewijs, dat deze aan de classis voorgelegde schorsingsgronden ondeugdelijk en te verwerpen waren. Het schorsen van een ambtsdrager in de kerk des Heren is een ernstige zaak. De gronden moeten dan ook zeer concreet de zonden aanwijzen.

G. Uw commissie stelt u voor uit te spreken:

III. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak II van de classis der Canadian Reformed Churches in Oost Canada 18 Juli 1957 te Fergus gehouden, nl.:

"a. dat de kerkerad van Hamilton door Ds. L. te schorsen zich zwaar heeft misgaan tegenover zijn dienaar des Woords en in hem tegen diens Zender.

b. dat mitsdien de kerkeraad onverwijld deze schorsing dient op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen."
ten onrechte is geschied.

A. De synode overweegt voor wat de eerste schorsinggrond betreft:

1. Ds. Loopstra heeft bij zijn bevestiging als herder en leraar van de kerk te Hamilton beloofd zich te onderwerpen aan de kerkelijke vermaning volgens de gemene ordening der kerken.

2. Overeenkomstig de ondertekening, genoemd in art. 53 van die gemene ordening der kerken, had de kerkeraad van Hamilton altijd het recht om gewichtige oorzaken van nadenken, tot behoud van de enigheid en zuiverheid in de leer, van hem te vereisen zijn vader gevoelen en verklaring over enig artikel van de drie Formulieren van enigheid.

3. Deze ondertekening gaf de kerkeraad van Hamilton niet het recht van Ds Loopstra inzage van zijn preek te eisen, zodat deze niet verplicht was de kerkeraad inzage te verlenen.

4. Om die reden al had de kerkeraad een weigering aan die eis te voldoen niet mogen aanmerken als een niet eerbiedigen van het gezag van de kerkeraad en mitsdien als een zonde tegen het 5e gebod des Heren, en derhalve nog minder als een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde.

B. De synode overweegt voor wat de tweede schorsingsgrond betreft:

1. De eerste weigering van Ds. Loopstra zich aan een gemaakte afspraak te houden hield in, dat hij niet overeenkomstig de naar het oordeel van de

kerkeraad gemaakte afspraak de bezwaren tegen zijn preek ging behandle, toen deze schriftelijk waren ingediend.

2. De kerkeraad heeft zelf metterdaad berust in deze weigering, door de vergadering twee uur te schorsen, blijkbaar om aan het verlangen van de predikant, om de op schrift gestelde bezwaren eerst te overwegen, te voldoen.

3. Voor het besef van de kerkeraad was deze weigering toen blijkbaar geen in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde, waarin hij om des Heren wil niet mocht berusten.

4. De tweede weigering van Ds. Loopstra, zich aan een gemaakte afspraak te houden was een reactie op hem prikkelende uitlatingen van enige broeders.

5. Om die reden alleen al mag deze weigering geen in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde tegen het 3e, 5e en 9e gebod genoemd worden.

C. De synode overweegt voor wat de derde schorsingsgrond betreft:

1. De kerkeraad had besloten het comité voor Gereformeerd onderwijs nader te onderwijzen aangaande een zonde, die het naar het oordeel van de kerkeraad had bedreven.

2. Ds Loopstra was lid van dit comité.

3. Er zijn twee mogelijkheden.

a. De kerkeraad besloot, dat Ds Loopstra zichzelf moest laten onderwijzen.

b. De kerkeraad besloot, dat Ds. Loopstra mee moest helpen het comité te onderwijzen.

4. Ten aanzien van de eerste mogelijkheid.

a. Indien Ds Loopstra bereid gebleken was zich te laten onderwijzen, dan had hij voor zijn deel meegeholpen aan de uitvoering van het besluit.

b. Hij had dan niet gezondigd tegen het 5e gebod van de wet des Heren, door aan de kerkeraad ongehoorzaam te zijn.

c. Hij behoefde zich dan niet op een meerdere vergadering te beroepen.

d. Hij had dan geen in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde bedreven.

5. Ten aanzien van de tweede mogelijkheid.

a. Dit besluit had ingehouden, dat Ds. Loopstra het comité had moeten onderwijzen aangaande een zonde, waarvan hij meende het comité niet te mogen beschuldigen.

b. De kerkeraad had dan van hem een daad geëist, die tegen zijn conscientie inging, hetgeen de kerkeraad niet geoorloofd was.

c. Ds Loopstra's weigering, aan de uitvoering van zulk een besluit mee te werken, mocht dan niet worden aangemerkt als een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare grove zonde.

d. Hij had zich, na de kerkeraad meegedeeld te hebben om des gewetens wil niet te kunnen medewerken aan de uitvoering van dit besluit, dan op een meerdere vergadering moeten beroepen.

e. Door dat niet te doen, had hij zich niet gehouden aan de gemene ordening der kerken.

f. Dat was dan geen **zonde** tegen art. 31 K.O., omdat zondigen een overtreding van de wet des Heren is.

g. Hier is dan niet het bedrijven van een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde zonde bewezen.

D. De synode overweegt voor wat de vierde schorsingsgrond betreft:

1. Ds Loopstra wordt hierin beschuldigd zich niet aan de vermaning en tucht van de kerkeraad te willen onderwerpen en daarnaar handelen.

2. De Here gebiedt ons in het vijfde gebod van Zijn wet, dat elk zich met behoorlijke gehoorzaamheid moet onderwerpen aan de goede leer en straf van allen, die over hem zijn gesteld. (Catech. Zondag 39).

3. De kerkeraad bewees niet, dat de hier door hem bedoelde vermaning en tucht een goede leer en straf was.

4. De reactie van Ds Loopstra op de vermaningen van de kerkeraad bestond volgens overweging d. uit "het stellen van een aantal vragen en het maken van een aantal opmerkingen, welke niet inhielden om zich te rechtvaardigen op grond van de Schrift en de belijdenis, maar veeleer een poging om van aangeklaagde zijn klager te worden", wat naar het oordeel van de kerkeraad van de zonde van onboetvaardigheid getuigt.

5. In deze overweging ontbreekt het bewijs, dat het stellen van die vragen en het maken van die opmerkingen getuigden van onboetvaardigheid.

6. Te minder is hier aangetoond, dat Ds Loopstra door het stellen van die vragen en het maken van die opmerkingen een in art. 79 en 80 K.O. bedoelde openbare en grove zonde bedreven heeft.

E. De synode overweegt voor wat de vijfde schorsingsgrond betreft:

1. De kerkeraad constateerde, dat Ds Loopstra er blijk van gegeven had niet de vereiste bekwaamheid, kennis en inzicht te hebben, welke nodig zijn voor de uitoefening van zijn ambt.

2. Aan deze beschuldiging is ten grondslag gelegd de inhoud van de in overweging d. aangeduide vragen en opmerkingen.

3. De inhoud van deze vragen en opmerkingen wordt evenmin als in de 4e schorsingsgrond ook maar enigszins concreet weergegeven.

4. In deze schorsingsgrond is dus niet bewezen, dat Ds Loopstra metterdaad blijk heeft gegeven niet de vereiste bekwaamheid, kennis en inzicht te hebben, welke nodig zijn voor de uitoefening van zijn ambt.

Dit alles overwegende concludeert de synode, dat in deze vijf constatering en overwegingen niet is bewezen, dat Ds Loopstra in art. 79 en 80 K.O. bedoelde zonden tegen het 3e, 5e en 9e gebod van de wet des Heren en art. 31 K.O. heeft bedreven.

F. De synode overweegt ten aanzien van het bezwaar van de First Canadian Feformed Church tegen overweging IIa van de classis Fergus, welke overweging aldus luidt: "dat niet het bewijs geleverd is van grove en openbare zonden tegen het 3e, 5e en 9e gebod van de wet des Heren en art. 31 K.O."

1. Betreffende de 1e, 2e en 3e schorsingsgrond wordt in het bezwaarschrift alleen gezegd, dat die voor de classis Fergus toch duidelijk genoeg waren, zoals ze waren geformuleerd.

2. Betreffende de bewijskracht van de 4e en 5e schorsingsgrond wordt dat niet gezegd. Ze worden in het geheel niet genoemd.
3. Van de schorsingsgronden wordt in het algemeen nog alleen gezegd, dat ze in de classis van Fergus zijn toegelicht.
4. Wat ter toelichting toen is gezegd wordt nietvermeld.

Dit alles overwegende concludeert de synode, dat geen gegronde bezwaren zijn ingebracht tegen overweging IIa van de classis Fergus.

G. De synode overweegt ten aanzien van het bezwaar tegen overweging IIb van de classis Fergus, die aldus luidt: "dat de in de schorsingsacte genoemde gronden noch ieder afzonderlijk, noch gezamenlijk Ds Loopstra schorsenswaardig maken naar art. 79 en 80 K.O."

1. Genoemde raad leest in deze overweging in plaats van "gronden" het woord "zonden".

2. Zijn bezwaar, dat de classis gezegd zou hebben, dat de in de schorsingsacte genoemde "zonden" noch ieder afzonderlijk, noch gezamenlijk Ds Loopstra schorsenswaardig maken naar art. 79 en 80 K.O. berust op een verkeerd lezen van deze overweging en is dus ongegrond.

Dit alles overwegende constateert de synode, dat geen gegronde bezwaren tegen overweging IIb van de classis Fergus zijn ingebracht.

Op grond van al de voorafgaande overwegingen en constateringen besluit de synode aan het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak II van de classis der Canadian Reformed Churches in Oost Canada, 18 Juli 1957 te Fergus gehouden, ten onrechte is geschied, niet te voldoen.

IV. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat uitspraak II van de classis Fergus, 18 Juli 1957 van de kerken in Oost Canada te haastig is geschied.

De synode overweegt:

1. De kerkeraad van Hamilton had de vijf overwegingen en constateringen als schorsingsgronden ter toetsing aan de kerkeraad van Burlington voorgelegd.

2. De kerkeraad van Burlington oordeelde, dat Ds Loopstra op deze gronden niet geschorst mocht worden.

3. De kerkeraad van Hamilton heeft niettemin zijn predikant op deze gronden geschorst.

4. De kerkeraad van Burlington was daarom gerechtigd op de classis van Fergus zijn bezwaren tegen deze daad van de kerkeraad van Hamilton in te brengen.

5. De bezwaren tegen deze schorsingsgronden zijn derhalve wettig door de kerkeraad van Burlington aan het oordeel der classis voorgelegd.

6. De kerkeraad van Hamilton heeft de gelegenheid ontvangen en gebruikt om de schorsingsgronden toe te lichten en te trachten de wettigheid er van aan te tonen.

Dit alles overwegende, spreekt de synode uit:

aan het verzoek van de Raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton niet te kunnen voldoen.

V. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de Raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, uit te spreken, dat uitspraak III van de classis Fergus, "dat het niet tot haar competentie behoort in dezen momenteel advies te geven, maar dat ze slechts Ds Loopstra wijst op zijn verantwoordelijkheid als Dienaar des Woords in de Kerk van Hamilton", te haastig en ten onrechte is geschied.

De synode overweegt:

1. Voor dit verzoek worden geen andere argumenten aangevoerd dan voor het verzoek nopens uitspraak II.

2. Deze argumenten zijn ongegrond gebleken.

Dit overwegende, spreekt de synode uit:
aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.

H. Bezwaar van br E. Schilder tegen de uitspraak van de classis Fergus.

Br E. Schilder noemt ook als bezwaar: "De classis heeft gehandeld in strijd met art. 31 K.O."

In de eerste grond doelt hij klaarhlijkelijk op de classis, die 2 Oct. 1957 te Orangeville is gehouden. In de tweede grond noemt hij de classisvergaderingen in Juli. Dit bezwaar richt zich derhalve ook tegen de uitspraak of uitspraken van de classis Fergus. Welke uitspraak hij op het oog heeft, wordt door hem niet vermeld.

Als bewijs voor de gegrondheid van zijn bezwaar tegen de classis Fergus voert hij aan: "Op de classisvergaderingen in Juli bleek duidelijk, dat bij niet conformeren aan de classisbesluiten buiten verbandplaatsing zou volgen". Uw commissie heeft zich afgevraagd: is dat volgens br Schilder gebleken uit de bespreking, op de classis gevoerd, of uit de uitspraken van deze classis? Het antwoord op deze vraag heeft ze niet kunnen geven.

Uw commissie is er van uitgegaan, dat dit bezwaar zich richt tegen de uitspraken I en II van deze classis. Deze luiden:

I. dat deze schorsing onwettig en onrechtvaardig is en terstond dient te worden opgeheven.

II. a. dat de kerkeraad van Hamilton door ds Loopstra te schorsen zich zwaar heeft misgaan tegenover zijn Dienaar des Woords en in hem tegen diens Zender;

b. dat mitsdien de kerkeraad onverwijld deze schorsing dient op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen.

Uw commissie stelt u nu voor het volgende aan br Schilder te antwoorden:

III. De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder tegen uitspraak I en II van de classis Fergus: "De classis heeft gehandeld in strijd met art. 31 K.O."

De synode overweegt:

1. De classis had terecht geconstateerd, dat deze "voorlopige" schorsing geschied was in strijd met art. 79 K.O. en daarom onwettig en onrechtvaardig was.

2. De classis sprak daarom terecht uit, dat ze terstond diende te worden opgeheven, omdat het geen der kerken vrij staat in strijd met de kerkenordering te handelen.

3. De classis had terecht geconstateerd, dat de vijf constateringen en overwegingen geen wettige grond boden voor het schorsen van ds Loopstra.

4. De classis sprak daarom terecht uit, dat de kerkeraad onverwijld deze schorsing diende op te heffen en zich met zijn predikant te verzoenen, wijl het geen kerkeraad vrij staat een ambtsdrager op onwettige gronden te schorsen.

Dit alles overwegende, concludeert de synode

dat de classis Fergus niet in strijd met art. 31 K.O. heeft gehandeld, waarom ze uitspreekt het bezwaar van br Schilder als ongegrond te moeten afwijzen.

III. Van Fergus (Cl) via Hamilton (Kr) naar Hamilton (Cl).

Na de classis Fergus besloot de kerkeraad van Hamilton de "voorlopige" schorsing te handhaven. (Uw commissie heeft in hoofdstuk I van het rapport aangewezen, dat na het oordeel van de kerkeraad van Burlington van een voorlopig schorsen geen sprake meer kon zijn. Vandaar dat zij van nu af aan het woord "voorlopig" als qualificatie van de schorsing van Ds Loopstra tussen aanhalingstekens zal plaatsen.)

Ds Loopstra beklagde zich hierover bij de classis van de kerken in het Oosten, die 24 Juli 1957 te Hamilton is gehouden. Deze classis deed in deze zaak een uitspraak, betreffende welke de raad van de First Canadian Reformed Church u nu verzoekt uit te spreken, dat ze te haastig en ten onrechte is geschied.

Het zal u duidelijk zijn, dat het voor uw commissie niet nodig was in haar rapport zo uitvoerig op de bezwaren van deze kerkeraad tegen de uitspraken van de classis Hamilton in te gaan. Ze zijn voor een groot deel repetitie van wat reeds was aangevoerd tegen de uitspraken van de classis Fergus.

Wij willen in ons rapport het bezwaarschrift van Ds Loopstra, de uitspraken van de classis Hamilton, de bezwaren van de apellant tegen deze uitspraken opnemen. Met het laatste bezwaar willen wij ons dan nog even bezighouden, om dan dadelijk u voorstellen te doen inzake uitspraken, die naar het oordeel van uw commissie gerechtvaardigd zijn.

A. Besluit van de raad van de Canadian Reformed Church te Hamilton, om de "voorlopige" schorsing van Ds Loopstra te handhaven:

"De kerkeraad van de Can. R.C. of Hamilton, in vergadering bijeen met de brs. diakenen op Vrijdag 19 Juli 1957,

gehoord hebbende de uitspraak van de classisvergadering, bijeengekomen te Fergus op Donderdag 18 Juli 1957 ter behandeling van het appelschrift van Ds. L. tegen zijn voorlopige schorsing door de kerkeraad,

overwegende,

A. Dat de veroordeling der voorlopige schorsing door de kerkeraad uitgesproken, mede gebaseerd is op een ontkenning van de deugdelijkheid der gronden, waarop de schorsing werd uitgesproken, zonder eerst de gronden zelf te bespreken. Er werd nl. op de classisvergadering wel de mogelijkheid opengelaten tot voorlopige schorsing wegens dronkenschap of iets dergelijks, maar de gronden door Hamilton aangevoerd werden zonder bespreking beschouwd als niet genoeg gefundeerd, om het mogelijk te

maken, dat de kerkeraad van Hamilton in zulk een noodpositie zou zijn geraakt, welke een andere oplossing onmogelijk maakte. Door deze gang van zaken werd de juridische fout gemaakt de gronden genoemd in punt B, zakelijk reeds te beoordeelen, zonder dat deze eerst werden beoordeeld.

B. Dat de classis de gronden door Hamilton aangevoerd, zonder meer (erzijde stelde en niet bewezen heeft onjuist te zijn, maar wel uitging van de gedachte, dat de voorstelling van zaken door Ds L. aan de vergadering gegeven juist was.

Heel duidelijk bleek dat, toen zonder meer werd vastgesteld, dat er van een eigenlijke afspraak tussen predikant en kerkeraad geen sprake was geweest, terwijl dat juist een essentieel onderdeel was van de gronden door Hamilton aangevoerd. Zodoende kan de gevolgtrekking niet anders zijn, dan dat er van woordbreuk geen sprake is geweest, aldus de classis.

Evenzo werd gehandeld met de gezagskwestie, waarbij werd vastgesteld, dat de kerkeraad misbruik van zijn gezag wilde maken en daarom gehoorzaamheid niet geboden was. Dit alles zonder bewijzen, daarbij uit het oog verliezend, dat het gezag van de kerkeraad is gegeven van Christuswege.

C. Dat de classis tijdens deze hele procedure blijk gaf meer beducht te zijn voor de rechtspositie van de ambtsdragers en in het bijzonder der predikanten dan voor het welzijn der gemeente van Hamilton, waardoor zij niet objectief heeft kunnen of willen oordelen over de door Hamilton aangevoerd gronden;

constaterende:

A. Dat de classis niet bewezen heeft, dat dit speciale geval van voorlopige schorsing ingaat tegen art. 79 K.O. en dus ook niet bewezen heeft, dat deze voorlopige schorsing onwettig en onrechtvaardig was.

B. Dat de classis niet bewezen heeft, dat de gronden door Hamilton aangevoerd geen bewijs leveren voor de beschuldiging, dat Ds L. zich heeft schuldig gemaakt aan zonde tegen het 3e, 5e en 9e gebod van de wet des Heren en art. 31 K.O.,

noch bewezen heeft, dat de gronden, die aangevoerd zijn, noch op zichzelf, noch gezamenlijk schorsingswaardig zijn op grond van art. 79 en 80 K.O., spreekt uit:

de voorlopige schorsing te moeten handhaven en daar deze zaak in openbare zitting der classis is behandeld er toe over te gaan de gemeente in te lichten over de gang van zaken, die de kerkeraad hebben gepocht tot deze en vorige besluiten."

B. Het bezwaarschrift van Ds Loopstra.

"Aan de classis East... enz., Weleerwaarde en Eerwaarde Broeders.

Met droefheid zie ik mij genoodzaakt me opnieuw met een bezwaarschrift tot de classis te wenden. De reden darvoor is, dat l.l. Vrijdag de raad van de Can. Ref. Church of Hamilton ten aanzien van mij uitgesproken heeft: (zie vermeld besluit).

Ik beklag mij door deze uitspraak opnieuw verongelijkt te zijn en nu nog wel in veel ernstiger mate dan een week geleden. Uit deze uitspraak blijkt immers dat de kerkeraad van Hamilton noch de argumentatie van de raad der kerk te Burlington, noch die der classis van 18 Juli j.l. ter

harte heeft genomen, maar zich blijft verharden in het kwaad, dat hij in de gemeente van Hamilton is begonnen te stichten.

De onwaarheid die de kerkeraad onder aanroeping van de Naam des Heren publiek rondstrooit aangaande mij en ook aangaande andere trouwe lidmaten van de gemeente des Heren te Hamilton, alsook aangaande de zusterkerken en de vergadering van haar afgevaardigden verwoest het gemeentelijk leven dermate, dat gevreesd moet worden, dat hier naar de maatstaven, die wij aanleggen, onherstelbare gevolgen worden aangericht. Het optreden van de kerkeraad zou ik willen typeren als zonde tegen het derde, zesde en negende gebod van de wet des Heren en het bestaat uit zulke grove feiten en zonden, welke de bedrijver voor de wereld eerloos maken en in een ander gemeen lidmaat der kerk der afsnijdig waardig gerekend worden.

Ik wil dan ook in het bijzonder terwille van 's Heren gemeente in Hamilton u ernstig verzoeken uit te spreken, dat die leden van de kerkeraad, die zich aan bovengenoemd kwaad schuldig maken, van hun dienst door de Here Christus afgezet worden, indien zij niet van deze voor de gemeente en voor henzelf verderfelijke weg naastiglijk terugkeren.

Indien uw vergadering na de kerkeraad van Hamilton en mij gehoord te hebben tot de gevraagde uitspraak zal komen zou ik gaarne willen vernemen, of uw vergadering het nog wenselijk vindt, dat een of twee kerkeraden worden aangewezen, die de trouwe minderheid van de kerkeraad en het trouwe deel der gemeente behulpzaam zullen zijn in het vaststellen van het oordeel, dat de afzetting, wanneer geen wederkeer gebleken is vóór een nader te bepalen tijdstip, door het grote kwaad (ipso facto) naar de wil van het Hoofd en de Heer der Kerk, Jezus Christus, heeft plaats gehad, of dat uw vergadering van oordeel is, dat de trouwe minderheid van de kerkeraad dit zonder hulp van een of twee genabuurde kerkeraden kan vaststellen."

C. De uitspraken van de classis Hamilton.

De Classis East van de Canadian Reformed Churches, in vergadering bijeen te Hamilton op 24 Juli 1957, kennis genomen hebbende van het appél van Ds W. Loopstra tegen de handhaving van zijn schorsing door de kerkeraad van Hamilton, ook na de classisuitspraak van 18 Juli 1957 te Fergus, gehoord hebbende de nadere toelichting hierop door Ds W. L. en de motivering van zijn besluit van handhaving der schorsing door de kerkeraad van Hamilton,

overwegende, dat de kerkeraad van Hamilton tegen het oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente en van de classis in, zich verhardt in de zonde door handhaving van de onwettige en onrechtvaardige schorsing van zijn predikant, zonder enige deugdelijke gronden aan te voeren,

Immers: 1. Art. 79 K.O. is niet voor misverstand vatbaar, hierin dat tegen het gegeven oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente in de schorsing niet kan worden toegepast;

2. De classis van 18 Juli 1957 heeft in zijn eerste besluit in deze zaak niet vooruitgegrepen op het tweede, maar heeft in dit eerste besluit de kerkeraad van Hamilton er terecht van beschuldigd, de vrijwillig aanvaarde inperking van het tuchtrecht over ambtsdragers teniet gedaan te hebben, door tegen het oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente in, alleen tot schorsen over te gaan.

3. Niet de classis heeft de bewijslast, dat Ds L. NIET schorsenswaardig is, maar de kerkeraad van Hamilton heeft de bewijslast, dat hij WEL schorsenswaardig is; welke bewijsvoering volgens eenstemmig oordeel der classis van 18 Juli 1957 ten enen male mislukt is.

4. De classis heeft niet verklaard, dat Ds L. in de zaak van de preek-bespreking en het onderwijsbesluit in alles feilloos gehandeld heeft, maar van duidelijke aanwijsbare zonden en verharding daarin is niets gebleken; immers ook indien de kerkeraad gelijk zou hebben in zijn aanwijzen van bepaalde misslagen van Ds. L., dan mogen deze zeker niet als "openbare grove zonden" aangemerkt worden.

5. De hoofdzaak waarover de classis van 18 Juli 1957 te oordelen had, was inderdaad de rechtspositie van ambtsdragers zoals die door de K.O. art. 79 gewaarborgd is en door de kerkeraad van Hamilton is ondergraven.

In het waken voor deze rechtspositie heeft de classis van 18 Juli 1957 tegelijk ook het welzijn van de gemeente van Hamilton gediend.

6. Van een "noodpositie" kan de kerkeraad van Hamilton in dezen niet spreken, omdat er tijd is geweest voor het bijroepen van de kerkeraad der naastgelegen gemeente en de kerkeraad van Hamilton zelf deze tijd ook zo benut heeft, terwijl overigens het beroep op de meerdere vergadering ten volle openstond en openstaat.

7. De bewering, dat de classis "niet objectief heeft kunnen of willen oordelen" is voor het eerste deel onbewezen en voor het tweede deel onbewijsbaar.

van oordeel, dat de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten treedt en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurt en mitsdien zich schuldig maakt aan de in art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking,

spreekt uit, dat de ambtsdragers, die momenteel deze meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel eraan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven ipso facto afzettingswaardig zijn."

10. De bezwaren van de First Canadian Reformed Church.

"In de aanhef van het classisbesluit van 24 Juli (zie deel C, blz. 66) wordt tweemaal ten onrechte gesproken over handhaving van de schorsing. Door de weglating van het woord "voorlopige" wordt een onjuiste inhoud aan de handeling van H. gegeven.

De overweging van dit classisbesluit is onjuist, om dezelfde redenen als vermeld in onze bestrijding van het eerste classisbesluit.

Ter aanvulling diene:

Bij overweging sub. 2 kan nog vermeld worden, dat het classisbesluit van 18 Juli 1957 in zijn eerste besluit wel degelijk vooruitgegrepen heeft op het tweede. Want wanneer daar staat "onwettig en onrechtvaardig" (zie deel C, blz. 61) dan slaat "onwettig" op het door de classis vermeende ingaan van de handeling van H. tegen de orde der kerken, terwijl "onrechtvaardig" (betekent volgens Kramers Ned. woordenboek: "onbillijk", "on-

eerlijk") wijst op ondeugdelijke gronden en beweegredenen, en dus de zaak van het tweede gedeelte van het classisbesluit reeds betreft.

Bij overweging sub. 3 (zie deel C, blz. 67) moet vermeld worden, dat niet H. op de classis kwam met een beroep tegen het oordeel van B. Dit kon niet vanwege de grote haast, waarmee de classis werd samengeroepen, en het ontbreken van de tijd voor een gedegen appel, immers de avond van te voren was reeds de definitieve verklaring van B. gearriveerd, doch Ds L. kwam ter classis met een beroep tegen de handeling van H. (voorlopige schorsing). **Dus niet H. had de bewijslast, maar Ds L.** Ds L. bewees niet (we verwijzen weer naar zijn gravamen, zie deel C, blz. 55). De classis vereenzelvigde de voorlopige schorsing met de schorsing naar art. 79 K.O. (ten onrechte) en kwam also tot de verwarde en onjuiste overweging sub. 3. De classis heeft dus niets bewezen, omdat Ds L. niets bewezen heeft, en daarom was de uitspraak van H. (zie deel C, blz. 64 B) dat de classis niets bewezen heeft . . . enz." **juist.**

Bij overweging sub. 4 (zie deel C, blz. 64): De classis toont hier aan, dat de vergadering der classis niet verklaard heeft, dat Ds L. in alles feilloos gehandeld heeft. Dit is een negatieve uitspraak, die echter niet stand kan houden in verband met het volgende in die uitspraak. Immers waar dit nog de mogelijkheid impliceert, dat Ds L. gezondigd heeft in de zaak van de preekbespreking en de onderwijsbesluiten, vervolgt de classis: dat zij van mening is, dat er geen duidelijk aanwijsbare zonden en verharding in die zonde is bij Ds L. (hoewel de kerkeraad van H. duidelijk die zonden en de verharding daarin heeft aangetoond). Aangezien dus de classis die mening niet deelt, kan onmogelijk de Classis de negatieve uitspraak handhaven. Want indien er van zonden en verharding geen sprake is, is er ook geen sprake van "feilen" ("dwalen", "mistasten", zie Kramers woordenboek). Voorts in het laatste gedeelte van overweging sub. 4 (zie deel C, blz. 67) spreekt de classis opnieuw uit dat, (als H. gelijk had met zijn beschuldigingen) deze "misslagen" geen grove zonden, openbare zonden, zonden zijn. (We weerlegden dat reeds bij het vorig classisbesluit).

Bij overweging sub 5 dient nog te worden vermeld, dat in het laatst gestelde van overweging sub 5 deze onjuistheid voorkomt als zou de classis met de veroordeling van die voorlopige schorsing het welzijn van de gemeente H. gediend hebben. Integendeel: hier heeft de classis aan de gemeente van H. het recht ontnomen om te handelen in een noodpositie en derhalve haar aangetast in het recht haar van Christuswege gegeven, en staat dus de classis in tussen de opdrachtgever (Christus) en de gemeente, iets wat in strijd is met het karakter van het Schriftuurlijk gezag. (Zie van Dalen: "De schriftuurlijke beginselen van het Kerkrecht, pag. 15: "Hierin en in het ontbreken . . . dat de verhoogde Christus geen macht wil, die zich tussen Hem en de plaatselijke kerk stelt").

Bij overwegingen sub 6 (zie deel C, blz. 67): De noodpositie van H. is voldoende aangetoond, maakt de classis hier weer de fout van het vereenzelvigen van voorlopige schorsing en schorsing naar art. 79 K.O.

Hier vergeet voorts de classis, dat de noodsituatie zich pas voordeed in haar sterke mate, nadat de kerkeraad van H. had vergaderd met B. en omdat er geen mogelijkheid bestond voor de Zondag een classisvergadering bijeen te roepen.

Bij overweging sub 7 (zie deel C, blz. 67):

De classis heeft inderdaad niet objectief willen oordelen. Anders zou de classis hebben onderzocht of de dingen wel also waren. Men heeft Ds L. op zijn woord geloofd. De kerkeraad van H. heeft men niet geloofd. In de moeilijkheden te H. zijn zoveel zaken en personen betrokken, die hadden kunnen getuigen en inlichten. De classis heeft die mogelijkheden niet willen benutten, ondanks het eerst ingediende en later teruggenomen voorstel van B., om een commissie te benoemen tot onderzoek.

De classis heeft voorts niet objectief kunnen oordelen, omdat ter vergadering aanwezige leden niet objectief waren. Dit geheel verschillend van soortgelijke omstandigheden in de wereldlijke rechtspraak, waar een jury slechts jury kan zijn, wanneer de leden totaal onbekend zijn met de zaak en de bij de zaak betrokken personen."

Uw commissie wil nog enige opmerkingen plaatsen bij het bezwaar tegen "immers 7e". De klacht is: de classis heeft inderdaad niet objectief willen oordelen.

Wij hebben er al op gewezen, dat de classis niet verplicht was te onderzoeken of de dingen wel also waren. Een ernstig bezwaar, dat tegen de schorsingsgronden is in te brengen, is de abstracte formulering ervan. Uw commissie wijst met name op de 3e, 4e en 5e schorsingsgrond. Wij lezen daar alleen van een weigering van Ds Loopstra, een kerkeraadbesluit uit te voeren, van een reactie van hem in het stellen van een aantal vragen en het maken van een aantal opmerkingen en van de inhoud daarvan. Wat voor een kerkeraadbesluit het was, wordt niet vermeld. Wat voor vragen en opmerkingen het waren wordt evenmin weergegeven. Van de inhoud daarvan wordt ook niets medegedeeld. Moest de classis daar nu eerst een onderzoek naar instellen? Uw commissie gelooft daar niets van. Zoals zij reeds opmerkte: de kerkeraad had de gronden zo te formuleren, dat ze voor ieder duidelijk en voor geen misverstand vatbaar waren. De kerkeraad had concreet moeten spreken en had zich niet in abstracties mogen verliezen. Het schorsen van een ambtsdrager is in de kerk des Heren geen spelletje.

Het geheel van de formulering van de schorsingsgronden maakt op uw commissie de indruk van een algebrasom: $a + b$ is gelijk c . Voor a en b kan men dan alle mogelijke getallen invullen; de uitkomst c is dan dienovereenkomstig. In dit geval heeft de kerkeraad van Hamilton toen de som vermeld: nl. Ds Loopstra is schorsingswaardig. En wat moet er nu voor a en b worden ingevuld? Ja, dat mocht de classis nu opmaken op grond van de uitkomsten van een in te stellen onderzoek. En dat moet u naar het oordeel van de zich bij u beklagende vergadering doen op grond van de gehele publicatie, deel A, B en C. Maar zo mag het niet toegaan in de kerk des Heren. De kerkeraad van Hamilton had niet met algebraïsch geformuleerde schorsingsgronden mogen komen. Hij had de door hem aanwezig geachte zonden maar heel concreet moeten aanwijzen. En uw commissie is van mening, dat u terecht de publicatie-in-haar-geheel voor onontvankelijk hebt verklaard en voorts besloten hebt, alleen kennis te nemen van die gedeelten ervan, waarnaar in het bezwaarschrift wordt verwezen.

Daar komt bij: de classis mocht in de situatie van toen geen onderzoek van de veroordeling van de "voorlopige" schorsing laten voorafgaan. Daarmede zou ze dan hebben uitgesproken, dat de beantwoording van de vraag, of deze schorsing al of niet diende te worden opgeheven, van het resultaat van dat onderzoek afhing. Dat had ze niet mogen doen. Deze "voorlopige"

schorsing diende terstond te worden opgeheven, alleen al om het feit, dat ze was geschied in strijd met de kerkenordening.

Uw commissie is daarom van oordeel, dat het feit, dat de classis niet heeft onderzocht, of de dingen alzo waren, niet bewijst, dat de classis niet objectief heeft willen oordelen.

"Men heeft Ds Loopstra op zijn woord geloofd. De kerkeraad van Hamilton heeft men niet geloofd". Daar is uw commissie niets van gebleken en het wordt door de klager met geen woord bewezen. De aanwezige leden van de classis waren niet objectief. Bewijs: Zij waren niet totaal onbekend met de zaak en met de bij de zaak betrokkenen. Daarom kon de classis niet objectief oordelen.

Met objectief zal wel bedoeld zijn: onpartijdig. Het feit, dat de leden der classis bekend waren met een bepaalde zaak en met de erbij betrokken personen bewees in het geheel niet, dat ze niet onpartijdig konden oordelen. Onpartijdig oordelen hield in, dat de classis het aan haar voorgelegde toetste aan Gods Woord en aan de kerkenordening. Daartoe was ze zeker in staat en de klagende vergadering heeft het tegendeel hiervan niet bewezen.

Uit de afwijzing van de bezwaren van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton tegen de overwegingen van de onderhavige uitspraak van de classis Hamilton valt naar het oordeel van uw commissie niet de conclusie te trekken, dat deze uitspraak in al zijn onderdelen juist is. Tegen enige onderdelen ervan zal ernstig bezwaar moeten worden ingebracht, nl. tegen het "van oordeel" en "spreekt uit".

Uw commissie wijst u erop, dat deze classis overwoog, dat de kerkeraad van Hamilton tegen het oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente en van de classis in, zich verhardde in de zonde door handhaving van de onwettige en onrechtvaardige schorsing van zijn predikant, zonder enige deugdelijke grond aan te voeren. U is al gebleken, dat de classis dit terecht overwoog. Te verwachten was nu, dat de classis zou uitspreken van oordeel te zijn, dat de kerkeraad het aangegane accoord van samenleving, waarmede de classis klaarblijkelijk de kerkenordening bedoelt, binnen het kerkverband met voeten treedt, om dan dienovereenkomstig een uitspraak betreffende de kerkeraad te doen. Dat is evenwel niet gedaan. De classis verklaarde van oordeel te zijn "dat de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten treedt en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurt en mitsdien zich schuldig maakt aan de in art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking". En zij sprak uit: "dat de ambtsdragers, die momenteel deze meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel eraan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn". De inhoud van dit oordeel en van deze uitspraak klopt niet met de inhoud van de overweging. De classis sprak nl. in het "van oordeel" en "spreekt uit" in plaats van over de kerkeraad over ambtsdragers, over hun zonden en hun afzettingswaardigheid.

Wanneer u nu het bezwaarschrift van Ds Loopstra hiermede vergelijkt, dan zal het u duidelijk zijn, dat de classis in het slot van haar uitspraak gevolg gaf aan een door Ds Loopstra gedaan verzoek. Immers, nadat hij deze bepaalde ambtsdragers van de kerk van Hamilton bij de classis had beschuldigd van afzettingswaardige zonden, verzocht hij de classis u't te spreken: "dat die leden van de kerkeraad, die zich aan bovengenoemd kwaad schuldig maken, van hun dienst door de Here Christus afgezet worden,

indien zij niet van deze voor de gemeente en voor henzelf verderfelijke weg haastiglijk terugkeren". Dit verzoek aan de classis hield dus de vraag in uit te spreken, dat genoemde ambtsdragers afzettingswaardig waren, indien zij zich niet met haast bekeerden.

Naar het oordeel van uw commissie had Ds Loopstra dit verzoek aan de classis Hamilton niet mogen doen. Hij had de beschuldiging van afzettingswaardige zonden eerst bij de kerkeraad tegen deze bepaalde ambtsdragers moeten indienen. Dat was de instantie, die het eerst gerechtigd was over deze zaak te oordelen. En dat recht had Ds. Loopstra, hoe moeilijk de verhouding tot de kerkeraad ook geworden was, toch moeten blijven erkennen.

Hij heeft dat niet gedaan. Hij bracht deze zaak dadelijk op de classis Hamilton. In een bezwaarschrift; uw commissie is er zich van bewust. En tegen het eerste deel van het bezwaarschrift heeft uw commissie zeker geen bezwaar. Daarin ging hij in beroep tegen een besluit van zijn kerkeraad. Dat was in overeenstemming met art. 31 K.O. Dat zegt immers, dat men zich op een meerdere vergadering mag beroepen, indien men door de uitspraak van een mindere vergadering verongelijkt gevoelt te zijn.

Maar ten aanzien van de door Ds Loopstra afzettingswaardig geachte ambtsdragers komt bij niet in beroep tegen een uitspraak van de kerkeraad. Deze zaak werd door hem niet in de weg van art. 31 K.O. aan de classis voorgelegd.

De classis had dan ook, zo oordeelt uw commissie, dit gedeelte van het bezwaarschrift van Ds Loopstra voor niet-ontvankelijk moeten verklaren. Ze had daarom ook in het slot van haar uitspraak geen oordeel mogen uitspreken over ambtsdragers van de kerk van Hamilton. De vraag, of ze niet af te zetten waren was niet op wettige wijze ter beantwoording aan haar voorgelegd.

Uw commissie is daarom van oordeel, dat u dient uit te spreken, dat deze onderdelen van uitspraak I van de classis Hamilton onjuist is. Dat betekent niet, dat de gehele uitspraak als onjuist wordt afgewezen.

Wij wijzen u met name op de overweging in deze uitspraak, hierboven al aangehaald. De bezwaren tegen zes gronden, waarop deze overweging rust, hebt u als ongegrond afgewezen. De derde grond hebt u ook onjuist bevonden. Maar dat mocht u geen reden zijn om te verklaren, dat de overweging onwaarheid bevatte.

Voorstellen van de commissie.

E. Uw commissie verzoekt u het volgende uit te spreken:

VI. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat de uitspraak van de classis Hamilton, 24 Juli 1957 van de kerken in het Oosten: "dat de ambtsdragers, die momenteel deze meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn." te haastig en ten onrechte is geschied.

A. De synode overweegt voor wat het bezwaar tegen de aanhef van de uitspraak betreft:

1. Deze "voorlopige" schorsing mocht na de mededeling van het oordeel van de kerkeraad van Burlington niet geschieden.

2. Door deze "voorlopige" schorsing was Ds Loopstra metterdaad in zijn ambtsbediening geschorst.

3. De classis Hamilton heeft daarom in de aanhef van zijn uitspraak niet ten onrechte het woord "schorsing" gebruikt in plaats van "voorlopige schorsing".

B. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 2e":

1. Het gebruiken van het woord "onrechtvaardig" in de uitspraak van de classis Fergus is alszodanig geen vooruitgrijpen op de afwijzing van de schorsingsgronden in uitspraak II van deze classis, omdat door deze onwettige schorsing het recht des Heren op de trouw van de kerk des Heren te Hamilton aan de ook door haar aanvaarde kerkenordering was verloochend.

C. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 3e":

1. De kerkeraad van Hamilton had niet de bewijslast, dat Ds Loopstra schorsenswaardig was, omdat hij niet tot de classis was gekomen met het verzoek zulks uit te spreken.

2. Ds Loopstra en de kerkeraad van Burlington hadden de bewijslast, dat Ds Loopstra niet schorsenswaardig was, omdat zij bezwaren aantekenden tegen de schorsingsgronden.

3. De classis had niet de bewijslast, dat Ds Loopstra schorsenswaardig was, omdat zij de schorsingsgronden en de ertegen ingebrachte bezwaren had te toetsen.

4. De raad van Burlington heeft zijn bezwaren ingebracht en de bewijslast op zich genomen.

5. De classis werd dus in staat gesteld om aan haar toetsingsplicht te voldoen.

D. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 4e":

1. Wanneer iemand niet in alles feilloos handelt, dan houdt dat nog niet in, dat hij in duidelijk aanwijsbare zonden en in verharding daarin leeft.

2. Dwalen en mistasten is niet identiek met zondigen en zich verharden in zonden.

E. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 5e":

1. Het welzijn van de gemeente te Hamilton was ook hierin gelegen, dat de kerkeraad zich hield aan zijn belofte van trouw aan de kerkenordering, waardoor de rechtspositie van de ambtsdragers wordt gewaarborgd.

2. Door de voorlopige schorsing te veroordelen als in strijd met art. 79 K.O. heeft de classis gewaakt voor de rechtspositie van de ambtsdragers in de kerk des Heren.

3. Dusdoende heeft de classis metterdaad het welzijn van de gemeente te Hamilton gediend.

F. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "immers 6e":

1. De kerkeraad van Hamilton kon inderdaad niet van een "noodpositie" spreken. Door overeenkomstig het woord van God naar de gemaakte af-

spraken te leven, ook voor wat art. 79 K.O. betreft, zou de kerk van Hamilton naar luid van Gods belofte niet in een noodsituatie gekomen zijn.

G. De synode overweegt voor wat het bezwaar betreft tegen het "Immers 7e":

1. Schorsingsgronden moeten de zonden zo duidelijk vermelden, dat een onderzoek naar wat de aangeduide feiten en uitlatingen eigenlijk inhielden niet nodig behoeft te zijn.

2. De schorsing was geschied in strijd met art. 79 K.O. De classis Fergus moest om die reden alleen al dadelijk uitspreken, dat de schorsing onwettig was.

3. Die uitspraak mocht derhalve niet afhankelijk worden gesteld van de resultaten van een in te stellen onderzoek.

4. Om die reden is het feit, dat de classis Fergus zulk een onderzoek niet heeft ingesteld geen bewijs, dat ze niet objectief wilde oordelen.

5. Van de waarheid van de klacht, dat de classis Fergus Ds Loopstra wel, de kerkeraad van Hamilton niet op zijn woord heeft geloofd, is de synode niets gebleken.

6. Voor de waarheid van deze klacht wordt in het bezwaarschrift geen enkel bewijs aangevoerd.

7. De afgevaardigden naar de classis Fergus konden onpartijdig oordelen over de aan hen voorgelegde zaak door zulks te doen in trouw aan de Schrift en aan de kerkenordering, waartoe zij krachtens de belofte van de zalving des Geestes in staat waren.

8. Het feit, dat zij met de zaak en de daarbij betrokken personen bekend waren, is derhalve geen bewijs, dat zij niet in staat waren onpartijdig te oordelen.

Dit alles overwegende spreekt de synode uit:

1. Aan het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat deze uitspraak van de classis Hamilton te haastig is geschied, niet te kunnen voldoen.

2. Aan zijn verzoek om uit te spreken, dat deze uitspraak ten onrechte is geschied, niet te kunnen voldoen.

VII. Uw commissie stelt u voor uit te spreken:

Voorts spreekt de synode betreffende uitspraak I van de classis Hamilton, 24 Juli 1957 uit:

Zij constateert:

De classis overwoog, dat de kerkeraden van Hamilton tegen het oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente en van de classis in zich verhardde in de zonde door handhaving van de onwettige en onrechtvaardige schorsing van zijn predikant zonder enige deugdelijke grond aan te voeren.

Zij overweegt:

1. De classis heeft dat terecht overwogen, immers

a. De kerkeraad had Ds Loopstra in strijd met art. 79 K.O. geschorst.

b. De kerkeraad had Ds Loopstra op ondeugdelijke gronden geschorst.

c. De kerkeraad handhaafde de schorsing tegen het oordeel van de classis Fergus in.

2. Verwacht mocht worden, dat de classis zou uitspreken, dat de kerkeraad de kerkenordering met voeten trad.

3. Zij sprak evenwel uit:

a. van oordeel te zijn, dat de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten trad en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurde en mitsdien zich schuldig maakte aan de in art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking.

b. dat de ambtsdragers, die op dat moment deze meerderheid vormden, indien zij geen blijk gaven van inkeer door op zijn minst voor hun deel eraan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld werd opgeheven ipso facto afzettingswaardig waren.

4. In plaats van een uitspraak te doen aangaande de zonde van de kerkeraad, sprak zij van de zonde van individuele ambtsdragers van die kerk.

5. De classis gaf dusdoende gevolg aan het verzoek van Ds. Loopstra uit te spreken, dat die leden van de kerkeraad, die zijn inziens zich schuldig maakten aan afzettingswaardige zonden van hun dienst door de Here Christus afgezet werden, indien zij niet van deze voor de gemeente en voor henzelf verderfelijke weg haastiglijk terugkeerden, welk verzoek inhield te verklaren, dat genoemde ambtsdragers van de kerk van Hamilton afzettingswaardig waren, indien zij zich niet bekeerden.

6. Ds Loopstra kwam, blijkens zijn bezwaarschrift, met dit verzoek bij de classis niet in beroep tegen een uitspraak door de kerkeraad van Hamilton te dezen gedaan.

7. De vraag of die genoemde ambtsdragers afzettingswaardig waren werd daardoor onwettig, wijl in strijd met art. 31 K.O. aan de classis ter beantwoording voorgelegd.

8. De classis had daarom op dit deel van het bezwaarschrift van Ds Loopstra niet mogen ingaan en om die reden aan zijn verzoek geen gevolg mogen geven.

Dit alles overwegende verklaart de synode:

dat de onder overweging 3 aangehaalde onderdelen van uitspraak I van de classis Hamilton ten onrechte zijn uitgesproken.

VII. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken dat uitspraak II van de classis Hamilton, 24 Juli 1957: "dat deze minderheid van de kerkeraad inderdaad gerechtigd is, om eventuele verharding in de zonde van schorsing van de broeders, die thans de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton vormen vast te stellen, en zich vrijmakend van het schorsingsbesluit de gemeente op te roepen getrouw te blijven aan de Opperherder der schapen" te schapen" te haastig en ten onrechte is geschied.

Zij overweegt, dat in het bezwaarschrift van genoemde raad niet enig bezwaar tegen deze uitspraak wordt ingebracht.

Zij spreekt daarom uit, aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.

F. Bezwaar van br E. Schilder tegen de classis Hamilton.

Het bezwaar van br E. Schilder luidt: "De classis heeft gehandeld in strijd met art. 31 K.O., door onvoorwaardelijke onderwerping te eisen van de kerkeraad, terwijl de weg van appèl openstond".

Dat dit bezwaar zich ook richt tegen de classis Hamilton blijkt uit de tweede grond, waarin hij schrijft: "Op de classisvergaderingen in Juli bleek duidelijk, dat bij niet conformeren aan de classisbesluiten buiten verbandplaatsing zou volgen."

Hoe dat op deze classis gebleken is, wordt door br Schilder niet vermeld. Uw commissie heeft dit bezwaar dan ook overwogen als gericht tegen de concluderende uitspraak van deze classis, waarin zij zeide van oordeel te zijn "dat de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten treedt en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurt en mitsdien zich schuldig maakt aan de in art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking", waarna ze uitsprak "dat de ambtsdragers, die momenteel de meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven ipso facto afzettingswaardig zijn".

Uw commissie heeft u er al op gewezen, dat deze twee onderdelen van het geheel van de uitspraak van de classis Hamilton onjuist zijn. Daar kan ze nu aan voorbij gaan.

Zij wijst u er nu op, dat dit besluit juist bedoelt de kerk van Hamilton niet buiten het verband te plaatsen. Het was er op gericht, de kerkeraad en de gemeente van Hamilton in het kerkverband te bewaren. Dat blijkt uit het feit, dat de classis in de laatste twee onderdelen van haar uitspraak niet van de zonde van de kerkeraad, maar van de zonde van individuele ambtsdragers sprak.

Met deze opmerking is het bezwaar van br Schilder niet ontzenuwd. De classis sprak hiermede zeker duidelijk uit, dat de kerkeraad van Hamilton niet het recht had de uitspraak van de classis Fergus, dat de schorsing diende te worden opgeheven, in feite naast zich neer te leggen. Zij herhaalde ook nog eens, met andere woorden, wat de classis Fergus reeds had uitgesproken, dat de schorsing onverwijld diende te worden ongedaan gemaakt.

Br Schilders bezwaar tegen deze uitspraak is nu: de classis heeft door deze druk over de gewetens geheerst, heeft de ambtsdragers te Hamilton verzocht tot zonde, namelijk om iets tegen hun geweten in te doen (waarvan Paulus zegt, dat het zonde is). De betrokken kerkeraadsleden konden immers om des gewetens wille zich niet conformeren, terwijl de weg van het beroep wijd open stond. Door deze handelwijze, aldus nog steeds br Schilder, heeft de classis het "tenzij" van art. 31 K.O. veranderd in het synodale "totdat".

Deze beschuldigingen stellen ons voor de wel zeer klemmende vraag: zijn deze dingen alzo?

Uw commissie is van oordeel, dat het antwoord ontkennend moet luiden. Hoe was immers de situatie?

Wanneer een kerk toetreedt tot het kerkverband, neemt zij daarmede bepaalde verplichtingen op zich. Zij doet dat geheel vrijwillig. Zij aanvaardt dan b.v. de kerkenordering en belooft zich daaraan te zullen houden. Zij

belooft dan niet alleen, dat zij art. 31 zal onderhouden, maar ook b.v. artikel 79.

Wat bepaalt nu art. 79 o.a.? Dit: dat ambtsdragers niet geschorst zullen worden door de eigen kerkeraad alleen, maar dat zulks geschieden zal door voorgaand oordeel óók van de kerkeraad der genabuurde gemeente. En als het oordeel van de raad der genabuurde kerk luidt: deze ambtsdrager kan niet geschorst worden, want de gronden die aangevoerd worden zijn niet goed, dan kan de schorsing niet plaats hebben. Een kerk, die toetreedt tot het kerkverband, aanvaardt door haar aanvaarding van de K.O. ook deze mogelijkheid.

Zeker, er is mogelijkheid van beroep op de classis. Maar als ook die classis zegt: neen, deze broeder is niet schorsenswaardig, dan kan de schorsing niet plaats hebben. De kerk, die toetreedt tot het verband weet en aanvaardt tevoren deze mogelijkheid. Zij weet immers, dat ook zij kan dwalen. En om zekerheid voor ambtsdragers en gemeenteleden te hebben, om ook de kerkeraad te waarborgen tegen een zondige handelwijze, heeft zij de beperking aanvaard, dat schorsing niet kan geschieden tegen het oordeel van de genabuurde kerkeraad en van de classis in.

Nu had de kerkeraad van Hamilton het oordeel van die van Burlington gevraagd. De kerkeraad van Burlington had als zijn oordeel uitgesproken, dat ds Loopstra niet schorsenswaardig was. Dies kon die schorsing niet plaats hebben. Kwam de kerkeraad van Hamilton daardoor in conscientienood? Geen sprake van! Hij had gezworen (en laat ons nu voor een ogenblik aannemen: tot zijn schade). Naar luidt van Gods Woord moest hij zijn eden houden. De weg van beroep op de classis stond voor hem open. En zelfs al zou de classis gezegd hebben: ds Loopstra is niet schorsenswaardig, zelfs dan zou de kerkeraad nog niet in conscientienood zijn geraakt.

Wat is conscientienood? Vrijbuitelij is hier uit de boze. Er zijn normen, ook voor de conscientie. De mens, die met zichzelf te rade gaat om normen te zoeken voor zijn conscientie, gaat te rade met de slechtste raadgever die er is.

De kerkeraad van Hamilton moest zich houden aan de ook door hem vrijwillig aanvaarde regel en beperkingen. Als hij dat deed, dan zou hij, naar de belofte des HEEREN, nimmer in nood komen. Tenzij de regels, die aanvaard waren, in strijd waren met des HEEREN Woord. De kerkeraad van Hamilton is echter niet gekomen met bezwaren tegen de aanvaarde regels zelf. Integendeel, zijn gedurig beroep er op bewijst dat hij van oordeel was, dat deze regels goed en naar de wil des HEEREN zijn.

Handelde nu de classis in strijd met artikel 31 K.O.? Neen, want de zaak van de handhaving der schorsing was wettig, in de weg van appèl, op de classicale tafel gekomen. De classis had ten volle het recht deze zaak te behandelen.

Waarin handelde zij dan in strijd met dit artikel? Doordat zij, zoals br Schilder zegt, het "tenzij" veranderde in "totdat"? De classis zeide immers, aldus br Schilder, de schorsing onverwijld opheffen. Begrijpen wij br Schilder goed, dan wil hij dit zeggen: de classis had het moeten eerbiedigen, toen de kerkeraad van Hamilton zeide: wij mógen de schorsing niet opheffen. Doordat de classis de kerkeraad van Hamilton tegen zijn conscientie in wilde laten handelen, veranderde de classis het "tenzij" in "totdat".

Is dit bezwaar van br Schilder gegrond? Neen.

De weg van beroep stond voor de kerkeraad wijd open. De bezwaarschriften, die op uw tafel liggen, zijn er een overduidelijk bewijs van.

De vraag is echter: moet een classis, ook indien een kerkeraad in appèl gaat tegen een classicaal besluit, nu maar zeggen: Gaat u maar door uw eden te breken? Gaat u maar voort te zondigen? Wat was de norm, waarnaar de classis te oordelen had? Was de norm, waarnaar de classis had moeten oordelen het zeggen: wij mogen de schorsing niet opheffen om 's HEEREN wil? De classis Fergus had de gronden voor schorsing afgevozen. De classis Hamilton was klaarblijkelijk van geen ander gevoelen. De classis Hamilton constateerde terecht: art. 79 K.O. is niet voor misverstand vatbaar. Hamilton schorste ds Loopstra ten onrechte, in strijd met dit artikel. Al was er alleen dit laatste argument geweest, dan nog had de classis moeten zeggen: ge hebt, kerkeraad van Hamilton, uw beloften niet gehouden, keer terug.

Werd de kerkeraad te Hamilton daardoor verzocht tot zonde? Neen: daardoor werd hij slechts herinnerd aan de belofte, vrijwillig gegeven, en aan het feit, dat hij ook zelf door het afleggen van de belofte zich aan de kerkenordering te zullen houden, tevoren een mogelijkheid als thans tot werkelijkheid was geworden, had aanvaard. De classis riep eenvoudig terug tot de allereerste gehoorzaamheid en de allereerste trouw, die kerken van elkaar mogen vragen, gehoorzaamheid aan de HEERE in het houden van de eden, en trouw aan elkaar in het gestand doen van geloften. Is dit terugroepen een heersen over de consciënties? Uw commissie gelooft er niets van.

De classis zeide niet: Ge moogt niet in uw geweten overtuigd zijn, dat ds Loopstra schorsenswaardig is. Zij zeide: uw daden zijn niet in overeenstemming met de K.O., met uw eigen beloften. Keer van die verkeerde weg terug. Is dat heersen? De weg van appèl werd door de classis niet afgesneden. Het "tenzij" is niet veranderd. De classis zekde juist niet tot de kerkeraad: doen of anders: buiten het kerkverband.

Het ging ook uiteindelijk niet over een uitspraak van de classis, die voor vast en bondig gehouden moest worden, **totdat** die bewezen was, enz. Maar het ging over een daad van de kerkeraad van Hamilton, die bewezen was te zijn: trouwbreuk. Indien er van een "totdat" sprake is in dit verband, dan is dit het geval bij de kerkeraad, die zich niet wilde houden aan de classisuitspraak, **totdat** hij er zelf van overtuigd was, dat zijn daad van het schorsen van ds Loopstra in strijd was met Schrift, belijdenis of kerkenordering.

Uw commissie oordeelt, dat dit bezwaar van br Schilder tegen de classis Hamilton als onjuist moet worden afgewezen.

IV. Uw commissie stelt u voor te besluiten:

De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br Schilder tegen de concluderende uitspraak van de classis Hamilton, dat naar haar oordeel "de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton het aangegane accoord van samenleving binnen het kerkverband met voeten treedt en daardoor de gemeente van Hamilton verscheurt en mitsdien zich schuldig maakt aan de in art. 80 K.O. genoemde zonde van openbare scheurmaking", waarna ze uitsprak: "dat de ambtsdragers die momenteel de meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn".

welk bezwaar luidt: de classis heeft gehandeld in strijd met art. 31 K.O., door onvoorwaardelijke onderwerping te eisen van de raad, terwijl de weg van appèl openstond."

de synode overweegt

1. de classis sprak uit, dat de schorsing onverwijld opgeheven diende te worden.

2. br Schilder is van oordeel, dat de classis door deze uitspraak de kerkeraad van Hamilton verzocht heeft tot zonde, waar deze kerkeraad zich om des gewetens wille niet kon conformeren.

3. de schorsing van ds Loopstra tegen het oordeel van de genabuurde kerkeraad in was duidelijk in strijd met art. 79 K.O.

4. de kerkeraad van Hamilton had de K.O. aanvaard bij toetreding tot het kerkverband.

5. de kerkeraad van Hamilton had daardoor ook tevoren aanvaard de mogelijkheid, dat tot schorsing van een ambtsdrager niet kon worden overgegaan, al zou hij zelf van oordeel zijn, dat een broeder schorsenswaardig was.

6. de uitspraak van de classis, dat de schorsing van ds Loopstra onverwijld diende te worden opgeheven, waar deze geschied was in strijd met art. 79 K.O., was slechts een terugroepen van deze kerkeraad tot de trouw aan de vrijwillig gegeven belofte.

7. de kerkeraad van Hamilton zou, naar de belofte des HEEREN, niet in conscientienood komen, als hij zijn eden hield.

8. De classis sprak niet uit, dat bij niet opheffen van de schorsing buiten-verband-plaatsing zou volgen. Br Schilder heeft op geen enkele wijze aangetoond, dat buiten-verband-plaatsing wel zou volgen.

9. De weg van appèl was voor de kerkeraad van Hamilton niet afgesneden.

De synode concludeert: de classis heeft niet het "tenzij" van art. 31 K.O. veranderd in een "totdat", toen zij met haar uitspraak verklaarde, dat de schorsing onverwijld diende te worden opgeheven.

De synode besluit het bezwaar van br Schilder als ongegrond af te wijzen.

IV. Van Hamilton (Cl) via Burlington (Kr) naar Orangeville (Cl).

A. Na de classis Hamilton 24 Juli 1957 is het volgende, door Ds W. Loopstra, J. C. J. Kuntz en J. J. Knegt ondertekende schrijven verzonden aan de brs. Th. Bergsma, C. Groenewegen, L. van Huizen, K. de Jong, L. Klapwijk, E. Schilthuis, J. S. P. Struik, H. W. Togaretz en J. Ton: (Publicatie deel C, blz. 71)

"Gisteravond heeft de kerkeraad vergaderd, overeenkomstig de oproep, die ook tot u is uitgegaan, maar waaraan u geen gehoor hebt gegeven. De kerkeraad moest met droefheid constateren, dat u in de zonde volhardt en heeft daarom zijn vergadering voortgezet met de raad van de Can. R.C. van Burlington, die tot dezelfde constatering moest komen en zijn oordeel als volgt formuleerde:

"De kerkeraad van Burlington in vergadering bijeen op 26 Juli 1957, vergaderd op hun verzoek met de ambtsdragers van de Can. R.C. of Hamilton, de brs. Ds. W. Loopstra, J. C. J. Kuntz en J. J. Knegt, kennis genomen hebbende van de classisbesluiten van 24 Juli 1957, en deze voor vast en bondig houdende, kennis genomen hebbende van het feit, dat de negen ambtsdragers Th. Bergsma, C. Groenewegen, L. van Huizen, K. de Jong, L. Klapwijk, E. Schilthuis, J. S. P. Struik, H. W. Togaretz en J. Ton zonde op zonde hebben gestapeld door de onwettige en onrechtvaardige schorsing

met twee te vermeerderen en de gemeente achter de trouwe ambtsdragers vandaan te roepen, spreekt uit, de vergadering van de drie genoemde ambtsdragers te erkennen als de door Christus gehandhaafde kerkeraad van de gemeente des Heren te Hamilton, en is van oordeel, dat de negen genoemde broeders om redenen bovengenoemd afgezet zijn door hun openbare zonden ipso facto en derhalve afgezet zijn door Jezus Christus, de koning der kerk en de lastgever Zijner dienstknechten;

en verklaart, dat door dit oordeel in overeenstemming met het classisbesluit, de trouwgebleven kerkeraad van Hamilton geroepen is de 9 genoemde broeders mede te delen, dat zij afgezet zijn uit de heilige ambtsdienst, naar art. 79 en 80 K.O."

Aangezien ons oordeel volledig overeenstemt met bovenvermeld oordeel van de kerkeraad van Burlington, moeten wij u mededelen, dat vanaf heden naar art. 79 K.O. u geen deel meer uitmaakt van de raad van de Can. R.C. te Hamilton.

Wij hopen en bidden, dat u mede door dit oordeel tot de erkenning zult komen, dat de Here vraagt, dat u zult terugkeren van de door u ingeslagen weg. Wees ervan overtuigd dat onze strijd en ons afzettingsbesluit voortkomen uit de begeerte dat de eenheid met u en de eenheid met de zusterkerken zo bewaard zal blijven als de Here wil en wij samen tot dusver gemeenschappelijk beleden. Met broedergroet, de Raad der Canadian Reformed Church of Hamilton. w.g. W. Loopstra, J. C. J. Kuntz, J. J. Knegt."

B.

1. Verzoek van de kerkeraad van Hamilton (praeses L. Klapwijk) aan de classis Orangeville; om uit te spreken:

A. Dat de genoemde classisuitspraken van 18 en 24 Juli te haastig zijn geweest.

B. Dat de genoemde classisuitspraken van 18 en 24 Juli ten onrechte zijn geschied, inhoudende, dat de voorlopige schorsing van Ds W. Loopstra naar recht en liefde heeft plaats gevonden en dat deze dient vervangen te worden door disciplinaire schorsing naar art. 79 K.O., tenzij, wat de Here genadiglijk geve, Ds W. Loopstra terugkomt van zijn zondige weg.

C. Dat de drie voorlopig geschorste broeders Ds W. Loopstra, onderling J. C. J. Kuntz en diaken J. J. Knegt en de kerkeraad van Burlington zich schuldig hebben gemaakt aan openbare scheurmaking op de onwettige kerkeraadsvergadering te Burlington en daarna, door de gemeente van Hamilton op te roepen zich los te maken van onder het opzicht en tucht van de getrouwe kerkeraad door het volgen van de drie voorlopig geschorste ambtsdragers, c.q. daaraan mee te werken.

De kerkeraad wil hieraan nog toevoegen, dat hij zeer begerig is naar herstel van de eenheid van de kerk, maar hij meent u er op te moeten attenderen, dat de breuk geslagen is door het classisbesluit van 24 Juli, waarin werd uitgesproken dat de (aan Schrift en kerkenordering getrouwe) kerkeraad van de Can. Ref. Church, althans de meerderheid daarvan afzettingswaardig was. Hij hoopt, dat u, mede door lezing van genoemde Publicatie tot het inzicht zult komen, dat groot onrecht en ernstig leed de gemeente van Hamilton is aangedaan, door de handelingen en uitspraken der vorige classis. Geve de Here u wijsheid en inzicht bij al uw beraadslagingen en besluiten.

2. Het antwoord van de classis Orangeville 2 October 1957 op dit verzoek luidde:

"De classis overwegende

ten eerste, dat het niet op de weg van de classis ligt de bewijzen te leveren voor de door de zich noemende kerkeraad van Hamilton ter tafel gebracht zaak;

ten tweede, dat dientengevolge niet volstaan kan worden met een blote verwijzing naar de publicatie van de zich noemende kerkeraad van Hamilton;

ten derde, dat voor punt A en B in het revisieverzoek zelf geen argument is aangevoerd;

ten vierde, dat desgevraagd de broeders ook ter vergadering in gebreke gebleven zijn duidelijk te argumenteren, dat de gronden voor de classis-besluiten van 18 en 24 Juli niet juist zijn;

besluit aan het verzoek in de punten A en B van het revisieverzoek niet te voldoen.

De classis spreekt, wat verzoek C aangaat, uit, dat de broeders Ds W. L., ouderling J. C. J. K. en diaken J. J. K. en de raad van Burlington in hun constatering van de verharding in afzettingswaardige zonden gehandeld hebben in de lijn van de besluiten der classes van 18 en 24 Juli en dientengevolge ook geen openbare scheurmakers genoemd kunnen worden.

De classis wil hier nog aan toevoegen, dat zij het diep betreurt, dat zij bij de bezwaarde broeders tot nu toe, dat is ruim twee maanden na de classisbesluiten geen enkel teken van boetvaardigheid heeft gezien. Wanneer de tekenen daarvan tot openbaring komen, dan wordt de weg geopend tot heling van de breuk."

C. De bezwaren van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton tegen de uitspraak van de classis Orangeville inzake de Publicatie.

Het revisieverzoek van Hamilton verwees naar de door hem uitgegeven publicatie en de classis had deze publicatie als classisstuk moeten behandelen. Door dit niet te doen heeft de classis geweigerd recht te doen.

Sommige leden van de classis verklaarden, deze publicatie niet gelezen te hebben en nochtans hadden zij stemrecht. Hierdoor namen zij deel aan de rechtspraak, als rechter, zonder voldoende ingelicht te zijn. (De publicatie was wel tijdig aan alle kerkeraden en predikanten toegezonden.)

Het is in strijd met alle rechtsregelen, om een revisieverzoek af te wijzen, op grond van het feit dat de classis oordeelde dat de aangevoerde stukken te uitvoerig waren om ze te kunnen behandelen. Hamilton leverde de bewijzen, maar de classis sprak ten onrechte uit dat de bewijzen niet geleverd waren. De classis sprak van een "blote verwijzing naar deze publicatie" alsof deze publicatie niet een essentieel bestanddeel van het revisieverzoek was.

Het bezwaar van de zich bij u beklagende vergadering is dus, dat de classis Orangeville de Publicatie-in-haar-geheel niet als volledige argumentatie en documentatie van haar revisieverzoek heeft aanvaard.

Uw commissie is van mening, dat de classis Orangeville dat niet kon doen. De gronden voor deze mening heeft uw commissie in par. 1 van de inleiding

van dit rapport vermeld. Ze heeft daar aangetoond, waarom u de publicatie-in-haar-geheel voor niet-ontvankelijk moest verklaren. Ze is van oordeel, dat de classis Orangeville om dezelfde redenen hetzelfde had moeten doen. De publicatie-in-haar-geheel voor ontvankelijk verklaren en er kennis van nemen zou inderdaad zijn neergekomen op zelf de bewijzen aanvoeren voor de bezwaren van de klagende vergadering. De eerste overweging van de classis Orangeville te dezen is naar haar inhoud geheel juist: het lag niet op de weg van de classis de bewijzen te leveren voor deze aan haar voorgelegde zaak.

Maar naar het oordeel van uw commissie heeft de classis deze fout gemaakt, dat zij in haar overwegingen niet heeft aangegeven waarom zij genoodzaakt zou zijn de bewijslast op zich te nemen, indien zij de publicatie-in-haar-geheel als volledige argumentatie en documentatie van het verzoek van de klagende vergadering had aanvaard en willen gebruiken. Dat had ze toch moeten doen.

Dientengevolge mist ook de tweede overweging haar noodzakelijke grond. De classis zei wel, dat uit haar eerste overweging noodzakelijkerwijs de conclusie volgde, dat met een blote verwijzing naar de publicatie niet kon worden volstaan. Maar zij leverde in haar uitspraak niet het bewijs hiervan, omdat zij niet aangaf, waarom met betrekking tot de publicatie de eerste overweging gerechtvaardigd was.

Hieruit blijkt, dat ook de derde overweging haar fundament mist. De classis overwoog immers dat voor punt A en B in het revisieverzoek zelf geen argument was aangevoerd. Maar de kerkeraad van Hamilton (praeses L. Klapwijk) had de classis geschreven deze publicatie haar te hebben toegezonden als volledige argumentatie en documentatie van dit verzoek. Voor hem was deze publicatie blijkbaar een wezenlijk bestanddeel van zijn revisieverzoek. De classis had in haar besluit de reden moeten vermelden, waarom zij de publicatie als zodanig niet kon aanvaarden en gebruiken. Dat deed ze niet. Vandaar dat in haar uitspraak ook de rechtvaardiging van de derde overweging niet is vermeld.

Tenslotte overwoog de classis, dat de brs. desgevraagd ook ter vergadering in gebreke waren gebleven duidelijk te argumenteren, dat de gronden voor de besluiten van de classes van 18 en 24 Juli niet juist waren. De hierom gevraagde broeders en de door hen toen vertegenwoordigde vergadering konden op hun standpunt zeggen, dat zulks niet nodig was, omdat de publicatie van de eerste tot de laatste bladzijde die duidelijke argumentatie was. En daarom alszodanig door de classis ontvangen en benut moest worden. En waarom de classis dat niet kon doen, wordt in haar uitspraak niet vermeld. Tengevolge daarvan is de rechtmatigheid van de vierde overweging niet aangegeven.

Nu heeft de classis op grond van deze vier overwegingen besloten aan het revisieverzoek niet te voldoen. Zij heeft evenwel in haar uitspraak de rechtmatigheid van deze overwegingen niet aangewezen. Dientengevolge heeft ze niet de grond vermeld, waarop het besluit, aan het revisieverzoek niet te kunnen voldoen, te rechtvaardigen was. Door dit na te laten is deze classis naar het oordeel van uw commissie in haar uitspraak te kort geschoten. De zich bij haar beklagende vergadering had er immers recht op, dat de classis precies aangaf, waarom met een blote verwijzing naar de publicatie niet kon worden volstaan.

Dat wil niet zeggen, dat uw commissie van oordeel is, dat deze classis door dit verzuim als rechtsinstantie tekort is geschoten en de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast. De raad van de First Canadian Reformed

Church grondt dit oordeel op het feit, dat de classis Orangeville de publicatie-in-haar-geheel niet als volledige argumentatie en documentatie van zijn verzoek heeft aanvaard en gebruikt. Dat kon zij evenwel niet doen. Om dezelfde redenen waarom uw vergadering dat niet kon doen.

Uw commissie wil ook nog een opmerking plaatsen bij het tegen deze classis aangevoerde bezwaar, dat sommige leden verklaarden, deze publicatie niet gelezen te hebben, dat ze nochtans als rechters aan de rechtsspraak deel nemen, zonder voldoende te zijn ingelicht. Hoewel de publicatie aan alle kerkeraden en predikanten was toegezonden.

Uw commissie wil u er op wijzen, dat de toezending van de publicatie aan de kerkeraden als argumentatie en documentatie van het bij de komende classis in te dienen gravamen onjuist was, omdat men zich niet op de kerkeraden, maar op de meerdere vergadering beroept.

Afgezien van de vraag, of het wijs ware geweest van de afgevaardigden van te voren er kennis van te nemen, merkt uw commissie op, dat het verwijt, dat sommigen dat niet hadden gedaan, te onrecht wordt aangevoerd. Men dient een gravamen niet in bij de afgevaardigden maar bij de meerdere vergadering. Het is niet waar, dat afgevaardigden niet bekwaam of gerechtigd zijn ter classis een bezwaarschrift mede te bespreken en te beoordelen, indien zij niet vóór de classis reeds daarvan hebben kennis genomen.

Dit bezwaar van de raad van de First Canadian Reformed Church bewijst derhalve niet, dat de classis als rechtsinstantie tekort is geschoten.

Uw commissie stelt u voor het volgende aan de raad van de First Hamilton Canadian Reformed Church te antwoorden:

IX. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken, dat de classis van de kerken in het Oosten, 2 October 1957 te Orangeville gehouden, als rechtsinstantie tekort is geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast.

De synode constateert:

1. De kerkeraad van Hamilton (praeses L. Klapwijk) had de classis Orangeville verzocht te verklaren

A. dat de uitspraken van de classes van 18 en 24 Juli 1957 te haastig waren geschied;

B. dat de uitspraken van de classes van 18 en 24 Juli 1957 ten onrechte waren geschied;

2. Hij had zijn Publicatie (delen A, B en C) aan de classis toegezonden als volledige argumentatie en documentatie van dit verzoek.

3. De classis heeft dit verzoek afgewezen op grond van de volgende overwegingen:

ten eerste, dat het niet op de weg van de classis ligt de bewijzen te leveren voor de door de zich noemende kerkeraad van Hamilton ter tafel gebrachte zaak;

ten tweede, dat dientengevolge niet volstaan kan worden met een blote verwijzing naar de Publicatie van de zich noemende kerkeraad van Hamilton;

ten derde, dat voor punt A en B in het revisieverzoek zelf geen argument is aangevoerd;

ten vierde, dat desgevraagd de broeders ook ter vergadering in gebreke gebleven zijn duidelijk te argumenteren, dat de gronden voor de classis-besluiten van 18 en 24 Juli niet juist zijn;

De synode overweegt:

1. De classis is wel tekort geschoten hierin, dat ze in haar uitspraak niet heeft aangewezen, waarom het aanvaarden en gebruiken van de Publicatie-in-haar-geheel als de argumentatie en documentatie van het revisieverzoek met zich bracht, dat de classis zelf de bewijzen moest leveren ter rechtvaardiging van het revisieverzoek.

2. Zij heeft niettemin naar waarheid overwogen, dat met een louter verwijzen naar de Publicatie door de appellerende vergadering niet kon worden volstaan.

Immers,

a. Uit de inhoudsopgave van deel A van de Publicatie blijkt, dat ze ook een beschrijving bevat van gebeurtenissen, die hebben plaats gehad voor de komst van Ds. W. Loopstra te Hamilton.

b. De gronden waarop de raad van de kerk te Hamilton het schorsenswaardig zijn van Ds. Loopstra had uitgesproken, bedoelden zonden van hem aan te wijzen. Ze bevatte geen vermelding van feiten, beschreven in het eerste gedeelte van deel A.

c. De keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de appellerende vergadering voor de classis noodzakelijk werd geacht, werd derhalve aan het subjectief oordeel van de classis overgelaten.

d. Dat bracht met zich mee, dat metterdaad de bewijslast op de classis werd gelegd.

e. Het lag niet op de weg van de classis, die bewijslast op zich te nemen.

3. Ook kan niet gezegd worden, dat die afgevaardigden, die verklaarden niet tevoren kennis te hebben genomen van de Publicatie onbekwaam waren te oordelen over de vraag, of de appellerende vergadering kon volstaan met een louter verwijzen naar de Publicatie, als argumentatie en documentatie van haar revisieverzoek;

immers,

Men beroept zich niet op afgevaardigden, maar op de meerdere vergadering, die er eerst is, nadat zij geconstitueerd is.

Dit alles overwegende verklaart de synode,

dat de classis Orangeville niet als rechtsinstantie tekort is geschoten en de rechtszekerheid in de kerken niet heeft aangetast.

X. 2. De raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton verzoekt u ook uit te spreken,

3e. dat de kerkeraad van Hamilton in genen dele de rechtspositie van Ds W. Loopstra heeft aangetast, daar hij volledig het recht behield zich te beroepen op de meerdere vergadering i.c. de classis en de synode.

4. dat Ds Loopstra van dat recht ten volle had behoren gebruik te maken in plaats van door ongehoorzaam te zijn aan zijn kerkeraad, oorzaak te worden van de scheur in de gemeente van Hamilton.

Uw commissie meent voor de naar aanleiding van dat verzoek bij u in te dienen voorstellen geen argumentatie te behoeven te geven. De zaken, die in dit verzoek aan de orde worden gesteld zijn in vorige delen van dit rapport al genoegzaam overwogen.

Uw commissie stelt u daarom voor uit te spreken:

X. de synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church te Hamilton om uit te spreken:

"3e. dat de kerkeraad van Hamilton in genen dele de rechtspositie van Ds W. Loopstra heeft aangetast, daar hij volledig het recht behield zich te beroepen op de meerdere vergadering i.c. de classis en synode."

De synode overweegt:

1. De rechtspositie van ambtsdragers in de kerk des Heren wordt niet alleen beschermd door de afspraak der kerken, dat zij zich op een meerdere vergadering mogen beroepen tegen een huns inziens onwettig schorsingsbesluit van hun kerkeraad.

2. De rechtspositie van ambtsdragers wordt ook beschermd door de afspraak der kerken, dat zij eventueel overeenkomstig art. 79 K.O. in hun ambtsdienst zullen worden geschorst door het voorgaand oordeel van de kerkeraad van eigen en van de kerkeraad van de naastgelegen gemeente.

3. De kerkeraad van Hamilton verbrak deze afspraak, door Ds Loopstra te schorsen tegen het oordeel van de kerkeraad van de naastgelegen gemeente in.

Dit overwegende spreekt de synode uit:

dat de kerkeraad van Hamilton dusdoende terdege de rechtspositie van Ds Loopstra in de kerk des Heeren aantastte.

XI. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken,

"4e. dat Ds Loopstra van dat recht ten volle had behoren gebruik te maken in plaats van door ongehoorzaam te zijn aan zijn kerkeraad, oorzaak te worden van de scheur in de gemeente van Hamilton."

De synode overweegt:

1. Het besluit van de kerkeraad van Hamilton Ds Loopstra te schorsen was door de classis Fergus terecht als onwettig, onrechtvaardig en ongegrond veroordeeld.

2. De handhaving van deze schorsing tegen het oordeel van de classis Fergus in was door de classis Hamilton terecht veroordeeld als een met voeten treden van de kerkenordering.

3. Ds Loopstra had derhalve, overeenkomstig Gods Woord en de K.O., het volste recht zich van dit onwettig, onrechtvaardig en ongegrond schorsingsbesluit vrij te maken, om aan zijn roeping zijn ambt te bedienen gehoorzaam te zijn.

4. Door zich vrij te maken was hij naar het Woord des Heren (Gode meer gehoorzaam dan mensen.

Dit overwegende verklaart de synode,

dat Ds Loopstra door zich van het besluit tot handhaving van zijn "voorlopige" schorsing vrij te maken, niet de oorzaak van de scheuring in de gemeente te Hamilton is geworden.

3. Voorts verzoekt de zich beklagende vergadering u uit te spreken: "Dat het nemen van een afzettingsbesluit door de kerkeraadsminderheid der kerkeraad van Hamilton in samenwerking met de kerkeraad van Burlington, op de wijze waarop dit is geschied, in strijd is met art. 81 K.O."

Dit verzoek wordt gedaan als een appèl tegen de uitspraak van de classis Orangeville, luidende: "De Classis spreekt, wat verzoek C aangaat, uit, dat de brs Ds W. Loopstra, ouderling J. C. J. Kuntz en diaken J. J. Knegt en de Raad van Burlington in hun constatering van de verharding in afzettingswaardige zonden behandeld hebben in de lijn van de besluiten der Classes van 18 en 24 Juli en dientengevolge ook geen openbare scheurmakers genoemd kunnen worden".

Deze classisuitspraak was een antwoord op een appèl, luidende: "Dat de drie voorlopig geschorste broeders, Ds W. Loopstra, ouderling J. C. J. Kuntz en diaken J. J. Knegt en de kerkeraad van Burlington zich schuldig hebben gemaakt aan openbare scheurmaking op de onwettige kerkeraadsvergadering te Burlington. (Zie Publicatie deel C) en daarna, door de gemeente van Hamilton op te roepen zich los te maken van onder het opzicht en tucht van de getrouwe kerkeraad door het volgen van de drie voorlopig geschorste ambtsdragers, c.q. daaraan mee te werken".

Twee zaken komen hier voor onze aandacht te staan. In de eerste plaats is er de vraag of de vergadering met de kerkeraad van Burlington wettig was en in de tweede plaats is er de kwestie van het afzettingsbesluit, op deze vergadering genomen.

Deze twee zaken dienen, naar het oordeel van uw commissie, terdege uit elkaar te worden gehouden. Een wettige vergadering, waar eventueel verkeerde besluiten genomen worden, wordt door die verkeerde besluiten nog geen onwettige vergadering. Terwijl aan de andere kant goede besluiten een onwettige vergadering nog niet wechtig maken. We willen dus eerst onderzoeken of de vergadering boven bedoeld wettig was, om daarna de daarop genomen besluiten te beoordelen.

Uit het gedeelte in deel C van de Publicatie, pag. 71, waarnaar verwezen wordt, blijkt, dat de onwettige schorsing van ds Loopstra gevolgd was door een eveneens niet mede door voorgaand oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente geschiede schorsing van twee andere broeders. Wat was de plicht en het recht der op onwettige wijze geschorste broeders? Zij hadden het recht en de plicht zich van de besluiten tot schorsing zowel van de predikant als van de ouderling en de diaken vrij te maken.

Deze vrijmaking van die besluiten bracht met zich, dat zij geroepen en gerechtigd waren hun volle ambtswerk te verrichten. Dit recht oefenden zij uit door een kerkeraadsvergadering te convoceren. Waar vrijmaking van besluiten niet betekent: het verbreken van de band met de andere broeders, daar deden zij terecht de oproep tot deze vergadering ook tot de andere ambtsdragers in de kerk te Hamilton uitgaan. Twaalf ambtsdragers werden derhalve tot deze kerkeraadsvergadering opgeroepen.

Toen de vergadering moest aanvangen bleek, dat negen broeders ambtsdragers aan de oproep geen gevolg hadden gegeven. Het is uw commissie niet gebleken, dat ook maar één van de negen broeders bericht van verhindering gezonden had of de redenen had bekend gemaakt, waarom hij niet ter vergadering kon verschijnen.

Daardoor werd die vergaderig evenwel niet onwettig. De drie broeders hielden zich aan de kerkenordening door zich vrij te maken van het besluit van de kerkeraad om de schorsing van ds Loopstra te handhaven ook tegen het oordeel van de classis Hamilton in. Zij hielden zich eveneens aan deze

regel door zich vrij te maken van de schorsing van de ouderling en de diaken die eveneens niet geschied was mede door voorgaand oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente. Zij hadden ook de anderen opgeroepen tot deze vergadering.

Doordat deze broeders niet verschenen, noch ook bericht van verhinderende zonden, bewezen zij, dat zij de drie broeders niet wilden volgen op de weg van vrijmaking van zondige besluiten. Voor de drie broeders bleef er toen geen andere mogelijkheid over dan te constateren, dat de negen anderen, door hun welgering zich daarvan vrij te maken, zich hadden onttrokken aan de getrouwe ambtsdienst. Die kon immers in die situatie alleen maar uitgeoefend worden door als kerkeraad de onwettige schorsing van de wettige ambtsdragers ongedaan te maken en zo de gemeente te blijven vergaderen naar het bevel van den Zone Gods. Daarom moesten zij dan ook constateren, dat van dat moment af de negen broeders geen deel meer uitmaakten van de raad van de kerk des Heeren te Hamilton.

Toen dan ook deze drie broeders, zijnde van dat moment af de wettige kerkeraad van Hamilton, met de raad van de kerk te Burlington gingen vergaderen, was deze vergadering niet onwettig. Welke kerkeraad kan immers het recht worden ontzegd met de kerkeraad der naburige gemeente te vergaderen? Zulks zal vele malen geschied zijn en nog geschieden voor alle mogelijke zaken, heus niet alleen voor eventuele schorsing van ambtsdragers.

Uit de brief, waarnaar in het bezwaarschrift wordt verwezen, (Publicatie deel C pag. 71) is uw commissie gebleken, dat op de vergadering van de kerkeraad van Hamilton met die van Burlington een handeling is verricht, welke niet overeenkomstig de K.O. gedaan kon worden, hetwelk uw commissie hoopt u nader aan te tonen.

Niettemin spreekt de zich beklagende vergadering ten onrechte van de "onwettige kerkeraadvergadering te Burlington". De vergadering was geconvoceerd, de kerkeraad had het recht met die van Burlington te vergaderen. Hier was geen sprake van onwettigheid.

Thans kunnen we overgaan tot een beoordelen van de op die gecombineerde vergadering genomen besluiten.

De kerkeraad van Burlington sprak terecht uit, dat hij de vergadering van de drie broeders erkende als de door Christus gehandhaafde kerkeraad. De kerkeraad van Burlington hield zich in dezen ook aan de terecht gedane classisuitspraken inzake de schorsing van ds W. Loopstra en aan de kerkenordering, waar de schorsing der twee andere ambtsdragers niet geschied was mede door zijn voorgaand oordeel.

De volgende uitspraak van de kerkeraad van Burlington moet echter als onjuist worden afgewezen. De kerkeraad van Burlington had ten hoogste moeten volstaan met de uitspraak: deze drie broeders zijn de wettige kerkeraad van Hamilton.

Burlington sprak echter ook uit van oordeel te zijn, dat de negen genoemde broeders om redenen boven genoemd, afgezet waren door hun openbare zonden ispo facto en derhalve afgezet waren door Jezus Christus, de Koning der kerk en de Lastgever zijner dienstknechten.

Uw commissie wijst er op, dat afzetting van ambtsdragers naar onze kerkenordering alleen mogelijk is door voorgaand oordeel van de kerkeraad derzelve en der naast gelegene gemeente. Terwijl voor de afzetting van predikanten het oordeel der classis vereist is.

Wel wordt in art. 53 K.O. gesproken van een "de facto", maar in dat-

zelfde artikel lezen we "in hun dienst door de kerkeraad of de classis geschorst worden". Hier is duidelijk, dat van "automatisch" door het feit van de weigering om de Drie Formulleren van Euhigheid te ondertekenen geschorst zijn, geen sprake is.

In het Ondertekeningsformulier voor Dienaren des Woords lezen we de woorden "ipso facto", maar we kunnen dit hier buiten beschouwing laten. Afgezien van de verklaring dezer woorden, kan worden vastgesteld, dat de zaak, in dit Ondertekeningsformulier beschreven, hier niet aan de orde was.

Er blijft derhalve over de mogelijkheid van art. 79 K.O.: door voorgaand oordeel van de kerkeraad derzelyer en der naastgelegene gemeente. De woorden "ipso facto" zijn hier ten onrechte gebruikt.

Burlington verklaarde verder: dat door dit oordeel in overeenstemming met het classisbesluit, de trouw gebleven kerkeraad van Hamilton geroepen is de negen genoemde broeders mede te delen, dat zij afgezet waren uit de heilige ambtsdienst, naar art. 79 en 80 K.O.

De kerkeraad van Burlington verkeerde hier in een verkeerd gedachtenklimaat, hetwelk we ook bij de kerkeraad van Hamilton aantreffen.

Uw commissie wil hier opmerken, dat de broeders waarschijnlijk hiertoe gebracht zijn door de eerder besproken uitspraak van de classis Hamilton, waarin werd gezegd: "dat de ambtsdragers, die momenteel deze meerderheid vormen, indien zij geen blijk geven van inkeer door op zijn minst voor hun deel er aan mede te werken, dat deze schorsing onverwijld wordt opgeheven, ipso facto afzettingswaardig zijn".

Dat ook de kerkeraad van Hamilton deze verkeerde gedachtengang volgde, blijkt uit hetgeen we in de na de gecombineerde kerkeraadsvergadering gezonden brief lezen. "Aangezien ons oordeel volledig overeenstemt met bovenvermeld oordeel van de kerkeraad van Burlington, moeten wij U meedelen, dat vanaf heden naar art. 79 K.O. U geen deel meer uitmaakt van de raad van de Can. R.C. te Hamilton". Uit het gebruiken van het woord "afzettingsbesluit" in hetzelfde schrijven blijkt duidelijk, dat de kerkeraad van Hamilton niet slechts bedoelde: wij constateren, dat de negen broeders zijn afgezet door hun eigen zonden, maar ook: wij verrichten de daad van afzetting door ons eigen oordeel en dat van de raad van Burlington.

We kunnen tot geen andere conclusie komen, dan deze: dat de kerkeraad van Hamilton bezig geweest is te trachten door zijn eigen oordeel en dat van de kerkeraad der naburige gemeente de negen broeders af te zetten. Deze daad nu was irreëel, onnodig en daarom zinloos.

Deze daad was onnodig: doordat de negen broeders zich aan de getrouwe ambtsdienst onttrokken hadden, zoals die ambtsdienst in deze concrete situatie alleen maar kon worden uitgeoefend, hadden zij opgehouden lid van de kerkeraad van Hamilton te zijn. Zij vormden een onwettige tegenkerkeraad. Is het echter nodig en zelfs ook mogelijk broeders, die niet meer tot de kerkeraad behoren, af te zetten? Vanzelfsprekend niet. Daarom was de daad van Hamiltons kerkeraad ook zinloos.

De daad van Hamiltons kerkeraad was echter ook irreëel. Om dit aan te tonen verplaatsen we ons voor een ogenblik in de gedachtengang der broeders. Ten overvloede merken we op, dat deze gedachtengang verkeerd was.

In het schrijven van de kerkeraad aan de negen broeders, na de gecombineerde kerkeraadsvergadering lezen we: "Aangezien ons oordeel volledig overeenstemt met bovenvermeld oordeel van de kerkeraad van Burlington, moeten wij U meedelen, dat vanaf heden naar art. 79 K.O. U geen deel meer

nitmaakt van de raad van de Can. R.C. te Hamilton". In de gedachten van de kerkeraad waren de negen broeders daarvóór dus nog wel leden van de kerkeraad.

Dit nu voor een ogenblik aannemende, vraagt uw commissie: Is dat mogelijk, dat drie leden van de kerkeraad negen leden afzetten mede door het oordeel van de kerkeraad der naastgelegen gemeente? Kan men zo nog spreken van "het oordeel van de kerkeraad derzelver gemeente"? Het is niet zo, dat de ambtsdragers van de ene gemeente tesamen met die van de andere gemeente gaan stemmen en dat dan het oordeel van die gecombineerde vergadering wordt gevraagd. Neen: de ene kerkeraad geeft zijn oordeel en de andere evenzo. Wanneer dan die beide oordelen overeenstemmen, dan wordt daardoor een ambtsdrager geschorst of afgezet. Maar de drie broeders (om hen even zo te noemen), vormende slechts een klein deel van de kerkeraad (die naar hun gedachtengang nog steeds uit twaalf broeders bestond) konden toch niet zeggen, dat door hun oordeel met dat van de raad van Burlington negen broeders waren afgezet? Daarom was hun daad irreeel, niet werkelijk.

De enige daad, die de drie broeders echter konden verrichten, was: constateren aan het begin, dat de andere ambtsdragers de weg der gehoorzaamheid niet wilden gaan, zich aan de door Christus thans geëiste ambtsdienst onttrokken, en daardoor opgehouden waren leden van de kerkeraad te zijn. Toen dat gebleken was aan het begin der vergadering, toen waren zij en zij alleen de kerkeraad van dat moment af, gerechtigd en bekwaam om ook besluiten te nemen, b.v. dit besluit: om de opengevallen plaatsen weer te doen vervullen.

Om misverstand te voorkomen merkt uw commissie op, dat niet de in de vorige alinea genoemde constatering de negen broeders deed ophouden lid van de kerkeraad te zijn, doch het feit van hun niet op de weg der gehoorzaamheid volgen.

Ook merkt uw commissie nog op, dat u als synode de gang van zaken niet hebt te beoordelen naar de subjectieve gedachtengang van deze broeders, maar naar de norm van de Schrift, de belijdenis en de kerkenordering.

We komen nu tot de vraag van de zich beklagende vergadering.

Haar bezwaar is, "dat het nemen van een afzettingsbesluit door de kerkeraadsminderheid van de kerkeraad van Hamilton in samenwerking met de kerkeraad van Burlington, op de wijze waarop dit is geschied, in strijd is met art. 31 K.O."

Het is uw commissie niet recht duidelijk hoe de aanhaling van art. 31 K.O. hier is bedoeld. Zij wil trachten dit na te gaan en verschillende mogelijkheden bespreken.

In de eerste plaats kan het betekenen, dat de kerkeraad (bestaande uit de drie genoemde broeders) zich niet gehouden heeft aan een classisbesluit. Dit classisbesluit zal dan wel zijn het besluit van de classis Hamilton "dat deze minderheid van de kerkeraad inderdaad gerechtigd is, om eventuele verharding in de zonde van schorsing van de broeders, die thans de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton vormen, vast te stellen, en zich vrijmakend van het schorsingsbesluit de gemeente op te roepen getrouw te blijven aan de Opperherder der schapen".

Heeft de zich beklagende vergadering het oog op dit classisbesluit, dan moet uw commissie constateren, dat de kerkeraad van Hamilton zich hieraan heeft gehouden. De geschorste ambtsdragers hebben zich inderdaad vrijge-

maakt van de schorsingen en de handhaving daarvan. Zij deden dit niet eerst toen zij het "afzettingsbesluit" namen, maar zij deden dit toen zij hun ambtswerk verrichtten door o.a. een kerkeraadvergadering te beleggen. Zij hebben zich metterdaad vrijgemaakt en naar het advies van de classis behandeld.

Wat zij daarna hebben gedaan (het "afzettingsbesluit") was niet in strijd met art. 31 K.O. Het was ook niet in strijd met art. 79 K.O., want het was irreeël.

Bedoelt de zich beklagende vergadering te zeggen, dat de broeders in appèl hadden moeten gaan? Dan vraagt uw commissie: waartegen moest b.v. ds Loopstra in appèl gaan? Er was geen classisbesluit waarover hij bezwaard was en waardoor hij zich verongelijkt gevoelde. In strijd met art. 31 K.O. heeft hij niet gehandeld.

Heeft de zich beklagende vergadering het oog op kerkeraadbesluiten? Dan antwoordt uw commissie, dat artikel 31 K.O. in de woorden "hetgeen met de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden, tenzij... enz." niet spreekt over een voor vast en bondig houden van kerkeraadbesluiten, maar van besluiten van meerdere vergaderingen. Zou men deze woorden willen toepassen op kerkeraadbesluiten, dan kan dit niet anders dan door te redeneren "naar analogie van".

Vazelfsprekend worden besluiten in een kerkeraad dikwijls genomen met meerderheid van stemmen. Het is helaas onmogelijk om alle besluiten met eenparigheid van stemmen te nemen. En indien zulk een kerkeraadbesluit met meerderheid van stemmen genomen is, dan heeft ieder er zich aan te houden. Tenzij men Gode meer gehoorzaam zijn moet dan de mensen en dus zich er van vrij heeft te maken, zoals b.v. van de besluiten tot schorsing en de handhaving daarvan door de kerkeraad van Hamilton.

Maar de zich beklagende vergadering vergist zich, wanneer ze zegt, dat het het beginsel van het Gereformeerd kerkrecht is, dat het oordeel der meerderheid beslist. Dat is het beginsel van de Franse revolutie. Het beginsel van het Gereformeerd kerkrecht is, dat alle dingen geschieden naar het Woord Gods in trouw aan de afgelegde eden. Dat beginsel was door de zich beklagende vergadering verloochend.

Hoewel derhalve de handelwijze van de wettige kerkeraad in deze zaak is af te keuren en de broeders onnodige en onmogelijke dingen hebben willen doen, betekent dit nog niet, dat zij zich inderdaad aan scheurmaking hebben schuldig gemaakt. Zij hadden geen mogelijkheid noch noodzaak om de negen broeders te schorsen of af te zetten. Maar het was hun recht en hun plicht de gemeente op te roepen hen te blijven volgen en trouw te blijven aan de ambtsdragers, die door den Heere Christus werden gehandhaafd tegen de handelwijze en besluiten van de ontrouwe ambtsdragers in. De beschuldiging van scheurmaking keert naar het oordeel van uw commissie terug op het hoofd der klagers.

Uw commissie stelt U voor het volgende te antwoorden:

XII. De synode heeft kennis genomen van het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton, om uit te spreken:

"2e. Dat het nemen van een afzettingsbesluit door de kerkeraadsminderheid der kerkeraad van Hamilton in samenwerking met de kerkeraad van Burlington, op de wijze waarop dit is geschied, in strijd is met art. 31 K.O."

A. De synode overweegt voor wat de uitdrukking "de kerkeraadsminderheid der kerkeraad van Hamilton" betreft:

1. De kerkeraad van Hamilton had tegen het oordeel van de classis Fergus (18 Juli 1957) in de "voorlopige" schorsing van ds Loopstra gehandhaafd.

2. De classis Hamilton (24 Juli 1957) had dat besluit terecht veroordeeld als een met voeten treden van de kerkenordering.

3. De kerkeraad van Hamilton weigerde de besluiten van de classes Fergus en Hamilton voor vast en bondig te houden door de schorsing van ds Loopstra te handhaven.

4. De broeders, diaken J. J. Knegt, ouderling J. C. J. Kuntz en ds W. Loopstra, ambtsdragers in de kerk des Heeren te Hamilton, hielden de besluiten van de classes Fergus en Hamilton wel voor vast en bondig door zich van het onwettige, onrechtvaardige, ongegronde besluit van de kerkeraad van Hamilton vrij te maken.

5. Dusdoende bewezen deze drie ambtsdragers de door Gods Woord geboden trouw aan de ook door de kerkeraad van Hamilton aanvaarde gemene ordening der kerken, waarin door de kerken o.a. deze afspraken zijn vastgelegd, dat:

a. ambtsdragers eventueel om openbare grove zonden zullen worden geschorst;

b. ambtsdragers dan door het oordeel van de raad van de eigen gemeente en van die van de naastgelegen gemeente zullen worden geschorst.

6. Derhalve was de vergadering, waartoe terecht alle ambtsdragers waren geconvoceerd een wettige vergadering van de kerkeraad, ook al waren alleen deze drie ambtsdragers ter vergadering verschenen.

7. Door aan de oproep tot deze vergadering geen gevolg te geven, onttrokken de negen broeders zich aan de trouwe ambtsdienst en maakten ze van dat ogenblik af geen deel meer uit van de kerkeraad.

8. De synode mag om die reden niet uitspreken, dat de vergadering van deze drie ambtsdragers een vergadering was van een minderheid van de kerkeraad van Hamilton.

9. Dat zou ze doen, als ze aan het bovenvermelde verzoek gevolg zou geven.

Op grond van deze overwegingen spreekt de synode uit aan dit verzoek niet te kunnen voldoen.

B. Voor wat de klacht aangaande het z.g.n. afzettingsbesluit betreft constateert de synode

1. De kerkeraad van Burlington sprak uit van oordeel te zijn, dat de negen niet ter vergadering verschenen broeders door hun openbare zonden ipso facto en derhalve door Jezus Christus afgezet waren, naar art. 79 en 80 K.O.

2. De kerkeraad van Hamilton heeft overeenkomstig het oordeel van die van Burlington aan de negen niet ter kerkeraadvergadering verschenen ambtsdragers medegedeeld, dat zij van dat moment af naar art. 79 K.O. geen deel meer uitmaakten van de Raad van de Canadian Reformed Church te Hamilton, in dit verband sprekende van een afzettingsbesluit.

De synode overweegt

voor wat het onder 1. geconstateerde betreft:

1. Alleen het Ondertekeningsformulier voor dienaren des Woords spreekt van een "ipso facto" van de dienst geschorst te zullen zijn.

2. dit geldt alleen in het geval er sprake is van een afwijkend gevoelen inzake enig punt der leer en verbreking van de belofte met het oog hierop afgelegd.

3. dit geval deed zich hier niet voor.

4. in art. 53 K.O. wordt gesproken van een "de facto" geschorst worden.

5. dit geldt alleen bij weigering de Drie Formulieren van Enigheid te ondertekenen.

6. Ook in dat geval heeft schorsing plaats door kerkeraad of classe, en wordt een "automatisch" geschorst zijn uitgesloten.

7. dit geval deed zich hier evenmin voor.

8. art. 79 en 80 K.O. spreken niet van een ipso facto door openbare zonden afgezet zijn.

voor wat het onder 2. geconstateerde betreft:

1. Art. 79 K.O. spreekt niet van een niet langer deel uitmaken van de kerkeraad door een ipso facto afgezet zijn.

2. art. 79 K.O. spreekt alleen van een afzetten van ambtsdragers door het oordeel van de kerkeraad derzelver gemeente en van die van de naastgelegen gemeente.

3. Door naar het oordeel van de kerkeraad van Burlington te vragen, gaf de kerkeraad van Hamilton blijk zich geroepen te achten, de "negen" broeders af te zetten naar art. 79 K.O.

4. Dat afzetten was onnodig,
immers:

a. Door aan de oproep, om tot de vergadering van de kerkeraad te komen, geen gevolg te geven, hadden de "negen" broeders zich aan de trouwe ambtsdienst onttrokken en maakten zij van dat moment af geen deel meer uit van de kerkeraad.

b. de kerkeraad kon volstaan met dat te constateren.

5. Dat afzetten was onmogelijk,
immers:

a. De "negen" broeders hadden dan nog geacht moeten worden deel uit te maken van de kerkeraad, hetgeen niet meer het geval was.

b. De "drie" broeders zouden dan een minderheid van de kerkeraad hebben gevormd, hetgeen ook niet meer het geval was.

c. Het oordeel van een minderheid van de kerkeraad zou dan als het oordeel van de kerkeraad gegolden hebben, hetgeen onmogelijk was.

Op grond van deze constatering en overwegingen concludeert de synode

1. Het oordeel van de kerkeraad van Burlington was onjuist.

2. Het z.g. afzettingsbesluit van de kerkeraad van Hamilton was onnodig en onmogelijk naar art. 79 K.O. te nemen.

waarom de synode verklaart

1. dat de raad van de kerk te Burlington dat oordeel vervallen dient te verklaren.

2. dat de raad van de kerk te Hamilton het z.g.n. afzettingsbesluit vervallen dient te verklaren.

C. Voor wat het verzoek betreft, om uit te spreken, dat het afzettingsbesluit genomen is in strijd met art. 31 K.O.

constateert de synode

1. Volgens de appellerende vergadering hadden de "drie" broeders zich overeenkomstig het advies van de classis Hamilton (24 Juli 1957) moeten vrijmaken van het besluit van de kerkeraad, de schorsing van ds Loopstra te handhaven, in plaats van het afzettingsbesluit te nemen.

2. dientengevolge is volgens de appellerende vergadering het afzettingsbesluit genomen in strijd met art. 31 K.O.

De synode overweegt:

1. Art. 31 K.O. spreekt niet van een zich vrijmaken van besluiten van een kerkeraad maar van besluiten van een meerdere vergadering.

2. de "drie" ambtsdragers hebben zich metterdaad van de schorsingsbesluiten van de kerkeraad van Hamilton vrijgemaakt doordat ze een kerkeradsvergadering bijeenriepen en dusdoende hun ambtsrechten weer uitoefenden.

3. dat deden ze overeenkomstig het gebod des Heeren Gode meer gehoorzaam te zijn dan mensen.

4. Het z.g.n. afzettingsbesluit werd na hun daad van vrijmaking genomen.

5. dat besluit moet niet getoetst worden aan art. 31 K.O., maar aan art. 79 K.O.

6. Getoetst aan art. 79 K.O. blijkt het z.g.n. afzettingsbesluit een fictie te zijn, omdat het niet naar art. 79 K.O. genomen kon worden.

Ook op grond van deze constatering en overwegingen besluit de synode aan dit verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church te Hamilton niet te voldoen.

4. Uw commissie moet nog een keer uw aandacht vragen voor het verzoek van de raad van de First Canadian Reformed Church, te Hamilton, om uit te spreken, dat de classis Orangeville 2 October 1957, als rechtsinstantie tekort is geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast. De appellerende vergadering grondt dit oordeel ook op het feit, dat deze classis besloot Ds Loopstra en br Boot als afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton te ontvangen en niet de afgevaardigden van die vergadering, die zich nu de "First Canadian Reformed Church of Hamilton" noemt. (Uw commissie heeft deze naam nu tussen twee aanhalingstekens geplaatst, omdat ze h.i. in het voorafgaande deel van het rapport, waarin de argumentatie voor het voorgestelde besluit XI is gegeven, bewezen heeft, dat de vergadering, die ds Loopstra als wettige ambtsdrager is blijven ontvangen, de Canadian Reformed Church te Hamilton is en die vergadering alleen.)

De zich bij u beklagende vergadering is van oordeel, dat het ontvangen van ds Loopstra en br Boot is geschied in strijd met art. 79 K.O. Immers, aldus haar betoog, de brs Knegt, Kuntz en Loopstra waren als minderheid

van de kerkeraad bijeengekomen en hadden als minderheid een meerderheid van de kerkeraad afgezet. Dat was gebeurd in strijd met art. 79 K.O. Dientengevolge was de door ds Loopstra en br Boot vertegenwoordigende vergadering in strijd met de kerkenordering ontstaan, hetgeen dan het bewijs is van haar onwettigheid. Om die reden hadden de vertegenwoordigers van deze vergadering niet als afgevaardigden van de kerk te Hamilton mogen ontvangen worden door de classis Orangeville.

Uw commissie behoeft te dezer zake niet veel meer op te merken. In par. C 2 van dit hoofdstuk van haar rapport heeft ze haar oordeel over het z.g.n. afzettingsbesluit naar art. 79 en 80 K.O. al uiteengezet. Ze heeft daar ook aangewezen, dat de vergadering van de brs Knegt, Kuntz en Loopstra metterdaad was de wettige, trouwe kerkeraad van Hamilton. De "negen" broeders maakten in feite geen deel meer uit van de kerkeraad. Zij hadden immers geweigerd, zich te voegen bij die vergadering van ambtsdragers, die naar het Woord Gods het kerkvergaderend werk van den Zone Gods waren trouw gebleven door zich vrij te maken van de zondige schorsingsbesluiten, om de gemeente Gods te Hamilton te kunnen voorgaan en weiden in trouw aan het gebod van de Koning der kerk en diensvolgens aan de afspraken der kerken, de trouw waaraan ook door 's Heeren kerk te Hamilton was bezworen.

Het z.g.n. afzettingsbesluit was in de grond der zaak een dwaas besluit. Het was ook niet noodzakelijk. Het was in feite ook irreëel, omdat het niet naar art. 79 en 80 K.O. genomen kon worden. Niet echter door dat besluit, maar door de gehoorzame daad van vrijmaking waren de drie broeders in kerkeraadsvergadering bijeengekomen. In die daad rust de wettigheid van hun als kerkeraad bijeen zijn. En die wettigheid werd niet ongedaan gemaakt door het feit, dat negen broeders aan de oproep geen gehoor hadden gegeven, noch ook door het z.g.n. afzettingsbesluit.

Uw commissie moest daarom tot de conclusie komen, dat het bezwaar van de appellerende vergadering niet gegrond is. De wettigheid van de afvaardiging van de brs Boot en Loopstra was gefundeerd in de wettigheid van de vergadering, die hen afzond.

Uw commissie stelt U dan ook voor:

XIII. De synode heeft ondermaal kennis genomen van het verzoek van de raad van de "First Reformed Church te Hamilton", om uit te spreken: "5e. Dat de classis, in vergadering bijeen te Orangeville, als rechtsinstantie is te kort geschoten en daarmee de rechtszekerheid in de kerken heeft aangetast."

De synode constateert:

De appellerende vergadering heeft dit verzoek ook gedaan op grond van haar oordeel, dat de classis Orangeville heeft gehandeld in strijd met art. 79 K.O., door de broeders G. Boot en W. Loopstra te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de kerk te Hamilton

De synode overweegt:

1. De wettigheid van de vergadering van de brs. Knegt, Kuntz en Loopstra als raad van de kerk des Heeren te Hamilton staat op grond van de onder XII A. vermelde feiten vast.

2. Deze vergadering had de brs. Boot en Loopstra naar de classis Orangeville afgevaardigd.

Op grond van deze overwegingen concludeert de synode, dat de classis Orangeville, 2 October 1957, de brs Boot en Loopstra als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton moest ontvangen.

waarom zij besluit ook om deze reden aan dit verzoek van de raad van de "First Canadian Reformed Church te Hamilton" niet te voldoen.

V. Van Orangeville (Cl) 2 Oct. '57 tot Toronto/Burlington (Cl) 29 Jan./12 Febr. '58.

Broeder Schilder komt bij uw vergadering ook in beroep tegen enige besluiten van de classis Toronto/Burlington.

Wij zullen betreffende elke door hem aan u voorgelegde zaak achtereenvolgens vermelden; zijn verzoek aan de classis; het antwoord van deze classis Toronto/Burlington; en zijn bij u ingediend bezwaar tegen dit antwoord, om bij het laatste zonedig enige opmerkingen te maken.

A. De kwestie van de afvaardiging naar de classis Orangeville.

1. Het voorstel van br. Schilder aan de classis:

"De classis spreekt uit, dat de aanvaarding van de afgevaardigden van de kerk van Hamilton op de classis van 2 October 1957 in strijd was met art. 79 K.O."

2. Het antwoord van de classis op dit voorstel:

"De classis kan aan uw verzoek vervat in deel 1 niet voldoen, omdat

a. de uitspraak van de classis Orangeville, gehouden op 2.10.1957 sub 3 (de classis constaterende, dat er uit Hamilton 2 groepen afgevaardigden aanwezig zijn en dat de kerkeraad van Orangeville alleen de kerkeraad waarvan Ds. Loopstra praeses is uitgenodigd heeft; overwegende, dat de vroegere meerderheid van de kerkeraad van Hamilton, vertegenwoordigd door de brs Groenewegen en Schilthuis, overeenkomstig het oordeel van de classis van 25 Juli j.l. ipso facto door de verharding in haar zonde van openbare scheurmaking afgezet is; spreekt uit, dat de roepende kerk van Orangeville juist gehandeld heeft.) gelezen moet worden in samenhang met Orangeville sub 7 (de classis spreekt uit, wat verzoek c. aangaat, dat de brs. Ds W. Loopstra, ouderling J. C. J. Kuntz en diaken J. J. Knecht en de raad van Burlington in hun constatering van de verharding in afzettingswaardige zonden gehandeld hebben in de lijn van de besluiten van de classis van 18 en 24 Juli en dientengevolge geen openbare scheurmakers genoemd kunnen worden. De classis wil hier nog aan toevoegen, dat zij het diep betreurt, dat zij bij de bezwaarde broeders tot nu toe, dat is ruim twee maanden na de classisbesluiten, geen enkel teken van boetvaardigheid heeft gezien. Wanneer de tekenen daarvan tot openbaring komen, dan wordt de weg geopend tot heling van de breuk.), waaruit blijkt, dat geen acte van afzetting van een meerderheid door een minderheid is verricht, hetgeen toch ten overvloede gebleken is uit de door de classis Toronto d.d. 30.1.1958 aangehoorde verklaring van de kerkeraad van Burlington, dat niet meer dan een oordeel van afzettingswaardigheid is uitgesproken. (De kerkeraad van de Canadian Reformed Church te Burlington betuigt bij dezen zijn spijt, dat hij door de slotzin van zijn "oordeel", gegeven in de vergadering van 26 Juli 1957 aan de getrouw gebleven ambtsdragers van de kerk van Hamilton, te weten: "...de 9 genoemde broeders mede te delen, dat zij afgezet zijn uit de heilige ambtsdienst, naar art. 79 en 80 K.O.") aan-

leiding heeft gegeven voor hen, die die vergadering niet hebben bijgewoond, tot het misverstand, als zouden in die gecombineerde vergadering de 9 broeders, vormende de meerderheid van de kerkeraad van Hamilton tot op dat ogenblik, afgezet zijn. Waar dit die avond niet geschied is, zou het beter geweest zijn, de slotzin aldus te stellen: "De 9 genoemde brs erop te wijzen, dat zij door het volharden in een zonde der afzetting waardig, zichzelf hebben afgezet. Aan de drie overgebleven ambtsdragers adviseert de kerkeraad zich vrij te maken van de over hen genomen schorsingsbesluiten, en de gemeente op te roepen getrouw te blijven aan de Opperherder der schapen"), **reden waarom de classis Orangeville in het aanvaarden van Ds Loopstra en ouderling G. Boot als afgevaardigden van de kerk van Hamilton, niet gehandeld heeft in strijd met art. 79 K.O.** (onderstreping van E. S. door comm. overgenomen).

b. Ds W. Loopstra naar art. 31 K.O. de besluiten van de classis d.d. 18 en 24 Juli 1957 voor vast en bondig hield; hetgeen niet uitsluit het recht van de brs Klapwijk c.s. om tegen de classisbesluiten in appél te gaan bij de generale synode naar art. 31 K.O. Van heersen over gewetens is hier dus geen sprake.

c. Niet de uitspraak van de classis, maar de onkerkrechtelijke schorsing door de kerkeraadsmeerderheid van Hamilton en de verwerping van alle classisbesluiten oorzaak is geweest van de scheuring in Hamilton.

d. Niet een besluit van een kerkelijke vergadering, maar de kerkenordering beslist wat Gereformeerd Kerkrecht is.

3. Br Schilder legt nu dit bezwaar aan u voor:

"De classis heeft in strijd met art. 79 K.O. gehandeld, door Ds Loopstra c.s. te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church of Hamilton". (Zie blz. 2 bezwaarschrift).

De classis antwoordt mij: "...dat geen acte van afzetting van een meerderheid door een minderheid is geschied." Dit is onwaar. De minderheid heeft duidelijk willen afzetten.

Als grond voor deze opmerking voert br Schilder aan:

1. Tot nu toe heb ik op geen enkele wijze vernomen, dat Ds Loopstra c.s. verklaard hebben: Wij maken ons vrij.

2. Ds Loopstra c.s. schreven aan de kerkeraadsmeerderheid: "aangezien ons oordeel volledig overeenstemt met Burlington, moeten wij u mededelen, dat u vanaf heden naar art. 79 K.O. geen deel meer uitmaakt van de raad van de Canadian Reformed Church of Hamilton".

Dus: naar art. 79 en met oordeel van de genabuurde kerkeraad. Dit artikel handelt alleen over afzetting. M.a.w. de meerderheid is door de minderheid afgezet. (De schorsing is hier blijkbaar overgeslagen. Het had dus geen zin nog tijd te gunnen voor bekering. TWAALF DAGEN (14—26 Juli) waren voor de minderheid voldoende om onbekeerlijkheid vast te stellen.

Men kan niet argumenteren met ipso facto afzetting. Ons kerkrecht kent deze figuur niet. Alleen het ondertekeningformulier voor ambtsdragers spreekt hierover, maar dan alleen i.v.m. ketterij, waarvan hier geen sprake was. Men kan geloven, dat ambtsdragers door Christus worden afgezet, maar in de kerk is daarvoor een duidelijk besluit nodig, wat niet door een minderheid genomen mag worden. Desondanks heeft de minderheid dit

besluit, wat dus geen wettelijke kracht bezit, genomen ("naar art. 79 K.O.") zoals tevens bevestigd is in een brief aan de gemeente.

3. Ds. Loopstra c.s. hebben aan de gemeenteleden, die de meerderheid volgden, in een gestencilde brief geschreven, dat zij beschouwd zouden worden als zich onttrokken te hebben aan de kerk, als zij niet zich bekeerden (in enkele dagen tijd en zonder persoonlijk vermaan). Als Ds Loopstra c.s. zich inderdaad vrijgemaakt hebben, dan is deze brief een fictie, wijl onnodig. In vrijmaking kan men afwachten wie volgen zal en over degenen die niet volgen hoeft men geen oordeel uit te spreken, omdat zij niet onder het toezicht en de tucht van de vrijgemaakte ambtsdragers staan. Duidelijk was het ook hier: de meerderheid is afgezet, Ds Loopstra c.s. waren de wettige kerkeraad en sneden een aantal leden, die ontrouw geworden waren af, zonder vorm van vermaan en in record tijd.

4. Ook al heeft Burlington getracht het foutieve van de "afzetting" te verzachten door een nadere verklaring, Ds Loopstra c.s. hebben nog niet zulk een verklaring afgelegd en houden dus nog steeds vast aan de afzettingsbesluiten.

4. Br Schilder schrijft dus: "De classis antwoordt mij: — "...dat geen acte van afzetting van een meerderheid door een minderheid is geschied. Dit is onwaar. De minderheid heeft duidelijk willen afzetten."

Uw commissie kan het br Schilder niet toestemmen, dat de classisuitspraak zakelijk onjuist is.

Wel acht uw commissie, nu even geredeneerd in de gedachtengang van de kerkeraad van Hamilton, de classisuitspraak onwaar. De kerkeraad heeft inderdaad duidelijk willen afzetten. Dit moet broeder Schilder worden toegestemd.

Zakelijk echter (en dit behoeft naar het oordeel van uw commissie thans geen nader betoog meer) is de classisuitspraak juist en waar: een afzetting naar art. 79 K.O. van de negen broeders kon niet plaats hebben en heeft derhalve ook niet metterdaad plaats gehad. Voor haar argumentatie verwijst uw commissie u naar hoofdstuk IV C 3 van dit rapport. Op de inhoud van de door br Schilder te dezen aangevoerde gronden behoeven we derhalve niet verder in te gaan.

Maar in het feit, dat uw commissie br Schilder ten dele bijvalt, ligt nog niet opgesloten, de noodzakelijkheid nu ook haar instemming te betuigen met zijn bezwaar, dat de classis Orangeville gehandeld heeft in strijd met art. 79 K.O. door ds Loopstra en br Boot te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church of Hamilton. Voor nadere argumentatie mag uw commissie u wel verwijzen naar Hoofdstuk IV C 4 van haar rapport.

V. Uw commissie stelt u voor uit te spreken:

De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br E. Schilder: "De classis heeft in strijd met art. 79 K.O. gehandeld door Ds Loopstra c.s. te aanvaarden als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church of Hamilton".

De synode constateert,

dat dit bezwaar is gericht tegen de classis van de kerken in het Oosten, 2 October 1957 te Orangeville gehouden.

De synode overweegt:

1. Het z.g.n. afzetten van de "negen" ambtsdragers door de kerkeraad

van Hamilton na het oordeel van de kerkeraad van Burlington gehoord te hebben was een fictie, omdat dat afzetten niet naar art. 79 K.O. kon plaats hebben.

2. de wettigheid van de vergadering van de brs Knegt, Kuntz en Loopstra als raad van de kerk des Heeren te Hamilton staat vast op grond van de feiten, genoemd in antwoord XII A, te geven aan de raad van de "First Canadian Reformed Church te Hamilton".

3. deze vergadering had de broeders Boot en Loopstra naar de classis Orangeville afgevaardigd.

4. de classis Orangeville moest daarom de broeders Boot en Loopstra als wettige afgevaardigden van de Canadian Reformed Church te Hamilton ontvangen.

Op grond van deze constatering en overwegingen besluit de synode:

1. Voor wat de eerste overweging betreft br Schilder kennis te geven van antwoord XII B, te geven aan de raad van de "First Canadian Reformed Church te Hamilton".

2. Voor wat de tweede overweging betreft br Schilder kennis te geven van antwoord XII A, te geven aan de raad van de "First Canadian Reformed Church te Hamilton".

3. Dit bezwaar van br Schilder tegen de classis Orangeville als ten onrechte ingebracht af te wijzen.

B. De zaak van de Publicatie.

1. Tegen het besluit van de classis Orangeville in beroep komend doet br Schilder aan de classis Toronto/Burlington het volgende voorstel:

"De classis spreekt uit, dat het besluit, vermeld onder art. 7B van de notulen van de classis van 2 October 1957 inzake het revisieverzoek van de kerkeraad van Hamilton nietig is."

Voor dit voorstel voert hij deze gronden aan:

a. Het revisieverzoek verwees naar de bewijslevering en argumentatie in de "Publicatie" van de Canadian Reformed Church of Hamilton, Ontario. De classis had deze publicatie als classisstuk moeten bespreken en heeft, door dit niet te doen, geweigerd recht te doen aan de kerk van Hamilton en aan Ds Loopstra.

b. Sommige leden van de classis van 2 October 1957 verklaarden de Publicatie niet gelezen te hebben. Deze leden hadden dus geen stemrecht mogen hebben daar zij onbekwaam waren recht te spreken.

c. De classis had dienen te waken voor de eer en goede naam van Ds Loopstra als voorganger in onze kerken, door de beschuldigingen tegen hem te dementeren door de aangevoerde bewijzen te weerleggen.

2. Op dit voorstel antwoordde de classis Toronto/Burlington:

"De classis kan aan uw tweede verzoek niet voldoen, omdat door de classis Orangeville is uitgesproken:

1. dat het niet op de weg van de classis ligt de bewijzen te leveren

voor de door de zich noemende kerkeraad van Hamilton ter tafel gebrachte zaak;

2. dat dientengevolge niet volstaan kan worden met een blote verwijzing naar de publicatie van de zich noemende kerkeraad van Hamilton;

3. dat voor punt a en b in het revisieverzoek zelf geen argument is aangevoerd;

4. dat desgevraagd de broeders ook ter vergadering in gebreke gebleven zijn, duidelijk te argumenteren, dat de gronden voor de classisbesluiten van 18 en 24 Juli niet juist zijn; welke gronden door br Schilder niet zijn ontzenuwd.

3. Met het volgende bezwaar richt br Schilder zich nu tot uw vergadering, tegen de uitspraak van de classis Toronto/Burlington:

"c. De classis heeft onjuist gehandeld door bespreking van de Publicatie van de kerkeraad van Hamilton te weigeren."

4. Uw commissie wil de door br Schilder voor zijn bezwaar aangevoerde gronden vermelden en bij elke grond enige opmerkingen maken.

Grond 1. Op de Julivergaderingen werd de kerkeraad gevraagd om, als er zoveel meer achter deze zaak lag, dan ook verdere informatie te geven en de achtergronden te laten zien. Zulks werd ook gevraagd in de bespreking met Burlington. Uitgebreide informatie werd verstrekt aan de classis van 2 October 1957. Desondanks weigert de classis dit te bespreken.

Opmerking. Uw commissie heeft niet op grond van de haar beschikbare gegevens kunnen constateren, dat een dergelijk verzoek ter classis is gedaan. Zij heeft ook geen redenen om deze mededeling van br Schilder als onjuist af te wijzen. Zij wil daarom uitgaan van de veronderstelling dat zulk een verzoek is gedaan. Maar ook al is zulk een verzoek door één of meer afgevaardigden ter classis gedaan, dan is het nog geen verzoek van de classis zelf. De classis Orangeville was derhalve aan dat verzoek niet gebonden. Zij was daarom ook niet verplicht overeenkomstig de wens van de bij haar zich beklagende vergadering de Publicatie als argumentatie en documentatie van het revisieverzoek ontvankelijk te verklaren.

Grond 2. Mijn bezwaren tegen deze weigering om de stukken te bespreken worden "weerlegd" met het besluit zelf, waartegen ik bezwaren inbreng! Mijn bezwaren blijven dus onbeantwoord.

Opmerking. Deze bezwaren zijn niet ten onrechte door br Schilder aan u voorgelegd. Hoe was immers de gang van zaken? De classis Orangeville had verklaard: met een louter verwijzen naar de Publicatie kan niet worden volstaan, omdat zulks met zich meebrengt, dat de classis dan de bewijslast op zich neemt.

Br Schilder antwoordde hierop: met een louter verwijzen naar de Publicatie kon door de appellerende vergadering wel worden volstaan, omdat zulks niet met zich zou brengen, dat de classis de bewijslast op zich nam. Hier stond de stelling van br Schilder tegenover die van de classis Orangeville. Br Schilder leverde geen bewijs voor zijn stelling. Maar de classis Orangeville had het ook niet gedaan (zie Hoofdstuk IV, par. C 1).

Dientengevolge had br Schilder, om het zo eens te zeggen, geen houvast

aan het besluit van deze classis. En het hoeft toch niemand te verbazen, dat hij door een louter verwijzen naar het besluit van Orangeville niet bevredigd was. Zijn niet bewezen stellingen werden weerlegd met andere, evenmin bewezen, stellingen. De classis Toronto/Burlington had naar het oordeel van uw commissie dan ook niet met een "blote" verwijzing naar de uitspraken van de classis Orangeville mogen volstaan. Zij had br Schilder moeten dienen, door hem mede te delen, waarom zij van oordeel was, dat de classis Orangeville niet anders kon besluiten.

Grond 3. Slechts moge hier nog opgemerkt worden: de bewijzen hoeven niet door de classis geleverd te worden, die zijn geleverd in de "Publicatie". De hele publicatie is argumentatie en deel van het revisieverzoek en had dus behandeld moeten worden. Het feit, dat de argumentatie erg uitgebreid is, is alleen al reden om een commissie te benoemen.

Opm. Waarom het in deze grond opgemerkte niet opgaat heeft uw commissie al aangewezen in Inleiding par. 1 en in hoofdstuk IV, par. C 1.

Grond 4. De classis antwoordt mij, dat ik niet de gronden van de vroegere besluiten ontzenuwd heb. Ik wil hierbij opmerken:

i. dat ik dat niet hoef te doen; ik vroeg slechts om de classisstukken ook als classisstukken te bespreken i.p.v. deze zonder bespreking in het archief te deponeren.

ii. wat de formele zijde (strijd met art. 79 K.O.) betreft heb ik de gronden wel ontzenuwd, hetwelk de classis tracht te weerleggen met de zwakke argumentatie als geciteerd onder a 2.

iii. de materiële gronden van de besluiten van 18 en 24 Juli: dat de aangevoerde schorsingsgronden onvoldoende waren wil ik niet ontzenuwen daar ik op dat punt instem met het classisbesluit. Bovendien zijn die materiële gronden hier niet van belang, daar de voorlopige schorsing slechts als een preekverbod bedoeld was en de schorsingsgronden te onrechte en zonder noodzaak zijn aangevoerd bij de voorlopige schorsing, gelijk later erkend is door de kerkeraad.

Opm. Het blijkt duidelijk, dat br Schilder hier zich bezig houdt met de gronden van de besluiten van de classes Fergus en Hamilton. En hoewel hiernaar verwezen wordt in de laatste overweging van de classis Orangeville was het toen niet de bedoeling van de classis Toronto/Burlington uit te spreken, dat hij deze gronden niet had ontzenuwd. Met haar uitspraak: "welke gronden door br Schilder niet zijn ontzenuwd" doelde de classis op de als vier overwegingen geformuleerde gronden waarop de classis Orangeville uitsprak aan het revisieverzoek van de zichzelf kerkeraad van Hamilton noemende vergadering niet te voldoen. Immers niet de ontzenuwing van de gronden van de besluiten van de classes Fergus en Hamilton, maar de ontzenuwing van deze vier overwegingen zou de reden moeten zijn, waarom de classis Toronto/Burlington had moeten besluiten het desbetreffende besluit van de classis Orangeville vervallen te verklaren.

Daar br. Schilder de uitspraak van de classis Toronto/Burlington op dit punt verkeerd heeft begrepen, behoeven wij op deze grond niet verder in te gaan.

VI. Uw commissie stelt u voor het volgende aan br Schilder te antwoorden:

De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br Schilder:

"De classis heeft onjuist gehandeld door bespreking van de Publicatie van de kerkeraad van Hamilton te weigeren".

De synode constateert, dat dit bezwaar zich richt tegen een desbetreffend besluit van de classis van de kerken in het Oosten 2 Oct. '57 gehouden te Orangeville, Ont.

A. De synode overweegt voor wat de eerste grond betreft:

1. Aangenomen dat zulk een verzoek door één of meer afgevaardigden ter classis gedaan is, dan is dat nog niet een verzoek van de classis zelf.

2. De classis Orangeville was dan niet door zulk een verzoek, op een vorige classis gedaan, verplicht te Publicatie als argumentatie van het revisieverzoek te ontvangen en te gebruiken.

Zij overweegt voor wat de 3e grond betreft:

3. De classis Orangeville heeft terecht overwogen dat het niet op haar weg lag, de bewijzen te leveren voor het bij haar ingediende revisieverzoek, omdat de bewijslast niet lag op de classis, maar op de vergadering, die bij haar in beroep kwam.

4. De classis zou de bewijslast op zich genomen hebben, indien zij de publicatie-in-haar-geheel naar de wens van de appellerende vergadering als argumentatie en documentatie van het revisieverzoek had aanvaard en willen gebruiken:

immers:

a. Uit de inhoudsopgave van deel A van de publicatie blijkt, dat ze ook een beschrijving bevat van gebeurtenissen, die hebben plaats gehad voor de komst van Ds W. Loopstra te Hamilton.

b. De gronden waarop de raad van de kerk te Hamilton het schorsenswaardig zijn van Ds Loopstra had uitgesproken bedoelden zonden van hem aan te wijzen. Ze bevatten geen vermelding van feiten, beschreven in het eerste gedeelte van deel A.

c. De keuze van de gegevens, waarvan de kennisname door de appellerende vergadering voor de classis noodzakelijk werd geacht, werd derhalve aan het subjectief oordeel van de classis overgelaten.

d. Dat bracht met zich mee, dat metterdaad de bewijslast op de classis werd gelegd.

5. De classis heeft daarom terecht overwogen, dat met een louter verwijzen naar de publicatie door de appellerende vergadering niet kon worden volstaan.

6. Daarom heeft ze terecht verzocht aan de afgevaardigden van de zich beklagende vergadering ter vergadering duidelijk te argumenteren, dat de gronden van de besluiten van de classes van 18 en 24 Juli niet juist waren.

Zij overweegt voor wat de 4e grond betreft:

7. De classis Toronto/Burlington bedoelde met haar antwoord: "welke gronden door br. Schilder niet zijn ontzenuwd" niet de gronden voor de besluiten van de classis van 18 en 24 Juli 1957, waarnaar in de vierde overweging van de classis Orangeville wordt verwezen, maar de als 4 over-

wegingen geformuleerde gronden, waarop de classis Orangeville besloten had aan het revisieverzoek van de appellerende vergadering niet te voldoen.

8. Br Schilder heeft de classis Toronto/Burlington in dezen verkeerd begrepen.

9. Wat verder in deze grond wordt opgemerkt is daarom ter nadere ondersteuning van zijn bezwaar niet ter zake doende.

Dit alles overwegende concludeert de synode:

dat de classis Orangeville terecht heeft overwogen, dat met een louter verwijzen naar de Publicatie niet kon worden volstaan,

waarom de synode besluit,

het bezwaar van br Schilder als ongegrond af te wijzen.

B. Voor wat de 2e grond van br Schilders bezwaar betreft overweegt de synode:

1. De classis Orangeville was in gebreke gebleven, door in haar uitspraak niet aan te wijzen, waarom het aanvaarden en gebruiken van de publicatie-in-haar-geheel als de argumentatie en documentatie van het revisieverzoek met zich bracht, dat de classis zelf de bewijzen moest leveren ter rechtvaardiging van het revisieverzoek.

2. De classis Toronto/Burlington had derhalve niet mogen volstaan met te antwoorden, dat br Schilder de gronden van dit besluit van de classis Orangeville niet had ontzenuwd.

3. De classis Toronto/Burlington had br Schilder moeten aangeven, waarom naar haar oordeel de classis Orangeville terecht had overwogen, dat met een louter verwijzen naar de Publicatie niet kon worden volstaan.

Op grond van deze overwegingen spreekt de synode uit,

dat het antwoord van de classis Toronto/Burlington aan br Schilder onvoldoende was.

C. De zaak van een commissie.

1. Br. Schilder had de classis Toronto/Burlington ook voorgesteld: "De Classis besluit een commissie te benoemen, bestaande uit leden die onpartijdig geacht kunnen worden. Deze commissie heeft tot taak:

1) zich door correspondentie en andere, naar het oordeel der commissie dienstige, middelen op de hoogte te stellen van de gebeurtenissen in de gemeente van Hamilton en de achtergronden daarvan.

2) de classis van advies te dienen met betrekking tot de moeilijkheden in Hamilton. De Commissie mag in geen enkel opzicht iets bekend maken over haar werk of over haar conclusies behalve aan de classis, aan wie zij moet rapporteren. De classis wijze de commissieleden er op, dat zij, niet in naam van de classis, maar als broeders persoonlijk, de plicht hebben, advies te geven aan de broeders in Hamilton om tot een oplossing te komen uit de moeilijkheden en zonodig, als ieder ander, te vermanen."

2. De classis antwoordde: "Het onder punt 3 voorgestelde wordt door de classis niet ontvankelijk verklaard, omdat broeder Schilder niet volgens art. 31 K.O. in appèl gaat tegen bepaalde classisbesluiten, maar ongevraagde adviezen geeft, waarin de classis niet kan treden."

3. Br Schilder komt nu bij U in beroep tegen deze uitspraak en vermeldt als zijn bezwaar: "De classis heeft onverantwoord gehandeld door te weigeren te voldoen aan het verzoek een commissie te benoemen."

4. Br Schilder grondt zijn bezwaar o.a. op deze overweging: "De weerlegging van de classis als in de laatste paragraaf van Bijlage A is niet terzake, aangezien ik niet in appèl kan gaan tegen een bepaald besluit maar in appèl ga tegen het ontbreken van besluiten, namelijk om een commissie te benoemen. Opnieuw wordt met behulp van formalistische bezwaren nagelaten een vinger uit te steken naar een kerk in nood."

Dat de classis Toronto/Burlington geen commissie heeft benoemd is naar het oordeel van uw commissie juist. Maar de reden, die ze er voor aanvoerde, lijkt uw commissie onjuist. Br Schilder gaf wel ongevraagde adviezen, maar hij deed dat in het geheel van een voorstel. Hij stelde de classis voor een commissie te benoemen. En in het raam van dat voorstel gaf hij aan, welke taak de classis die commissie had te geven. Zijn voorstel had dan ook als voorstel door de classis beoordeeld moeten worden en naar het oordeel van uw commissie dan ook als voorstel afgewezen moeten worden met vermelding van de reden waarom.

Br Schilder voert verscheidene gronden aan, waarop z.i. overeenkomstig dat voorstel door de classis een commissie had benoemd moeten worden. Uw commissie behoeft evenwel aan deze gronden geen aandacht te schenken. Niet, omdat ze vanwege hun inhoud niet overwegenswaardig zijn. Wel, omdat niet enige wettige grond kan worden aangevoerd, waarop de classis overeenkomstig dit voorstel een commissie had mogen benoemen. De classis zou dan immers gehandeld hebben in strijd met de kerkenordering.

Art. 85 zegt n.l.: "Geen kerk zal over andere kerken... enige heerschappij voeren". Uw commissie denkt nu aan een onder ons wel bekende bewijsvoering, geleverd door Prof. Dr. S. Greijdenus ter afwijzing van de synodocratische gedachte, als zou het gezag van een meerdere vergadering een samenbundeling zijn van het gezag, dat elke kerkeraad heeft. Hij betoogde als volgt: de ene kerkeraad heeft geen gezag over de andere kerkeraad; de afgevaardigden van de ene kerkeraad missen dat gezag dus evenzeer. Twee kerkeraden tezamen hebben ook geen gezag over een derde kerkeraad. De afgevaardigden van die twee kerkeraden tezamen missen dat gezag eveneens. $1 \times 0 = 0$, $2 \times 0 = 0$; $10 \times 0 = 0$. Uw commissie is van oordeel, dat U er verstandig aan doet, deze onderwijzing nopens het voorstel van br Schilder goed ter harte te nemen. Hij stelde immers de classis iets voor wat ze beslist niet mocht doen. Stel U voor: de kerkeraad van Toronto besloot een commissie te zenden naar de kerk van Hamilton met de door br Schilder beschreven opdrachten. De kerkeraad van Hamilton had die commissie naar huis moeten zenden en de kerkeraad van Toronto moeten schrijven: Waar bemoeit U zich mee? U dringt zich in in de dienst van ons. Wij zullen naar onze roeping de zaken van onze gemeente behartigen. Beperkt U zich tot het behartigen van de zaken van Uw gemeente. En indien de kerkeraad van Burlington ook een commissie met dezelfde opdracht naar de kerk van Hamilton had gezonden, had hij het verdiend hetzelfde antwoord te ontvangen.

Er zijn nu in het classicaal ressort van het Oosten 10 kerken. Geen van de negen zusterkerken had ook maar de bevoegdheid, een commissie te benoemen en die de opdracht te geven zich te bemoeien met de zaken van de kerk te Hamilton. Hun afgevaardigden hadden die bevoegdheid evenmin. Om die reden mocht de classis niet besluiten overeenkomstig het voorstel

van br Schilder. Ze zou dan geheerst hebben over de kerk te Hamilton n zich gedrongen hebben in de dienst van de kerkeraad van Hamilton. En wanneer U om die reden het bezwaar van br Schilder afwijst, bezondigt U zich niet aan formalisme, maar dan wacht U zich naar het Woord des Heeren er voor een uitspraak te doen, waarmee heerschappij van kerken (en een meerdere vergadering) over een andere kerk zou worden goedgekeurd.

Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat een classis nooit een commissie mag benoemen met de door br Schilder voor zulk een commissie wenselijk geachte opdrachten. Ze mag dat evenwel alleen doen, als de betrokken kerkeraad om de benoeming van zulk een commissie vraagt. Maar zulk een geval deed zich hier niet voor. Het voorstel kwam van een lid van een plaatselijke kerk, welke ook nog niet eens de kerk van Hamilton was.

Om mogelijke misverstanden af te snijden wijst uw commissie erop dat zij met het bovenstaande in het geheel niet heeft willen beweren, dat naar haar oordeel een classis wel in moet gaan op voorstellen van gemeenteleden als die voorstellen maar een andere inhoud hebben dan dat door br Schilder hier gedaan.

VII. Uw commissie stelt u dan ook voor br Schilder te antwoorden:

De synode heeft kennis genomen van het bezwaar van br Schilder: "De classis heeft onverantwoord gehandeld dor te weigeren te voldoen aan het verzoek een commissie te benoemen".

De synode constateert

1. Dit bezwaar richt zich tegen een uitspraak van de classis van de kerken in het Oosten 29 Jan./12 Febr. 1958 te Toronto/Burlington gehouden.

2. Deze uitspraak luidt: "Het onder punt 3 voorgestelde wordt door de classis niet ontvankelijk verklaard omdat broeder Schilder niet volgens Art. 31 K.O. in appèl gaat tegen bepaalde classisbesluiten, maar ongevroegde adviezen geeft, waarin de classis niet kan treden."

De synode overweegt

1. Br Schilder deed een voorstel aan de classis en gaf geen ongevroegd advies aan haar.

2. De classis had daarom dit voorstel niet voor onontvankelijk mogen verklaren met opgave van deze reden: omdat br Schilder niet volgens art. 31 K.O. in appèl gaat....

3. De classis had evenwel ook niet in antwoord op dit voorstel een commissie mogen benoemen met de opdracht zich op de hoogte te stellen van de moeilijkheden in de kerk te Hamilton en van de achtergronden daarvan.

4. De classis had dat alleen mogen doen, indien de kerkeraad van Hamilton zelf een dergelijk verzoek aan haar had gedaan.

5. Zulk een verzoek was niet door de kerkeraad van Hamilton aan deze classis gericht.

6. Zou de classis in antwoord op dit voorstel van br. Schilder wel zulk een commissie hebben benoemd, dan zou ze eigenmachtig zich met de zaken van de kerk te Hamilton hebben ingelaten.

7. Zij zou dan gehandeld hebben in strijd met Gods Woord en in strijd met art. 85 van de kerkenordering, dat overeenkomstig Gods Woord zegt, dat geen kerk over andere kerken enige heerschappij zal voeren.

Op grond van deze overwegingen besluit de synode

het bezwaar van br Schilder tegen deze uitspraak van de classis Toronto/Burlington als ten onrechte aangevoerd af te wijzen.

Uw commissie stelt u tenslotte voor: De synode besluit:

1. Aan appellanten naast de door de synode genomen besluiten het werkrapport van de commissie toe te zenden.

2. De uitspraken met het werkrapport van de commissie ook toe te zenden aan de Raad der Kerk te Hamilton en aan de Raad der Kerk te Burlington.

INHOUDSOPGAVE
RAPPORT COMMISSIE I SYNODE HOMEWOOD-CARMAN 1958
INZAKE "HAMILTON"

	blz.
Inleiding 1. Ontvankelijkheid der stukken "Hamilton"	98
Uitspraak I hierover	99
2. Ontvangelijkheid bezwaarschrift Schilder	100
Uitspraak I hierover	101
Hoofdstuk I. Van Hamilton via Burlington naar Hamilton	102—104
A. Uitspraak dat Ds L. dient geschorst te worden	102
B. Vergadering kerkeraden van Hamilton en Burlington	103
C. Brief Burl. aan Ham. met mededeling van het oordeel	103—104
D. Voorlopige schorsing Ds Loopstra 12 Juli 1957	104
Hoofdstuk II. Van Hamilton tot Fergus	104—126
A. Beroep Ds L. op de classis Fergus 18 Juli '57,	104
Uitspraak van die classis	105
B. Appèl van de raad van de First Canadian Reformed Church tegen uitspraak I van Fergus	105
1. bezwaar tegen dit besluit; te haastig (argumenten a-1)	105
2. " " " " ; ten onrechte	105
3. bezwaar tegen uitspraak Ib, betr. art. 79 K.O.	109
4. " " " " Ic, "recht in eigen handen"	110
5. " " " " schorsing onwettig en op	110
te heffen	110
C. Bezwaar Br E. Schilder tegen uitspraak I classis Fergus	111
D. Antwoord synode aan Hamilton	112
Uitspraak II, inzake "te haastig en ten onrechte"	112
E. Antwoord synode aan br Schilder; Uitspraak II	113
F. Bezwaren First Can. Ref. Ch. tegen uitspraak II Fergus	114
1. bezwaar tegen uitspraak IIa	114
2. " " " " IIb	118
3. " " " " (misgaan tegen ds L. en opheffen schorsing)	119
4. " " " " III	119
5. " " " " II (te haastig)	119
G. Antwoord synode aan Hamilton	121
Uitspraak III (met overweging A—G)	121
Uitspraak IV (te haastig)	124
Uitspraak V (te haastig en ten onrechte)	125
H. Bezwaar br Schilder tegen uitspraak Fergus (in strijd met artikel 31 K.O.)	125
Antwoord synode; Uitspraak III	125
Hoofdstuk III. Van Fergus naar Hamilton	126—140
A. Besluit Hamilton voorlopige schorsing gehandhaafd	126
B. Bezwaarschrift Ds Loopstra	127

	blz.
C. Uitspraken classis Hamilton	128
D. Bezwaren First Can. Ref. Church	129
E. Voorstellen commissie (overwegingen aangaande "Immers 2e—7e")	133—134
Besluit VI betr. classis Hamilton	133
Besluit VII betr. uitspraak I Hamilton	135
Besluit VIII „ „ II „	136
F. Bezwaren br Schilder tegen classis Hamilton (in strijd met artikel 31 K.O.)	136
Besluit IV	139
Hoofdstuk IV. Van Hamilton via Burlington naar Orangeville	140—156
A. Brief van Ds L. c.s. aan de "negens"	140
B. Verzoek kerkeraad Hamilton (pr. Klapwijk) aan classis Orangeville	141
Antwoord Classis Orangeville	142
C. 1. Bezwaren First Can. Ref. Church inzake Publicatie Uitspraak IX inzake rechtszekerheid	142
2. Bezwaren "3e en 4e"	144
Uitspraken X en XI synode	145—146
3. Bezwaren inzake afzetting door minderheid	147
A. Inzake kerkeraadsminderheid	147
B. Inzake afzettingsbesluit	148
C. Afzettingsbesluit in strijd met Artikel 31 K.O. Uitspraak XII	150
151	
4. Nogmaals "rechtsinstantie"	154
Uitspraak XIII	155
Hoofdstuk V. Van Orangeville tot Toronto/Burlington	156—166
A. Inzake afvaardiging naar de classis Orangeville	156
1. Voorstel br Schilder aan classis	156
2. Antwoord classis	157
3. Appèl op synode	159
4. Commissievoorstellen, Uitspraak V	158
B. Inzake de Publicatie	159
1. Beroep br Schilder tegen Orangeville	159
2. Antwoord classis	159
3. Appèl br Schilder	160
4. Opmerkingen bij gronden en voorstellen commissie Besluit VI A en B	161
C. Zaak van commissie-benoeming	163
1. Voorstel br Schilder aan classis	163
2. Antwoord classis	164
3. Beroep op synode	164
4. Bespreking der gronden en voorstel commissie	164
Uitspraak VII	165
Slotuitspraak inzake toezending van besluiten en werkrapport der commissie	166

BIJLAGE III.

RAPPORT COMMISSIE II INZAKE DE CORRESPONDENTIE MET DE PROTESTANT REFORMED CHURCHES

Aan Commissie II werden de volgende voorstellen ter hand gesteld:

1. van de Raad van de Kerk des HEEREN te Toronto:

a. "kennis genomen hebbende van het rapport van deputaten voor contact met de Protestant Reformed Churches;

constaterende dat uit de gevoerde correspondentie blijkt dat de "Declaration of Principles" in de Protestant Reformed Churches niet bestaat als een "official document" (pag. 28);

overwegende dat eveneens uit de correspondentie blijkt dat de Protestant Reformed Churches, gezien de verklaring van de synode dezer kerken van 1954 "that these (the Three Forms of Unity) are sufficient for the organization of new churches" en de Canadian Reformed Churches slechts de Drie Formulieren van Enigheid als officiële belijdenis aanvaarden;

besluit aan de synode voor te stellen correspondentie aan te gaan met de Protestant Reformed Churches als zijnde buitenlandse Kerken die met ons op dezelfde grondslag staan."

b. Ten aanzien van het tweede, door deputaten ad hoc genoemde, punt, namelijk "de verhouding van wederzijdse Kerken tot de Gereformeerde en de synodaal-gebonden Kerken in Nederland en de Christian Reformed Church in de U.S.A. en Canada" heeft de Kerkeraad van Toronto "geen voorstel kunnen formuleren, omdat hierover moeilijk voorstellen in te dienen zijn, daar het gaat over een kwestie die de gehele wijze van correspondentie beheerst. Wel zou onze raad graag zien, dat niet de verhouding tot andere kerken het beheersende zou worden in de bespreking van het contact met de Protestant Reformed Churches doch uitsluitend het één zijn in Christus naar Woord en Confessie."

2. Van de Kerk des HEEREN te Chatham:

"overwegende, dat het tot nu toe geoefende schriftelijke contact tussen wederzijdse deputaten nog niet duidelijk heeft doen uitkomen, of de mogelijkheid tot correspondentie als zusterkerken met the Protestant Reformed Churches aanwezig is,

stelt aan de synode voor opnieuw deputaten te benoemen met de opdracht het contact voort te zetten en hierover een jaar voor de volgende synode aan de kerken te rapporteren".

3. Van de Raad van de Kerk des HEEREN te Hamilton:

(na enkele constatering en overwegingen, zie bijlage)

"...stelt aan de synode-1958 daarom voor:

a. zich duidelijk uit te spreken over de vraag of (en eventueel waarom) des HEEREN Woord ons gebiedt aan de Protestant Reformed Churches te vragen naar de nadere motieven, die tot de verwerping van de "Declaration" hebben geleid;

b. zich uit te spreken met duidelijke gronden uit Gods Woord en de Belijdenis over de vraag, of het standpunt der Protestant Reformed Churches ten opzichte van eventuele erkenning van andere kerkengroepen verenigbaar is met erkenning van en correspondentie met de Canadian Reformed Churches en omgekeerd;

c. uit te spreken, dat de briefwisseling in dit stadium niet mag worden

beëindigd, maar dient te worden voortgezet, opdat de rechte schriftuurlijke eenheid kan worden gezocht en gevonden;

d. en op grond hiervan het deputaatschap te verlengen, c.q. nieuwe deputaten te benoemen met de opdracht, de correspondentie voort te zetten en hierover vroegtijdig aan de kerken voor de volgende synode te rapporteren."

4. Voorstel van de Raad van de Kerk des HEEREN te Brampton:

"Opnieuw deputaten te benoemen voor correspondentie met de Protestant Reformed Churches omdat deze zaak nog niet gekomen tot enig resultaat; het is zeer wenselijk dat deze correspondentie doorgaat, opdat onze kerken alles in het werk stellen wat mogelijk is om de eenheid van Christus' Kerk te bevorderen."

ONTVANKELIJKHEID.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van deze voorstellen wil de commissie het volgende opmerken:

a. Ook al hebben de Kerken niet meer kennis kunnen nemen van deze voorstellen voor de aanvang van deze synode, is naar het oordeel der Commissie de synode gerechtigd deze voorstellen in behandeling te nemen, omdat de zaak van correspondentie met buitenlandse kerken behoort tot de Kerken in het gemeen.

b. wat het voorstel van de Raad van de "Canadian Reformed Church of Hamilton" betreft, hoewel er op de synode-tafel bezwaarschriften liggen die de wettigheid van deze Kerk als zodanig betwisten — naar het oordeel der commissie heeft de synode uit te gaan van de feitelijke situatie, namelijk deze, dat deze Kerk behoort tot het verband van classis Oost krachtens de uitspraak van de classis Orangeville 2 October 1957 van de Kerken in het Oosten. De commissie meent dat behandeling van dit voorstel door de synode niets prejudeiceert voor de behandeling van de bedoelde bezwaarschriften. Daarom stelt zij de synode voor, zonder meer ook dit voorstel van de Raad van de "Canadian Reformed Church of Hamilton" in behandeling te nemen.

Grond: deze Kerk behoort tot het verband van Classis Oost.

BESPREKING DER VOORSTELLEN.

Zoals ieder direct zien kan, zijn de voorstellen, genummerd 2, 3, 4 te combineren, terwijl het voorstel van de raad te Toronto een eigen plaats inneemt.

Om de rechte koers te houden meende de commissie uit te moeten gaan van de regels die de synode Homewood-1954 (acta art. 54) vastgesteld heeft voor correspondentie met buitenlandse kerken, te weten:

1. het ontvangen van elkaars eventuele deputaten op de meeste vergadering als adviseurs.
2. het aanvaarden van elkanders attestaties.
3. het toelaten van elkanders dienaren des Woords tot de bediening van Woord en Sacramenten.
4. het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijziging of uitbouw van belijdenis en liturgie.
5. het op elkander acht geven dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis in de leer, de dienst, en de tucht.
6. het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden.

De commissie wil er allermintst voor pleiten, om op gereformeerd erf in te voeren het onderscheiden tussen en in practijk brengen van een dusgenaamde "tweeërlei correspondentie", te weten: een nauwere als zusterkerken in de volle zin des woords, en een ruimere bestaande in een zekere "erkenning" en relatie binnen de kring van een kerken-familie genaamd "de gereformeerde gezindte" en/of "de orthodoxe kerken".

Maar in elk geval is duidelijk dat de synode Homewood-1954 de lijnen getrokken heeft voor correspondentie in de eerstgenoemde volle zin des woords. Om het anders te zeggen: zij beschreef zulk een correspondentie als alleen bestaan kan tussen kerken, die, zouden zij beide in hetzelfde land wonen, één zouden zijn of worden.

Van deze correspondentie-gedachte uitgaande heeft de commissie zich afgevraagd of deputaten-Homewood 1954 in hun briefwisseling zich bewegen hebben binnen het raam van de genoemde regels. De commissie is tot de conclusie gekomen, dat deze broeders dat inderdaad gedaan hebben.

Toegegeven moet worden dat zij dat niet gedaan hebben in die zin, dat zij de genoemde regels met zoveel woorden voorop gesteld hebben, en aan de deputaten des Protestant Reformed Churches voorgelegd. Misschien was dat juist geweest. Dan had immers daaruit voor laatstgenoemden direct duidelijk kunnen worden, welke correspondentie onze Kerken begeren.

Toch hebben naar het oordeel der commissie onze deputaten zich in het aansnijden van verschillende zaken inderdaad bewogen binnen het raam van "Homewood-1954". Dat wordt duidelijk wanneer wij kennis nemen van wat zij zelf als hoofdzaken van de behandelde punten in hun rapport noemen (pag. 5 en 6):

"In de eerste plaats de onzerzijds gestelde vraag of gezien de uitspraken van de synode 1954 van de Protestant Reformed Churches onze indruk juist is, dat de "Declaration of Principles" zijn geldingskracht is ontnomen om kerkrechtelijke redenen alleen en tevens of onze indruk juist is dat naar het oordeel der synode de Drie Formulieren van Enigheid de inhoud van de "Declaration" beter en vollediger weergeven, en zo ja of dit nog het oordeel van deputaten is;

Het tweede punt waarom de correspondentie zich voornamelijk bewogen heeft is de verhouding van wederzijdse kerken tot de Ger. Kerken en de synodaal-gebonden Ger. Kerken in Nederland en the Christian Reformed Church, en de daarmede samenhangende correspondentie met derden."

Aangaande het eerste punt is geen helderheid verkregen. Wat punt twee betreft zijn de wederzijdse standpunten duidelijk tot openbaring gekomen."

Het is o.i. duidelijk dat de kerkeraad van TORONTO deze handelwijze van deputaten afkeurt in de beide delen van zijn brief. Volgens deze kerkeraad immers is de verklaring van de Protestant Reformed Churches dat zij de Drie Formulieren van Enigheid aanvaarden, voldoende; dit wat het eerste betreft. En aangaande het tweede: deze kerkeraad betreurt het dat wederzijdse deputaten gesproken hebben over eventuele correspondentie met derden.

Bij overweging van het voorstel-Toronto valt op te merken:

a. het schijnt deze kerkeraad te zijn ontgaan dat er ten aanzien van de "Declaration" of Principles" wel een "official document" bestaat in de Protestant Reformed Churches. Een niet-vervallen synode-uitspraak, vooral als ze betreft stukken der leer, mag toch als zodanig gekwalificeerd worden.

Welnu, de synode 1954 van de Protestant Reformed Churches (Acts art.

68) sprak uit "that these doctrinal points (te weten van de "Declaration", opm. Comm.) are explained more fully and better in the Three Forms of Unity" (zie rapport deputaten pag. 13). Naar het oordeel der commissie is dit op zijn minst een (officiële!) verklaring over de inhoud der "Declaration" en over wat de Protestant Reformed Churches ten dezen in de confessie lezen.

Deputaten der Protestant Reformed Churches hebben blijkbaar deze vraag onzer deputaten doorgegeven aan de synode 1957. Deze synode sprak uit (rapport pag. 28) er geen belang bij te hebben noch de behoefte gevoelen, met wie ook over deze "Declaration" te discussiëren, "since, as far as synod is concerned, the Declaration of Principles does not exist as an official document of our churches". Hiermede kon mogelijk de zaak als afgedaan beschouwd worden. Echter, als reden ("because") voor deze constatering gaf de synod-1957 wat de synod-1954 uitsprak: "because the Synod of 1954 expressed: "The Declaration of Principles is without force as a synodically approved expression". And "We have always expressed that these (the three forms of unity) are sufficient for the organization of new churches."

Met geen woord echter sprak de synod-1957 het "without force" uit over de uitspraak van 1954 die volgde op het daareven aangehaalde, te weten: "that these doctrinal points are more fully and better explained in the Three Forms of Unity". Met andere woorden: "1957" is geen nieuwe uitspraak na "1954"; het herhaalt een deel van "1954" en laat dus ongerept staan de officiële uitspraak omtrent de leer-inhoud van de "Declaration", te weten dat deze "more fully and better" verklaard wordt in de Drie Formulieren van Enigheid.

Het is geen "spijkers" op laag water zoeken" wanneer dus geconcludeerd wordt, dat de uitspraak-1954 van het "more fully and better" nog nooit vervallen verklaard is als "without force as a synodically approved expression".

Daarom heeft de synode-1957 dan ook geen duidelijk antwoord gegeven op de vraag van onze deputaten of hun indruk juist is, dat er volgens de uitspraak van de synode-1954 geen strijdigheid bestaat tussen hetgeen in de "Declaration" wordt geleerd en wat in de Drie Formulieren van Enigheid wordt beleden; het enig verschil is blijkbaar, dat deze laatste de "doctrinal points" van de "Declaration" vollediger en beter leren.

Daarom ook is het niet zonder zin, na "1957" nog te vragen over de betekenis van "1954" in dezen. Naar het oordeel der commissie zal er, binnen het raam van de boven omschreven correspondentie, toch op dit punt volle klaarheid moeten zijn, opdat openbaar worde of er waarachtige gemeenschap des geloofs is.

Dat is nog wat anders dan wat de kerkeraad van Hamilton blijkbaar wil.

In de eerste plaats valt ten aanzien van de door deze raad onder a en b gedane verzoeken op te merken, dat naar het oordeel der commissie de synode niet moet ingaan op het verzoek van deze raad om "met duidelijke gronden uit Schrift en Belijdenis" aan te wijzen of de bespreking van "motieven van 1954" en "correspondentie met derden" al of niet van den Heere geboden is.

De regels voor correspondentie Homewood-1954 zijn blijkbaar door alle kerken geratificeerd. Bezwaren kwamen niet binnen. De synode doet niet te weinig, wanneer zij zich aan deze regels houdt. Daar komt bij dat naar het oordeel der commissie deze regels niet anders zijn dan een in dezen getrouw blijven aan de katholieke belijdenis, dat de Zone Gods zich uit het ganse menselijke geslacht een gemeente vergadert door Zijn Woord en Geest in enigheid des waren geloofs (Cat. afd. 21, N.G.B. art. 27).

Daarom behoeven er voor het zich houden aan deze regels niet nog eens opnieuw Schriftbewijzen te worden geboden. Om te betogen dat iets naar de Schrift is behoeven nog niet altijd uitdrukkelijke Schrift-citaten gegeven te worden.

Uw synode mag voorts ook niet ingaan op de door Hamilton onder a gedane suggestie, te vragen naar "motieven" van een synode, die reeds enkele jaren verleden is. Wie zou op die vraag antwoord kunnen geven? Het behoeft ook niet, want het gaat niet om "motieven" die (waar er om gevraagd moet worden) blijkbaar achter officiële handelingen en uitspraken verborgen liggen, maar om een duidelijke officiële uitspraak, die van het "more fully and better".

Dit alles betekent niet, dat de synode het oneens moet zijn met de wens, die in het stuk van Hamilton uitgesproken wordt, dat er te dezen aanzien volle klaarheid moet komen. Dat is hierboven reeds uitgesproken.

De vraag is, wat de synode, en eventueel te benoemen deputaten daartoe moeten doen. De suggestie is gedaan: vragen, niet om nadere verklaring, maar om wegneming van de uitspraak die voor onze kerken een verhindering blijkt in het aangaan van de door haar gezochte "erkenning en correspondentie als zusterkerken".

Naar het oordeel der commissie moeten onze kerken tekenover de Protestant Reformed Churches volstaan met de mededeling dat voor ons de bekende uitspraak inzake de inhoud van de Declaration (als "more fully and better explained in the Three Forms of Unity") een verhindering vormt om tot volle correspondentie te komen, aangezien in deze uitspraak niets anders gelezen worden kan dan een officiële kerkelijke uitspraak over een leeruitspraak die onze Kerken niet kennen. Men zou kunnen zeggen: waar de Protestant Reformed Churches reeds het "without force" ten aanzien van de Declaration uitspraken, moet het haar niet moeilijk vallen ditzelfde te doen ten aanzien van het "more fully and better". Het staat echter niet aans ons, dit te beoordelen. Wij moeten het aan de Protestant Reformed Churches overlaten, of zij terwille van correspondentie met onze Kerken, deze uitspraak willen laten vallen.

Bedoelde "mededeling" onzerzijds is ten volle gerechtvaardigd, wanneer alleen reeds gedacht wordt aan de inhoud van nummer vier der genoemde correspondentie-regels.

Wij komen tot het tweede deel van de brief van Toronto; zie ook punt b. van Hamilton.

De commissie wil beginnen met op te merken, dat, in zoverre in de brief van Toronto enig verwijt ligt aan het adres der deputaten-1954, als zouden deze te onpas en geheel overbodig de kwestie van "correspondentie met derden" opgeworpen hebben, dit verwijt onrechtmatig is. Wie de gehele briefwisseling doorleest, ontdekt dat onze deputaten (zie brief nummer 5) geen vroegtijdige of ontijdige voorwaarden gesteld hebben aan de broeders van de Protestant Reformed Churches, bijvoorbeeld door te eisen, dat zij om dezelfde redenen en op dezelfde wijze positie kiezen tegenover "derden". Om volle eenstemmigheid in de verhouding tegenover "derden" is niet gevraagd; mocht ook niet gevraagd worden. Maar onze deputaten hebben in deze brief onze kerken bij de andere deputaten aangediend. Zij hebben dat gedaan zonder terughouding, openhartig. Opdat de Protestant Reformed Churches zouden weten wat zij aan ons hebben; zouden weten, waarom wij ons niet mochten aansluiten bij de Christian Reformed Church; waarom wij de band der gemeenschap met de "gebonden Gereformeerde Kerken in Nederland" weigeren vanwege de volgehouden zonden dezer gemeenschappen.

Onze deputaten hebben daarom niet zo maar in het algemeen over "derden" gesproken, in een theoretische verhandeling.

Inderdaad moeten zij, sprekende over onze Kerken, hen niet voorstellen als "Nederlandse Kerken". Onze Kerken zijn Canadese Kerken; haar geschiedenis begon in dit land. Dat sluit echter niet uit, dat onze houding tegenover beide kerkgemeenschappen in verband staat met wat in Nederland gebeurde (de Vrijmaking). In die zin is dit in de briefwisseling naar voren gekomen.

Enig verwijt tegenover deputaten acht de commissie hier niet gegrond.

Wat verder de "correspondentie met derden" als zodanig betreft — al spreekt regel 6 van de correspondentie-regels niet van "volle eenstemmigheid" in dezen, toch is hier wat meer bedoeld dan een elkander slechts "informereren". Er staat: "verantwoording doen". Daarin ligt besloten het recht van de "andere partij" om een oordeel te hebben over die "derden" en de correspondentie met deze, en om dat oordeel uit te spreken ook.

De kerkeraad van Toronto zou "wel graag zien, dat niet de verhouding tot andere kerken het beheersende zou worden in de bespreking van het contact met de Protestant Reformed Churches doch uitsluitend het een-zijn in Christus naar Woord en Confessie".

De commissie acht dit "doch" niet juist; alsof hier een tegenstelling te maken was. Alsof niet mede door de verhouding tegenover "derden" aan de dag moet treden, dat wij "een zijn in Christus naar Woord en Confessie."

Dit geldt te meer waar naar wat reeds eerder opgemerkt is, onze kerken zoeken een correspondentie-honderd-procent.

Als de kerkeraad van Hamilton vraagt dat de synode duidelijk uitspreke, dat (wij geven het in eigen woorden weer) correspondentie met de Protestant Reformed Churches mede afhankelijk gesteld moet worden van de houding dezer Kerken tegenover b.v. de Christian Reformed Church — dan kan dat geredelijk geschieden. Daartoe zijn geen uitdrukkelijke teksten nodig. Genoemd is reeds Cat. afd. 21.

Onze Kerken zoeken slechts correspondentie met Kerken met wie zij, bevonden zij zich in hetzelfde land, één zouden zijn of haastig worden.

Uit brief nummer 10 is duidelijk dat de Protestant Reformed broeders ruimte willen hebben, subs. laten, voor het zoeken van contact en correspondentie met kerkgroepen met wie onze Kerken om 's Heeren wil momenteel de band moeten weigeren. Natuurlijk kan er naar het oordeel der commissie geen bezwaar gemaakt worden tegen het leggen van een of ander "contact" in de vorm van een "getuigenis" of iets dergelijks; maar correspondentie zoals onze Kerken die zoeken met de Protestant Reformed Churches is (om even in voorbeelden te spreken) meer dan "vriendschap". Zij is, wat zij moet zijn, "verloving", "huwelijk". Wij zoeken immers niet een naast-elkaar-wonen in "goede buurschap" waarbij ieder op eigen adres blijft, en soortgelijke relaties onderhoudt met alle andere burea's, ook al staan deze onderling op gespannen voet; maar wij begeren een onder één dak wonen als een gezin. Zodat, om concreet te spreken, als de correspondentie aangegaan wordt, dit voor de American Reformed Church in Grand Rapids betekenen moet: samensmelten met de Protestant Reformed Churches in die stad. En — als de grens tussen de U.S.A. en Canada er niet was, zouden wij dan samen één Kerkverband vormen.

Binnen dit raam is er geen mogelijkheid voor de reeds genoemde "tweeërlei correspondentie": een van volle enigheid des geloofs, en een van een "gereformeerde gezindte" of iets dergelijks. Waar het eerste niet mogelijk

blijkt mag het tweede de roep tot gehoorzaamheid en wederkeer niet in de weg staan.

Of aan de zijde van de Protestant Churches hierover volle duidelijkheid bestaat zou, met het oog op brief nummer tien, betwijfeld kunnen worden. Zij spreken daarin immers onder meer over : "church relation"; "proximity" en "conversation". Het zal de taak van nieuwe deputaten worden daarover klaarheid te verschaffen en te verkrijgen.

Uit al dit bovenstaande is wel duidelijk geworden dat naar het oordeel der commissie het voorstel-Toronto onaanvaardbaar is op dit tijdstip. Het is immers niet zo, dat het hier gaat over wat mogelijk en onvoorzien in de toekomst "in het eigen leven der corresponderende kerken" gebeuren kan, maar over een zaak die vandaag reeds aanwezig is. Zie rapport pag. 29: als onze Kerken deze "approach to church relation" vasthouden, dan is er misschien niet veel reden meer tot verdere correspondentie.

Het voorstel-Toronto heeft in haar beide delen (het tweede deel is eigenlijk slechts een wens) geen of niet voldoende rekening gehouden met de feitelijke situatie en met de feiten die uit de briefwisseling naar voren trede.

De voorstellen van Brampton, Chatham en Hamilton stemmen hierin overeen, dat zij constateren:

1. er is nog geen voldoende duidelijkheid verkregen op de twee hierboven breedvoerig besproken punten.
2. onze roeping tot het zoeken van eenheid moet de synode doen besluiten tot het ondernemen van voortgaande pogingen.

De commissie meent dit te mogen beamen. Op de vraag, of er, gezien brief nummer 10 nog wel reden is tot voortgaande briefwisseling is te antwoorden, dat die brief zelf een bewijs is van bestaande onzekerheid.

Men zou het dus zo kunnen zeggen: voor onze kerken is er een hinderpaal in de vorm van de uitspraak over de "Declaration" — voor de Protestant Reformed broeders is er een duidelijke hinderpaal, omdat zij vrezen dat het aangaan van correspondentie met onze kerken hen zou binden daar waar zij niet gebonden wensen te zijn. Mochten zij de gedachte hebben gekregen dat wij eisen, dat zij in alle dingen precies zo denken en spreken als wij, dan is dit op zijn zachtst gezegd een misverstand — en juist de belijdenis en Zondag 21 moet ons doen volharden om alle mogelijk misverstand weg te nemen.

Daarom acht de commissie het noodzakelijk dat aan aanstaande deputaten de opdracht gegeven worde, in dezen klaarheid te verschaffen. Een schoon middel daartoe kan om te beginnen zijn de veelbesproken regels, opnieuw geredigeerd door deze synode, en het rapport dat terzake de synode diende.

Daarom is ons advies: opnieuw deputaten benoemen.

Alvorens te komen tot ons advies-tot-besluit, nog een korte opmerking.

De suggestie is gedaan, dat deze synode in antwoord op brief nummer 10 regelrecht schrijve aan de e.k. synode des Protestant Reformed Churchs. De commissie acht dit minder gewenst. Immers:

1. dan zouden de Protestant Reformed Deputaten gepasseerd worden.
2. dan zou de voortgang van de briefwisseling onnodig vertraagd worden.

Wat de andere suggestie betreft: of het niet, na alles wat nu verhandeld is over de beide besproken zaken ("Declaration" en "derden") gewenst is, de discussie "over een andere boeg te werpen" — de commissie meent daartegen te moeten waarschuwen. De zaken die tot nu toe aangesneden zijn

raken regelrecht de correspondentie-als-zodanig; men denke slechts aan nummer 4 en 6 van de correspondentie-regels. Wij moeten geen "andere zaken" opwerpen. Hoe gemakkelijk ontstaan daardoor theologische gesprekken of discussies, die wij als kerken bij de vaststelling van erkenning en correspondentie zeker niet ontketenen moeten.

De commissie stelt u voor het volgende te besluiten: (Zie Acta art 290.)

★

BIJLAGE IV

RAPPORT COMMISSIE II OVER DE UITSPRAAK VAN DE CLASSIS SEPT. 1957 VAN DE KERKEN IN HET WESTEN (CANDIDERING TOT OUDERLING)

Aan de Commissie werden ter hand gesteld de volgende stukken:

1. Bezwaarschrift van de broeders E. C. Baartman, B. Bikker, C. de Jong, J. Schouten, E. H. Pol, C. A. VanderGugten, D. VanderGugten en P. VanderStoep, alle behorende tot de Kerk des HEEREN te New Westminster B.C.; tegen de uitspraak van de classis 5 Sept. 1957 van de Kerken in het Westen inzake het door de Kerkeraad van New Westminster candideren van br J. Hendriks tot ouderling. Zij verzoeken de synode uit te spreken:

a. dat de classis West van Sept. 1957 ten aanzien van de candidering tot het ambt van ouderling van br Hendriks haar bevoegdheid heeft overschreden, door in haar overwegingen te oordelen over niet-kerkelijke zaken en meer te eisen dan wat de Schrift ons duidelijk leert ten aanzien van de eisen waaraan ambtsdragers moeten beantwoorden (I Tim. 3 en Tit. 1).

b. Dat daarom de uitspraak van de classis vervat in haar conclusie, dat de kerkeraad deze broeder niet had moeten candideren, ten onrechte is gedaan.

2. Bezwaarschrift van Ds W. W. J. van Oene tegen dezelfde classis-uitspraak, met het verzoek uit te spreken dat deze uitspraak onjuist is, omdat de overwegingen, die de classis hiertoe leidden, voos zijn.

3. Bezwaarschrift van br J. Hendriks, lid van dezelfde Kerk, tegen dezelfde uitspraak. Omdat volgens deze broeder "de classis hier iets besluit dat tegen Gods Woord ingaat" kan hij deze uitspraak niet voor vast en bondig houden:

"Broeders, ik smeeK U om recht, opdat zonder bovenschrijftuurlijke bindingen, zwak in onszelf, wij de toekomst van onze Kerken in 's HEEREN hand vertrouwend laten".

4. Bezwaarschrift van br G. Van Woudenberg tegen dezelfde classis-uitspraak, en tegen handelingen van zijn kerkeraad in verband met de zaak, waarover deze classis-uitspraak handelt. Aangezien deze uitspraak volgens deze broeder "te tweeslachtig en daarom nietszeggend is" verzoekt hij de synode "in deze zaak een klare uitspraak te doen." Verder klaagt hij dan in "Twaalf Punten" over verschillende handelingen van zijn kerkeraad, onder meer in de correspondentie tussen deze en broeder Van Woudenberg. Deze correspondentie is bij het bezwaarschrift gevoegd.

Hier volge nu eerst de uitspraak van de classis 5 Sept. 1957 van de Kerken in het Westen, waarover het in al deze bezwaarschriften gaat:

"De classis, overwegende:

1. dat het een gave des HEEREN is dat aan de Kerk te New Westminster

een school gegeven is waar de kinderen der Kerk schoolonderwijs wordt gegeven in trouw aan de Schrift en de leer der Kerk;

2. dat van de ouderlingen van deze Kerk verwacht mag worden dat zij het volk van God te New Westminster de genade van God in de gave van God aan Zijn volk gegeven, steeds voor ogen houden;

3. dat broeder H. zelf zich nog niet geroepen weet mede te werken deze school in stand te houden en derhalve blijk geeft voor deze genadegift van God nog geen oog te hebben;

4. dat deze broeder niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren uit te voeren;

VERKLAAR1,

dat de Kerkeraad deze broeder niet had moeten candideren."

Ontvankelijk, der stukken.

Ten aanzien van de bezwaarschriften 1, 2 en 3 acht de Commissie de ontvankelijkheid aan geen twijfel onderhevig.

Wat no. 4 betreft, dit is, in zover het klaagt over de classis-uitspraak hierboven weergegeven, eveneens zonder meer ontvankelijk.

Voorts zal afzonderlijk bezien moeten worden of en in hoeverre zijn bezwaren tegen handelingen van zijn kerkeraad door de synode kunnen worden behandeld. Beslissend zal daarbij de vraag zijn of deze bezwaren al ter classis hebben gediend en of br Van Woudenberg tegen een classis-uitspraak in dezen in beroep komt.

Opzet van het Rapport.

Om de weg te vinden in deze materie en de klagende broeders recht te doen wil de commissie eerst een lijst opstellen van door hen ingebrachte bezwaren en/of argumenten. Bij elk hieronder volgend citaat vindt U dan als "Opmerking" het resultaat van de overweging van dit punt door de commissie.

Daarna zal een recapitulatie worden gegeven, geordend naar de opzet van de genoemde classis-overwegingen en -uitspraak; in deze recapitulatie zal het oordeel der commissie over de ingebrachte bezwaren, en dus ook een oordeel over de classis-uitspraak, zijn verwerkt.

Gegronde hierop komen dan als praec-advies der commissie enkele ontwerpen voor synode-uitspraken.

WEERGAVE EN OVERWEGING VAN INGEBRACHTE BEZWAREN

(De nummering is van de commissie)

Uit Bezwaarschrift br. Baartman e.s.:

1. Deze uitspraak is "van algemene strekking".

Opmerking: De classis West Nov. 1956 zei (in dezelfde zaak): "zij kan noch wil een algemene uitspraak doen". Zie ook de uitspraak Sept. 1957: "deze broeder" en "deze gemeente". Ook komen volgens br Hendriks wat hem betreft "hier geen algemene principes om de hoek kijken, maar de persoonlijke geloofsovertuiging dat de HEERE hier nog die mogelijkheid (van samenwerking, Comm.) geschonken heeft". Uiteraard heeft br H. wel de overtuiging dat de classisuitspraak een "algemene strekking" in zich heeft. In aansluiting hieraan merkt Uw comm. voorlopig dit op: Hoewel een uitspraak in een concreet geval gedaan is, is uit deze uitspraak, met verandering van wat veranderd moet worden, een algemene richtlijn af te leiden. Voor bewijs voor deze opinie zie verderop.

2. De classis heeft gezondigd tegen art. 30 K.O.; de classis handelde niet op kerkelijke wijze, want ze gaf geen argumenten uit de Schrift en

de Belijdenis; inplaats daarvan gaf ze een subjectief oordeel, en bevat haar uitspraak deswege een "bovenschriftuurlijke binding".

Opmerking: Ten aanzien van art. 30 K.O. worde slechts opgemerkt: of een uitspraak "op kerkelijke wijze" gedaan wordt, wordt niet uitsluitend beslist door het geven van citaten uit Schrift en Belijdenis, doch ook door de inhoud der overwegingen.

Wat de "bovenschriftuurlijke binding" betreft, zie verderop.

3. De classis was niet competent (de brs ontkennen de "bevoegdheid, mogelijkheid en grond" van de uitspraak) om vast te stellen dat de Gereformeerde School te New Westminster een genadegift van God is. God geeft soms ook bepaalde "giften" in toorn (b.v. koning Saul aan Israel, etc.).

Opmerking: De Commissie is van oordeel dat het feit van het bestaan van de Gereformeerde School aldaar een genadegeschenk van God is; een andere zaak is echter, hoe met deze gave gehandeld wordt, met andere woorden, of de opgave, die deze gave met zich brengt, getrouw vervuld wordt.

4. Hoe weet de classis, dat aan deze school getrouw onderwijs gegeven wordt? Dat uit te maken is geen zaak van een meerdere vergadering maar van het Bestuur der School, en de ouders die lid zijn van de Vereniging.

Opmerking: Inderdaad heeft, naar het oordeel der Commissie, de classis "gave" en "opgave" vereenzelvigd. Immers zij overwoog onder ten eerste (zie classis-uitspraak) niet, dat "verwacht mag worden, dat het onderwijs aan die school trouw is aan de Schrift en de leer der Kerk" of iets dergelijks, maar: daar wordt trouw onderwezen. Terecht wordt geklaagd, dat de classis hiertoe niet competent was.

5. De classis heeft onverhoord broeder H. veroordeeld door te zeggen, dat deze broeder "geen oog heeft voor" deze gave, en "zich niet geroepen weet tot" mede instandhouden van de Gereformeerde School ter plaatse. Weet de classis wel, dat deze broeder te ver weg woont om zijn kinderen naar deze school te kunnen zenden?

Opmerking: Om te beginnen valt op te merken, wat het laatste betreft dat de afstand die broeder H. van deze school scheidt, nog niets behoeft te betekenen voor het standpunt dat deze broeder ten aanzien van de Gereformeerde School te New Westminster inneemt: het al of niet "oog hebben voor" etc. Voorts moet de commissie hier komen met een tweeërlei indien:

Indien het standpunt en/of de handelwijze van broeder H. beperkt is tot de plaatselijke situatie in Vancouver, kan daaruit niet zonder meer geconcludeerd worden dat hij een Gereformeerde School in een genabuurde plaats (New Westminster) niet als "gave" ziet. Zie wat onder 1. van deze broeder is geciteerd.

Indien echter juist is wat in een der bezwaarschriften (no. 4) staat dat br H. zou gezegd hebben: "deze Geref. School had er nooit moeten komen" dan heeft de classis met het "geen oog hebben voor" niet te veel gezegd. Vgl. ook de onderstreepte woorden in deze uitlating van broeder H.: "hij gelooft de HEERE gehoorzaam te zijn om in deze weg, begonnen in 1948, (de weg der "samenwerking", Comm.) Gereformeerd onderwijs baan te doen breken in dit land." Zie voor de conclusie Comm. uit deze woorden van broeder Hendriks verderop.

6. Het standpunt van broeder H. (n.l. samenwerking op schoolgebied, Comm.) is "nog nooit kerkelijk veroordeeld". De classis heeft nu de Kerkeeraad van New Westminster en br H. "in de engte gedreven". "Wie voor

samenwerking is, kan dus geen ambtsdrager worden of zijn". Dit wordt een sjobboleth, waardoor ieder in New Westminster, die niet mede de Geref. School in stand houdt, "ipso facto" uitgesloten wordt van het ambt.

Opmerking: Inderdaad is dit standpunt nog nooit kerkelijk veroordeeld. Voorts moet toegestemd dat de classis, hoewel met nadruk sprekende over "deze broeder", "deze gemeente", een uitspraak deed die principieel van algemene strekking is. De woorden "niet moeten gecandideerd worden" en de overweging, dat deze broeder "niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren te vervullen" bevatten inderdaad een kerkelijke norm voor candidering. Terecht kan gezegd dat met de uitspraak het candideren van zulk een broeder in zulk een of soortgelijke situatie "kerkelijk veroordeeld" is.

7. De conclusie, na zulke overwegingen, had moeten zijn: "deze broeder mag en kan zijn ambt niet vervullen". Dat ligt er ook in; en dat zegt de classis zonder uit I Tim. 3 en Tit. 1 enig bewijs aan te voeren, dat deze broeder niet aan de Schriftuurlijke normen voor het ambt beantwoordt. Br. Baartman c.s. geven dan een zeer loffelijk getuigenis over broeder Hendriks.

Opmerking: De Commissie herinnert aan de volgende woorden uit I Tit. 3 en Tit. 1: "bekwaam om te onderwijzen", "met liefde voor wat goed is"; "ook in staat om te vermanen op grond van de gezonde leer". Inderdaad heeft de classis deze Schriftwoorden niet uitdrukkelijk vermeld. Maar dat is niet beslissend. Zij kunnen ten grondslag gelegen hebben aan de "overwegingen". De vraag is echter of de Schrift met deze woorden iets zegt in dit verband. De Commissie zou willen opmerken, dat van enige liefde voor het goede van de Gereformeerde School te New Westminster bij br Hendriks haar niets gebleken is. Wat dit bezwaar no. 7 verder betreft kan gevraagd worden, wat het effect van de classis-uitspraak moet zijn. Dit, dat een kerkeraad nooit "minder-bekwame" broeders mag candideren? Of dat, als een broeder werkelijk "niet in staat is zijn ambt naar behoren te vervullen" hij toch maar als een zodanig-geoordeelde zijn ambt ongehinderd kan blijven vervullen? Of moet zulk een broeder, over wie zulk een officieel kerkelijk oordeel uitgesproken is, "onthefing verleend" worden; een figuur die de K.O. niet kent? Of moet iemand, die "niet had moeten gecandideerd worden" (en dus volgens die uitspraak ten onrechte in het ambt gekomen is) uit het ambt "ontzet" worden? (Een "af-zetting wegens onbekwaamheid" is uit de historie bekend: "Onbekwame predikanten zullen en moeten afgezet worden, opdat het grote onheil en nadeel dat hieruit rijst moge geweerd worden" (Groningen 1607)). De Commissie kan verstaan dat zowel br. Baartman c.s. als br. Van Woudenberg naar aanleiding van de classis-uitspraak tot zulke vragen komen.

8. De classis heeft haar bevoegdheid overschreden door over niet-kerkelijke zaken (de kwaliteit van het onderwijs aan de Gereformeerde School te New Westminster b.v.) te oordelen; en door meer te eisen dan de Schrift eist voor het ambt; daarenboven deed de classis dit dan ook nog "op onkerkelijke wijze" door in gebreke te blijven met argumenten uit de Schrift aan te komen.

Opmerking: Het eerste (niet bevoegd om te oordelen over dat onderwijs) stemt de commissie toe. Het laatste (geen argumenten uit de Schrift) laat de commissie in het midden (zie onder 7). Het middelste wordt de synode in overweging gegeven: namelijk of hier meer geëist wordt dan de Schrift doet.

Bezwaarschrift Ds Van Oene:

9. De Classis ging met haar uitspraak uit boven de Schrift. Zij zegt meer dan het Bevestigingsformulier voor ouderlingen door te eisen dat een ouderling zulk een genadegift van God "steeds aan het volk van God voor ogen moet houden".

Opmerking: Het Formulier zegt: "toe te zien dat ieder zich behoorlijk gedraagt in belijdenis en wandel". Hoewel de Commissie voor zich zelf overtuigd is dat deze woorden wel iets bevatten over de ambtelijke roeping ten aanzien van de vraag waarheen de ouders hun kinderen ter onderwijzing zenden, zo mag terecht worden betwijfeld of het juist is dat in een kerkelijke uitspraak een bepaalde uitlegging van een Formulier wordt gegeven, en aan die uitlegging een bindend karakter wordt verleend.

10. De classis had geen grond voor het "derhalve" in de derde overweging ("zich niet geroepen weten mede te werken"; derhalve "geen oog hebben voor deze genadegift Gods").

Opmerking: De beslissing over de gegrondheid van deze klacht hangt af van de keuze die gedaan wordt tussen het "tweeërlei indien", gesteld bij punt 5). Gebleken is al wel dat de Commissie geneigd is voor het tweede te kiezen, gezien de woorden van broeder Hendriks zelf. Strikt formeel kan Ds Van Oene zeggen: het kan net zo goed anders zijn, al wil hij niet beweren dat het zo is; maar de classis had tot dit "derhalve" geen recht. De Commissie oordeelt, dat Ds Van Oene, willende dit "derhalve" bestrijden, de bewijslast op zich had moeten nemen door aan te tonen dat broeder H. wel "oog heeft voor de gaven Gods" in dezen.

11. Er zijn zoveel genade-giften Gods. Maar moet het erkennen daarvan in allerlei verenigingen voorwaarde zijn voor het ambt? Dit is een uitgaan boven de Schrift.

Opmerking: De Commissie wil hier opmerken, dat een kerkeraad recht en plicht heeft om bij de candidering een bepaalde selectie toe te passen. Het stellen van bepaalde eisen daarbij betekent nog volstrekt niet dat het niet-beantwoorden-aan-zulke eisen ieder lid der Kerk censurabel maakt. Inderdaad moeten zij die bezwaar inbrengen tegen de candidering van broeder H. uit de Schrift geldige gronden bijbrengen dat deze broeder "ipso facto" het ambt niet naar behoren vervullen kan.

Wat de binding van de classis-uitspraak betreft: inderdaad moet toestemd, dat deze uitspraak (ondanks het pogen van het tegendeel) de kracht heeft van een algemeen-geldende regel. Naar deze algemene norm kan nu iemand zeggen: "ieder die in (b.v.) Burlington geen lid is van de Gereformeerde Schoolvereniging, ieder die, lid zijnde, niet elke week zijn dollar voor de School offert, kan "ipso facto" geen ambtsdrager zijn. Deze regel kan dan voorts toegepast worden op andere, niet-kerkelijke, gereformeerde instituten, bijvoorbeeld een Geref. Politiek Verbond of een Geref. Maatschappelijk Verbond; om van andere Gereformeerde Verenigingen maar te zwijgen. Niet dat de Commissie de School op één lijn stellen wil met andere organisaties. De School neemt een uitzonderlijke, en uitzonderlijk-belangrijke plaats in; maar lettende op het punt-van-vergelijking, mag deze consequentie zeker getrokken worden. Men kan verzuchten: had de classis maar aanvaard het voorstel dat Ds Van Popta eens deed in dezelfde zaak: het bezwaar tegen de candidering moet afgewezen worden "omdat niet gebleken is (liever nog: niet bewezen, Comm.) dat bedoelde broeder niet begeert naar al Gods geboden te leven".

12. Ds Van Oene zou geen bezwaar hebben gehad als de classis gezegd had: "het ware beter geweest als deze broeder niet gecandideerd was"; Ds Van Oene vindt dat zelf ook. Maar de classis deed meer door haar "niet moeten". Een principiële uitspraak die de Kerken dreigt in sectarische wateren te doen verzeilen.

Opmerking: De Commissie is het hierin met ds Van Oene eens.

Bezwaarschrift br Hendriks:

13. Deze beschuldigt de classis van in te gaan tegen Gods Woord.

Opmerking: Deze beschuldiging zal uiteraard bewezen moeten worden.

14. Onder (a) klaagt deze broeder dat de classis geen recht deed en daarom de vrede niet bewerkte in de Kerk te New Westminster, maar het tegendeel.

Opmerking: De Commissie heeft hier weinig meer kunnen vinden dan een klacht, die broeder H. vragenderwijs aan de synode overgeeft: "ik klaag bij U, broeders, is dit recht doen?" Broeder H. zegt: de classis ging uit van een axioma. Hij bewijst dat echter niet. Uw commissie heeft de indruk dat de volgorde precies omgekeerd is: de classis ging niet uit van een axioma (n.l.: "wie voor samenwerking is kan geen ambtsdrager zijn") maar deze uitspraak-in-dit-concreet-geval, maar uitgaande van het geval van "deze broeder" in "deze gemeente" kwam zij tot het stellen van een norm ("niet moeten") die naar het inzicht van de commissie inderdaad algemene strekking heeft en tot axioma uitgeroepen kan worden.

15. De classis vindt "de norm van waarheid en van wat goed is in het lidmaatschap van de Kerk des HEEREN" (b).

Opmerking: De commissie heeft dit ervan begrepen: volgens broeder H. ligt in de classis-uitspraak opgesloten, dat samenwerking met leden van "andere kerken" daarom (bijna kan gezegd: "automatisch") verkeerd is, omdat "het lidmaatschap van de Kerk des HEEREN beslissend is".

- Als het met dat lidmaatschap niet deugt, dan is men in alle dingen fout. En omgekeerd: als een instituut nu maar gevormd wordt door personen die allemaal lid zijn van de Canadian Reformed Church, dan is wat in dat instituut gebeurt (in casu: de Gereformeerde School te New Westminster) "automatisch", "ipso facto" goed.

De Commissie meent broeder H. op deze deductie-weg niet te moeten volgen. Daarmede heeft zij nog niet gezegd, dat er geen waarheidselementen in dit betoog zijn. Tegenover broeder H. zegt zij: de Gereformeerde School is inderdaad een gave van God. Maar tegenover de classis zegt zij: u hebt ten onrechte "gave" en "opgave" verwisseld en daarom in uw eerste overweging te veel gezegd.

16. Onder c) doet broeder H. een persoonlijke belijdenis. Hij verklaart te geloven dat hij met zijn school-arbeid de HEERE gehoorzaam is; hij is ervan overtuigd, dat hij door zijn samenwerking met anderen (geen lid van de Can. Reformed Church) trouw blijft aan zijn kerkelijke belijdenis-geschriften, en "deze weg om gereformeerd onderwijs te doen baanbreken in dit land" volgt uit "persoonlijke geloofsovertuiging".

Opmerking: De Commissie meent dat deze belijdenis geaccepteerd moet worden tenzij bewezen worden kan dat broeder H. metterdaad in strijd komt met zijn "kerkelijke belijdenisgeschriften". Daarom is zij het ook hierin eens met broeder H. als hij zegt: de zaken liggen niet zo, dat hier (bedoeld zal zijn: door broeder H.) bewezen worden moet, dat de Gerefor-

meerde School in New Westminster niet een gave van God is, maar dat (door bezwaarden tegen zijn candidering of door de classis, Comm.) bezwezen had moeten worden, dat de betrokken broeder door zijn school-arbeid in strijd komt met de gereformeerde belijdenis.

Wel wil de commissie nog wijzen op het volgende: broeder H. verklaart uitdrukkelijk dat in deze zaak bij hem "geen algemene principes om de hoek komen kijken over samenwerking", — de commissie vraagt zich dan af, wat broeder H. bedoelde met de woorden: het onderwijs "in dit land"? De commissie acht in dit verband de aanhalingstekens bij de woorden "eigen school" ook betekenisvol. Ook herinnert zij zich, dat broeder H. de gereformeerde belijdenis zijn "kerkelijke belijdenisgeschriften" noemt. De commissie heeft nog steeds de indruk, dat deze broeder van een "eigen school" (!) niet veel hebben moet.

Bezwaarschrift broeder Van Woudenberg:

Inleiding: Dit geschrift heeft een andere tendens dan de tot nu toe behandelde. Het juicht de overwegingen van de classis toe, maar vindt de erop volgende uitspraak "te tweeslachtig en daarom nietszeggend". Uit de stukken blijkt dat deze broeder (die betuigt "nooit broeder H. als ouderling te zullen erkennen") eist:

1. de kerkeraad moet in zijn voor vast en bondig houden van de classis-uitspraak publiek schuldbelijdenis doen over het feit deze broeder gecandideerd te hebben en ondanks ingekomen bezwaren in het ambt bevestigd.

2. broeder H. moet nu uit het ambt, "goedschiks of kwaadschiks".

Hier volge eerst een overzicht van het dossier van deze broeder:

a. een briefje aan Ds Pieffers: "mijn bezwaarschriften tegen de kerkeraad van New Westminster".

b. verzoekschrift aan de synode: "dat uw vergadering een klare uitspraak doe in deze zaak".

c. "Woord vooraf", waarin hij zijn oordeel geeft over broeder H., en betuigt: "ik mag en zal hem nooit erkennen".

d. Drie brieven aan de Kerkeraad van New Westminster, met drie antwoordbrieven van deze Kerkeraad.

e. "Opsomming" van zijn bezwaren tegen de Kerkeraad van New Westminster, welk stuk blijkbaar gezonden is aan de classis 29 November 1956 van de kerken in het Westen, want daaraan gehecht:

f. besluit classis 29 Nov. 1956 "in antwoord op uw bezwaarschrift".

g. brief van br Van Woudenberg aan de kerkeraad van New Westminster, met de aanhef: "U noodzaakt mij nu naar de synode te gaan". In deze brief vier vragen aan de kerkeraad:

1. schrap het besluit van 1954, dat "het lid zijn van een of andere vereniging niet beslissend is voor candidering".

2. broeder H. moet uit het ambt, "goedschiks of kwaadschiks".

3. kerkeraad moet beschuldiging van zonde tegen vijfde gebod tegen br Van Woudenberg (omdat hij betuigt nooit broeder H. als ouderling te zullen erkennen) terugnemen.

4. kerkeraad moet erkennen, een juiste correspondentie met broeder Van Woudenberg over deze zaak te hebben gevoerd.

h. "Waar is hier de kerkelijke tucht?"... een brief waarschijnlijk aan de kerkeraad van New Westminster. Broeder Van Woudenberg deelt hierin

mede, niet aan het Avondmaal te kunnen deelnemen, en klaagt erover dat Ds Van Oene hem over deze zaak nooit bezocht heeft van Juni '56 tot Nov. '57. Aan deze brief gehecht een verwijzing naar meerdere artikelen uit het "Gereformeerd Gezinsblad".

i. Afschrift van het classisbesluit van 5 September 1957, met de mededeling dat de kerkeraad te New Westminster eerst met staking van stemmen besloot deze uitspraak niet voor vast en bondig te houden; later kwam een tweede besluit: wel voor vast en bondig houden, ... "maar de kerkeraad doet alsof zijn neus bloedt en gaat stil verder".

j. "Twaalf Punten", het kernstuk van dit dossier, waarin broeder Van Woudenberg bezwaren tegen zijn kerkeraad inbrengt. Hij duidt deze punten zelf aan als "twaalf punten ter weerlegging van het onjuiste schrijven van de kerkeraad".

Ter beoordeling van de vraag of deze punten als evenzovele klachten ter synode ontvankelijk zijn, volgt hier een weergave:

1. De Kerkeraad van New Westminster had broeder H. niet mogen toelaten tot het beantwoorden van de vragen van het Bevestigingsformulier, in het bijzonder de derde vraag (over een "zich komen te misgaan" in de toekomst) omdat deze broeder zich reeds nu misgaat door zijn houding inzake de Gereformeerde School, en nu al vermaand worden moet.

2. Het "opvoeden in de voorzeide leer" mag volgens de kerkeraad niet gelijkgesteld worden met het zenden van zijn kinderen naar de Gereformeerde School.

3. Hoe kan de kerkeraad zeggen, dat iemand zijn kinderen wel godzalig opvoeden kan, als hij ze niet naar de Gereformeerde School stuurt?

4. De kerkeraad had eigenlijk van broeder H. moeten eisen dat deze ging verhuizen om zijn kinderen naar de Gereformeerde School te kunnen sturen.

5. De kerkeraad heeft indertijd "met voorbedachten rade" het besluit genomen dat het lidmaatschap van een bepaalde vereniging op zichzelf geen beletsel voor candidieering kan zijn.

6. De kerkeraad is niet ingegaan op alles wat broeder Van Woudenberg in zijn brieven had te berde gebracht.

7. De kerkeraad "zwijgt nu in alle talen".

8. De kerkeraad "noemt mij ongereformeerd".

9. In 1954 zei de kerkeraad: "broeder H. had inderdaad beter niet gecandidateerd kunnen zijn" — in 1956 zegt de kerkeraad met de daad: het kan best, terwijl broeder H. toch in het minst niet van standpunt veranderd is.

10. Volgens de kerkeraad is de K.O. verouderd in art. 21 en art. 44. "Waar moet dat heen? Waar haalt de kerkeraad de moed vandaan?"

11. Waarom weerlegt de kerkeraad mijn "dwaling" inzake de derde doopvraag niet?

12. De kerkeraad breekt de correspondentie af, en durft dan ook nog te zeggen: wij hebben de deur niet dichtgedaan ...

13. Durft de kerkeraad te zeggen dat broeder H. beantwoordt aan het vermaan van het Bevestigingsformulier: "zo is dan mede het ambt der ouderlingen daarop acht te nemen ..." etc.? Durft de kerkeraad te zeggen, dat broeder H. ten aanzien van het gereformeerd onderwijs "de dienaar

des Woords behulpzaam is en met raad en troost alle christenen bijstaat”?

14. “Slot-opmerking”: Hoe denkt de kerkeraad en wel bijzonder broeder H. over het artikel in “Geref. Gezinsblad”: “De dochter der kerk”? Hoe kan iemand die de dochter niet erkent, het met de moeder eens zijn? Als broeder H. en ook de kerkeraad durven zeggen dat in de synodale school het onderwijs gegeven wordt naar de leer der kerk, “waarom gaat u dan ook niet naar de synodale kerk? Als het tweede niet deugt, is het eerste ook niet goed”.

(Opmerking: in de weergave blijkt dat de “Twaalf Punten” in feite veertien punten zijn. Comm.).

Om tot een oordeel over de ontvankelijkheid van dit stuk te komen, is op te merken, dat de klacht inzake de classis-uitspraken (“te tweeslachtig en daarom nietszeggend”) ontvankelijk is, ook al brengt broeder Van Woudenberg daarover dan niet uitdrukkelijke argumenten naar voren.

Wat dan overblijft is een reeks aanklachten van deze broeder tegen zijn kerkeraad. De synode zal hebben na te gaan, of broeder Van Woudenberg deze klachten ook al op een classis bracht, en of hij nu tegen een classis-uitspraak daarover bij de synode in beroep komt.

Waar deze broeder dit niet met zoveel woorden zegt, onderzoekt de comm. in opdracht van de synode de acta van classes van de kerken in het Westen.

Hier volgt het resultaat van dat onderzoek:

Citaten uit de acta van classes van het Westen:

1. Acta 29 November 1956: “De classis gaat in comité voor de bespreking van een bezwaarschrift van broeder G. van Woudenberg te New Westminster tegen de bevestiging van een ouderling te New Westminster”, art. 13. (De classis antwoordde hierop met de bekende eerste uitspraak, die in het bezwaarschrift van broeder Baartman c.s. is aangehaald, pag 1): “De classis heeft Uw bezwaarschrift gelezen. Zij wil geen algemene uitspraak doen, maar spreekt wel uit, dat in dit geval deze broeder door de kerkeraad niet had gecandidateerd moeten worden, waar hij, gezien zijn lidmaatschap van een niet-Gereformeerde Schoolvereniging, niet in staat zou zijn de Ouders der gemeente te leiden en te vermanen in het opvoeden van het zaad des Verbonds naar Gods Woord inzake het onderwijs. De Classis spreekt daarmee niet uit, dat, nu deze broeder eenmaal tot ouderling is benoemd, hij uit het ambt ontzet zou moeten worden”.

2. Acta 5 September 1957: “De praeses leest nu voor het bezwaarschrift van een broeder van de Kerk te New Westminster tegen een besluit van de Kerkeraad en de wijze waarop van kerkeraadswege de correspondentie met hem is gevoerd.”

(Op het eerste bezwaar antwoordde de classis met de bekende uitspraak, weergegeven in het begin van dit rapport waartegen meerdere bezwaarschriften inkwamen.) “Ten aanzien van het tweede bezwaar van de broeder van New Westminster namelijk tegen het onchristelijk karakter van de brieven van de kerkeraad aan deze broeder geschreven, verklaart de classis geen uitspraak te kunnen doen, daar deze broeder geen concrete feiten aanwijst.” (art. 11).

3. Acta 16 Januari 1958: (klachten van broeder S.)

“a. het feit dat de kerkeraad aan het voor vast en bondig houden van dit besluit (zie onder 2, Comm.) van de classis niet de consequentie heeft verbonden deze broeder van zijn ambt te ontheffen;

b. tegen de wijze van handelen van zijn predikant betreffende dit besluit en zijn gebed voor de scholen." De classis antwoordt:

"Indien U van mening beent, dat ambtsontheffing de geboden consequentie is van bedoelde uitspraak, dan richtte u zich eerst tot de kerkeraad, om te proberen hem daarvan te overtuigen." Ten aanzien van het andere bezwaar "...deelt de classis U mede, dat U met deze bezwaren U niet tot de classis had mogen richten maar U ermede tot Uw kerkeraad had mochten wenden." (artt. 8, 10, 11)

De Commissie merkt hierbij op:

1. De laatste citaten zijn hier opgenomen om de aandacht te vestigen op de schone tendens daarin: niet op een meerdere vergadering brengen, nog minder daar behandelen, wat niet eerst in de mindere vergadering is gebracht. Wanneer de commissie de synode gaat adviseren, de "Twaalf Punten" voor niet-ontvankelijk te verklaren, sluit dat niet uit dat zij niet eerst op de kerkeraadstafel gelegd worden, inplaats van eventueel direct naar een komende classis gezonden te worden. Dit geldt temeer waar (gelijk blijk zal) deze "Twaalf Punten" in deze vorm nog nooit bij de kerkeraad ingediend zijn.

2. Uit informatie is komen vast te staan, dat de anonieme broeder, genoemd in het tweede citaat, een ander was dan broeder Van Woudenberg, hoewel de inhoud van de door de classis 5 September 1957 van de Kerken in het Westen besproken klacht veel gelijkenis vertoont met de in de "Twaalf Punten" vervatte klachten (vgl.: "de wijze waarop van kerkeraadswege de correspondentie met hem is gevoerd").

3. In de "Opsomming" (zie Inhoud Dossier van Woudenberg onder e.) die ter tafel lag van de classis 29 November 1956 van de Kerken in het Westen (zie hierboven citaat no. 1) staan enkele klachten van broeder Van Woudenberg tegen zijn kerkeraad, die hij ook uit in de "Twaalf Punten"; nergens is echter te vinden dat deze broeder zich beklagt verongelijkt te zijn door enige classis-uitspraak ten aanzien van zijn bezwaren tegen zijn kerkeraad, subs. predikant. Zijn klacht dat de classisuitspraak van 5 September 1957 "te tweeslachtig en daarom nietszeggend is" kan uiteraard op de in de "Twaalf Punten" genoemde zaken geen betrekking hebben.

4. Noch uit de Acta van de classis in het Westen noch uit het bezwaarschrift plus bijlagen van broeder Van Woudenberg is gebleken, dat deze de "Twaalf Punten" in deze vorm bij een mindere vergadering heeft ingediend. Dit feit mag geen doorslaggevende betekenis worden toegekend, omdat er zakelijk gedeeltelijke overeenstemming is tussen de bij de classis 29 November ingediende "Opsomming" en de bij deze synode ingediende "Twaalf Punten".

5. Slechts blijft te constateren, dat broeder van Woudenberg zich in de "Twaalf Punten" niet beklagt verongelijkt te zijn door een classisuitspraak te dezen. Maar deze constatering is dan ook beslissend voor het antwoord op de vraag naar de ontvankelijkheid van deze bezwaren.

Daarom stelt de commissie de synode het volgende voor:

Betreffende de ontvankelijkheid van de "Twaalf Punten" van broeder G. van Woudenberg:

1. De Synode heeft kennis genomen van de "Twaalf Punten" waarin broeder G. van Woudenberg zijn klachten over handelingen van de kerkeraad van New Westminster tot uitdrukking brengt.

2. De Synode constateert dat in deze "Twaalf Punten" door deze broeder

geen bezwaren worden ingebracht tegen enige classisuitspraak inzake de candidering van broeder H., maar tegen handelingen van de kerkeraad (en predikant) van New Westminster tegenover broeder Van Woudenberg in zijn bezwaard-zijn over deze candidering.

3. De Synode overweegt dat broeder Van Woudenberg zich niet beklagt verongelijkt te zijn door een classis-uitspraak (en aanzien van zijn bezwaren, genoemd in de "Twaalf Punten").

4. De Synode verklaart, niet op de bezwaren van broeder Van Woudenberg in de "Twaalf Punten" te mogen ingaan.

Grond: In deze "Twaalf Punten" wordt niet geappelleerd tegen bepaalde classis-besluiten (Art. 31 K.O.).

RECAPITULATIE

De commissie wil nu trachten een recapitulatie te geven van alle facetten en factoren die te berde zijn gebracht en die in deze zaak de eindbeslissing mede moeten bepalen.

Deze samenvatting zal worden gegeven aan de hand van de classis-uitspraak waartegen in al deze bezwaarschriften wordt geappelleerd.

I. De classis overwoog dat het een gave des Heeren is dat aan de kerk te New Westminster een school gegeven is waar de kinderen der kerk schoolonderwijs wordt gegeven in trouw aan de Schrift en de leer der kerk.

a. de commissie wijst er op, dat het "aan de Kerk gegeven" mogelijk het eerste punt is waar de classis-overwegingen op verkeerd spoor geleid werden. De school is gegeven aan de ouders, en dan nog niet aan "de" ouders in het algemeen, maar aan de ouders in hun school-vereniging. Uit het feit dat de classis hier "Kerk" met een hoofdletter schreef, en, voortgaande in haar gedachtengang, in overweging twee te spreken van "de ouderlingen van deze (!) Kerk". Natuurlijk komt indirect Gereformeerd onderwijs aan de Kerk des HEEREN, ook gezien als ambtelijke organisatie, zeer ten goede, maar het is toch onjuist te zeggen dat de "Geref. School te New Westminster" aan de Kerk, als ambtelijke organisatie, geschonken is. Hetzelfde valt aan te wijzen in de uitdrukking: "de kinderen der Kerk"; wel spreekt b.v. het Doopsformulier van de "kinderen der gemeente", maar daarin ligt toch een andere klank. Mogelijk onbewust heeft de classis dat beseft door in het vervolg te gaan spreken van "het volk van God" inplaats van "de Kerk".

b. de commissie kan het niet eens zijn met br. Baartman c.s., die de classis het recht ontzeggen de Gereformeerde School te New Westminster als zodanig een genadegift des HEEREN te noemen.

c. de commissie is het geheel eens met Ds Van Oene en broeder Van Woudenberg, die "van heler harte" beamen: deze school is een gave Gods.

d. de commissie betreurt het dat nergens gebleken is dat broeder H. dankbaar is voor de genadegift des HEEREN in deze school.

e. de commissie meent in deze eerste overweging een gedachten sprong te kunnen aanwijzen, waar de classis uit het feit dat in New Westminster een Gereformeerde School is afleidde dat nu metterdaad ook het onderwijs dat aan die school gegeven wordt, trouw is aan de Schrift en de leer der Kerk (verwisseling van "gave" en "opgave").

f. De commissie is het eens met broeder Baartman c.s., Ds van Oene en broeder Hendriks dat de classis niet competent was om een waarderingsoordeel uit te spreken over het aan de "Gereformeerde School te New

Westminster" gegeven onderwijs. Er waren geen kerkeraaduitspraken inzake dit onderwijs, waartegen geappelleerd werd. Het oordeel over dit onderwijs staat aan het schoolbestuur en de ouders.

g. Hoewel de commissie overtuigd is dat de classis zich hier beperken wilde tot het onderhavige geval, is zij het eens met de broeders Baartman c.s. en Ds Van Oene, dat deze overweging in feite een algemeen-geldend karakter draagt en zulks althans wat haar tweede deel betreft (de "gave" betekent ook direct getrouw onderwijs) ten onrechte.

II. De classis overwoog dat van de ouderlingen van deze kerk verwacht mag worden dat zij het volk van God te New Westminster de genade van God in de gave van God aan Zijn volk gegeven steeds voor ogen houden.

a. Hoewel de commissie overtuigd is, dat de inhoud van deze overweging kan afgeleid worden uit het Bevestigingsformulier (voor ouderlingen), toch merkt zij op:

1. het "steeds voor ogen houden" is wat veel gevraagd.

2. het voor ogen houden van een genadegeschenk is nog wat anders dan het constateren of iemand zich onbehoorlijk gedraagt in dezen.

3. wanneer onder ambtsdragers niet gelijk gedacht wordt over bepaalde genade-giften, is er ook nog de weg van het elkaar vriendelijk vermanen in het elkaar voor ogen houden van de genade-giften Gods.

4. met Ds Van Oene vraagt de commissie zich af of een meerdere vergadering in zulk een nadere omschrijving van het ambt, als in overweging 2 geschiedt, en dan normatief sprekend, niet te ver gaat.

b. de commissie stemt de broeders Baartman c.s. toe dat het standpunt ten aanzien van het onderwijs, dat door broeder H. ingenomen wordt, nog nooit "kerkelijk veroordeeld" is.

c. de commissie stemt de broeders Baartman c.s. en Ds Van Oene toe, dat het binden aan een bepaald, niet-Kerkelijk, gereformeerd instituut (N.B.: "niet-kerkelijk" betekent hier: niet uitgaand van of eigendom van de Kerk als ambtelijke organisatie) boven de Schrift uitgaat. De Commissie zou dit uiteraard niet zeggen, als zij niet van gevoelen was dat in de classis-uitspraak wel terdege iets van zulk een binden aanwezig is.

d. aan Ds Van Oene worde toegestemd, dat ook deze tweede overweging, in het kader van het geheel, het karakter van algemeen-geldigheid draagt.

III. De classis overwoog dat broeder H. zichzelf nog niet geroepen acht mede te werken deze school in stand te houden en derhalve blijk geeft voor deze genadegift van God nog geen oog te hebben.

a. de commissie is ervan overtuigd dat de classis hiermede niet te veel gezegd, maar in dezen gelijk heeft.

b. zij zou tegenover Ds Van Oene willen opmerken dat haars inziens deze de bewijslast had, aan de tonen dat de classis geen gronden had, om in deze overweging door een "derhalve" het tweede aan het eerste te koppelen. Volgens het oordeel der commissie had de classis genoegzaam reden om te concluderen dat broeder H. niet dankbaar is voor het bestaan van de Gereformeerde School te New Westminster. Uit de haar ten dienste staande gegevens is haar althans niet gebleken dat de classis tot dit "derhalve" geen gronden had. Ds Van Oene heeft ook niet betoogd dat broeder H. wel oog heeft voor de gave Gods in de school te New Westminster.

c. hoewel broeder H. blijkbaar "gelooft den HEERE gehoorzaam te zijn" in zijn school-arbeid, heeft hij daarmede niets gezegd ten gunste van de

Gereformeerde School te New Westminster, eerder het tegendeel.

d. tegenover de broeders Baartman c.s. merkt de commissie op dat uit het feit dat broeder H. te ver van de Gereformeerde School te New Westminster woont om zijn kinderen daarheen te zenden, nog niets behoeft voort te vloeien voor zijn standpunt ten aanzien van deze school.

IV. De classis overwoog dat deze broeder niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren te vervullen.

a. de commissie acht met Ds Van Oene en de broeders Baartman c.s. dat deze overweging **ONGEGROND** is. Omdat nagelaten is uit de Schrift, de Belijdenis, de Kerkenordering en/of het Bevestigingsformulier voor ouderlingen te bewijzen dat deze broeder wegens zijn school-standpunt alleen al niet in staat is zijn ambt naar behoren te vervullen.

b. zij acht deze overweging **ONWETTIG** omdat de beoordeling van de ambtelijke bekwaamheid en arbeid niet aan de classis staat, maar aan de kerkeraad, die blijkens candidering en (na verkiezing) bevestiging deze broeders blijkbaar wel bekwaam acht.

c. zij acht deze overweging **GEVAARLIJK**, omdat zij algemeen-geldig geacht moet worden en daarin dus in feite uitgesproken is, dat allen die niet met hart en ziel medewerken aan dit (en waarom ook niet andere?) niet-kerkelijke (instituten) op gereformeerde grondslag uitgesloten dienen te worden van de ambtelijke bediening in de Kerk des **HEEREN**.

V. De classis verklaart dat de kerkeraad deze broeder niet had moeten candideren.

a. de commissie acht deze uitspraak, die als vrucht en conclusie van de vier overwegingen gewaardeerd moet worden, en die in feite een norm stelt voor de ambtsbediening in de Kerk des **HEEREN**, ongegrond en onwettig.

b. hoewel Ds Van Oene (en zulks naar het oordeel der commissie terecht) van oordeel is dat uit een oogpunt van beleid het beter ware geweest deze broeder niet te candideren, meent zij toch de synode te moeten ontraden, zich in deze geest uit te spreken, aangezien deze classis-uitspraak een welsprekend voorbeeld ervan is, hoe gemakkelijk een dergelijk waarderingsoordeel en -opinie vergroeien kan tot een algemeen-geldende kerkelijke norm.

Voorstel der Commissie:

De Commissie adviseert de synode, deze uitspraak te doen;

De Synode spreekt uit dat de uitspraak van de classis 5 September 1957 van de Kerken in het Westen inzake de candidering van broeder H. door de kerkeraad van New Westminster dient te vervallen, omdat noch elk der vier overwegingen afzonderlijk noch deze vier overwegingen gezamenlijk de classis het recht gaven om deze uitspraak te doen, die in feite een norm stelt voor de candidering tot het ambt in de Kerk des **HEEREN**.

IMMERS:

1. Hoewel de **HEERE** te danken is voor het bestaan als zodanig van de "Gereformeerde School te New Westminster", is het toch onjuist van de classis geweest om te constateren dat deze school "aan de Kerk" gegeven is, en dus als zodanig door de ambtsdragers der Kerk in ambtelijke kwaliteit erkend en gewaardeerd moet worden; noch had de classis de competentie, een oordeel uit te spreken over het gebruik van deze speciale gave

in het onderwijs, metterdaad aan deze school, namelijk: dat dit getrouw is aan de Schrift en de leer der Kerk.

2. Hoewel toegestemd moet worden dat ambtsdragers onder meer de roeping hebben de gemeente op te wekken tot dankbaarheid voor de vele gaven die de HEERE aan Zijn kinderen schenkt, zo mag daaruit toch niet voortvloeien de eis dat zij de gemeente hebben te binden aan bepaalde niet-kerkelijke instituten, in dit geval de "Gereformeerde School te New Westminster".

3. Hoewel broeder H. zich blijkbaar nog niet geroepen acht mede te werken aan de Gereformeerde School te New Westminster in het lidmaatschap daarvan en het zenden van zijn kinderen daarheen, en de indruk wekt, geen oog te hebben voor de genadegift Gods in deze school, behoeft dit niet als zodanig in te sluiten, dat broeder H. niet getrouw is in het vervullen en nakomen van de doopbeloften, noch ook dat hij onbekwaam is de gemeenteleden tot het getrouw nakomen van hun doopbeloften te vermanen.

4. Hoewel toegestemd kan worden dat het te wensen ware dat broeder H. van harte mee ging werken aan de "Gereformeerde School te New Westminster", is door de classis niet bewezen uit Schrift, Belijdenis, Kerkenordening en Bevestigingsformulier voor ouderlingen, dat deze broeder niet beantwoorden kan aan de vereisten van het ambt. Het oordeel over deze ambtsdrager (die, let wel, door zijn kerkeraad niet onbekwaam genoemd wordt) dat hij metterdaad onbekwaam is tot het ambt, kwam de classis zeker niet toe.

Nadat dit rapport en voorstel door de synode besproken was, en andere voorstellen waren gedaan, kreeg de commissie opdracht, met een praeadvies te komen, waarin rekening gehouden was met verschillende suggesties uit de bespreking.

Vastgesteld kon worden, dat in de synode-behandeling het rapport-alsgeheel niet is bestreden. De critiek op het voorstel der commissie was voornamelijk, dat de synode zich ook wachten moet voor allerlei beweringen en vaststellingen, die immers dan ook weer bewezen moeten worden.

De Commissie meent het recht te hebben bij haar voorstel te blijven, althans wat de wezenlijke inhoud ervan betreft.

Wat de andere, ter synode ingediende, voorstellen betreft:

1. Voorstel Ds Stel:

"1. Hoewel de HEERE te danken is voor het bestaan als zodanig van de "Gereformeerde School te New Westminster" als een gave van de HEERE aan de ouders, het toch onjuist was van de classis om te constateren, dat deze school aan de Kerk gegeven is: noch had de classis noodzaak een oordeel uit te spreken over het gebruik van deze speciale gave in het onderwijs, metterdaad aan deze school gegeven, namelijk: dat dit getrouw is aan de Schrift en de leer der Kerk.

2. Aangezien toegestemd moet worden, dat ambtsdragers onder meer de roeping hebben de gemeente op te wekken tot dankbaarheid voor de vele gaven, die de HEERE aan Zijn kinderen schenkt, zo mag van de ouderlingen van deze Kerk verwacht worden (zie o.a. Tit. 1 : 9, 1 Tim. 3 : 2) dat zij het volk van God te New Westminster de genade van God in de gave van God aan Zijn volk geschonken voor ogen houden.

3. In de redenering van de classis: dat broeder H. zelf zich nog niet geroepen weet mede te werken deze school in stand te houden en derhalve blijk geeft voor deze genadegift van God nog geen oog te hebben, **kan zij juist zijn, maar dat moet eerst uit haar argumentatie nog blijken.**

4. Hoewel toegestemd kan worden, dat te wensen ware dat broeder H. voor deze zaak oog kreeg, toch is door de classis niet **bewezen uit Schrift, Belijdenis en Bevestigingsformulier**, dat deze broeder niet beantwoorden kan aan de vereisten voor het ambt, en **daarom** niet in staat is zijn ambt in deze gemeente naar behoren uit te voeren, waarom de kerkeraad deze broeder niet had mogen candideren;

SPREEKT DE SYNODE UIT, dat de uitspraak van de classis Edmonton d.d. 5 September 1957 van de Kerken in het Westen dient vervallen verklaard te worden, omdat de overwegingen van de classis-uitspraak niet genoegzaam gegrond zijn.

De commissie ontraadt de synode, deze uitspraak op deze gronden te doen:

a. sub 1: over "noodzaak" behoeft in dezen niet gesproken te worden, het gaat er om of de classis **competent** was.

b. sub 2 is een algemene waarheid, die niet terzake is, aangezien zij geen grond biedt voor de conclusie waartoe de classis in haar uitspraak kwam.

c. sub 3: over de "verdere argumentatie" van een classis die reeds lang "overleden" is kan niet gesproken worden.

d. sub 4: de commissie acht dit beter omschreven in haar eigen voorstel.

e. in dit voorstel staan beweringen die niet hewezen worden, en daarvoor werd terecht gewaarschuwd.

2. Voorstel Ds Selles.

"De synode heeft kennis genomen van de bezwaarschriften tegen de uitspraak van de classis in het Westen inzake de candidering van broeder H. te New Westminster voor het ambt van ouderling.

Zij constateert dat bij de beoordeling van de bezwaren, die tegen de ambtswaardigheid van deze broeder zijn ingebracht, voor de classis niet de door de Schrift gestelde eisen voor het ambt, maar de gave Gods in de Gereformeerde School te New Westminster het criterium is geweest.

Voorts constateert de synode, dat het geen oog hebben voor deze gave de grond is geworden voor de uitspraak, dat broeder H. niet gecandideerd had moeten worden.

De synode overweegt dat zodoende de classis van het Westen niet alleen een maatstaf voor de ambtsbediening heeft aangelegd, die 1 Tim. 3 en Tit. 1 niet aanleggen, maar deze maatstaf ook tot norm voor de ambtswaardigheid van een broeder heeft verheven.

Op grond van deze overweging concludeert de synode, dat aan de door de Schrift gesteld eisen voor de bediening van het ambt een nieuwe eis is toegevoegd en daarmee boven de Schrift is gebonden.

De Synode spreekt uit, dat de uitspraak van de classis van het Westen op de daarin aangevoerde gronden vervallen dient te worden verklaard."

De commissie meent dit voorstel niet te kunnen aanbevelen.

a. dit voorstel zegt te weinig omdat het veel elementen uit de classis-uitspraak laat liggen en daarom deze uitspraak geen recht doet.

b. dit voorstel zegt te veel, omdat het poneert, dat de bekende eis van de classis **niet** in de Schriftuurlijke eisen voor het ambt besloten ligt, zonder dit duidelijk te bewijzen.

c. de vrees van meerderen, dat de synode-uitspraak over deze zaak een verkeerde uitwerking zal hebben in de Kerken, wordt door dit voorstel niet weggenomen. Heel gemakkelijk kan er uit gehaald worden dat het elkaar oproepen tot medewerking aan Gereformeerd Onderwijs een "bovenschriftuurlijke binding" is, en dat is toch wel het tegendeel van wat de voorsteller bedoelt.

3. Voorstel Ds Scholten:

"De Synode, constaterende dat de classis West... (etc.) het feit dat broeder H. geen oog heeft voor de "Gereformeerde School te New Westminster" als genadegift Gods, aangemerkt heeft als grond voor de overweging, dat deze broeder niet in staat is zijn ambt te vervullen;

overwegende, dat de classis West niet aangewezen heeft uit Schrift en belijdenis dat deze broeder daarom niet tot het ambt van ouderling bekwam zou zijn;

besluit uit te spreken dat de uitspraak van Classis West vervallen dient verklaard te worden."

De Commissie acht dit voorstel als zodanig niet onjuist, maar wil het toch niet overnemen. Redenen:

a. dit voorstel sluit niet aan op het rapport der commissie, dat in z'n hoofdstrekking niet aangevochten is.

b. dit voorstel laat teveel wezenlijke elementen uit de classisuitspraak weg.

c. ten aanzien van dit en de andere voorstellen, hierboven genoemd, wil de commissie nog opmerken, dat daarin niet, niet duidelijk genoeg, of te weinig is aangeduid waarin en waarom de classis in haar opeenvolgende overwegingen verkeerd ging.

Zoals reeds is opgemerkt, de commissie acht, na overweging van de andere voorstellen nog steeds haar eigen voorstel beter, omdat het completer is, en de classis-uitspraak op de voet volgt. Zij is niet onwillig om bepaalde wijzigingen aan te brengen, b.v. om onder 1 de terminologie van de classisuitspraak zo letterlijk mogelijk te volgen.

Zij wil echter hier niet verder in bijzonderheden treden, omdat zij meent geroepen te zijn de synode te dienen door een formulering, waarin zo veel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan wat ter synode-zittingen is opgemerkt.

(Opm.: later trok de commissie haar eigen voorstel in, Rapp.)

Daarom biedt de commissie U het volgende aan: (zie Acta art. 134).

Voorts werd nog voorgesteld door de commissie:

In antwoord op zijn klacht dat de classisuitspraak van 5 September 1957 "te tweeslachtig en daarom nietszeggend is" oordeelt de synode te kunnen volstaan met broeder G. van Woudenberg te verwijzen naar haar uitspraak inzake deze classis-uitspraak.

(Opm.: hierin is verwerkt het amendement dat tijdens de zitting door de commissie werd overgenomen, Rapp.)

De klacht van broeder G. Van Woudenberg ten aanzien van de houding van zijn Kerkeraad na en ten opzichte van de classis-uitspraak van 5 September 1957, door hem ter synode gebracht met voorbijgang van de classis, is naar art. 31 der Kerkenordering niet ter synode ontvankelijk.

(Opm.: hierin is verwerkt het amendement dat tijdens de zitting door de commissie werd overgenomen, Rapp.)

RAPPORT COMMISSIE II

Ontwerp-regeling voor de kerkelijke examens.

I. PRAEPARATOIR EXAMEN.

1. Het praeparatoir examen moet met goed gevolg zijn afgelegd om in een der Kerken beroepbaar te zijn.

2. Het praeparatoir examen wordt afgenomen door de classe, waarin de examinandus zijn domicilie heeft.

3. Bij het praeparatoir examen moet overgelegd worden:

a. bewijs van met goed gevolg afgelegde wetenschappelijke examens als bedoeld in de besluiten van Homewood-Carman 1958 te dezen.

b. attestatie van de kerk of kerken tot welke de examinandus de laatste drie jaren behoorde.

4. Bij het praeparatoir examen wordt onderzoek gedaan naar het volgende:

a. geschiktheid voor de prediking; daartoe wordt de examinandus hoogstens drie weken van tevoren een tekst opgegeven, over welke hij ter classis een preekvoorstel leest; bespreking van dit preekvoorstel.

b. bekwaamheid in de uitlegging van de Heilige Schrift volgens de grondtekst aan de gemeente; waartoe minstens veertien dagen tevoren aan de examinandus een hoofdstuk uit het Oude Testament en een uit het Nieuwe Testament worden opgegeven.

c. kennis van de leer der kerk.

5. Bij gunstige afloop van het praeparatoir examen moet de examinandus beloven, bij zijn optreden voor de gemeente niets te zullen leren, dat niet in overeenstemming is met de gereformeerde belijdenis, en wordt hij daarna als proponent beroepbaar gesteld, waarvan hem acte wordt verleend.

6. Het praeparatoir examen wordt kosteloos afgenomen wanneer het samenvalt met een gewone vergadering.

Opmerking: De Commissie is van gedachte dat het zogenoemde "onderzoek naar de beweegredenen tot het zoeken van het ambt" niet een apart "vak" moet zijn, maar behoort te geschieden tijdens en door de wijze van het onderzoek, beschreven onder 4.

II. PEREMPTOIR EXAMEN.

1. Het examen wordt afgenomen door de classe tot welke de roepende kerk behoort, onder medewerking van minstens twee der deputaten, die de particuliere synode hiervoor zal aanwijzen.

2. Voor het examen moet bij de classe ter tafel zijn:

a. de beroepsbrief en de verklaring van aanneming.

b. bewijs van de goede uitslag van het examen, waardoor de beroepene in de kerken beroepbaar gesteld was.

c. attestatie van de kerk of kerken, tot welke hij sedert dat praeparatoir examen behoorde.

3. Het examen duurt minstens drie uren, en loopt over de volgende onderwerpen:

a. preekvoorstel van de examinandus over een door hemzelf gekozen tekst; bespreking van dit preekvoorstel.

b. de uitlegging van de Heilige Schrift volgens de grondtekst; waartoe minstens drie weken van te voren de beroepene twee hoofdstukken uit het Oude Testament en twee uit het Nieuwe Testament opgegeven worden.

c. kennis van de inhoud der Heilige Schrift, waaronder niet slechts verstaan wordt de bijbelse geschiedenis als zodanig met aanverwante theo-

logische "vakken", maar kennis van de hoofdinhoud van de Bijbelboeken, zodat blijke dat de examinandus genoegzaam thuis is in de Heilige Schrift.

d. kennis van de leer der kerk, alsmede haar geschiedenis, haar verklaring en haar verdediging.

e. de geschiedenis der kerk.

f. kennis van de geboden des HEEREN in hun betekenis voor het christelijk leven.

g. kennis van de kerkenordening.

h. kennis van de vereisten voor de uitoefening van de onderscheiden ambtelijke diensten.

(Opmerking: de verdeling van de examentijd over de verschillende onderdelen staat aan de classis.

4. De beroepene ondertekent na gunstige afloop van het examen de verklaring, die voor de dienaren des Woords is vastgesteld in 1619.

5. Bij conflict tussen de classis en de deputaten der particuliere synode inzake de beoordeling van het examen staat de beslissing aan de particuliere synode.

6. Wanneer het peremptoir examen samenvalt met een gewone vergadering der classe, wordt het kosteloos afgenomen.

BIJLAGE VI.

RAPPORT COMMISSIE II INZAKE HET GENERAAL ARCHIEF

Binnengekomen is een rapport van de archiefbewarende kerk van de inhoud van het Generaal Archief. Twee leden der synode, de brs Ds H. Scholten en ouderling G. Antonides hebben het Archief nagezien en conform genoemd rapport bevonden. Helaas moet geconstateerd, dat het voornaamste stuk: de officiële Acta, ondertekend door het moderamen i.t., van de Synode Homewood-Carman 1954, ontbreekt. Te hopen is dat dit nog opgespoord worden kan. Overigens is naar het oordeel van de Comm. het dossier-1954 compleet aanwezig.

De Comm. stelt Uw synode voor, de dank der synode tegenover de archiefbewarende Kerk uit te spreken.

Hoewel ongevraagd wil de Comm. gaarne nog enkele suggesties doen ten aanzien van de verdere opbouw van het Generaal Archief.

De eerste jaren van het leven onzer kerken zullen later van grote historie-vormende betekenis blijken. Is het niet zeer gewenst, wanneer daarom het mogelijke wordt gedaan om zo veel als mogelijk is die historie "vast te leggen" in een Generaal Archief, dat de compleetheid zo dicht mogelijk benadert? Uw Commissie zegt daarop hartelijk: ja!

Daarom kwam de wens op, volgende suggesties te doen, ook al verstaat de Commissie zeer wel, dat dit in strikte zin niet allemaal zaken zijn die tot de "kerken-in-het-gemeen" behoren. Mogelijk echter wordt al iets bereikt, wanneer de synode de WENS uitspreekt, dat de kerken zoveel mogelijk medewerking verlenen aan de opbouw van het Generaal Archief.

In de overtuiging dat de synode daarmee niet buiten haar boekje gaat wil de comm. volgende suggesties opsommen:

Voor de schriftelijke vastlegging van de geschiedenis onzer kerken is het zeer wenselijk, dat:

1. niet slechts alle synode-bescheiden (inclusief de hele correspondentie van de roepende kerk) bewaard worden.

2. Maar ook dat het Generaal Archief ontvangt: afschrift van de acta of Notulen van de classes Oost en West. Waar uw comm. meent te weten dat deze gecyclostyleerd worden, kan aan deze wens gemakkelijk voldaan worden.

3. Dan hoort voorts in dit archief thuis alle correspondentie en bescheiden van Generale Deputaatschappen, wanneer deze ze niet zelf meer nodig hebben voor de vervulling van hun opdracht.

4. Hier en daar zwerfen bij kerkeraden of particulieren schriftelijke bijzonderheden rond over de allereerste tijd van ons kerkelijk leven in Canada, die later van grote waarde zullen blijken te zijn. De Generale Archivaris zou moeten trachten deze zoveel mogelijk te verzamelen.

5. Elke kerkeraad worde gevraagd of hij in zijn archief stukken heeft, die van meer dan plaatselijke betekenis zijn, en dus een gewenste plaats in het Generaal Archief zouden vervullen.

6. Ditzelfde geldt mogelijk van de classicale archieven. Uw Comm. denkt b.v. aan de notulen van de eerste classes Canada. Mogelijk zouden deze kunnen worden vermenigvuldigd en aan alle kerken toegezonden, en het origineel in het Generaal Archief gedeponereerd.

7. Tenslotte zou de Archivaris-Generaal verzoeken kunnen om alle plaatselijke bulletins, Jaarboekjes e.d. te mogen ontvangen; foto's van kerkgebouwen en wat dies meer zij.

Uw Comm. zou het een schone zaak achten wanneer de synode deze suggesties als evenzoveel "wenselijkheden" overnam en publiceerde.

Of een dergelijke opbouw zou liggen binnen de mogelijkheden, waarover de huidige archiefbewarende kerk beschikt is een vraag tot welker beantwoording Comm. II zich niet competent achtte.

B I J L A G E VII.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE VOORSTELLEN WIJZIGING KERKENORDENING

Met betrekking tot wijziging der K.O. zijn voorstellen ingekomen van de kerk te Edmonton en van de Classis East van 12 Febr. 1958.

Wij zijn van oordeel, dat de door de kerk van Edmonton voorgestelde wijzigingen moeten worden aanvaard.

Wij mogen eerst deze wijzigingen U voorleggen, om vervolgens op enkele nog even in te gaan.

Art. 4. In "Ten andere" te lezen: gedeputeerden der (particuliere) synode.

Art. 5. "Nederlandse gereformeerde kerken" veranderen in "Canadese gereformeerde kerken".

Art. 8. Indien het de (particuliere) synode goedvindt.

Art. 11. En van de deputaten der (particuliere) synode.

Art. 12. Idem.

Art. 29. (particuliere synode).

Art. 36. 't welk de (particuliere) synode heeft over de classis (en de generale synode over de particuliere).

Art. 41. Voor de (particuliere) synode verkoren worden.

Art. 45. Desgelijks de (Particuliere of generale) synode.

Art. 47. Hierbij een voetnoot te plaatsen: Dit artikel kan voorlopig niet worden uitgevoerd.

Art. 48. Inplaats van "synode" te lezen: "classis (of synode) vrijstaan... classis of classes (synode of synoden) in...".

Art. 49. Hierbij een voetnoot te plaatsen: "Hoewel dit artikel klaarblijkelijk van de particuliere synoden spreekt, kan het ongewijzigd van toepassing worden geacht voor de nationale synoden."

Art. 50. Hierbij een voetnoot plaatsen: "Daar dit artikel voorlopig niet uitgevoerd kan worden in de bestaande vorm, moet voorlopig als volgt gelezen worden: "tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit elke classis afgezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft om de tijd en plaats der generale synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel van één der classes binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onder goedkeuring van haar classis van de tijd en de plaats besluiten".

Art. 51. Laten vervallen.

Art. 52. Laten vervallen.

Art. 68. "In de Canadese kerken" inplaats van: "in de Nederlandse kerken."

Art. 79. Deputaten der (particuliere) synode.

Art. 84. Laten vervallen.

Art. 87. (of synode).

Het zal U opgevallen zijn, dat wij menen, dat de redactie, zoals de kerk te Edmonton die voorstelt van Art. 50 de voorkeur verdient boven die, welke de classis East voorstelt, n.l. "voorts zal de kerk die last heeft om de generale synode aan te wijzen, zulks doen zo dezelve naar het oordeel van één der classes binnen de drie jaren te beroepen waren".

In zijn bewoording sluit het voorstel van Edmonton zich nauwer aan bij de bestaande redactie van Art. 50 en wij zien geen reden daarvan af te wijken. De roepende kerk heeft immers de plicht de synode samen te roepen zo één der classes zulks vraagt, ongeacht welke classis, hetzij die in welker ressort de roepende kerk is, hetzij de andere classis. Het advies en de goedkeuring harer eigen classis betreft slechts de tijd en de plaats waar de synode zal worden gehouden en houdt immers niet in, dat de "eigen" classis toestemming moet geven om de synode binnen drie jaren te beroepen.

Uw commissie stelt voor de wijzigingen in de Artikelen 5, 51, 52, 68, 84 definitief te doen zijn. Voorts om te besluiten, dat zodra één der classicale ressorten gesplitst wordt en derhalve de mogelijkheid ener particuliere synode er is, voor haar ressort de artikelen: 4, 8, 11, 12, 29, 36, 41, 45, 47, 48, 87 in de oude redactie zullen gelden, dus met vervallen van de aangebrachte haakjes, terwijl eveneens voor haar ressort de voetnoten bij de artikelen 47 en 49 zullen vervallen, met dien verstande evenwel, dat het aantal afgevaardigden, genoemd in Art. 47, niet minder dan drie dienaars en drie ouderlingen zal bedragen; dat de door deze synode te benoemen deputaten ad Art. 49 gerekend zullen worden te zijn de deputaten der in te stellen particuliere synode. In dat geval kan dus voor dat ressort ook de oude redactie van Art. 79 weer van kracht worden.

Wat de redactie van Art. 50 betreft, indien er particulier-synodale ressorten worden ingesteld, of slechts één, kan ook Art. 50 grotendeels in de oude redactie worden hersteld. Wel zal het getal afgevaardigden gesteld moeten worden op vier Dienaren en vier ouderlingen en zal naar het oordeel van één particuliere synode (of het ene niet-gesplitste classicaal ressort) de generale synode te beroepen zijn. Het hiervoor gezegde geldt vanzelfsprekend ook, wanneer elk der classicale ressorten zou worden gesplitst.

Dat wij U dit voorstellen, vindt zijn oorzaak hierin, dat wij van oordeel

zijn, dat de kerkenordering zo spoedig mogelijk in de oude redactie moet worden hersteld, althans wat betreft de wijzigingen, voorgesteld vanwege het ontbreken der particuliere synoden.

De reden, dat wij U dit thans voorstellen, is gelegen in het feit, dat wij ernstig rekening willen houden met de mogelijkheid, dat al eer de volgende synode wordt samengeroeiepen, hetzij in Oost, hetzij in West de classis gesplitst zal zijn.

Wij stellen U voor:

De synode besluit het volgende te bepalen:

Ingeval één der beide classicale ressorten gesplitst wordt.

1. zullen voor dit ressort alle niet definitief gewijzigde of vervallen verklaarde artikelen der kerkenordering in de oude redactie gelden, met de volgende uitzonderingen:

A. Bij artikel 47 zal de volgende voetnoot worden geplaatst: "Indien een particulier synodaal ressort bestaat uit twee classicale ressorten, zal het getal afgevaardigden gesteld worden op tenminste drie Dienaren en drie Ouderlingen.

B. Art. 50 zal dan als volgt luiden: "De Nationale Synode zal ordinairlijk alle drie jaren eens gehouden worden, ten ware, dat er enige dringende nood ware, om de tijd korter te nemen. Tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit de particuliere synode en uit de niet gesplitste classis afgezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft om de tijd en de plaats der generale synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel der particuliere synode of de niet gesplitste classis binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onder goedkeuring van haar particuliere synode (resp. classis) van de tijd en de plaats besluiten.

2. zullen de door deze synode benoemde deputaten naar de Artikelen: 4, 11, 49, 79 in functie zijn, totdat op een particuliere synode zulke deputaten zijn benoemd.

3. zal de hulp van het kerkverband, naar de Artikelen: 4, 11, 49, 79 in het niet gesplitste classicaal ressort gegeven worden door de in 2. genoemde particuliere synodale deputaten ad hoc.

In geval beide classicale ressorten gesplitst worden zullen alle niet-definitief gewijzigde of vervallen verklaarde artikelen der kerkenordering in de oude redactie gelden met de volgende uitzonderingen:

A. Bij Art. 47 zal de volgende voetnoot worden geplaatst: Indien een particulier-synodaal ressort bestaat uit twee classicale ressorten, zal het getal afgevaardigden gesteld moeten worden op ten minste drie dienaren en drie ouderlingen.

B. Art. 50 zal dan als volgt luiden: De Nationale Synode zal ordinairlijk alle drie jaren eens gehouden worden, ten ware dat er enige dringende nood ware om deze tijd korter te nemen. Tot deze zullen vier dienaren en vier ouderlingen uit elke particuliere synode afgezonden worden. Voorts zal de kerk, die last heeft om de tijd en plaats der generale synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel van één particuliere synode binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onder goedkeuring van haar particuliere synode van de tijd en de plaats besluiten.

BIJLAGE VIII.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE ARTIKEL 66 K.O.

1. In de eerste plaats hebben wij U te rapporteren over een drietal voorstellen met betrekking tot Art. 66 der K.O.

Deze voorstellen luiden:

A. De Classis East der Canadian Reformed Churches van 12 Dec. 1956 verzoekt de Gen. Synode uitvoering te geven aan Art. 66 K.O.

B. De Classis van de Canadian Reformed Churches in het Westen, gehouden 5 Sept. '57 te Edmonton,

overwegende, dat het uitschrijven van een bededag moeilijkheden kan opleveren, indien dat volgens Art. 66 K.O. geschieden moet door een Classis, waar de afstanden in Canada zo groot zijn, dat de nood al niet meer zo urgent zou kunnen zijn als uiteindelijk de bededag wordt uitgeschreven,

besluit aan de Synode voor te stellen Art. 66 van de K.O. aldus te wijzigen, dat de bededag zal worden uitgeschreven door twee meest genabuurde kerken.

C. Voorstel van de Classis East van 12 Febr. '58, dat in beide Classes twee kerken worden aangewezen om de bededag, als bedoeld in Art. 66 K.O. te doen uitschrijven.

Wij adviseren U Art. 66 aldus te wijzigen: "zal een bededag uitgeschreven worden door de kerken, die daartoe door de laatste generale synode zijn aangewezen".

Wij adviseren U deze wijziging aan te brengen op de gronden, die genoemd zijn in het boven onder B. vermelde voorstel.

Wat het aantal aan te wijzen kerken betreft, adviseren wij U dit te beperken tot twee. Wij achten het gewenst uit elke Classis één kerk aan te wijzen, b.v. de kerken te Burlington en Edmonton.

Onze gronden hiervoor zijn: het is gewenst alles zo eenvoudig mogelijk te houden en we kunnen geen enkele reden zien, waarom twee kerken in elke Classis vereist zouden zijn. De bewoordingen toch van Art. 66 zijn zodanig, dat hiermede geen plaatselijke rampen bedoeld zijn, maar zulke, waarvan de druk overal in de kerken wordt gevoeld.

Dat wij toch adviseren één kerk in Oost en één in West aan te wijzen, vindt zijn oorzaak in de grootte van Canada.

Wij achten het daarom beter, wanneer twee kerken aangewezen worden, van welke ieder in het centrum van het classicaal ressort ligt.

Mondeling overleg is dan wel niet gemakkelijk, en correspondentie zal misschien in sommige gevallen de aangewezen weg zijn, doch wij zijn ook van oordeel, dat bij een zo belangrijke zaak eventuele telefoonkosten geen bezwaar mogen zijn om tot een spoedige beslissing om een bededag uit te schrijven, te komen.

2. Benoeming Deputaten.

Voorstel 1. De Classis van de Canadian Reformed Churches in het Westen, gehouden op 5 Sept. '57 te Edmonton, stelt aan de Synode voor, bij de benoeming van deputaten zo te werk te gaan, dat in een bepaalde zaak zoveel mogelijk deputaten benoemd worden, die niet alleen met correspondentie zich behelpen moeten, maar die elkaar op Classes of anderszins ontmoeten kunnen en over hun opdracht spreken kunnen.

Wij adviseren U overeenkomstig dit voorstel te handelen bij de benoeming van deputaten. Nadere argumentatie achter wij overbodig.

Voorstel 2. Van de Classis East van 4 Dec. '57: "De Synode besluite, waar bij het ontbreken van Particuliere Synoden tot nu toe in ons kerkverband bepaalde deputaatschappen niet fungeren kunnen, zelf deputaten te benoemen naar Art. 49 en 79 K.O.

Wij adviseren U tot deze benoeming over te gaan, op de in het voorstel genoemde grond, met dien verstande, dat uit elke Classis twee primi en twee secundi worden benoemd.

B I J L A G E IXa.

RAPPORT VAN DE DEPUTATEN VOOR CORRESPONDENTIE MET BUITENLANDSE KERKEN, benoemd door de synode van Homewood 1954.

Deputaten wensen in dit rapport een overzicht te geven van de briefwisseling, die zij gevoerd hebben met drie van de Kerken, die in artikel 54 van de acta van de synode van Homewood genoemd worden, als zijnde de kerken met dewelke deze Synode besloten heeft correspondentie aan te gaan, naar de in dit artikel genoemde zin.

Deze briefwisseling is dan gevoerd met de thans zo geheten "Free Reformed Churches in Australia", met de thans zo genoemde "Vrije Gereformeerde Kerke in Suid Africa" en met de Gereformeerde Kerk in Monte Allegre, in Brazilië.

Belangende de briefwisseling met de Free Reformed Churches in Australia is het volgende op te merken:

Van de deputaten voor correspondentie met buitenlandse Kerken, die benoemd waren door de Synode van Armadale 1954, werd een brief ontvangen, gedateerd 23 September 1955 der Kerken van Christus in Australia, die de naam hebben aanvaard: The Free Reformed Churches of Australia.

Tevens werd in deze brief ons bericht, dat de raad van de Kerk van Albany de kerken had opgeroepen, afgevaardigden te zenden ter Synode, te houden op 3 Januari 1956 te Armadale (W. Austr.), zo de HEERE wil.

De volgende brief werd ontvangen, met datering 25 Juni 1957 van de deputaten voor correspondentie met buitenlandse Kerken, benoemd door de Synode van de Free Reformed Churches of Australia, gehouden te Armadale (W. Austr.) in 1956, in welke brief wij geïnformeerd werden van het besluit van deze Synode de Canadian Reformed Churches mede te delen, dat deze Synode accoord gaat met de door de Synode van Homewood 1954 opgestelde richtlijnen voor correspondentie, met dien verstande:

a. dat over voorgenomen wijziging of uitbouw van de belijdenis, kerkenordering en liturgie overleg plaats vindt, inplaats van alleen maar informatie inzake wijziging of uitbouw van belijdenis en liturgie.

b. dat The Free Reformed Churches of Australia eerst geïnformeerd worden aangaande de betekenis van het ontvangen van elkanders eventuele deputaten als adviseurs op de meeste vergaderingen.

Een indruk van het kerkelijk leven in Australië was te ontvangen uit de acta van de Synode van Armadale, 1956, die deze brief vergezelden. In deze acta is o.a. te vinden als bijlage, het rapport van de deputaten voor onderzoek Engelse Bijbelvertaling, benoemd door de Synode van Armadale 1954.

Een antwoord op onze brief, waarin wij mededeling deden van het besluit de Synode bijeen te roepen op 13 Maart 1957, te Carman, werd tot op heden niet ontvangen.

Belangende de briefwisseling met de Vrije Kerken van Suid-Africa moge het volgende onder uw aandacht worden gebracht.

Van de deputaten voor correspondentie met buitenlandse Kerken, benoemd door de Synode van Pretoria 1954, werd een schrijven ontvangen, waarin met grote vreugde kennis gegeven werd van het feit, dat deze synode van Die Gereformeerde Kerke van Suid Afrika besloten had met ons correspondentie te onderhouden. Over de preciese wijze van correspondentie werd toen nog geen besluit genomen. Op deze Synode was het gebruik van de Africaanse Bijbelvertaling en psalmberijming in de vrijheid van de

Kerken gelaten, zij het met een beperking, wat het laatste betreft. De bizon-dere situatie in dat land verklaarde de wijziging van de artikelen 51 en 52 van de Kerkenordening. De acta van de Synode van Pretoria 1954 ver-gezellen deze brief.

In een brief, gedateerd 20 Februari 1957, werd namens de Synode te Pretoria 1957, door de deputaten voor correspondentie met buitenlandse kerken, door deze Synode benoemd, de dank overgebracht voor de brieven, die zij van ons hadden mogen ontvangen. Deze door ons gezonden brieven betreffen een overzicht van het kerkelijk leven in Canada.

Behalve de mededeling, dat voortaan de naam van de Kerken daar zou zijn: Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Africa, gewerd ons het be-richt van het feit, dat de Synode 1957 besloten had ons voor te stellen, de correspondentie te onderhouden volgens de omschrijvingen, die de Synode van Homewood 1954 daarvoor vastgesteld heeft.

Deze omschrijvingen laten enerzijds de Kerken ruimte voor "particulier initiatief", binden anderzijds de Kerken in de verschillende landen nauw met elkaar en maken de Kerken voor elkaar verantwoordelijk, bij welke verantwoordelijkheid gedacht werd aan de verantwoording inzake cor-respondentie met derden.

Op de laatste brief die wij deden uitgaan inzake het samenkomen van deze Synode werd geantwoord met een hartelijke groet en zegenbede voor deze Synode.

Belangende de Kerk in Monte Allegro is nog het volgende op te merken:

Het eerste contact van haar kant werd gelegd door de brief van 15 Maart 1955, waarin de blijdschap werd uitgesproken over het besluit van de eerste Synode in Canada inzake correspondentie met buitenlandse Kerken.

Deze kerk wenst correspondentie met ons aan te gaan in de vorm, zoals omschreven is in de eerste vijf punten, genoemd onder art. 54 van de acta van de Synode Homewood-Carman 1954.

Het volgende contact werd geoeft in de brief, die ontvangen werd als antwoord op het schrijven, dat uw deputaten deden uitgaan inzake het besluit tot het bijeenroepen van deze Synode.

Uitvoerig werden wij ingelicht over het kerkelijk leven in de Kerk van Monte Allegre. Vooral vanaf het moment, dat deze Kerk in Ds D. Los van Breukelen haar eigen predikant mocht ontvangen, heeft zich daar een gezond kerkelijk leven ontwikkeld. Een eigen orgaan onderhoudt de band met de verstrooide brs en zrs, terwijl de specifieke kolontegemeenschap er mede veel toe bijdraagt, dat het kerkelijk leven daar gezond genoemd kan worden.

Deze Kerk hoopt ons regelmatig op de hoogte houden van hetgeen ze krachtens de aan te gane gemeenschapsoefening rechtens weten moeten, terwijl ze er tevens prijs op stelt, dat wij genegen zouden zijn evenzo te doen.

Tenslotte moet opgemerkt worden, dat op de brief, die wij inzake het samenkomen van deze Synode, deden uitgaan tot de deputaten voor cor-respondentie met de Nederlandse Gereformeerde Kerken, geen antwoord is ontvangen.

Naar aanleiding van dit rapport willen de deputaten het volgende aan de Synode voorstellen: De Synode spreke uit:

a. Correspondentie aan te gaan met Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Africa, overeenkomstig de regels van correspondentie, vastgesteld door de Synode van Homewood 1954 en aangevuld door de Synode van Homewood-Carman 1958.

b. Correspondentie aan te gaan met de Kerk van Monte Allegre, overeenkomstig de regels Homewood 1954 en Homewood-Carman 1958.

c. Dat ze de door de Synode der Free Reformed Churches 1956, voorgestelde wijzigingen in de regels van correspondentie, zoals die door de Synode van Homewood 1954 zijn vastgesteld, niet kan overnemen, op grond van de motieven, die geleid hebben tot het besluit van Homewood-Carman 1958 inzake correspondentie met de Gereformeerde Kerken in Nederland.

De Synode besluit: Deze Kerken, n.l. "Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Africa", "De Gef reformeerde Kerk te Monte Allegro" in Brazilië en "The Free Reformed Churches in Australia" toe te zenden besluit en rapport inzake correspondentie met "De Gereformeerde Kerken in Nederland".

De Synode benoeme opnieuw deputaten met de opdracht de correspondentie te oefenen overeenkomstig de daarvoor vastgesteld regels Homewood 1954 en Homewood-Carman 1958.

BIJLAGE IXb.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE CORRESPONDENTIE MET BUITENLANDSE KERKEN

In handen van uw commissie is gesteld het rapport van de deputaten voor de correspondentie met buitenlandse kerken.

Dit rapport spreekt voor zichzelf.

In het door deputaten voorgestelde moeten, naar het oordeel van uw commissie, enige wijzigingen worden aangebracht.

Wij stellen u daarom voor:

De synode

1. constateert met blijdschap, dat alle kerken met welke correspondentie is gezocht, hebben uitgesproken deze correspondentie met onze kerken te willen voeren.

2. constateert, dat Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid Africa en de kerk te Monte Allegre deze correspondentie voeren willen overeenkomstig de regels voor correspondentie, vastgesteld door de synode van Homewood 1954.

3. constateert, dat de Free Reformed Churches of Australia de regels van de synode Homewood 1954 niet ongewijzigd kunnen aanvaarden.

4. constateert, dat de regels voor de correspondentie door deze synode zijn gewijzigd.

5. besluit aan de genoemde kerken te verzoeken de correspondentie te willen voeren overeenkomstig de door deze synode vastgestelde regels voor de correspondentie.

6. besluit aan de genoemde kerken toe te zenden besluit en rapport inzake de correspondentie met De Gereformeerde Kerken in Nederland.

7. besluit het rapport van deputaten voor de correspondentie met de buitenlandse kerken op te nemen in de acta.

8. besluit opnieuw deputaten te benoemen voor de correspondentie met buitenlandse kerken met de opdracht deze correspondentie te voeren overeenkomstig de daarvoor door deze synode vastgestelde regels.

9. besluit deputaten voor correspondentie op te dragen van tijd tot tijd bijzonderheden uit de door hen van zusterkerken ontvangen correspondentie te publiceren.

BIJLAGE X.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE DE OPLEIDING TOT DE DIENST DES WOORDS

In handen van uw commissie zijn gesteld de volgende voorstellen:

1. Het rapport van de deputaten voor de opleiding tot de dienst des Woords.
2. Voorstellen van de kerk te Burlington, overgenomen door de classis van de kerken in het Oosten van 12 Juni 1957.
3. Voorstellen van de kerk te Edmonton.
4. Voorstellen van de classis van de kerken in het Westen van 5 September 1957.

Het zij ons vergund eerst enkele opmerkingen te maken betreffende het rapport van de deputaten voor de opleiding tot de dienst des Woords.

A. Bij dit rapport is bijgesloten een rekening en verantwoording tot 8 Juni 1957.

B. De door de deputaten beloofde rekening en verantwoording tot 1 Januari 1958 is niet aanwezig.

C. De rekening en verantwoording en de boeken van de penningmeester der deputaten zijn niet namens het kerkverband gecontroleerd, althans een eventueel rapport over zulk een controle ontbreekt. Uw commissie meent, dat dit te wijten is aan het feit, dat de synode 1954 verzuimde een instantie aan te wijzen voor deze controle. Zij wil u adviseren enkele broeders of een kerk te deputeren om aan de volgende synode rapport uit te brengen over hun controle van de boeken van de penningmeester van deputaten vanaf het begin van hun bestaan van dit deputaatschap.

D. Deputaten maken in hun rapport aan de synode enkele opmerkingen over opleidingsinstituten op dit continent. Uw commissie merkt op, dat de deputaten niet de instructie hadden naar deze instituten te informeren en een onderzoek er van ter hand te nemen. Het zou deputaten, naar het oordeel van uw commissie, derhalve geenszins kwalijk genomen hebben kunnen worden, indien zij over deze opleidingsinstituten geheel gezwegen hadde in hun rapport. Nu zij echter wel een oordeel over deze inrichtingen uitspreken, meent uw commissie te moeten opmerken, dat dit oordeel wel op zeer onvoldoende gronden rust ("wat je er van hoort"), zodat het beter geweest ware wanneer het achterwege gebleven was.

Ten aanzien van het tot nu toe besproken deel van het rapport der deputaten stelt uw commissie u voor:

De synode

1. neemt kennis van de aanwezige rekening en verantwoording van de penningmeester van deputaten voor de opleiding tot de dienst des Woords.

2. constateert, dat de beloofde rekening en verantwoording tot 1 Januari 1958 niet aanwezig is.

3. besluit de kerk te Coaldale, Alta., te verzoeken de boeken van de penningmeester van deputaten te willen nazien en van haar controle verslag uit te brengen aan de eerstkomende generale synode.

Wat betreft de in de verschillende stukken gedane voorstellen, willen we ons eerst beperken tot die, welke zich bezig houden met het besluit der synode 1954, dat tot de tijd, dat onze kerken voorzien kunnen worden van candidaten, die zijn opgeleid aan een eigen opleiding tot de dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir of peremptoir examen vereist zal zijn het candidaatsexamen, afgelegd aan de Theologische Hogeschool der Gereformeerde Kerken in Nederland. Acta 1954, Art. 80.

In niet één van deze voorstellen wordt de suggestie gedaan de vermelde uitspraak van Homewood 1954 te handhaven, integendeel, in alle voorstellen en suggestie wordt als oordeel uitgesproken, dat dit besluit vervallen verklaard moet worden.

Uw commissie stelt u dan ook voor:

De synode besluit de uitspraak van de synode 1954, acta art. 80, dat "tot de tijd, dat onze kerken voorzien kunnen worden van kandidaten, die zijn opgeleid aan een eigen opleidig tot de dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir of peremptoir examen vereist zal zijn het kandidaats-examen, afgelegd aan de Theologische Hogeschool der Gereformeerde Kerken in Nederland" vervallen te verklaren.

Gronden:

1. De moeilijkheden, veroorzaakt door het verschil in vooropleiding hier en in Nederland, en de eisen voor toelating tot de Theologische Hogeschool te Kampen zijn zodanig, dat het praktisch onuitvoerbaar is jonge mensen uit onze kerken te verplichten om, indien zij tot de kerkelijke examens willen worden toegelaten, eerst kandidaatsexamen aan de Theologische Hogeschool onzer zusterkerken in Nederland af te leggen.

2. Opleiding van aanstaande predikanten onzer kerken in Nederland brengt met zich het bezwaar, dat zij niet zo op de hoogte worden gebracht met de stand van zaken in theologisch opzicht op dit continent als gewenst en noodzakelijk is.

3. Jarenlang verblijf in Nederland tot volbrenging van de vereiste studie brengt met zich een jarenlang staan buiten de Canadese samenleving.

4. De afstand Canada—Nederland, het jarenlang van huis zijn en de praktische onmogelijkheid tussentijds heen en weer te reizen, mogelijke internationale spanningen en verbreking van communicatie veroorzaken een last, die onze kerken toch niet mogen opleggen.

Het zal u, bij het aanhoren van de voorstellen uit de kerken en die der commissie en bij vergelijking daarvan, zijn opgevallen, dat uw commissie niet kan accepteren het door de classis van het Westen van 5 September 1957 aangevoerde motief, dat "een synode niet het recht heeft te binden aan een bepaalde opleiding".

Dit laatste is door die classis wel bewéerd, maar geen enkele bewijs hiervoor is aangevoerd. Aler u commissie dit oordeel zou kunnen overnemen, zou zij eerst wel eens bewijzen willen horen.

Uw commissie is van oordeel, dat een synode dit wel mag doen, afgezien van de vraag of zij het zàl doen en of het wijs en bevorderlijk zal zijn als ze het doet. Naar het oordeel van uw commissie bestaat er onder ons geen verschil van inzicht over de vraag of een synode eisen mag vaststellen, waaraan voldaan moet worden voordat iemand kan worden toegelaten tot de kerkelijke examens. Evenmin is er, naar het oordeel van uw commissie, verschil over de vraag of de kerken het recht hebben op een eigen opleiding tot de dienst des Woords, het "Voor de kerk, door de kerk". Indien echter de kerken het recht hebben op een eigen inrichting voor de opleiding tot de dienst des Woords en die in stand mogen houden en indien een synode het recht heeft eisen vast te stellen voor diegenen, die tot de kerkelijke examens willen worden toegelaten, zou dan een synode niet het recht hebben te binden aan een bepaalde inrichting voor die opleiding, waar het Schriftgetrouwe karakter van die opleiding wel de voornaamste reden tot zulk een binding is? Uw commissie kan dit argument niet overnemen.

Enkele verdere opmerkingen over de voorgestelde gronden mogen nog volgen.

Ad 1. Uit het rapport van deputaten voor de opleiding en uit het bijgevoegde schrijven van het College van Hoogleraren te Kampen is uw commissie wel duidelijk geworden, dat het practisch onuitvoerbaar is van jonge mannen in onze kerken, die zich willen voorbereiden voor het predikambt, te eisen, dat zij de colleges aan de Theologische Hogeschool onzer zusterkerken volgen, en daar het candidaatsexamen afleggen. Uit het verleden is wel duidelijk geworden, dat het verschil in vooropleiding zo groot is, dat iemand, die van dit continent komt, in de practische onmogelijkheid verkeert aan de theologische studie toe te komen. In het schrijven van het College van Hoogleraren ligt, zij het niet met zoveel woorden, toch het advies opgesloten: tracht een andere weg te vinden.

Uw commissie acht dit de voornaamste grond voor het besluit de uitspraak van de synode 1954, hierboven vermeld, vervallen te verklaren.

Ad 2. Uw commissie stemt in met de door de kerken in het Oosten aangevoerde grond, dat het zeer gewenst is, wanneer a.s. predikanten onzer kerken goed op de hoogte worden gebracht met de stand van zaken in theologisch opzicht op dit continent. Uiteraard wordt daaraan in Kampen niet zóveel aandacht besteed als voor onze kerken wel gewenst en noodzakelijk moet worden geacht. Dit gemis wordt door de huidige predikanten onzer kerken inderdaad sterk gevoeld.

In de stukken, aan uw commissie ter hand gesteld, worden vervolgens suggesties en voorstellen gedaan terzake van een eigen opleiding.

Het advies van uw commissie luidt:

De synode besluit:

1. Opnieuw deputaten te benoemen voor de opleiding tot de dienst des Woords.

2. Deze deputaten op te dragen aan de eerstkomende synode rapport uit te brengen over hun onderzoek naar kosten, plaats en inrichting van een eigen opleiding tot de dienst des Woords, en dit rapport ten minste zes maanden voor de eerstkomende synode aan de kerken toe te zenden.

3. Van de kerken zes collecten of een daaraan gelijkwaardig bedrag per jaar te vragen ter voorbereiding van een eigen opleiding en het beheer dezer gelden op te dragen aan de deputaten voor de opleiding.

4. Aan deputaten op te dragen jaarlijks de kerk, tot welke de penningmeester van deputaten behoort, te verzoeken de boeken van de penningmeester van deputaten te controleren en daarvan aan de volgende synode rapport uit te brengen.

In het voorstel van de classis van het Westen van 5 September 1957 wordt voorgesteld alles op alles te zetten om zo spoedig mogelijk te komen tot de oprichting van een eigen opleiding. Ook de deputaten voor de opleiding doen suggesties in die richting.

Uw commissie is er van overtuigd, dat onze kerken een eigen opleiding moeten hebben, en ook, dat dit moet geschieden zo haast als men dit hebben kan. Maar zij wil wel waarschuwen voor overhaasting en voor een niet voldoende overwegen van de vereisten voor en de kosten van zulk een opleiding.

Wat de vereisten voor zulk een opleiding betreft, het is het oordeel van uw commissie, dat de suggestie van deputaten, n.l. één theologisch hoogleraar, één hoogleraar voor de klassieke talen, eventueel nog een predikant, die enkele lessen geven kan, afgewezen moet worden als ten

enenmale onvoldoende. Uw commissie acht twee theologische professoren en een lector voor de klassieke talen wel het minimum aantal docenten waarmee genoegen kan worden genomen. Daarnaast zag zij, indien enigszins mogelijk, dit aantal liever nog uitgebreid met enkele predikanten voor lessen in bepaalde vakken, waardoor hoogleraren zich enigszins ontlast zouden zien en zich te beter aan de hun toevertrouwde vakken zouden kunnen wijden.

Dit aantal wordt door uw commissie absoluut noodzakelijk geacht, en wat het wetenschappelijk karakter van het onderwijs betreft en wat betreft de controle op elkaar en het eventueel corrigeren van elkaar. De historie heeft ons geleerd, dat het niet alleen in de kerk gevaarlijk is, wanneer de heerschappij bij zeer weinigen staat, maar dat het ook een groot gevaar in zich bergt, wanneer het onderwijs aan een opleidingsinstituut der kerken slechts door zeer weinigen gegeven wordt. Tegen het eerste tracht onze kerkenordering zoveel mogelijk te waken. Deze zelfde waakzaamheid is, naar het oordeel van uw commissie vereist, wanneer het de opleiding betreft.

Enig concreet voorstel met betrekking tot aantal docenten, plaats waar de opleiding gevestigd zal moeten worden, enz. meende uw commissie nog niet te kunnen of te moeten doen. Zij meende dit niet te kunnen doen, aangezien haar schattingen van bedragen (om daarbij alleen maar te blijven) op geen enkele reële grond zouden rusten op dit moment. Zij meende dit niet te moeten doen, aangezien de tot stand koming van een opleidingsinstituut haars inziens toch geen feit zal kunnen zijn vóór de volgende synode.

Daarom adviseerde zij u het onderzoek van deze materie op te dragen aan te benoemen deputaten voor de opleiding.

Het is wel duidelijk, dat er grotere inspanning vereist zal zijn, willen we ooit tot zulk een eigen opleiding komen, groter n.l. dan tot nu toe is ten toon gespreid. Daarom adviseerde uw commissie u om zes collecten van de kerken te vragen in plaats van vier collecten per jaar, die door de synode 1954 zijn gevraagd.

Met opzet voegde uw commissie in de woorden: ter voorbereiding van een eigen opleiding. Er zal straks geld nodig zijn voor gebouwen, bibliotheek, leermiddelen, enz. Dat zal, indien enigszins mogelijk, voordien verzameld moeten worden, althans tot zulk een bedrag, dat behoorlijk begonnen zal kunnen worden met de opleiding.

Over de daarna te volgen gedragslijn inzake de inzameling van de benodigde gelden heeft uw commissie zich niet uit te spreken. Zij wil echter de woorden "ter voorbereiding van een eigen opleiding" motiveren. Zij is niet van oordeel, dat een bestaande opleiding uit collecten, door een synode van de kerken gevraagd, moet worden onderhouden, doch dat de kosten haars inziens bestreden moeten worden uit bijdragen van de kerken, in overeenstemming met een aan de kerken voorgelegde begroting, waarbij het dan vanzelfsprekend aan elke kerk vrijstaat uit te maken op welke wijze zij het voor haar rekening komend aandeel bijeen wil brengen.

Op de suggestie van deputaten voor de opleiding om een stichting in het leven te roepen, welke stichting contribuanten werven kan, meent uw commissie dat niet ingegaan moet worden. Indien er één ding is, waarvoor de kerken, naar het oordeel van uw commissie, waken moeten, dan is het dit: dat we een opleiding zouden krijgen, die toch practisch los van de kerken komt te staan en waaraan ieder, die daartoe bereid is, zijn contributies geven kan. De zaak der opleiding is een zaak van de kerken en niet

een zaak van liefhebberij, interesse of bijzondere voorkeur. Daarom wijst uw commissie deze suggestie van deputaten af.

Waar het tot stand komen van een eigen opleiding naar het oordeel van uw commissie de eerste jaren niet verwacht kan worden, daar zullen bepalingen moeten worden gemaakt voor de tijd tot het moment, dat de eerste candidaat aan de eigen inrichting voor de opleiding is geëxamineerd en zijn graad heeft behaald.

Verschillende voorstellen zijn in dit opzicht ingekomen. Uw commissie wil u thans eerst voorleggen de bepalingen en maatregelen die, naar haar oordeel, moeten worden gemaakt en vastgesteld, om u daarna haar motieven te geven waarom zij sommige der ingekomen voorstellen wel heeft overgenomen, andere niet.

Uw commissie stelt u dus voor:

De synode besluit:

1. dat tot de tijd, dat onze kerken kunnen voorzien worden van candidaten, die zijn opgeleid aan een eigen inrichting voor de opleiding tot de dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir en/of peremptoir examen vereist zal zijn een candidaatsbul, die de wetenschappelijke graad van candidaat in de theologie of de B.A. en B.D. graad verleent.

2. dat, indien deze graad niet behaald is door studie en/of examen aan de Theologische Hogeschool van De Gereformeerde Kerken in Nederland, een aanvullende studie en examen vereist zal zijn in bepaalde, voor de ambtelijke bediening in onze gereformeerde kerken zo belangrijke "vakken" (als: gereformeerde dogmatiek, geschiedenis van de gereformeerde kerken, gereformeerd kerkrecht, enz.).

3. de eisen te doen formuleren voor dit examen en examinatoren te benoemen.

4. de regels aan te geven waarnaar de kerkelijke examens zullen worden ingericht.

Uw commissie is er hartelijk van overtuigd, dat onze kerken er op moeten staan, dat degenen, die toegelaten willen worden tot de kerkelijke examens, een bepaald peil van wetenschappelijke ontwikkeling hebben bereikt. Zij is wel van oordeel, zoals uit het eerste deel van het rapport betreffende de opleiding kan worden opgemaakt, dat het niet geoorloofd is de zware last van een jarenlang verblijf in Kampen op onze jongemannen te leggen. Maar zij is er eveneens van overtuigd, dat het peil van "Kampen" zo dicht mogelijk moet benaderd.

Daarom stelt zij u voor te besluiten als onder 1 vermeld, aangevuld met 2.

Door de eis te stellen, dat door degenen, die tot de kerkelijke examens willen worden toegelaten zonder dat zij te Kampen candidaatsexamen hebben gedaan, een aanvullend examen zal moeten worden afgelegd, bewegen wij ons ook voort in dezelfde lijn die De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben gevolgd.

In sommige der voorstellen, die uw commissie te behandelen kreeg, werd wel beweérd, dat onze zusterkerken in Nederland nimmer een binding aan een bepaalde opleiding hebben gekend, maar deze opmerking is in zijn algemeenheid niet juist. Wanneer in één der stukken wordt geponeerd, dat deze kerken een z.g.n. colloquium doctum lieten voorafgaan aan het praeparatoir examen in geval het candidaatsexamen was afgelegd aan b.v. een Rijksuniversiteit, dan moet uw commissie dit een pertinente onjuistheid noemen.

Ook al hebben, wat moet worden toegegeven, onze Nederlandse zusterkerken bij ons weten nimmer een zo sterke binding aan een bepaald opleidingsinstituut gekend als Homewood 1954 oplegde, dan betekent dit nog niet, dat zulks ons verboden zou zijn. We behoeven hier echter niet nader over te spreken, waar we van oordeel zijn, dat niet zo gebonden moet worden.

Wel wil uw commissie nader ingaan op het voorgestelde colloquium doctum. Naar ons bekend is, werd zulk een colloquium doctum wel gehouden, wanneer iemand, die reeds predikant in een of andere gemeenschap was, predikant in onze zusterkerken wilde worden. Maar van degenen, die een kandidaatsbul presenteerden van een andere onderwijsinrichting dan de Theologische Hogeschool te Kampen of de Vrije Universiteit, werd een aanvullend wetenschappelijk examen vereist.

Onze zusterkerken bepaalden immers, dat aler zo iemand kon worden toegelaten tot het praeparatoir examen, hij geëxamineerd zou worden "in de vakken van het kandidaatsexamen" of door die van de Theologische Hogeschool, of door beide. Dit is iets anders dan een colloquium doctum. Uw commissie kon dan ook op suggesties ten aanzien van zulk een colloquium voor kandidaten niet ingaan, noch ook die overnemen.

De gedachte, in dezelfde voorstellen naar voren gebracht, dat deputaten zullen hebben te adviseren inzake onderwijsinrichting op dit continent, acht uw commissie geheel en al te moeten afwijzen. Deputaten spreken immers namens de kerken en in haar opdracht. Aanbevelingen inzake onderwijsinrichtingen op dit continent kunnen zij in hun kwaliteit niet doen, aangezien daarin opgesloten zou liggen, dat aan zulke inrichtingen een zekere erkenning gegeven zou worden door de officiële deputaten onzer kerken. Deze erkenning kan alleen gegeven worden aan een eigen inrichting of aan een inrichting onzer zusterkerken.

Wat de gedachte van een aanvullende studie in Kampen aangaat, uw commissie acht deze zeker zeer gewenst en begeerlijk, maar wil geen voorstellen in dezen doen. Zij volstaat met de wenselijkheid en de begerlijkheid daarvan uit te spreken.

Een bepaling, dat deze eventuele aanvullende studie met behulp van een beroep op art. 19 K.O. mogelijk gemaakt zal kunnen worden, acht uw commissie niet gewenst. Indien zich het geval voordoet, dat er een broeder is, die deze studie volbrengen wil en niet in staat is de er aan verbonden kosten zelf te dragen, dan zal de kerk tot welke hij behoort, of zullen de kerken van haar ressort, eventueel bijgestaan door andere kerken, zelf maar moeten beslissen of en, zo, ja, op welke wijze zij de hulp zullen bieden, hetzij naar art. 19 K.O., hetzij anderszins.

BIJLAGE XI.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE BEZWAARSCHRIFT BR E. H. POL

Uw commissie zag zich toegewezen een bezwaarschrift van br E. H. Pol van New Westminster tegen art. 11 van de regelingen van de Classis West, waarin overeenkomstig classisbesluit van 27 November 1952 wordt vastgesteld, dat art. 44 K.O. voorlopig niet uitgevoerd kan worden, omdat de classis het doen van gewone kerkvisitatie onmogelijk acht.

Een verzoek van drie kerken aan de classis van 24 November 1955 om aan art. 44 weer uitvoering te geven, werd door de classis niet ingewilligd "gezien de hoge kosten, die de in art. 44 K.O. bedoelde visitatie in West-

Canada meebrengt, en de andere belangrijke opdrachten, die de kerk heeft te verrichten”.

Br. Pol is bezwaard over deze regeling, omdat de kerken daardoor een zeer belangrijke taak, die ze in de uitvoering van art. 44 tegenover elkaar hebben, achterwege laten. Het onderling opzicht wordt niet geoefend. Het recht van kerkleden, aan wien de mogelijkheid ontnomen wordt om in voorvallende zwaarigheden door visitatoren gehoord te worden, wordt verkort. Mogelijke tyrannie van een kerkeraad over de gemeente komt niet aan het licht. Gezien het feit, dat het heil van de kerken in geding is, mag naar het oordeel van br Pol de kostenfactor niet leiden tot voorlopige buiten werking stelling van het betreffende artikel, te minder daar deze kosten niet meer dan één-vijfde van de totale kosten van het kerkverband bedragen.

Hij verzoekt op grond van een en ander de synode uit te spreken:

1e, dat de classis West van 5 April 1956 ten onrechte heeft geoordeeld, dat “hoge kosten” en andere belangrijke factoren” het niet uitvoeren van art. 44 K.O. wettigen.

2e, de kerken in de classis West derhalve geroepen zijn hun trouw aan het kerkverband ook metterdaad te tonen op hun eerstvolgende classis-vergadering en kerkvisitatoren te benoemen, die jaarlijks de kerken visiteren.

Zonder elk der door br Pol aangevoerde argumenten voor haar rekening te nemen, is uw commissie van oordeel, dat aanvaarding van de K.O. als regel voor het interkerkelijk samenleven de trouwe naleving er van insluit. Alleen wanneer de naleving onmogelijk blijkt, kan daarvan, tot de tijd, dat de verhinderende is weggenomen, worden afgeweken.

Wij vermogen niet in te zien, dat de classis West voor zulk een onmogelijkheid staat. Zij zegt dat ook zelf niet, daar als grond voor haar besluit wel wordt aangegeven de hoge kosten die uitvoering met zich brengt, maar niet wordt geconstateerd, dat de kerken deze kosten niet kunnen dragen. Evenmin als de hoge kosten het bijeenkomen van een generale synode belemmeren mogen, mag dit het geval zijn met de eveneens in de K.O. (art. 44) geformuleerde afspraak om de kerkvisiteatie te houden.

Het argument, dat er andere belangrijke opdrachten zijn, die de kerk heeft te verrichten heeft de commissie evenmin kunnen overtuigen. In art. 44 ligt een afspraak, die de kerken vrijwillig hebben aangegaan, en waarvan de rechte uitvoering de samenleving der kerken ten goede komt. Eenvoudige trouw aan de gemaakte afspraken vereist dat ook deze afspraak, die binnen de mogelijkheden ligt, wordt nagekomen.

Op grond van een ander stelt de commissie aan de synode voor:

uit te spreken, dat de besluiten van de classes van 27 November 1952 en 5 April 1956 van de kerken in het Westen inzake de kerkvisiteatie, vervallen dienen te worden verklaard.

BIJLAGE XII.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE CORRESPONDENTIE MET DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

In handen van uw commissie is gegeven:

1. Het schrijven van de generale synode 1955/56 van De Gereformeerde Kerken in Nederland over de correspondentie met de Canadian Reformed Churches, en:

2. Het voorstel van de classis van 12 Februari 1958 van de kerken in het Oosten, dat uit de Acta worde opgediept wat destijds de argumenten waren (n.l. voor het besluit van de synode Homewood 1954 inzake de correspondentie met buitenlandse kerken).

De synode van Kampen 1951 stelde regels voor de correspondentie voor, welke door de synode van Homewood 1954 niet precies zo zijn aanvaard, doch Homewood aanvaardde als regels die, welke te vinden zijn in art. 54 van de Acta 1954.

De synode van Enschede 1955/56 constateerde deze verschillen en besloot: "Aan de eerstkomende generale synode van de Canadian Reformed Churches te verzoeken zich nader uit te spreken over de motieven, die haar kerken hebben geleid tot een andere formulering van de regelen tot de correspondentie, dan de generale synode van Kampen 1951 had voorgesteld."

Uw commissie mag met dankbaarheid constateren, dat de kerken in Nederland geen bezwaren tegen de door Homewood 1954 voorgestelde regels hebben ingebracht, doch dat de synode dezer kerken in het duister tastte aangaande de motieven, die geleid hebben tot het afwijken van Kampen 1951.

Over de motieven, die de synode 1954 hebben geleid tot haar uitspraak, is deze synode niets méér bekend dan uit de acta 1954 kan blijken. In deze zin zal dan ook aan de kerken in Nederland geantwoord moeten worden.

Voldoende aan het verzoek der genoemde classis van het Oosten, willen we uit de acta de volgende punten vermelden:

Overweging a. van Homewood 1954 luidt:

"dat correspondentie, zal zij zin hebben en vrucht dragen voor de kerken, uitvoerbaar moet zijn binnen het raam van het door de kerkenordering beschreven en voorgeschreven leven der kerken."

Van de constateringen van Homewood 1954 willen we het volgende vermelden:

"b. dat de correspondentie zoals zij voorgesteld en gewenst wordt door de synode van Kampen 1951 niet in alle delen binnen het raam van het gereformeerd kerkelijk leven uitvoerbaar, of ook zelfs gewenst is."

Overweging a. en constatering b. helpen ons enigszins verder. Toch worden hier niet voldoende redenen vermeld om daaruit te kunnen concluderen wat de motieven zijn geweest. We krijgen hieruit slechts een aanwijzing van de richting, waarin de gedachten te Homewood 1954 zijn gegaan.

Daarom stelt uw commissie u voor het volgende te antwoorden:

De synode van Homewood-Carman 1958 spreekt er haar leedwezen over uit, dat de synode van Homewood 1954 in gebreke is gebleven de motieven aan te geven, die haar hebben geleid tot een andere formulering van de regels tot correspondentie dan de generale synode van Kampen 1951 had voorgesteld.

Zij is evenwel niet bij machte zich over deze motieven nader uit te spreken, aangezien haar daaromtrent niet méér bekend is, dan wat in de acta 1954 is vermeld.

Te uwer informatie vermelden we enkele aanwijzingen, die in deze acta worden gevonden:

De synode 1954 overwoog, dat correspondentie, zal zij zin hebben en vrucht dragen voor het leven der kerken, uitvoerbaar moet zijn binnen het raam van het door de kerkenordering beschreven en voorgeschreven leven der kerken.

De synode 1954 constateerde, dat de correspondentie, zoals zij voorgesteld en gewenst wordt door de synode van Kampen 1951, niet in alle delen binnen het raam van het gereformeerd kerkelijk leven uitvoerbaar, of ook zelfs gewenst is.

Uw commissie kwam verder voor de vraag te staan, of het schrijven van de synode van Enschede 1955/1956 voor u aanleiding is de regels

voor de correspondentie, zoals die door Homewood 1954 zijn voorgesteld, te herzien. Zij is van oordeel, dat enkele wijzigingen zullen moeten worden aangebracht, doch dat de grote lijn van Homewood 1954 moet worden vastgehouden. Van dit gevoelen wil zij u thans rekenschap geven.

Hiertoe vermelden we eerst de door Kampen 1951 voorgestelde regels en daarna die, welke te Homewood 1954 zijn aanvaard.

Kampen 1951 stelde voor:

1. dat De Gereformeerde Kerken in Nederland en de Canadian Reformed Churches op elkanders leer en kerkregeling zullen acht geven en mede daartoe elkander op de hoogte zullen houden van de agenda en de besluiten van haar meeste vergaderingen, met de mogelijkheid van wederzijdse afvaardiging;

2. dat over eventuele wijzigingen en/of aanvullingen in belijdenis, kerkenordening en liturgische formulieren, voor zover mogelijk, onderling overleg zal worden gepleegd;

3. dat de door de met elkander in correspondentie staande kerken af te geven attestaties over en weer ontvankelijk worden verklaard;

4. dat de dienaren des Woords van de met elkander in correspondentie staande kerken over en weer kunnen worden uitgenodigd tot het voorgaan in de dienst des Woords en der sacramenten.

Homewood 1954 stelde voor:

dat de correspondentie zal moeten en kunnen bestaan in:

1. het ontvangen van elkanders eventuele deputaten op de meeste vergaderingen als adviseurs;

2. het aanvaarden van elkanders attestaties;

3. het toelaten van elkanders dienaren des Woords tot de bediening van Woord en sacramenten;

4. het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijziging of uitbouw van belijdenis en liturgie;

5. het op elkander acht geven, dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis, in de leer, de dienst en de tucht;

6. het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden.

Uw commissie merkt het volgende op, dat bij vergelijking tussen de door Kampen en de door Homewood voorgestelde regels, duidelijk is:

1. dat punt 1 van Kampen verwerkt is in Homewood, punten 4 en 5, behalve de toezending van de agenda.

2. dat punt 3 van Kampen gelijk is aan punt 2 van Homewood.

3. dat punt 4 van Kampen gelijk is aan punt 3 van Homewood.

4. dat punt 6 van Homewood in Kampen niet is vermeld.

5. dat een belangrijk verschil aan de dag treedt tussen Kampen punt 2 en Homewood punt 4.

Uw commissie wil thans eerst u voorstellen de volgende regels te aanvaarden voor de correspondentie, om daarna haar advies te motiveren.

De synode besluit, dat de correspondentie met gereformeerde kerken in andere delen der wereld zal moeten en kunnen bestaan in:

1. Het toezenden aan elkander van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen en het ontvangen van elkanders eventuele deputaten op die meeste vergaderingen als adviseurs.

2. Het aanvaarden van elkanders attestaties.

3. Het toelaten van elkanders dienaren des Woords tot de bediening van Woord en sacramenten.

4. Het informeren van elkander inzake genomen besluiten en eventuele wijzigingen of uitbouw van belijdenis, kerkenordening en liturgie.

5. Het op elkander acht geven, dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis in de leer, de dienst, de kerkregering en de tucht.

6. Het doen van verantwoording terzake van correspondentie met derden.

Ad punt 1. Toegestemd moet worden aan Enschede 1955/56, dat de vermelding van de toezending van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen ten onrechte achterwege is gebleven. Daarom stelt uw commissie voor dit thans op te nemen in de voorgestelde regels.

Enschede is ten onrechte van oordeel, dat Homewood niets zegt over de toezending van de besluiten der meeste vergaderingen, want Homewood vermeldde dit in punt 4. De redactie van Homewood punt 4 verbiedt immers het woord "besluiten" te verstaan louter van besluiten in verband met wijzigingen in liturgie, belijdenis en dergelijke. Daarom acht uw commissie het niet noodzakelijk het toezenden van besluiten (i.c. de acta) nog eens apart te vermelden.

Uw commissie is van oordeel, dat het ontvangen van de eventuele deputaten als adviseurs gehandhaafd moet blijven. Kampen spreekt wel van de mogelijkheid van wederzijdse afvaardiging, maar verzuimt te vermelden welke rechten deze afvaardigden hebben. Duidelijk is, dat zij geen leden der synode kunnen zijn. Wordt ook niet eens gezegd, dat zij als adviseurs ontvangen worden, dan kunnen zij, naar het oordeel van uw commissie, beter thuisblijven en de kosten en tijd der reis en afwezigheid sparen.

Ad punt 2 behoeven geen nadere opmerkingen te worden gemaakt.

Ad punt 3 geldt hetzelfde.

Ad punt 4. Wij stellen u voor het informeren van elkander inzake wijzigingen en/of uitbouw van belijdenis, kerkenordering en liturgie te handhaven tegenover het door Kampen voorgestelde onderling overleg.

Kampen voegde wel in, dat dit overleg zal plaatsvinden "zoveel mogelijk", maar uw commissie ziet de praktische mogelijkheid van dit overleg ganselijk niet. Zij kan niet zien hoe het praktisch uitvoerbaar zal zijn met de kerken in Nederland te overleggen. Gesproken wordt niet over overleg met deputaten voor de correspondentie, maar met de kerken. Uw commissie is van oordeel, dat in zeer belangrijke zaken, b.v. wijziging enz. van de belijdenis, zeker overleg gepleegd zal worden met broeders in andere landen, eventueel zelfs met deputaten voor correspondentie, teneinde hun oordeel te vernemen en zich te laten raden door hen. Praktische mogelijkheid tot overleg met de kerken ziet uw commissie niet.

Dit betekent niet, dat nu elk kerkverband maar doen kan wat het wil. In dit verband wijzen we u reeds op het voorgestelde punt 5.

In middelmatige dingen, zo zegt de K.O., zal men de buitenlandse kerken niet verwerpen, die een ander gebruik hebben dan wij. Brengen eventueel onze kerken veranderingen aan en zouden de Nederlandse kerken op grond daarvan tot de conclusie moeten komen, dat zij ons van 's HEEREN wege wel "verwerpen" moeten, dan zal het, naar het oordeel van uw commissie, zeker zo zijn, dat we zullen zeggen: Broeders, is het dan zó erg? en dat we ons ernstig zullen afvragen en zullen onderzoeken of we ons hebben te herzien.

Daar komt nog bij, dat door de toezending van het agendum der meeste vergaderingen het zuster-kerkverband reeds tevoren op de hoogte wordt gebracht met de zaken, die aan de orde zullen komen en althans de deputaten voor de correspondentie de mogelijkheid hebben tevoren een waarschuwing te laten horen, indien er gevaar bestaat, dat er afgeweken zal worden van het Woord des HEEREN.

Ad punt 5. Het verschil tussen punt 5 zoals wij dit voorstellen en punt 1 van Kampen is o.i. meer dan een verschil in formulering.

Uw commissie ziet wederom geen praktische mogelijkheid om te doen wat Kampen voorstelde, n.l. het op elkanders leer en kerkregering acht geven.

Deze mogelijkheid ziet uw commissie wel ten aanzien van het op elkander acht geven dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis inzake leer, dienst, kerkregering en tucht. Wij verwijzen u daartoe naar hetgeen zoëven is opgemerkt ten aanzien van het toezenden van het voorlopig agendum der meeste vergaderingen en haar besluiten.

Ad punt 6. Enschede heeft er in het geheel niet over gesproken, dat Homewood dit punt heeft toegevoegd aan de door Kampen voorgestelde regels. Uw commissie acht, dat het wel gehandhaafd moet worden. Komt er een zusje bij, of ontdekt men ergens een zusje te hebben, dan zal men dat toch aan anderen mededelen? Zijn er kerken, die tot de conclusie gekomen zijn, dat ergens een zusterkerk is of een groep van zusterkerken, dan zullen zij, naar het oordeel van uw commissie, toch aan de kerken met welke zij in correspondentie staan, juist krachtens deze correspondentie, mededelen dat en waaróm zij die bepaalde kerk of kerkengroep als zusterkerken menen te moeten erkennen en handelen. We weten uit eigen ervaring, hoe weinig we vroeger wisten van het kerkelijk leven in Canada en de U.S.A. Nog weten we er niet veel van. We weten zelfs nog minder van het kerkelijk leven in Australië en andere delen der wereld. Hoe verheugend zal het zijn, wanneer we de kerken, met welke wij in correspondentie staan kunnen mededelen, dat we andere trouwe kerken des Heeren hebben ontmoet en ontdekt, onder vermelding van de redenen waaróm we menen, dat zij zusterkerken zijn.

Naar ons oordeel hebben de kerken, met welke wij correspondentie hebben, er ook recht op dit te weten.

Tevens zal dit één van de middelen zijn, waardoor op elkander toegezien zal kunnen worden, dat niet worde afgeweken van de gereformeerde belijdenis inzake leer, kerkregering of liturgie. Het aangaan van correspondentie met derden zal immers een eerste stap op de weg naar deze afwijking kunnen zijn.

Hiermede meent uw commissie haar advies voldoende te hebben gemotiveerd.

Indien de synode de door haar voorgestelde regels aanvaardt, stelt zij u voor, dat aan de deputaten voor correspondentie van onze zusterkerken ook een exemplaar van dit rapport wordt toegezonden, met het verzoek de correspondentie met onze kerken te voeren naar deze regelen.

BIJLAGE XIII.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE VERZOEK OM DEPUTATEN VOOR CORRESPONDENTIE MET DE HOGE OVERHEID TE BENOEMEN

Van de kerk te Houston is er het volgende voorstel:

"de synode.... 1957 besluit een drietal deputaten te benoemen tot correspondentie met de overheid, waarbij in de weg van dit deputaatschap de Canadian Reformed Churches zich officieel presenteren bij de overheid, en opdat door middel van deze deputaten de kerken zo nodig, zich met hun zaken, tot de overheid wenden."

De classis East van 12 Februari 1958 stelt voor, dat aparte deputaten benoemd worden voor East en West, welke zo nodig voor zaken van meer dan provinciaal belang met elkaar in contact treden.

Uw commissie is van oordeel, dat de synode aan het verzoek van de kerk te Houston niet moet voldoen. Ook menen wij, dat op de suggestie van East niet moet worden ingegaan.

Onze gronden hiervoor zijn:

Canada is een land, waarin de provincies feitelijk even zovele staten vormen, welke een grote mate van zelfstandigheid bezitten. Deze zelfstandigheid komt ook uit in de wetten en regelingen ten aanzien van het door Houston genoemde punt der "marriage certificates". Uw commissie kan niet inzien welk nut deputaten, als bedoelt in Houstons voorstel, zouden hebben.

De kerk te Houston noemt twee gronden voor haar voorstel: eventueel hun bemiddeling verlenen door af te leggen verklaringen, dat de predikanten onzer kerken het recht krijgen huwelijken te sluiten; en: door soortgelijke verklaringen gereduceerde reistarieven voor de predikanten voor te bereiden.

De zaak der z.g.n. "marriage certificates" is een zaak, die geheel en al provinciaal geregeld wordt bij ons weten en de enige provincie, waar onze predikanten tot op heden moeilijkheden hebben ondervonden bij het verkrijgen van een dergelijke volmacht is Ontario, waar echter één predikant reeds de verlangde vergunning bezit en de kans groot is, dat ook voor de anderen deze verkregen kan worden. Hierdoor is dus één van de redenen tot het benoemen van zulke deputaten vervallen.

Aangaande de tweede grond van de kerk te Houston, n.l. de gereduceerde reistarieven, wij menen te weten, dat ook dit punt geen enkele moeilijkheid oplevert en zeker kunnen we de noodzaak van deputaten voor deze zaak niet inzien.

Andere gronden zijn door de kerk te Houston niet aangevoerd, en wij kunnen ons ook niet voorstellen welke andere dwingende redenen er zouden kunnen zijn.

Hiermede zal u ook duidelijk zijn, dat we van oordeel zijn, dat aan het voorstel van de classis van Februari 1958 van de kerken in het Oosten geen gevolg moet worden gegeven.

Zijn de broeders in Oost of West van oordeel, dat althans voor hun ressort zulke deputaten vereist zijn, dan kan iedere classis voor zich zulke broeders benoemen. Een zaak voor de kerken in het gemeen is dit echter niet.

We stellen u derhalve voor: aan het verzoek van de kerk te Houston en de suggestie van de classis van 12 Februari 1958 van de kerken in het Oosten niet te voldoen, waar de noodzaak van zulke deputaten niet is aangetoond.

BIJLAGE XIV.

COMMISSIE IV, RAPPORT INZAKE PSALMBERIJMING

Aan uw commissie zijn een drietal voorstellen gegeven in verband met de psalamberijming om dienaangaande te rapporteren.

Dit waren voorstellen van de kerk te Houston, B.C., overgenomen door de classis-16 Jan. 1958 van de kerken in het Westen en van de classis-29-1-58 en 12-2-58 van de kerken in het Oosten en van de kerk te Chatham-11 Juni 1957 (appelschrift tegen het besluit van de synode Homewood/Carman 1954 ad art. 56 der Acta plus voorstellen).

Het voorstel van de classis in het Westen luidt als volgt:

"a. De kerk van Houston, B.C. stelt aan de kerken van de classis der kerken in het Westen voor, dat de synode van de Canadian Reformed Churches opnieuw deputaten benoemde volgens de suggesties 1, 2, 3 en 4, opgenomen aan het eind van het rapport "Engelse Reformatorische Psalmberijming".

b. Voorts benoeme de synode zoveel mogelijk deputaten opnieuw, die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van genoemd rapport."

Het voorstel van de classis in het Oosten luidt als volgt:

"De suggesties van deputaten voor de psalmberijming over te nemen met dien verstande dat punt 3 als volgt komt te luiden: "de synode geve aan deputaten de opdracht om zo mogelijk binnen een jaar aan de kerken een proefbundel aan te bieden en bij de samenstelling daarvan gebruik te maken van hetgeen in de Psalter van de Christian Reformed Church en eventueel andere Psalters geboden wordt, inzover de berijming en melodie beantwoorden aan schriftuurlijke en kerkmuzicale normen.

Aan de vier suggesties van deputaten wordt met algemene stemmen als vijfde suggestie toegevoegd: "de synode make de arbeid van deputaten finantieel mogelijk."

In dit verband worden door uw commissie hierbij gevoegd de suggesties van deputaten '54 ad hoc n.l.:

1. de synode benoeme opnieuw deputaten met de opdracht, een psalm-bundel samen te stellen in de Engelse taal, met zo mogelijk ook andere liederen der Schrift, naar de richtlijnen van dit rapport.

2. de synode spreke de wenselijkheid uit, dat deputaten ter wille van de uniformiteit nauw samenwerken met de zusterkerken in andere Engels sprekende landen; en verlene deputaten de vrijheid om ter bevordering van hun werk alle mogelijk en gewenst contact op te nemen met deskundigen buiten de kring onzer kerken.

3. de synode geven aan deputaten de opdracht, binnen een jaar aan de kerken een proefbundel van tenminste 75 psalmen toe te zenden, en verzoeke de kerken om deze proefbundel terstond als zodanig te gebruiken ter vervanging van "het groene boekje".

4. de synode drage deputaten op, om alle nodige voorzieningen voor de publicatie (o.a. het auteursrecht) te treffen.

Het bezwaarschrift van de kerk van Chatham luidt aldus:

"De raad van de Canadian Reformed Church of Chatham, Ont., overwegende, dat het besluit van de synode van Homewood 1954 (welk besluit niet in de officiële acta is opgenomen, doch vermeld wordt in art. 56 van de engelse vertaling) om het gebruik van de 34 psalmen van de Chr. Ref. Church, welke op de Geneefse melodieën kunnen gezongen worden, in de vrijheid der kerken te laten, in strijd is met art. 69 K.O., dat bepaalt, dat in de kerken kerken de 150 psalmen zullen gezongen worden, heeft besloten dit besluit, overeenkomstig art. 31 K.O. niet voor vast en bondig te houden; de Raad verzoekt de synode, op grond van genoemde overweging dit besluit niet langer voor haar rekening te nemen.

De Raad, overwegende, dat tegen de inhoud der berijmingen geen op de Schrift gegronde bezwaren zijn ingebracht, stelt aan de synode voor om te besluiten:

a. het gebruik van de Psalter, uitgegeven door de Publication Committee of the Christian Reformed Church, alsmede de in de Hymnal opgenomen lofzangen van Zacharias, van Mary en Simeon in de vrijheid der kerken te laten tot de tijd toe, dat de kerken een eigen Psalter-Hymnal zullen bezitten.

b. deputaten her te benoemen voor psalmgezaag met de opdracht hun arbeid met betrekking tot de samenstelling en uitgave van een eigen psalter voort te zetten en daarover een jaar voor het samenkomen van de volgende synode aan de kerken rapport uit te brengen.

Tenslotte is nog te vermelden een nagekomen voorstel van de kerk van New Westminster:

“De synode laat het in de vrijheid der kerken uit de Psalter-Hymnal (van de Christian Reformed Church) tijdens de Erediensten te gebruiken de volledige Psalter (d.i. no. 1 t/m 327) en uit de Hymns de nummers 344 (Lofzang van Zacharias), 345 (Lofzang van Simeon), 420 (Het Gebed des Heren) en 431 (Een Vaste Burcht in onze God).”

Uw commissie wil beginnen met haar grote bewondering uit te spreken voor het rapport van deputaten '54 inzake de psalmberijming. De opdracht voor deputaten luidde volgens art. 56 van de Acta '54 “een commissie te benoemen met de opdracht de gehele zaak van de Engelse psalmberijming te bestuderen en hierover een jaar voor de volgende synode aan de kerken te rapporteren.”

(Opmerking: dit artikel 56 der Acta is in de gedrukte Nederlandse uitgave niet volledig. De synode van Homewood/Carman 1958 doe goed het ontbrekend gedeelte van dit artikel op te nemen in de Acta van de synode van 1958.)

Wanneer we het rapport leggen naast deze opdracht, dan kunnen we niet anders dan met dankbaarheid vervuld zijn voor het feit, dat de deputaten hun opdracht zo hebben aangepakt als uit hun rapport blijkt. Dit klemt temeer, omdat de synode van Homewood/Carman '54 gemeend heeft de Psalter van de Christian Reformed Church niet in de vrijheid van de kerken te moeten laten, maar de gemeentezang in het Engels meende te moeten beperken tot een 34-tal psalmen van deze bundel, wat wijst op toen aanwezig bezwaar tegen deze Psalter. Dan kunnen we met blijdschap constateren, hoe deputaten '54 ons hier een poort hebben open geworpen met het uitzicht op een reformatorische arbeid, die onder de zegenende leiding van de Geest des Heren het — naar het Engels zich ontwikkelende — leven onzer kerken tot wijdstrekkende zegen kan zijn.

De commissie meent dan ook, dat wij slechts tot onze geestelijke schade deze ontworpen weg kunnen afwijzen en voorbijzien, al wil uw commissie ook geen enkele voorspelling doen aangaande het uiteindelijke resultaat. Wel wil de commissie wijzen op de belofte van het Woord des Heeren, waarom wij vertrouwen mogen, dat de Here een werk, dat in Zijn Naam begonnen is, wel zal doen gelukken.

Daarom kan uw commissie van harte instemmen met de voorstellen van de kerken in Westen en Oosten, al wil zij wel enkele opmerkingen nog maken, als b.v. dat een binding van nieuwe deputaten, als in suggestie 3 in bedoeld rapport van deputaten '54 ad hoc en door het Westen overgenomen, wel wat te sterk is, n.l. “... een proefbundel van tenminste 75 psalmen toe te zenden...” Mogelijk zagen de deputaten '54 bij het opstellen van hun rapport daartoe de kans. Des te beter nu! Maar dat de synode deputaten nu daaraan bindt, schijnt de commissie niet juist. De synode late de omvang van de nieuwe proefbundel over aan te benoemen deputaten.

Ook zal het niet juist zijn naar oordeel der commissie, als de synode de kerken verzoekt om deze proefbundel terstond als zodanig te gaan gebruiken ter vervanging van “'t Groene Boekje”. De synode kent de waarde nog niet van de nog komende bundel en kan deze dus ook maar moeilijk bij de kerken aanbevelen voor gebruik. Uw commissie is van oordeel, dat

vanzelf uit de kerken voorstellen zullen komen, wanneer deputaten voor een uitbreiding van de Engelse psalmen gezorgd hebben en deze aan de kerken hebben toegezonden.

Voorts oordeelt uw commissie de suggestie van deputaten '54 ad hoc overbodig, dat de synode deputaten vrijheid verleent "om ter bevordering van hun werk alle mogelijk en gewenst contact op te nemen met deskundigen buiten de kring onzer kerken". Uw commissie is van oordeel, dat deputaten deze vrijheid zonder meer hebben; nog minder is het nodig, omdat nieuwe deputaten volgens suggestie I gebonden zullen in hun arbeid, n.l. dat zij een psalmbundel samenstellen" . . . naar de richtlijnen van dit rapport". Waarbij dan b.v. gedacht moet worden aan pag. 35 in het rapport, waar de taak als volgt wordt omschreven: "... met behulp van alle beschikbare krachten... aansturen op het Gereformeerd kerkboek, waarin waarlijk een gereformeerde Psalter".

Ook merkt uw commissie op, dat door de classis-29-1-58/12-2-58 van de kerken in het Oosten terecht is toegevoegd een 5e suggestie: "... de synode make de arbeid van deputaten finantieel mogelijk". Deze arbeid brengt ongetwijfeld kosten met zich mee en deputaten zullen in hun arbeid deswege niet gehinderd moeten zijn. De synode voorkome dit door deputaten in staat te stellen hun onkosten ergens te kunnen declareren, b.v. bij de classicale quaestoren.

Gaarne wil uw commissie ondersteunen het tweede gedeelte in het voorstel van de classis der kerken in het Westen, dat de synode zoveel mogelijk deputaten van '54 ad hoc benoemt, "die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van genoemd rapport". Misschien hebben deze deputaten zelf ook nog wensen in deze richting.

Tenslotte merkt de commissie nog op, dat ook de kerk te Chatham, ondanks haar voorstel, dat de synode de Psalter van de Christian Reformed Church voorlopig in de vrijheid der kerken laat, dezelfde begeerte heeft, n.l. het opnieuw benoemen van deputaten om te zorgen voor een eigen psalter.

Uw commissie wil dan ook het volgende voorstellen:

a. de synode van Homewood-Carman 1958 benoemt deputaten met de opdracht om een Psalmbundel samen te stellen in de Engelse taal, met zoveel mogelijk ook andere liederen der Schrift naar de richtlijnen van het rapport der deputaten '54 ad hoc, welke deputaten bij de samenstelling daarvan gebruik zullen maken van hetgeen in de Psalter van de Christian Reformed Church en eventuele andere Psalters geboden wordt, inzover de berijming schriftgetrouw is en de melodie beantwoord aan kerkmuzicale normen.

b. de synode benoemt zoveel mogelijk dezelfde deputaten, welke hebben meegewerkt aan het tot stand komen van het rapport "Engelse Reformatorische Psalmbundel".

c. de synode oordeelt het wenselijk, dat deputaten terwille van de uniformiteit nauw samenwerken met zusterkerken in andere Engels sprekende landen.

d. de synode draagt deputaten op een jaar voor de e.k. synode een proefbundel toe te zenden aan de kerken. Verder draagt zij deputaten op alle nodige voorzieningen te treffen voor de publicatie (o.a. het auteursrecht).

e. de synode geeft deputaten het recht de te maken onkosten te declareren bij de classicale quaestoren.

f. de synode besluit het wegvallen gedeelte van art. 56 in de Nederlandse

tekst der uitgegeven Acta '54 op te nemen in haar Acta, met verklaring van reden waarom.

Ten aanzien van het bezwaar van de kerk te Chatham merkt uw commissie op, dat de door de kerk van Chatham aangevoerde overweging in haar voorstel om het besluit van de synode van Homewood '54 art. 56 der Acta niet voor vast en bondig te houden, naar het oordeel van uw commissie onjuist is. Genoemde overweging luidt: "dat het besluit van . . . Homewood 1954 . . . om het gebruik van 34 psalmen . . . in de vrijheid der kerken te laten, in strijd is met art. 69 K.O., dat bepaalt, dat in de kerken de 150 psalmen zullen gezongen worden." Uw commissie is overtuigd, dat ondanks het besluit van de synode '54 inzake de 34 psalmen deze bepaling van de K.O. art. 69 onder ons nog steeds van kracht is. De synode van Homewood '54 heeft niets afgedaan van de inhoud van art. 69 maar alleen nog iets toegevoegd aan haar ruimte, n.l. dat 34 van deze in het Hollands berijmde psalmen nu ook nog in de Engelse berijming kunnen worden gezongen in onze Erediensten. Daarom stelt de commissie voor:

De synode verwerpt het verzoek van de kerk te Chatham om op grond van art. 69 K.O. het besluit van de synode te Homewood-Carman 1954 art. 56 der Acta niet langer voor haar rekening te nemen, aangezien deze synode van 1954 door haar besluit in art. 56 der Acta niet het aantal der te zingen psalmen verminderde, maar in de vrijheid der kerken liet om 34 van deze psalmen ook nog in het Engels te zingen.

Ten aanzien van het verzoek van de kerk te Chatham en van dat van de kerk van New Westminster, dat uw synode de Psalter van de Christian Reformed Church en de in de Hymnal opgenomen lozangen van Zacharias, Mary en Simeon, het Gebed des Heren en Een Vaste Brucht is onze God in de vrijheid der kerken te laten adviseert uw commissie op grond van voorgaand oordeel en van de daaruit voortvloeiende voorstellen, hieraan niet te voldoen, maar dat de synode in herinnering houdt de in het rapport van deputaten '54 ingebrachte bezwaren tegen deze Psalter.

Men leze daarvoor o.a. ook op pag. 15: "... wij moeten om de toekomst der kerken, om de ere Gods en om het heil onzer zielen terug naar het reformatorisch kerkboek"; zie ook wat bovenaan op pag. 35 gezegd wordt inzake de keuze, waarvoor wij worden gesteld: of "... reformatorische eis laten vallen, de weg van de minste weerstand volgen, water in de wijn doen met de zekerheid dat daardoor de wijn bedorven wordt... ten offer vallen aan de "hymn", ook in de verminkte psalmen, of: ... de noodzakelijke eis vasthouden... met behulp van alle beschikbare krachten... aansturen op het gereformeerde kerkboek, waarin waarlijk een Gereformeerde Psalter".

Daarom stelt de commissie voor:

de synode besluit niet in te gaan op het verzoek van de kerk van Chatham en van de kerk te New Westminster om de Psalter van de Christian Reformed Church in de vrijheid van de kerken te laten, gezien het feit dat zeer betekenisvolle bezwaren tegen deze bundel als geheel zijn ingebracht in het rapport van deputaten '54 ad hoc.

BIJLAGE XV.

RAPPORT COMMISSIE IV INZAKE DE FORMULIEREN VAN ENIGHEID

De commissie kreeg te behandelen de voorschriften, die betrekking hebben op de Engelse vertaling van twee belijdenisschriften, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels.

De commissie wil eerst nader ingaan op de voorstellen, welke zijn ingediend met betrekking tot de tekst van de Catechismus in het Engels.

Het voorstel van de kerk te Edmonton-25 Juni 1957 luidt als volgt:

Waarde Broeders,

We hebben het rapport betreffende de Engelse vertaling van de Catechismus gelezen. We stellen U voor, op grond van de door de broeders Kuntz en Van Popta vermelde overwegingen de in de Christian Reformed Church gebruikte tekst voor onze kerken te aanvaarden, met dien verstande dan, dat vraag 48, die in de tekst van de Christian Reformed Church aldus luidt:

“But if His human nature is not present wherever His Godhead is, are not then these two natures in Christ separated from one another?” als volgt te lezen:

“But if His human nature is not everywhere present, where His Godhead is, are not then these two natures in Christ separated from one another?”

Het voorstel van de Classis-4 Dec. 1957 van de kerken in het Oosten luidt aldus:

“De synode besluite, in verband met het feit, dat onze kerken tot een eigen kerkboek zullen moeten komen, het mandaat van deze deputaten te verlengen, of te hernieuwen, met de opdracht aan de eerstvolgende synode (uiteraard via de kerken) een tekst voor te leggen, waarin, — uitgaande van de door deputaten verkozen C. tekst, — die wijzigingen zijn aangebracht, die noodzakelijk zijn of wenselijk, om in de Engelse Catechismus-uitgave zo dicht mogelijk te blijven bij de door onze kerken aanvaarde Nederlandse tekst van de Heidelbergse Catechismus, terwijl het vooreerst in de vrijheid der kerken zal staan de tekst van de Christian Reformed Church te gebruiken”.

De commissie wil beginnen met te wijzen op de gedachte, die in het voorstel van de classis-4 Dec. 1957 van de kerken in het Oosten naar voren komt, n.l. om het gebruik van de Tekst van de Christian Reformed Church, uitgegeven door haar Publication Committee in 1934 (in het vervolg te noemen: C. tekst) vooreerst in de vrijheid der kerken te laten. Naar ons oordeel mag op deze gedachte wel de volle nadruk gelegd worden, omdat wij nog niet in staat geacht kunnen worden reeds nu een verantwoorde definitieve Engelse tekst vast te stellen. Daarom heeft uw commissie ook bezwaar tegen dat gedeelte van het voorstel van de kerk van Edmonton, waarin gevraagd wordt de Engelse tekst van de Christian Reformed Church, zij het dan ook met een kleine wijziging te aanvaarden.

Ons inziens draagt het woord **aanvaarden** een element van bindend erkennen, welke bindende erkenning, gezien het bovengenoemde in de huidige situatie niet aan te bevelen is.

Ter adstruering van de gedachte, hoe moeilijk het is reeds nu een verantwoorde Engelse tekst vast te stellen, wil de commissie u wijzen op het andere gedeelte van het voorstel van Edmonton, waarin gevraagd wordt, vr. 48 van de Catechismus, die in de betreffende tekst — C. tekst — aldus luidt: “But if His human nature is not present wherever His Godhead is, are not then these two natures in Christ separated from one another?” als volgt te lezen: “But if His human nature is not everywhere present, where His Godhead is, are not then these two natures in Christ separated from one another??”

Het rapport, op grond waarvan de kerk te Edmonton zijn voorstel heeft gebaseerd, zegt wel, dat in de redactie van de C. tekst eigenlijk beweerd wordt, dat Christus' menselijke natuur nergens aanwezig is, maar de commissie vraagt zich wel af, of de overweging, in het rapport genoemd, wel

juist is. Als wij "wherever" vertalen door "waar ook maar", wordt in dit rapport gezegd, dat Christus' menselijke natuur niet aanwezig is op elke plaats, waar Zijn Godheid is.

Daarom blijft de commissie bij de gedachte, dat we niet verder moeten gaan, dan alleen de C. tekst vooreerst in de vrijheid der kerken te laten.

Voorts moet opgemerkt worden, dat in het voorstel van de classis van de kerken in het Oosten gevraagd wordt het mandaat van deputaten te vernieuwen of te verlengen, opdat langs die weg gekomen kan worden tot een definitieve tekst. Uw commissie meent, dat de synode in deze richting een beslissing moet nemen. Hoewel wij kunnen vaststellen, dat wij nog niet capabel zijn om een definitieve tekst op te stellen, moeten wij ernaar streven om zulk een tekst in onze kerken toch te verkrijgen. De aangewezen weg is die, welke door de classis van de kerken in het Oosten is voorgesteld.

Wel lijkt het de commissie beter niet in te gaan op de suggestie, het mandaat van deze deputaten te verlengen of te hernieuwen. Wij zijn beter verantwoord, als wij in deze zaak zoveel mogelijk krachten inschakelen.

Daarom achten wij het beter nieuwe deputaten te benoemen, die op hun beurt de tekst kunnen nagaan en de eventuele verschillende reeds genoemde wijzigingen kunnen toetsen op haar wenselijkheid en noodzakelijkheid.

Op grond van het bovenstaande zou de commissie aan uw synode het volgende willen voorstellen:

"Inzake de voorstellen van de kerk van Edmonton-25 Juni 1957 en van de Classis-4 Dec. 1957 van de kerken in het Oosten besluit de synode, in verband met het feit, dat onze kerken tot een eigen kerkboek zullen moeten komen,

a. de engelse tekst in de Psalter van de Publication Committee of the Christian Reformed Church-1934 inzake de Heidelbergse Catechismus niet te aanvaarden voor onze kerken, aangezien onze kerken nog niet rijp zijn voor zulk een beslissing, maar deze vooralsnog in de vrijheid der kerken te laten.

b. Voorts andere deputaten te benoemen met de opdracht aan de kerken een jaar voor de eerstkomende synode een ontwerp van een definitieve tekst voor te leggen, waarin, uitgaande van de tekst van de Christian Reformed Church, die wijzigingen zijn aangebracht, die noodzakelijk of wenselijk zijn, welke deputaten in hun arbeid zo dicht mogelijk blijven zullen bij de door onze kerken aanvaarde Nederlandse tekst."

In de tweede plaats heeft uw commissie in handen gekregen een voorstel van de classis-29.1.58 en 12.2.58 van de kerken in het Oosten aangaande de Engelse tekst van de Dordtse Leerregels. Dit voorstel luidt aldus:

"wil de classis graag opmerken ten aanzien van dit rapport, dat volgens haar voorlopig alleen de Hollandse tekst bindend is".

De notulen van deze classis zeggen hetzelfde, maar in het Kort Verslag, dat ter vergadering van deze classis is goedgekeurd en vastgesteld, luidt het als volgt:

"Deputaten voor onderzoek voor de tekst der Dordtse Leerregels bevelen aan om de Engelse tekst in de Psalter van de Christian Reformed Church te gebruiken. De classis kan zich daarmee verenigen, maar is van oordeel, dat de Hollandse tekst voorshands als officiële tekst dient te worden beschouwd".

De commissie wil dit aanbevelen van de C. tekst door classis-29.1.58 en 12.2.58 in navolging van de deputaten zo niet overnemen. Zij meent ook,

dat de synode niet behoeft uit te spreken, dat de Nederlandse tekst voor de kerken blindend is, want dat is zij krachtens vroeger genomen besluit. Maar voortgaande in dezelfde lijn, om eerlang te komen tot een eigen kerkboek in de Engelse taal het volgende voorstellen:

"Inzake de uitspraak in de classis-29.1.58 en 12.2.58 van de kerken in het Oosten besluit de synode de C. tekst van de Dordtse Leerregels voorlopig in de vrijheid van de kerken te laten en

voorts andere deputaten te benoemen met de opdracht aan de kerken een jaar voor de e.k. synode een ontwerp van een definitieve tekst van de Dordtse Leerregels in de Engelse taal voor te leggen, waarin, uitgaande van de C. tekst, die wijzigingen zijn aangebracht, die noodzakelijk of wenselijk zijn en welke deputaten in hun arbeid zo dicht mogelijk blijven zullen bij de door de kerken aanvaarde Nederlandse tekst".

In verband met de behandeling van deze twee belijdenisformulieren wil de commissie opmerken, dat er helaas geen rapport van deputaten '54 inzake de Engelse vertaling van de tekst der Geloofsbelijdenis de kerken is toegezonden en zo ook dienaangaande geen voorstellen ter synode zijn ingekomen. De kerken zullen voor het samenstellen van een eigen Engels kerkboek ook moeten beschikken over een Engelse tekst der geloofsbelijdenis. Daarom zou de commissie het toejuichen, indien de synode het deputaatschap '54 inzake de Engelse tekst der Geloofsbelijdenis continueerde, met dien verstande, dat aan deputaten uitgebreide opdracht wordt gegeven, n.l. in de lijn van het eerder voorgestelde. Daarom stelt de commissie voor:

"Inzake de Engelse tekst van de Nederlandse Geloofsbelijdenis besluit de synode het mandaat van deputaten '54 in deze te continueren, met dien verstande, dat hun opdracht zo wordt uitgebreid, dat zij de kerken een jaar voor de e.k. synode een ontwerp van een definitieve tekst doen toekomen."

In verband met de in de bespreking van voorgaand rapport opgekomen vraag, of wij wel op de goede weg zijn met de aanpak van deze zaak der Engelse belijdenistekst, is de commissie ter hand gesteld een voorstel van Ds Van Doren, luidende:

"De synode heeft kennis genomen van het voorstel van de kerk te Edmonton-25 Juni '57 en van van het voorstel van de classis-4 Dec. 1957 van de kerken in het Oosten.

De synode constateert, dat van de kerken geen overwegende bezwaren zijn binnengekomen tegen het rapport van de deputaten 1954 ad hoc.

De synode constateert, dat geen bezwaren tegen de C. tekst van de Catechismus zijn ingekomen.

De synode overweegt, dat de vaststelling van de tekst der belijdenisschriften tot de kerken in het gemeen behoort.

De synode besluit de C. tekst van de Catechismus bij de kerken aan te bevelen.

De synode spreekt de verwachting uit, dat de kerken, indien zij bij het gebruik van deze tekst de noodzaak van wijzigingen constateren, daarover met voorstellen tot de meeste vergadering komen.

De synode spreekt uit, dat voorlopig alleen de Nederlandse tekst van de Catechismus authentiek is."

Uw commissie wil graag ten gunste van dit voorstel het hare terugnemen, hoewel met een enkele opmerking.

1. Wat zou ons dwingen om hierbij alleen te spreken over de C. tekst van de Catechismus? Waarom ook hierbij niet te besluiten over die van de Dordtse Leerregels? Aangaande deze tekst is immers ook een voorstel ter

tafel, n.l. dat van de classis-29.1.58 en 12.2.58 van de kerken in het Oosten, welk voorstel helemaal gaat in deze nieuw voorgestelde richting. Want deze classis heeft het advies van deputaten '54 ad hoc overgenomen, "dat wij met gerustheid als kerken . . . gebruiken kunnen de Engelse tekst van de Christian Reformed Church . . . ten aanzien van de Dordtse Leerregels". Daarom stelt de commissie voor om in de uitspraak ook de C. tekst der Dordtse Leerregels te betrekken.

2. Beter lijkt het uw commissie om te spreken van het aanbevelen van een Engelse tekst door de synode dan van vaststellen. Anders komt direct de vraag om de hoek, of de synode daartoe wel bevoegd is; iets, wat uw commissie niet meent. Daarom is het beter, rekening houdend met een opmerking van Ds Van Oene, te zeggen, dat de zaak van de belijdenisschriften een zaak is, die de kerken in het gemeen raakt, waarom dan ook de synode de C. tekst van de Christian Reformed Church bij de kerken aanbeveelt.

3. Een reden om de verwachting uit te spreken, dat de kerken voorstellen over noodzakelijke wijzigingen bij de meeste vergadering indienen, vindt de commissie in het feit, dat we hier te doen hebben met een Engelse tekst, die we nog niet in alle delen doorzien. Dit wordt door zulk een uitgesproken verwachting temeer duidelijk bij de kerken.

4. Om misverstand te voorkomen, zou de synode zonder bezwaar uit kunnen spreken, dat de aanbeveling van de C. teksten niet meebrengt, dat zij daardoor een bindend karakter verkrijgt. De synode doe goed door te verwijzen naar het besluit van classis-15 Nov. '50. Daarom stelt uw commissie voor het voorstel van Ds Van Dooren als volgt te lezen en te aanvaarden:

"De synode heeft kennis genomen van de voorstellen van de kerk van Edmonton-25 Juni 1957 en van de classis-4 Dec. 1957 van de kerken in het Oosten en van het voorstel van de classis-29.1.58 en 12.2.58 van diezelfde kerken.

De synode overweegt, dat de zaak der belijdenisschriften is een zaak, die behoort tot de kerken in het gemeen.

De synode overweegt, dat tegen de C. tekst van de Catechismus en van de Dordtse Leerregels noch door deputaten '54, noch uit de kerken overwegende bezwaren zijn ingebracht.

Daarom besluit de synode de C. tekst van deze belijdenisschriften bij de kerken aan te bevelen, waarbij zij de verwachting uitspreekt, dat de kerken, indien zij bij gebruik de noodzaak tot wijzigingen constateren, daarover met voorstellen tot de meeste vergadering komen.

De synode spreekt uit, dat dit niet insluit, dat deze C. tekst hierdoor een bindend karakter ontvangt. Wat dat betreft blijft het besluit van de classis-15 Nov. 1950 van kracht.

Namens de commissie: de rapporteur..

Graag zag de rapporteur der commissie nog de volgende overweging aan dit voorstel toegevoegd:

"De Synode overweegt dat deze C. tekst in gebruik is in de Christian Reformed Church, waarmee onze zusterkerken in Nederland tot op de Vrijmaking toe in correspondentie hebben gestaan".

Dit zal velen in onze kerken nog meer vrijmoedigheid geven tot instemming met dit besluit der synode.

BIJLAGE XVI.

RAPPORT VAN COMMISSIE IV INZAKE DE LITURGISCHE FORMULIEREN

Ten aanzien van de liturgische Formulieren heeft de commissie zich bezig gehouden met de uitspraak van de classis-4 Dec. 1957 van de kerken in het Oosten, luidend:

"Inzake de voorstellen van de deputaten over de liturgische formulieren spreke de synode uit, aangezien de kerken nog niet rijp zijn voor een beslissing over hetgeen door de deputaten wordt voorgesteld, het in de vrijheid der kerken te laten de formulieren te gebruiken van de Chr. Ref. Church, terwijl opnieuw deputaten zullen benoemd worden voor deze zaak".

Uw commissie stemt met dit oordeel van classis-4 Dec. 1957 in, n.l. dat de kerken nog niet rijp zijn voor een beslissing te dezer zake. Zij adviseert de synode daarom ook niet om over te gaan tot het aanbevelen van een of andere Engelse tekst in dezen, maar de synode dringe de bestudering van deze zaak en van het rapport van deputaten 1954 ad hoc bij de kerken aan, opdat eerlang dienaangaande een besluit kan worden genomen, in de weg van ingediende voorstellen. Daarom stelt de commissie voor:

"De synode overweegt, dat de kerken nog niet rijp zijn voor een verantwoorde beslissing inzake de liturgische formulieren.

Daarom dringt de synode op de bestudering van het rapport van deputaten 1954 voor liturgische formulieren bij de kerken aan, opdat zo uit de kerken voorstellen in dezen op de meeste vergadering worden gebracht."

BIJLAGE XVII.

RAPPORT COMMISSIE IV INZAKE BIJBELVERTALING

Aan de commissie waren de volgende stukken ter hand gesteld om de synode dienaangaande te rapporteren:

- a. een schrijven van Calvin Seminary.
- b. een voorstel van de kerk van Burlington-Oct. 1957.
- c. een voorstel van de classis van de kerken in het Oosten-4 Dec. 1957.
- d. een voorstel van de classis van de kerken in het Oosten-26 Feb. 1958.
- e. een voorstel van de kerk van Edmonton-25 Juni 1957.

Het voorstel sub c luidde aldus:

"De synode benoeme een commissie, met de opdracht de vraag onder ogen te zien of "The Revised Standard Version" van Gods Woord tot gebruik in onze kerken kan worden toegelaten en/of aanbevolen. Deze commissie rapportere aan de kerken uiterlijk een jaar voor de volgende synode".

Dit is een door classis-4 Dec. 1957 der kerken in het Oosten van de kerk van Burlington overgenomen voorstel, hetwelk door Burlington was voorzien van een toelichting. Hoewel in deze toelichting gunstige dingen worden gezegd inzake de R.S.V., toch meent uw commissie op te moeten merken, dat dit gunstig oordeel over deze Version overgenomen is uit het voorwoord van deze R.V.S. zelf. Zo wordt aan dit gunstig getuigenis haar waarde ontnomen.

Daartegenover staat het ongunstig oordeel van de aan classis-4.2.'54 van de kerken in het Oosten rapporterende kerkeraad, zie onder art. 71 der Acta '54, dat op de R.V.S., stammend uit de kring van de National Council of the

Churches of Christ in the U.S.A., een raad met een vrijzinnig stempel, velerlei critiek is uitgebracht.

Dit ongunstig getuigenis wordt versterkt door wat wij lezen in het ingekomen schrijven van de Professoren van Grand Rapids — zie pag. 2 — en voorts in het oordeel van de Seattle Christian Reformed Church — zie pag. 1.

Toch meent uw commissie, dat het niet van belang ontbloomt is, dat de synode een commissie benoemt om dit afwijzend oordeel over de R.V.S. op haar waarheid te controleren, temeer waar ook materiaal dienaangaande volgens kennis van uw commissie aanwezig is. Dan zullen wij in ons oordeel over de R.V.S. niet gezegd kunnen worden achter de uitspraken van anderen aan te lopen.

Daarom ingaande op de laatste alinea van het voorstel Burlington-Oct. '57 adviseert uw commissie de synode:

dat de synode van Homewood 1958 der Canadian Reformed Churches een commissie benoemt met de opdracht te onderzoeken of de critiek, uitgebracht op de Revised Standard Version terecht is, opdat de Canadian Reformed Churches bij eventuele verwerping daarvan dit niet doen op grond van haar verwerping door anderen. En voorts dat aan deze commissie wordt opgedragen aan de kerken rapport uit te brengen minstens een jaar voor de samenroeping van de volgende synode.

Ten aanzien van het voorstel van de kerk van Edmonton-25 Juni 1957, luidende:

“... wij willen u voorstellen terzake van de Nederlandse Bijbelvertaling de kerken het gebruik van de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap aan te bevelen. We doen dat vooral met het oog op de jonge lidmaten der kerk. Onze ervaring is, dat zij veel meer moeite hebben met het verstaan van de Statenvertaling dan van de nieuwe vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap. En we stellen u voor voorgestelde aanbeveling te doen, opdat er ook in het gebruik van de Nederlandse vertaling een eenheid van handelen zij bij al onze kerken,”

wil uw commissie gaarne de opmerking maken, dat zij zich niet capabel acht uit te spreken dat de aanbevolen vertaling van het Nederlandse Bijbelgenootschap betrouwbaar is en daarom aanbevolen zou kunnen worden voor het gebruik in onze kerken, al zullen inderdaad de jonge lidmaten der kerken misschien minder moeite hebben met het verstaan van deze vertaling dan met die der oudere Statenvertaling. Waar nu aanbeveling van een bijbelvertaling afhangen moet van haar betrouwbaarheid, daar meent uw commissie u te moeten adviseren:

“dat de synode van Homewood 1958 der Canadian Reformed Churches besluit niet in te gaan op het voorstel van de kerk van Edmonton om het gebruik van de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap aan te bevelen in onze kerken, aangezien haar betrouwbaarheid nog niet is bewezen”.

Naar aanleiding van de bespreking, die hierover is gevoerd en gebruikmakend van de opmerkingen, die gedaan waren, kwam de commissie met het volgende gewijzigde voorstel:

“de synode is wel van oordeel, dat het doel, hetwelk de kerk van Edmonton nastreeft: opdat er een eenheid van handelen zij bij al onze kerken, zeer begerenswaardig is en is eveneens van oordeel, dat het gebruik van deze vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap in de vrijheid van de kerken staat, maar zij kan toch niet besluiten tot het aanbevelen van deze vertaling aan de kerken, aangezien de daarvoor aangevoerde grond

in het voorstel van de kerk van Edmonton niet genoegzaam is, daar het gemakkelijker verstaan van deze vertaling door jonge lidmaten haar zonder meer nog niet aanbevelenswaardig maakt.

Ten aanzien van het ingekomen schrijven van de Professoren van Grand Rapids was er het volgende voorstel van de classis-29.1.'58/12.2.'58 van de kerken in het Oosten, hetwelk in handen van uw commissie was gesteld, luidende aldus:

“de synode dele aan het betreffende comité mede, dat we zeer geïnteresseerd zijn en dat zo nodig een beroep op mensen met talenten in dezen kan worden gedaan.”

In verband met de behandeling van haar rapport in eerste instantie, waarin de commissie voorgesteld had te antwoorden op het schrijven van Grand Rapids, dat de synode niet kan besluiten tot het benoemen van een commissie, zoals werd gevraagd in het ontvangen schrijven, — dat n.l. een door de synode te benoemen commissie samen zou werken met hun comité en met anderen aan de tot stand koming van een nieuwe vertaling van de bijbel in het Engels —, aangezien dit wetenschappelijke arbeid is en de synode alleen kerkelijke zaken mag behandelen volgens art. 30 K.O., waarom de commissie ook voorgesteld had de vragenlijst niet te beantwoorden, omdat dit bedoeld was te geschieden door de gevraagde commissie, werd de zaak weer naar de commissie terug verwezen.

De commissie heeft zich daarom nogmaals bezig gehouden met deze zaak. Uit de bespreking is gebleken, dat de synode zeer veel prijs stelt op het doen horen van haar grote belangstelling in de tot stand koming van een nieuwe, een goede, en wat bronnenmateriaal betreft beter verzorgde vertaling in het Engels dan de King James Version.

En dat in verband hiermee de synode gaarne de — aan een eventuele werkcommissie van onze kant — gestelde vragen zag beantwoord, zodat het Committee Grand Rapids wete, wat dienaangaande onder ons leeft.

Uw commissie heeft tegen deze gang van zaken geen bezwaar en stelt u daarom voor, dat de synode van Homewood 1958 het volgende schrijven zendt aan het Committee Grand Rapids in antwoord op hun missive:

Weledele Heren,

In antwoord op Uw bij ons ingekomen schrijven, aan de Canadian Reformed Churches via het adres van Rev. F. Kouwenhoven, Willowdale, Ontario, hetwelk handelt over de mogelijkheid en de wenselijkheid van een nieuwe vertaling van de bijbel in het Engels, deelt U de synode van Homewood 1958 het volgende mede:

Inderdaad is het waar, dat wij alle ons ten dienste staande middelen moeten aangrijpen, die kunnen leiden tot het hebben van een goede, betrouwbare en duidelijke vertaling van de H. Schriften en daarom wil de synode met nadruk haar grote belangstelling uitspreken voor die poging, die in gelovige onderwerping aan de Schriften wordt gedaan om te komen tot zulk een verbeterde vertaling.

Ten aanzien van Uw verzoek een comité te benoemen, welke tot taak krijgt om met U en anderen samen te werken op de door U voorgestelde wijze, zie pag. 2 van Uw schrijven, 5e kolom: “to the end, our committee requests your denomination...”, merkt de synode op, dat zij zulk een comité niet heeft benoemd.

Wel wil de synode gaarne Uw aandacht vestigen op de namen van een tweetal predikanten, met wie U aanstonds in verbinding kunt treden te dezer zake en die mogelijk bereid gevonden worden om met U en anderen samen te werken, dezulken, die eveneens begeren een getrouwe vertaling van de

Schriften tot stand te brengen. Mogelijk zullen deze twee predikanten door U bereid gevonden worden hun krachten aan dit werk te geven, voorzover ze kunnen.

De namen van deze predikanten zijn: Rev. F. Kouwenhoven, 88 Newton Drive, Willowdale, Ontario, en Rev. C. de Haan, Winnipeg, Manitoba.

Tot meerdere adstruering van haar belangstelling wil de synode gaarne nog antwoord geven op een in Uw schrijven bijgevoegde vragenlijst, door U bestemd om te worden beantwoord door een — door de synode te benoemen — "Bible Translation Committee".

Wij merken dan op:

ad 1. Inderdaad zijn wij van oordeel, dat de King James Version is verouderd, aangezien deze vertaling is tot stand gekomen in een tijd, toen nog niet beschikt werd over handschriften-materiaal, dat later gevonden werd. Bovendien is zij geschreven in een taal, die sindsdien grote wijzigingen heeft ondergaan. Daarom zou de tot stand koming van een nieuwe, getrouwe vertaling toe te juichen zijn.

ad 2. Inderdaad heeft de synode van Homewood 1954 een uitspraak gedaan inzake het gebruik van een Engelse Bijbelvertaling. Deze is te vinden in de Acta van die synode, waarin ten aanzien van deze zaak te lezen valt:

"Terzake van een Engelse Bijbelvertaling beveelt de synode, gelezen het rapport aan de classis Oost d.d. 4 Febr. 1954 aangaande het gebruik van een Engelse Bijbelvertaling sub A", in de huidige situatie het gebruik van "The Authorized King James Version" bij de kerken aan, omdat het schriftgelovig karakter van deze vertaling onbestreden is. De synode besluit, ter informatie van de kerken genoemd rapport sub A in de Acta op te nemen".

ad 3. Ter informatie van de kerken en dus niet als een uitspraak van de synode zelf, staat in bovengenoemd rapport ten aanzien van deze Uw vraag het volgende te lezen: "De "Revised Standard Version" stamt echter uit de kring van The National Council of the Churches of Christ in the U.S.A., een raad van kerken, die een vrijzinnig stempel draagt. Door meer Orthodoxe groeperingen is deze uitgave dan ook niet alleen zeer kritisch ontvangen, maar er is ook velerlei critiek op uitgebracht, terwijl door geen ervan ze nog voor kerkelijk of particulier gebruik is aanbevolen. In deze omstandigheden dunkt het ons vooralsnog onmogelijk deze uitgave aan te bevelen".

ad 4. Gezien het stempel van verouderd zijn, dat de King James Version draagt, is het naar overtuiging van de synode zeer zeker dringend nodig heen te werken naar een nieuwe vertaling, waarbij alle bronnenmateriaal, waarvoor vandaag kan worden beschikt, is verdisconteerd.

ad 5. Deze vraag zijn wij gedwongen met **neen** te beantwoorden; er is te dien aanzien onder ons nog generlei actie ondernomen.

ad 6. Hierbij verwijzen wij U naar bovengenoemde predikanten, die zo mogelijk anderen in zouden kunnen schakelen overeenkomstig deze Uw 6e vraag.

ad 7. Op deze vraag wil de synode antwoorden, dat indien personen van de Canadian Reformed Churches terecht overtuigd zijn, dat zij deel kunnen nemen aan de tot stand koming van een nieuwe vertaling, dan zal naar oordeel van de synode ongetwijfeld uit het midden van de Canadian Reformed Churches financiële steun komen om het werk van een nieuwe vertaling op die wijze mede mogelijk te maken.

Wij besluiten met de wens uit te spreken, dat de Here onze God een in getrouwheid aan de Schriften opgezette arbeid ter vertaling van Zijn Woord moge doen gelukken.

Met verschuldigde achting:

Uw synode heeft tenslotte de commissie opgedragen een Engelse vertaling te verzorgen van het naar het "Committee Grand Rapids" uitgaande schrijven. Uw commissie biedt U het volgende ontwerp aan:

Dear Sirs,

Synod of Homewood 1958 is in receipt of your letter, addressed to the Canadian Reformed Churches, c/o the Rev. F. Kouwenhoven, 88 Newton Drive, Willowdale, Ont., Canada. In reply to this letter concerning the feasibility and desirability of a new translation of the bible in the English language, we will advise you as follows:

It is true indeed that we are to use all means at our disposal in order to obtain a good, faithful and clear translation of the Scriptures and therefore synod wishes to express emphatically its great interest in such an undertaking, made in faithful submission to the Word of the Lord.

As it is not in the power of our synod, we could not appoint the committee you request. However we feel, if desired, you could secure assistance from persons of our churches, possibly by contacting the above mentioned Rev. F. Kouwenhoven, who could supply names of suitable persons in this connection.

In order to show our sincere concern in this matter, synod has answered the questionnaire drawn up for use of a Bible Translation Committee, as included in your letter. We supply the following answers:

1. We agree that the King James Version has become somewhat antiquated as since the time it was made additional ancient manuscripts have been discovered and also the English language has undergone certain modifications, which destroy the clarity of many passages.

2. Synod of Homewood 1954 made a statement about the use of an English translation of the bible. This statement is to be found in the Acts of that synod and reads as follows: "As for an English version of the bible, synod having read the "report to Classis-East d.d. Feb. 4, 1954 concerning the use of an English version of the bible, sub A", recommends to the churches in the present situation the use of "The Authorized King James Version" because the scriptural nature of this version has not been disputed.

Synod decides to include in the Acts sub A the above mentioned report for the information of the churches."

3. Synod of Homewood 1954 did not make a statement about the Revised Standard Version, but in the report on the matter of an English translation, included in its Acts, is the following reference: "The Revised Standard Version" originates in the circle of the National Council of the Churches of Christ in the U.S.A., a council of churches which is modernistic. By orthodox groups this publication has not only been received sceptically, but it has also been criticized, while none of these groups has recommended the use of this version in church or at home. In this situation it is impossible for the present to recommend this version".

4. In view of the fact, that the King James Version is antiquated, it is the opinion of synod that a new, clear and simple and faithful translation is highly desirable.

5. Our churches have taken no action in this regard.

6. Synod cannot answer this question, because the sponsoring or facilitating of an early production of a faithful translation is not in the province of our synod.

7. We would refer to the third paragraph of this letter.

8. Not synod but only the churches may take a decision about this. The same must be said with respect to the collection of money.

In conclusion we express our desire that the Lord our God may prosper the work of translation, set up in faithful submission to the Scriptures.

Respectfully yours,

BIJLAGE XVIII

AFREKENING ONKOSTEN SYNODE HOMEWOOD-CARMAN 1954

I. Gemaakte Onkosten:

Classis Oost reiskosten e.d. afgevaardigden	\$ 735.08
Idem, van afgevaardigden classis West:	
betaald door kerk van Edmonton	\$ 50.85
" Houston	\$ 99.54
" Lethbridge	\$ 85.45
" Neerlandia	\$ 57.00
" New Westminster	\$ 142.03
" Winnipeg	\$ 4.30
Onkosten synode-vergaderingen, betaald door kerk van Homewood-Carman	\$ 329.33
Acta's, verzonden voor rekening van de synode	\$ 50.00

Totaal der onkosten \$ 1553.58

Totaal aantal belijdende leden van de kerken per 1 November 1954: 1418.

Aanslag per lid: 109.56 cent.

III. Staat van Afrekening:

Kerk of classis	aantal leden	gem. onkosten plus storting	aanslag	nog te betalen	nog tegoed
Classis Oost	770	\$ 835.08	\$ 843.61	\$ 8.53	
Edmonton	170	\$ 178.35	\$ 186.25	\$ 7.90	
Homewood	60	\$ 162.49	\$ 65.74		\$ 96.75
Houston	40	\$ 129.54	\$ 43.83		\$ 85.71
Lethbridge	83	\$ 147.70	\$ 90.94		\$ 56.76
Neerlandia	46	\$ 91.50	\$ 50.40		\$ 41.10
New Westminster	134	\$ 242.53	\$ 146.81		\$ 95.72
Rocky Mountain House	15	\$ 11.25	\$ 16.44	\$ 5.19	
Winnipeg	50	\$ 42.30	\$ 54.78	\$ 12.48	
Aldergrove	50	\$ 37.50	\$ 54.78	\$ 17.28	
Totalen	1418	\$ 1878.24	\$ 1553.58	\$ 51.38	\$ 376.04

AAN HANGSEL I.

KORT VERSLAG VAN DE ZENDINGSVERGADERINGEN gehouden te Carman, Manitoba, door de afgevaardigden naar de synode van Homewood-Carman 1958.

(Dit verslag behoort dus niet tot de synode-acta.)

1e vergadering.

Ds J. T. Van Popta van Edmonton opent de vergadering. Hij laat zingen Psalm 96 : 1, 2, 3 en 4. Daarop gaat hij voor in gebed.

De praeses stelt voor allereerst de zaak van het zendingsterrein aan de orde te stellen en daarna het accoord van samenwerking.

Ds Van Dooren merkt op, dat de broeders uit het Oosten door geen enkele vergadering tot deze samenspreking zijn afgevaardigd.

Geconstateerd wordt, dat deze samenkomst niet anders dan een contact-vergadering kan zijn.

Door de praeses wordt allereerst naar voren gebracht het feit, dat de kerken in het Oosten reeds Nieuw Guinea hebben gekozen, terwijl het toch ook door haar aanvaarde accoord van samenwerking spreekt van een overleg tussen de samenwerkende kerken inzake keuze van zendingsterrein. De laatste zendingsvergadering in het Westen besloot niet terug te keren tot het oorspronkelijk gekozen Zuid-Afrika noch ook te handhaven het daarna genomen besluit Nieuw Guinea te kiezen, maar geen keuze te doen, omdat gezamenlijk een keus zou moeten worden gedaan.

Over de in het Oosten gevolgde weg worden inlichtingen gegeven door de di Selles en Van Dooren.

Br De Lecuw vraagt of niet in de eerste plaats gesproken moet worden over de vraag of samenwerking wel nodig is.

Besloten wordt te beginnen met de bespreking van het accoord van samenwerking van het Oosten- met de door het Westen voorgestelde wijzigingen. Deze worden eerst vermenigvuldigd, zodat allen een exemplaar voor zich hebben.

De punten Opzet 1, 2, 3, 4, en Uitvoering 1 A, B en C worden zonder discussie aanvaard.

Art. 2. Dit wordt na bespreking als volgt aangenomen: De zendende kerk licht elk van de met haar samenwerkende kerken zo uitvoerig mogelijk en tenminste elke drie maanden schriftelijk in over de door haar verrichte arbeid op het thuisfront en de stand van zaken op het zendingsterrein.

Art. 3 luidt: De zendende kerk beheert de geldmiddelen en verantwoordt regelmatig de door de kerken afgedragen gelden. Elk jaar in de maand Maart zal een financieel verslag, vergezeld van een contrôle-rapport aan de samenwerkende kerken worden toegezonden. Zij zendt een door haar vastgestelde gespecificeerde begroting toe aan alle samenwerkende kerken tenminste twee maanden voor de aanvang van het nieuwe boekjaar, dat zal lopen van 1 Januari tot 31 December. De begroting wordt geacht accoord bevonden te zijn, indien tenminste 2/3 van het aantal samenwerkende kerken binnen zes weken geen voor haar overwegende bezwaren ingebracht hebben.

Met de bespreking over artikel 4 wordt een begin gemaakt.

Het verslag wordt vastgesteld, waarna ds Van Oene in dankgebed voor-gaat en de vergadering wordt gesloten.

2e vergadering.

Ds Van Popta opent de vergadering. Nadat gezongen is Psalm 86 : 5, leest de voorzitter Genesis 12 : 1—6 en gaat hij voor in gebed.

De bespreking over art. 4 wordt voortgezet. Dit artikel wordt als volgt vastgesteld: De samenwerkende kerken verbinden zich bij te dragen in de kosten van het zendingswerk volgens het in de begroting vermelde bedrag per ziel per jaar.

Art. 5 wordt als volgt aanvaard:

Zodra een kerk of groep van kerken zonder afbreuk te doen aan en zonder het in moeilijkheid brengen van het werk van de zendende kerk en de andere met haar samenwerkende kerken zich in staat zal achten zelf de uitzending van een dienaar des Woords voor haar rekening te nemen, zal zij hiervan mededeling hebben te doen aan de zendende kerk, die deze zaak zo spoedig mogelijk zal voorleggen aan alle samenwerkende kerken, waarna, indien langs een andere weg geen beslissing kan genomen worden, in overleg met de zendende kerk op een door de zendende kerk samen te roepen vergadering, waartoe alle samenwerkende kerken zullen worden uitgenodigd, dienaangaande zo spoedig mogelijk een beslissing genomen zal worden.

Aanvulling 1 van het Westen wordt als art. 6 aldus aanvaard: Veranderingen in dit accoord van samenwerking kunnen alleen worden aangebracht na onderling overleg en met goedvinden van de zendende kerk en de met haar samenwerkende kerken; indien nodig op een als onder 5 bedoelde vergadering.

In bespreking komt dan de voorgestelde aanvulling 2 van het Westen.

Ds Van Dooren doet het volgende voorstel: In geval door of met instemming en/of onder medeverantwoordelijkheid van de zendende kerk terzake van de zendingsarbeid besluiten worden genomen en/of handelingen worden verricht, die naar het oordeel van één of meer der samenwerkende kerken in strijd zijn met Gods Woord, de Belijdenis en de Kerkenordening, zal, nadat getracht is in een algemene vergadering een oplossing te vinden, elke samenwerkende kerk voor zich moeten uitmaken of de HEERE gebiedt de hulp aan de zendende kerk te staken.

Tot de tijd van zulk een algemene vergadering zullen de bijdragen niet mogen worden stopgezet of verminderd.

Van ds Selles komt dit voorstel: In geval, de Kerkenordening, kan de samenwerking geschorst worden, wanneer het vermaan der samenwerkende kerken niet tot wederkeer van haar zondige weg bij de zendende kerk heeft geleid. Of de samenwerking geheel te verbreken zal zijn, zal staan aan het oordeel van elke samenwerkende kerk. Gedurende de tijd van de schorsing der samenwerking zullen de bijdragen niet mogen worden stopgezet of verminderd.

De bespreking hierover wordt geschorst om de gelegenheid te schenken nader over dit punt na te denken.

Geconstateerd wordt, dat het niet nodig geoordeeld wordt thans nog andere artikelen aan het accoord toe te voegen.

Overgegaan wordt tot bespreking van zendingsterrein.

Ds Van Dooren geeft een uiteenzetting van de argumenten waarom de broeders in het Oosten gemeend hebben, dat Nieuw Guinea te verkiezen is als zendingsterrein, waarop een korte bespreking volgt.

Nadat op verzoek van de praeses gezongen is Psalm 95 : 2, 3 en 4, en Ds VanderBoom is voorgegaan in dankgebed wordt de vergadering gesloten.

3e vergadering.

Ds H. Scholten heeft de leiding.

Allereerst wordt de zaak van zendingsterrein nader overwogen. Men blijkt algemeen van gevoelen, dat Nieuw Guinea te verkiezen is en de vergadering besluit de kerken in deze weg te adviseren.

Vervolgens komt de vraag naar voren welke kerk zendende kerk zal zijn. De vergadering constateert, dat de kerk te Toronto besloten heeft te gaan zenden en daartoe de hulp van de zusterkerken vraagt. De vergadering constateert, dat er geen tweede kerk is, die ook besloten heeft te gaan zenden en daartoe de hulp van de zusterkerken vraagt. De vergadering spreekt de verwachting uit, dat alle kerken haar medewerking aan de kerk te Toronto gaan schenken.

Thans wordt over de voorgestelde aanvulling 2 van het Westen verder gesproken.

Het voorstel van ds Selles wordt verworpen.

Een voorstel van ds Roukema wordt gelezen, luidende: In geval door of met instemming en/of onder mede verantwoordelijkheid van de zendende kerk terzake van de zendingsarbeid besluiten worden genomen of handelingen verricht, die naar het oordeel van één of meer der samenwerkende kerken in strijd zijn met Gods Woord, de Belijdenis of de Kerkenordering, zullen de bijdragen door de samenwerkende kerk(en) niet worden stopgezet of verminderd, voordat de eerstvolgende meeste vergadering in dezen een uitspraak heeft gedaan.

Dit voorstel wordt verworpen.

Het voorstel van het Westen wordt verworpen.

Het voorstel-Van Dooren wordt aanvaard.

Ds Selles stelt voor over te gaan tot publicatie van het verslag dezer vergaderingen in The Magazine en toezending aan de kerken. Dit wordt aangenomen.

De vergadering spreekt de hoop uit, dat de zendingsarbeid nu ook met spoed daadwerkelijk ter hand genomen zal worden.

De praeses spreekt zijn blijdschap uit over het feit, dat we elkander op deze vergaderingen zo hebben mogen vinden en de hoop, dat spoedig tot het werk zelf kan worden overgegaan.

Het verslag wordt vastgesteld. Gezongen wordt Psalm 76 : 1. Br. Walinga dankt de HEERE. De vergadering wordt gesloten.

ACCOORD ZOALS THANS ALGEMEEN AANVAARD DOOR DE VERGADERINGEN

Opzet.

1. Samenwerking van alle kerken in Canada.
2. De zendende kerk verricht het zendingswerk in het door de gezamenlijke kerken gekozen gebied overeenkomstig het door de kerken aanvaarde accoord van samenwerking.
3. Ingrijpende wijzigingen in de opzet en uitvoering van het zendingswerk worden derhalve niet ten uitvoer gebracht buiten de samenwerkende kerken om.
4. Deze overeenkomst geldt alleen de dienst des Woords in het zendingsgebied.

Uitvoering.

1. A. De zendende kerk stelt een beroepsbrief en instructie op, waarin

honorarium, verlof, positie bij invaliditeit, e.d. van een uit te zenden predikant wordt geregeld. Deze stukken zullen worden voorgelegd aan de samenwerkende kerken, die eventuele bezwaren en voorstellen binnen zes weken aan de zenden kerk zullen kenbaar maken.

B. De samenwerkende kerken worden in de gelegenheid gesteld om in een met redenen omkleed schrijven de aandacht van de zendende kerk te vestigen op predikanten, die voor de zendingsarbeid worden geschikt geacht.

C. De samenwerkende kerken worden hiervan terstond na het uitbrengen van een beroep op de hoogte gesteld.

2. De zendende kerk licht elk van de met haar samenwerkende kerken zo uitvoerig mogelijk en tenminste elke drie maanden schriftelijk in over de door haar verrichte arbeid op het thuisfront en de stand van zaken op het zendingsterrein.

3. De zendende kerk beheert de geldmiddelen en verantwoordt regelmatig de door de kerken afgedragen gelden. Elk jaar in de maand Maart zal een financieel verslag, vergezeld van een contrôle-rapport aan de samenwerkende kerken worden toegezonden. Zij zendt een door haar vastgestelde gespecificeerde begroting toe aan alle samenwerkende kerken tenminste twee maanden voor de aanvang van het nieuwe boekjaar, dat zal lopen van 1 Januari tot 31 December. De begroting wordt geacht accoord bevonden te zijn, indien tenminste 2/3 van het aantal samenwerkende kerken binnen zes weken geen voor haar overwegende bezwaren ingebracht hebben.

4. De samenwerkende kerken verbinden zich bij te dragen in de kosten van het zendingswerk volgens het in de begroting vermelde bedrag per ziel per jaar.

5. Zodra een kerk of groep van kerken zonder afbreuk te doen aan en zonder het in moeilijkheid brengen van het werk van de zendende kerk en de andere met haar samenwerkende kerken zich in staat zal achten zelf de uitzending van een dienaar des Woords voor haar rekening te nemen, zal zij hiervan mededeling hebben te doen aan de zendende kerk, die deze zaak zo spoedig mogelijk zal voorleggen aan alle samenwerkende kerken, waarna, indien langs een andere weg geen beslissing kan genomen worden, in overleg met de zendende kerk op een door de zendende kerk samen te roepen vergadering, waartoe alle samenwerkende kerken zullen worden uitgenodigd, dienaangaande zo spoedig mogelijk een beslissing genomen zal worden.

6. Veranderingen in dit accoord van samenwerking kunnen alleen worden aangebracht na onderling overleg en met goedvinden van de zendende kerk en de met haar samenwerkende kerken; indien nodig op een als onder 5 bedoelde vergadering.

7. Ingeval door of met instemming en/of onder medeverantwoordelijkheid van de zendende kerk terzake van de zendingsarbeid besluiten worden genomen en/of handelingen worden verricht, die naar het oordeel van één of meer der samenwerkende kerken in strijd zijn met Gods Woord, de Belijdenis en de Kerkenordering, zal, nadat getracht is in een algemeene vergadering een oplossing te vinden, elke samenwerkende kerk voor zich moeten uitmaken of de HEERE gebiedt de hulp aan de zendende kerk te staken. Tot de tijd van zulk een algemeene vergadering zullen de bijdragen niet mogen worden stopgezet of verminderd.

AA N H A N G S E L I I .

RESUME VAN VERGADERING OMTRENT EMERITERINGSFONDS gehouden te Carman, Man., Zaterdag 29 Maart 1958.

(Dit verslag behoort dus niet tot de synode-acta.)

Zaterdagmiddag 29 Maart 1958 is op verzoek van de kerkeraden van Homewood-Carman en Winnipeg door de afgevaardigden ter synode vergaderd met een commissie uit Winnipeg, die op verzoek van de kerkeraad aldaar een onderzoek had ingesteld naar de mogelijkheden tot het stichten van een onderling emeriteringsfonds door de kerken.

Aan de leden der synode was tevoren een voorlopig rapport ter hand gesteld van de volgende inhoud:

Mogelijkheden eigen emeriteringsfonds voor de Can. Ref. Churches

In kerkeraad en gemeente van Winnipeg leeft de gedachte dat de destijds door Lethbridge gedane voorstellen tot het vormen van een fonds voor de emeritering onzer predikanten door de ontwikkeling der laatste jaren in levenskansen zeer zijn toegenomen. Om dit te illustreren is het volgende budget voor zulk een fonds opgezet, waarover graag met U van gedachten zal worden gewisseld.

Opzet.

1. Carman meegerekend zijn er thans 15 kerken-met-een-predikant, die zouden kunnen deelnemen.
2. Een uitbreiding van het aantal deelnemende kerken is gesteld op vier. Aangenomen wordt dat deze zullen toetreden in 1963 (2), 1967 en 1969.
3. De bijdrage per kerk is gesteld op \$ 400 per jaar.
4. De uitkering per predikantsgezin is gesteld op \$ 2000 per jaar.
5. Van alle predikanten is aangenomen dat zij op 65-jarige leeftijd met emeritaat zullen gaan.
6. De gemiddeld door predikanten en hun echtgenotes te bereiken leeftijd is gesteld op 75 jaar.
7. Een willekeurig gekozen predikant wordt geacht in 1963 met vroegd emeritaat te zullen gaan.
8. De op het fondskapitaal te verkrijgen interest is gesteld op 3,5 % 's jaars; een eventueel hoger percentage wordt geacht door kosten te worden tenietgedaan.
9. Het kapitaal wordt in eerster instantie belegd in Bonds (obligatieleningen) door een vertrouwde investeringsmaatschappij (National Trust, Investors Syndicate of Canada of dergelijke).

Uitwerking.

In het jaar 1963 (over 5 jaar, indien nog in 1958 wordt gestart) is een kapitaal gevormd door bijdragen en samengestelde interest van circa \$ 33,300. Vanaf dit jaar geven we de volgende globale cijfers:

(Volgt een tabel met bedragen van \$ 33,300 in 1963, \$ 101,532 in 1973, \$ 120,982 in 1978, \$ 69,856 in 1911 tot \$ 171,891 in 1992.)

Toelichting.

Het fondskapitaal zou volgens dit budget ondanks toenemende uitkeringen blijven stijgen tot 1978. In dat jaar zou het jaarlijks uit te keren bedrag van \$ 10,000 op \$ 12,000 komen. (Alsdan 6 predikanten met emeritaat.) Dit brengt het fonds over de top van de heuvel en de dan beginnende afdaling zet zich voort tot 1990. Dan zouden de jaarlijkse uitkeringen kunnen worden teruggebracht van \$ 14,000 op \$ 12,000 (nog 6 emeriti, c.q. weduwen in leven) en het jaar daarop op \$ 8000, waarna zich weer een sterk stijgende tendenz zou voordoen. Gedurende de jaren 1981 tot 1985 variëren de uitkeringen van \$ 18,000 tot \$ 20,000 per jaar, d.w.z. dat gedurende deze jaren negen tot tien emeriti c.q. weduwen tot een bedrag van \$ 2000 per jaar nft het fonds kunnen worden verzorgd.

Ter bespreking.

1. Al het bovenstaande.
2. Bijdrage per kerk, omslag over zielental of bijdrage in evenredigheid met predikantstraktement. (In het laatste geval uitkering eveneens aan het traktement aan te passen.)
3. Hoe het hoofd te bieden aan meerdere vervroegde emeriteringen gedurende de opbouwperiode: (a) door levens- of invaliditeitsverzekering of (b) onderlinge verbintenis der deelnemende kerken tot verhoging der bijdrage (ca. \$ 135 per jaar per kerk voor 1 emeritaat).

Transcona/Winnipeg, 8 Maart 1958.

Voor de commissie ad hoc,
(w.g.) L. Van Zandwyk.

Dit rapport was tevoren (10 Maart) op een gecombineerde kerkeraadsvergadering van Homewood-Carman en Winnipeg, waar ook Rev. Pieffers van Coaldale tegenwoordig was, behandeld en werd door deze vergadering in de aandacht van de leden der synode aanbevolen.

De informatieve vergadering met de synodeleden stond onder leiding van Rev. G. Van Dooren van Brurlington. Na de opening der vergadering werd een korte toelichting geven door de opsteller van boven weergegeven rapport.

In de eerste ronde der discussie is o.m. het volgende gezegd.

Rev. Selles, zijn sympathie betuigend voor het genomen initiatief, vraagt naar de wenselijkheid van advies van een deskundige instantie in Nederland of Canada. Hij verzoekt voorts een nadere toelichting omtrent de grootte der uitkering en vraagt of het afkopen der lopende verzekeringen geen grote schadepost voor de kerken wordt.

Rev. Stel informeert eveneens naar de grootte van het uit te keren bedrag en vraagt of hier niet in de rechten van de kerkeraden wordt getreden. Hij dringt er sterk op aan dat de eventueel samen te brengen gelden weer in de vorm van hypotheeken beschikbaar komen voor de kerken.

Br. Antonides vraagt of ook vacante kerken kunnen deelnemen aan een te stichten fonds.

Br. Walinga doet de voorslag een bepaalde reserve aan te houden en de overige gelden in hypothecaire leningen bij de kerken onder te brengen.

Rev. Van Dooren spreekt de vrees uit, dat art. 7 van de "Opzet" te optimistisch is gesteld en dat de risico's voor de eerste jaren niet voldoende zijn gedekt. Hij wijst op de kwetsbaarheid der predikanten die veel achter het stuur verkeren in Canada, en vraagt zich af of een risico-dekking voor

de eerstkomende jaren niet nodiger is dan het nu reeds lasten gaan dragen voor over 20 jaar.

In de beantwoording wordt gezegd dat met het vragen van deskundig advies is gewacht tot zou blijken dat een plan als hier voorgedragen voldoende steun in de kerken vindt. Inderdaad zal deskundig advies nodig zijn vóór een definitief plan op de kerkeraadstafels wordt gelegd. Het ligt in het voornemen van de kerkeraden een accoordverklaring-in-principe te vragen met zulk een plan, waarna tot oprichting van een Stichting zou kunnen worden overgegaan. Tot zulk een stichting zouden dan de kerken als leden toetreden door onderschrijving van het stichtingsstatuut.

Omtrent de grootte der uitkeringen, die gesteld waren op \$ 2000 per jaar per predikant, wordt geantwoord dat met dit bedrag niet het toekomstig emeritaatstraktement is bedoeld, maar een bedrag uit te keren aan **de kerkeraden**, die een emeritus hebben te verzorgen, welk bedrag misschien (of: wellicht) aanvulling behoeft uit de kas van de betrokken kerk zelf. Zulks is ook thans het geval met de lopende levens- en pensioenverzekeringen, die in vele gevallen nog aanzienlijk minder dan \$ 2000 per jaar uitkeren. De mogelijkheid kan evenwel door de te consulteren deskundige(n) onder ogen worden gezien of het bedrag van \$ 2000 hoger gesteld kan worden.

Wat betreft de uitgifte van hypotheeken aan de kerken wordt er op gewezen dat hier grote moeilijkheden en wellicht kosten een te stichten fonds in gevaar kunnen brengen. De gelden — die de eerste jaren nog geen opzienbarende omvang zullen hebben — moeten op korte termijn opneembaar zijn, wat met hypotheeken nooit het geval is, daar deze van de kant van de kapitaal-verschaffende instantie nooit opzegbaar zijn. Het deskundig advies en de beschrijvingskosten van een hypotheeklening — beide noodzakelijke waarborgen — zullen wellicht zulke kosten meebrengen dat een eventueel hoger interestpercentage meer dan verloren gaat. De veiligste en meest verantwoorde weg voor een goed beheer van deze gelden gedurende de eerste jaren is ongetwijfeld die welke in het voorlopig rapport is voorgesteld: belegging in obligaties door een trustmaatschappij.

Hoezeer de wenselijkheid ook wordt erkend dat het fondskapitaal voor de kerken zelf beschikbaar komt, dit zal pas na verloop van jaren kunnen gebeuren en dan nog alleen indien het eerste doel van het fonds — bijstand in de zorg voor emeriti — daarmee geen schade wordt berokkend.

Vacante kerken die denken binnen afzienbare tijd te kunnen gaan beroepen zullen inderdaad kunnen toetreden. Omtrent de voorwaarden-waaronder heeft de commissie zich nog niet bezig gehouden. Deze kerken zouden b.v. een voorschot in het fonds kunnen vormen, zodat ze later, als ze een predikant te onderhouden krijgen, de eerste tijd met een kleinere bijdrage kunnen volstaan.

Inzake mogelijke vroegtijdige emeriteringen wordt opgemerkt dat onder "Ter bespreking" hieromtrent een tweetal gedachten is geopperd, waarvan de commissie zelf de laatste prefereert; nl. een onderlinge verbintenis der deelnemende kerken tot verhoging der bijdrage.

In de tweede ronde — waarin algemeen de opzet zeer werd toegejuicht en de betrokken commissie succes werd toegewenst — kwamen o.m. nog de volgende zakelijke punten ter sprake.

Door Rev. Selles werd aanbevolen dat Winnipeg de in het nu volgende stadium te maken kosten aan de kerken in rekening brengt — althans van de kerken een vergoeding vraagt — en zich daarom door de eventuele om-

vang van de te maken kosten niet laat afschrikken van het inwinnen van zo deskundig mogelijk advies.

Door br. Buist wordt gevraagd of het niet beter is de bijdrage van elke afzonderlijke kerk afhankelijk te stellen van de leeftijd van de betrokken predikant inplaats van te kiezen tussen het alternatief gesteld onder "Ter bespreking" (3).

Rev. Van Oene is eveneens van mening dat in de bijdrage der afzonderlijke kerken een differentiatie dient te worden aangebracht, afhankelijk van de leeftijd der predikanten.

Hij wil gaarne bepalingen zien omtrent de mogelijkheid van uitreding en omtrent de mogelijkheid van latere toetreding. Bij het opstellen van een bepaling voor het laatste geval dient verschil te worden gemaakt tussen een kerk die voor het eerst een predikant krijgt en een kerk die al een predikant had, maar niet toetrad toen de andere kerken zulks deden.

Hij adviseert de gemiddelde bijdrage op minstens \$ 500 te stellen en voorts om de predikanten te verzoeken zelf (of via hun kerkeraad) voor een luttel bedrag een ongevallen-verzekering te sluiten, waarbij de grootste risico's ingeval van invaliditeit worden gedekt.

Rev. Van Dooren vraagt o.m. om voorstellen inzake de aan weduwen en wezen uit te keren bedragen, waarover in het voorlopig rapport niet is gehandeld.

Tenslotte werden de in tweeder instantie gemaakte opmerkingen nog in het kort beantwoord, waarin werd toegezegd dat de commissie met de uitgesproken wensen en opmerkingen ernstig zal rekenen en de nadere resultaten aan de kerkeraden in het vooruitzicht werden gesteld.

Transcona/Winnipeg, 23 Mei 1958.

Voor de commissie ad hoc,
L. Van Zandwyk.

I N H O U D

	blz.
Acta	3—89
Register	89
 Rapporten Commissie I:	
Bijlage I: inzake bezwaarschrift P. Laven, tegen uitspraak classis Oost	91—96
Bijlage II: inzake de gebeurtenissen in en om Hamilton Inhoudsopgave rapport	98—166 167—168
 Rapporten Commissie II:	
Bijlage III: Correspondentie met de Protestant Reformed Churches	169—175
Bijlage IV: betreffende classis-uitspraak over candidering br. H., in verband met diens houding tegenover de Gereformeerde School te New Westminster	176—191
Bijlage V: Regeling Kerkelijke Examens	192
Bijlage VI: Generaal Archief	193—194
 Rapporten Commissie III:	
Bijlage VII: Wijzigingen van de Kerkenordening	194—196
Bijlage VIII: Uitschrijven van bijzondere bededagen	196—197
Bijlage IXa: Correspondentie met Buitenlandse Kerken	198—200
Bijlage IXb: Correspondentie met Buitenlandse Kerken ...	200
Bijlage X: Opleiding tot de Dienst des Woords	201—206
Bijlage XI: Over kerkvisitatie (bezwaarschrift tegen niet- houden daarvan in de kerken van het Westen)	206—207
Bijlage XII: Over de wijze van correspondentie met de Nederlandse Gereformeerde Kerken	207—211
Bijlage XIII: Over correspondentie met de Hoge Overheid	211—212
 Rapporten Commissie IV:	
Bijlage XIV: Over "Op weg naar een Engelse Gereformeerde Psalmbundel"	212—216
Bijlage XV: Engelse tekst Drie Formulieren van Enigheid	216—220
Bijlage XVI: Engelse tekst Liturgische Formulieren	221
Bijlage XVII: Betreffende een nieuwe Engelse vertaling van de Bijbel	221—226
Bijlage XVIII: Financieel verslag Synode 1954	226
 Foto Synodeleden	 90
Foto Gebouw waarin Synode vergaderde	97
Aanhangsel I - Verslag Zendingsvergaderingen	227—230
Aanhangsel II - Resumé Vergadering Emeriteringsfonds	231—234